

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE KOTOR 2020-2024

Kotor, jun 2020. godine

Sadržaj

1.	Prikaz Strateškog plana razvoja opštine Kotor.....	2
2.	Analiza postojećeg stanja.....	6
2.1.	Opština Kotor	6
2.2.	Analiza demografske situacije.....	9
2.3.	Analiza ekonomske situacije u opštini Kotor	12
2.3.1.	Privreda	12
2.3.2.	Turizam i ugostiteljstvo	15
2.3.3.	Poljoprivreda.....	22
2.4.	Analiza tržište rada i radne snage	27
2.4.1.	Nezaposlenost.....	27
2.4.2.	Zaposlenost	29
2.5.	Analiza zdravstva, školstva i socijalnih pitanja.....	31
2.5.1.	Zdravstvo.....	31
2.5.2.	Školstvo	35
2.5.3.	Socijalna zaštita.....	41
2.6.	Analiza stanja u kulturi i sportu	49
2.6.1.	Kultura.....	49
2.6.2.	Sport.....	51
2.7.	Analiza infrastrukture	54
2.7.1.	Putna infrastruktura.....	54
2.7.2.	Pomorski saobraćaj.....	55
2.7.3.	Vodovodni i kanalizacioni sistem	56
2.7.4.	Telekomunikacioni sistem.....	59
2.8.	Životna sredina i kulturno nasljeđe.....	62
2.8.1.	Životna sredina.....	62
2.8.2.	Kulturno nasljeđe	76
2.9.	Administrativni finansijski kapaciteti	77
2.10.	Analiza realizacije Strateškog plana razvoja opštine Kotora 2013-2017.....	82
2.11.	SWOT analiza.....	84
3.	Razvojni ciljevi opštine Kotor	86
4.	Godišnji akcioni plan	240
5.	Indikativni akcioni plan sprovođenja SPR za 2021. godinu	248
6.	Praćenje i kontrola sprovođenja (monitoring) Strateškog plana razvoja opštine Kotor	257

- Tabela br. 1: Broj stanovnika i prirodni priraštaj*
- Tabela br. 2: Polna struktura stanovništva iz popisa 2011. godine*
- Tabela br. 3: Aktivno stanovništvo prema zaposlenosti*
- Tabela br. 4: Migracija*
- Tabela br. 5: Hoteli u Kotoru*
- Tabela br. 6: Broj gostiju i noćenja*
- Tabela br. 7: Broj brodova i putnika*
- Tabela br. 8: Broj jahti i putnika*
- Tabela br. 9: Strani državljani koji se liječe u JZU Kotor*
- Tabela br. 10: Podsticajne mjere u poljoprivredi*
- Tabela br. 11: Nezaposlenost lica prema godinama starosti i polu*
- Tabela br. 12: Zapošljavanje prema godinama starosti*
- Tabela br. 13: Broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama opštine Kotor*
- Tabela br. 14: Broj bolesničkih ležaja po broju ljekara*
- Tabela br. 15: Vaspitne jedinice JPU „Radost“*
- Tabela br. 16: Broj upisanih učenika u ustanovama za osnovno obrazovanje*
- Tabela br. 17: Kapacitet i opremljenost osnovnih škola*
- Tabela br. 18: Broj upisanih učenika u Muzičku školu „Vida Matijan“*
- Tabela br. 19: Upisani učenici u JU Gimnazija*
- Tabela br. 20: Broj upisanih učenika u Srednju pomorsku školu*
- Tabela br. 21: Broj upisanih studenata na Fakultetu za turizam i ugostiteljstvo*
- Tabela br. 22: Broj upisanih studenata Fakulteta za pomorstvo*
- Tabela br. 23: Broj korisnika invalidnine, njege i prve pomoći, zdravstvene zaštite*
- Tabela br. 24: Pravo na dodatak za djecu*
- Tabela br. 25: Broj korisnika Dom starih „Grabovac“*
- Tabela br. 26: JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“*
- Tabela br. 27: Broj korisnika telekomunikacija po slugama*
- Tabela br. 28: Spisak IP čvorova*
- Tabela br. 29: Struktura budžeta (u 000 €)*
- Tabela br. 30: Ukupni primitak budžeta (u 000 €)*
- Tabela br. 31: Primici po pojedinačnim vrstama poreza*
- Tabela br. 32: Realizovani izdatak po strukturi učešća*
- Tabela br. 33: Starosna struktura stanovništva*
- Tabela br. 34: Učešće gostiju po zemljama porijekla*
- Tabela br. 35: Indikatori stanja zdravstvenog turizma za Crnu Goru*
- Tabela br. 36: Kvalifikaciona struktura nezaposlenih*
- Tabela br. 37: Nezaposlena lica prema dužini traženja posla*
- Tabela br. 38: Nezaposlenost lica s invaliditetom*
- Tabela br. 39: Zaposlenost po polu i nivou obrazovanja*
- Tabela br. 40: Zapošljavanje prema djelatnostima*
- Tabela br. 41: Deficit zdravstvenih radnika*
- Tabela br. 42: Pet vodećih grupa bolesti kod djece*
- Tabela br. 43: Pet vodećih grupa kod odraslih*
- Tabela br. 44: Pet vodećih grupa bolesti kod žena*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br. 45: Broj porođaja u Opštoj bolnici Kotor

Tabela br. 46: Vodeće grupe bolesti prema bolničkim otpustima u OB Kotor

Tabela br. 47: Vodeći uzroci dijagnoza prema bolničkim otpustima u OB Kotor

Tabela br. 48: Struktura i broj posjeta ustanovama PZZ

Tabela br. 49: Vodeći uzroci umiranja u opštini Kotor

Grafik br. 1: Procentualno učešće starosnih grupa u ukupnom broju stanovnika opštine

Grafik br. 2: Struktura učešća privrednih subjekata

Grafik br. 3: Struktura preduzeća prema broju zaposlenih

Grafik br. 4: Pet vodećih uzoraka umiranja kod muškaraca

Grafik br. 5: Pet vodećih uzoraka umiranja kod žena

Grafik br. 6: Broj djece u vrtiću „Radost“

Grafik.br. 7: Korisnici materijalnog davanja

Slika br. 1: Ukupan broj ležaja

Prilog br. 1: Starosna struktura stanovništva prema popisu iz 2011. godine

Prilog br. 2: Turizam

Prilog br. 3: Analiza tržišta rada i radne snage

Prilog br. 4: Zdravstvo

Prilog br. 5: Energetska efikasnost

Prilog br. 6: Klimatske promjene

Prilog br. 7: Kulturno nasljeđe

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Poštovani prijatelji, dragi sugrađani,

Izuzetno zadovoljstvo mi predstavlja mogućnost da u par riječi iznesem mišljenje i stav obraćajući vam se u pogledu predloženog Strateškog plana razvoja Kotora 2020-2024, koji u sebi sublimira osmišljenost planiranja na svim nivoima proisteklim iz nadležnosti lokalne samouprave.

Predloženi planski dokument ima izuzetnu važnost, a poseban akcenat prilikom njegove izrade stavljen je na zaštitu univerzalnih vrijednosti i očuvanje krhke i dragocjene teritorije sa visokim stepenom izražene potrebe za uspostavljanjem balansa između daljeg ekonomskog, turističkog, privrednog razvoja sa jedne strane, uz potpunu zaštitu kulturnih i ambijentalnih vrijednosti koje Kotor posjeduje u ogromnim kapacitetima sa druge strane.

Strategija razvoja Kotora 2020-2024 trebalo bi da dâ odgovore na sva društvena, kulturna i sociološka kretanja i usklađena je sa Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore. Posebna je čast i zadovoljstvo, ali i ogromna obaveza, da kao prvi čovjek grada zajedno sa saradnicima implementiram u planski dokument sve ono što su stručnjaci iz različitih oblasti prepoznali kao prioritete u daljem razvoju Kotora. Stručni tim je kroz logičko i metodološko posmatranje svakog pitanja pojedinačno došao do zaključaka koji suštinski jesu odgovori na ista.

Želja nam je da kroz realizaciju Strategije omogućimo da Kotor sa riješenim infrastrukturnim problemima bude prevashodno grad prosperiteta za sve naše sugrađane, a da kroz dalju valorizaciju prirodne i kulturne baštine omogućimo brojnim turistima da uživaju u ljepotama područja koji obilaze.

Na kraju ovog kratkog uvoda posebnu zahvalnost na predanom radu dugujemo predstavnicima lokalne samouprave, javnih i privatnih preduzeća, predstavnicima Vlade Crne Gore, predstavnicima NVO sektora koji su svojim radom i iskustvom doprinijeli identifikovanju problema, potencijala i razvojnih šansi našeg grada.

Predsjednik opštine Kotor
Željko Aprcović

1. Prikaz Strateškog plana razvoja opštine Kotor

Strateški plan prikazuje ekonomske, društvene, kulturne i sociološke aspekte sredine, predstavlja polazni dokument za sva ostala planiranja i usklađen je sa ciljevima i prioritetima Strategije regionalnog razvoja Crne Gore kao osnovnog planskog dokumenta na nacionalnom nivou, kojim se utvrđuju ciljevi i prioriteti regionalnog razvoja, Nacionalnu strategiju održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine i Master plan za razvoj turizma i Strategije EU 2020. Stoga, ovaj dokumet treba da obezbijedi konsenzus relevantnih državnih, regionalnih i lokalnih partnera o razvojnim potrebama opštine Kotor, te da posluži kao osnova za predlaganje, usklađivanje i finansiranje definisanih aktivnosti.

Na osnovu člana 58. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore“ broj 2/18 i 34/19) člana 8 Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore“ broj 20/11, 26/11, 20/15 i 47/19), člana 2 Pravilnika o metodologiji za izradu strateškog Plana razvoja jedinica lokalne uprave („Službeni list Crne Gore“ broj 68/16), predsjednik Opštine Kotor donosi rješenje o formiranju opštinske Konsultativne grupe za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor za period 2020-2024. godine. Članovi su:

- Sonja Seferović, potpredsjednica Opštine Kotor za koordinatora;
- Bojana Petković, sekretarka Sekretarijata za zaštitu prirodne i kulturne baštine;
- Tamara Lompar, sekretarka Sekretarijata za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj;
- Marina Dulović, sekretarka Sekretarijata kulturu, sport i društvene djelatnosti;
- Nada Vučković, pomoćnica sekretara Sekretarijata za lokalne prihode, budžet i finansije;
- Jelena Maslovar, predstavica Sekretarijata za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje;
- Zoran Mrdak, direktor Direkcije za izgradnju i uređenje Kotora;
- Emilija Radulović, predstavica Turističke organizacije Kotor;
- Katica Brkanovic, samostalna savjetnica za kulturu, NVO i obrazovanje;
- Špiro Ivošević, dekan Fakulteta za pomorstvo Kotor;
- Branko Kovačević, direktor Luke Kotor;
- Jelica Drašković, predstavica zavoda za zapošljavanje Kotor;
- Mijo Pejović, predstavnik Saveza sindikata;
- Pina Lazarević, predstavica HGD-a;
- Rajko Milunović, predstavnik asocijacije preduzetnika i ugostitelja;
- Ljiljana Radonjić, predstavica CEDIS-a;
- Ivan Ilić, direktor Opšte bolnice Kotor;
- Dijana Vukasović, savjetnik za međunarodnu saradnju

Posmatrač: Milena Jovetić, predstavica Ministarstva ekonomije Podgorica

U cilju efikasnog prikupljanja podataka i informacija, pripremanje inicijalnih verzija poglavlja Strateškog plana razvoja opštine Kotor, prikupljanje i analizu komentara od strane Konsultativne grupe i unos izmjena predsjednik je formirao Radnu grupu za izradu nacrtu Strateškog plana razvoja opštine Kotor u sastavu:

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Sonja Seferović, spc.pol. u pomorstvu
- Ivo Magud, dipl. ekonomista
- Đorđije Janković, dipl.ing. mašinstva
- Zoran Živković, dipl. pravnik
- Dejan Čelanović, dipl. ekonomista
- Tvrtko Crepulja, dipl.ing.mašinstva
- Danijela Jablan, dipl. arhitekta
- Srđan Dragomanović, dipl.ppravnik
- Špiro Čučković, dipl. ing. elektrotehnike
- Jelena Vukašinović,dipl. novinar
- Svetlana Vukadinović, ing. građevinarstva

Metodologija za izradu Strateškog plana razvoja, propisana je *Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave*, koju je donijelo Ministarstvo ekonomije, na osnovu člana 8 stav 8 Zakona o regionalnom razvoju Crne Gore („Službeni list CG”, broj 20/11, i 20/15).

Polazni temelj strateškog planiranja opštine Kotor obuhvatio je analizu postojećeg stanja demografske i ekonomske situacije, tržište rada, socijalnih pitanja, zdrastva i školstva kao i analizu infrastrukture i životne sredine. Pored navedenih analiza urađena je analiza administrativnih finansijskih kapaciteta opštine i realizacija Strateškog plana razvoja opštine Kotor za period od 2013-2017 godina. Prilikom navedene analize korišćeni su podaci MONSTAT-a, Zavoda za zapošljavanje, Poreske uprave i podaci relevantnih subjekata, odnosno nosilaca razvoja u privredi, društvenim djelatnostima, infrastrukturi, lokalnoj upravi, državnim organima, javnim preduzećima i ustanovama. Za analizu su korišćene:

- analitička metoda kojom su analizirani relevantni pokazatelji kako bi njihova prezentacija, posebno u dijelu numeričkih podataka bila razumljiva korisnicima ovog projekta
- statistička metoda kojom su analizirani stope rasta, izračunavanje indeksa, strukture
- komparativna metoda za upoređivanje reprezentativnih pokazatelja razvoja u vremenu i prostoru

Analizom su utvrđene pozitivne stvari koje dobro funkcionišu, negativne koje bi se mogle poboljšati, mogućnosti da se iskoriste dobre strane i ograničenja koja sužavaju mogućnosti za promjenu. Ove grupacije su prikazane u SWOT analizi nakon čega je definisan opšti cilj koji se želi postići ostvarenjem pojedinačnih specifičnih strateških ciljeva.

Opšti cilj: Kotor grad koji spajajući tradicionalne vrijednosti i savremene potrebe života kreira prosperitetniju budućnost za svoje građane i mjesto jedinstvene ljepote za sve posjetioce.

Kulturno-istorijski centar

Grad pod zaštitom UNESCO-a koji se na pravi i promišljen način stara i valorizuje bogatu kulturno-istorijsku i prirodnu baštinu, vodeći računa o potrebama lokalnog stanovništva

Organizovan

Grad dobro organizovane i unaprijeđene saobraćajne, komunalne i energetske infrastrukture, ekološki osviješten, grad koji obezbjeđuje visok kvalitet života i predstavlja atraktivno mjesto za život i rad građana

Turistička destinacija

Prepoznatljiva turistička destinacija sa kvalitetnom ponudom smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, tradicionalnim gostoprimstvom, razvijenim jahting i kruzim turizmom, a uvođenje koncepta „smart city“ daće inovativnu notu gradu čineći ga jedinstvenom i konkurentnom destinacijom za posjetioce - spajajući staro i novo

Odgovoran i otvoren

Grad sa razvijenim zdravstvenim i obrazovnim institucijama, grad koji odgovorno brine o svojim građanima, podstiče ekonomski i privredni rast, doprinoseći smanjenju stope nezaposlenosti. Uprava grada kroz transparentan pristup podstiče građane da uzmu učešće i daju doprinos u cilju iznalaženja najboljih rješenja za unapređenje kvaliteta života.

Razvojno orjentisan

Kotor - razvijen, siguran i finansijski stabilan grad, otvoren za saradnju sa drugim gradovima i regijama, uspješno integrisan u međunarodne tokove i pouzdan partner u stvaranju boljeg društvenog okruženja, raskrsnica i mjesto susreta različitih ideja. Tradicija, kultura i nacija uz poštovanje i toleranciju sopstvenog i tuđeg, čine grad Kotor idealnim mjestom u kome su svi dobrodošli.

Specifični strateški ciljevi:

1. Razvoj infrastrukture sa prioritetima:
 - Razvoj putne infrastrukture (15 projekata)
 - Poboljšanje vodosnabdijevanja (10 projekata)
 - Unapređenje kanalizacionog sistema (8 projekata)
 - Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje (7 projekata)
 - Unapređenje snabdijevanja električnom energijom (16 projekata)
 - Razvoj Luke Kotor (8 projekata)
2. Razvoj ekonomskih aktivnosti
 - Razvojni programi, strategije, projekti (10 projekta)
 - Formiranje privrednih subjekata (2 projekta)
3. Razvoj kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite
 - Unapređenje kulture (8 projekta)
 - Unapređenje obrazovanja (4 projekta)
 - Unapređenje socijalne zaštite (4 projekta)
 - Unapređenje sporta (11 projekata)
4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
 - Zaštita prirode i kulturne baštine (4 projekta)
 - Zaštita životne sredine (8 projekata)
 - Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine (8 projekata)
5. Informatičko–tehnološki razvoj opštine Kotor
 - Poboljšanje bežičnog interneta (2 projekta)
 - Razvoj digitalnih inovacija (3 projekta)
 - Tehnološki razvoj (1 projekat)
6. Unapređenje lokalne samouprave
 - Ekonomska i socijalno uređena zajednica (4 projekta)

2. Analiza postojećeg stanja

2.1. Opština Kotor

„Prirodno, kulturno i historijsko područje Kotora sastavni je dio impresivne Boke Kotorske, jedinstvene prirodne luke na crnogorskoj obali Istočnog Jadrana. Zahvaljujući svojoj izuzetnoj i univerzalnoj vrijednosti, uvršteno je u Uneskovu Listu svjetske baštine 1979. godine. Definicija zaštićenog područja 2011. godine obuhvatila je čitav zaliv. „Prirodno i kulturno-historijsko područje Kotora” predstavlja skladnu kombinaciju raznolikih prirodnih fenomena i izgrađene baštine. Uz Koterski i Risanski zaliv, sastavni dio zaštićenog područja, Boka Kotorska obuhvata Tivatski zaliv i Hercegnovski zaliv. Sa svojim raznovrsnim i specifičnim prirodnim, geografskim, historijskim i kulturnim obilježjima, Boka Kotorska predstavlja kulturni predio izuzetne i sveopšte vrijednosti.

Prirodna obilježja Boke Kotorske. U geološkom smislu, Boka je rječna dolina, potonula i potopljena usljed tektonskog djelovanja. Zbog svojih morfoloških karakteristika, posebno zbog specifične vertikalne razuđenosti, jedinstven je zaliv Sredozemlja. Boka se usijeca 29 kilometara u kopno. Okružena je strmim krečnjačkim planinama dinarskog krša, a njeni najveći vrhovi jesu planina Orjen (1895 m) i Lovćen (1749 m), jedan od pet nacionalnih parkova u Crnoj Gori. Najveća dubina zaliva iznosi 52 metra. Čitavo područje sa zaleđem tipično je krševito područje koje odlikuje posebna morfologija i hidrologija. Okolne planine su pretežno krečnjačke građe, brojnim kraškim oblicima – pećinama, vrtačama, jamama..., dok se priobalno područje sastoji od fliša i sedimentnih stijena. Kraška obilježja područja uticala su i na hidrologiju. Mnogobrojna kraška vrela javljaju se na nivou mora (Škurda, Gurdić, Ljuta), potajnice iznad nivoa mora (Sopot, 33 m), te vrulje na morskom dnu. Jedan predio koterskog zaleđa (Crkvice, 1097 m) ima najveću količinu padavina (5155 mm) u Evropi. Međutim, zbog kraškog reljefa mnogo vode ponire u podzemlje i stvara podzemne tokove koji izviru na nivou mora ili ispod nivoa mora, čime se smanjuje salinitet morske vode i povećava suvoća zemljišta. Izrazita vertikalna razuđenost područja uticala je na klimatsku raznolikost, varirajući od sredozemne do subalpske klime, te na raznovrsnost vegetacije.

Prosječna godišnja temperatura iznosi 15,2⁰C. Najtopliji mjesec je jul sa prosječnom temperaturom vazduha 25⁰C, a najhladniji januar sa prosječnom temperaturom vazduha 7,4⁰C. Jesen je topliji od proljeća za 2,9⁰C. Kotor u prosjeku primi 2.152mm padavina i to najviše padavina se izlije u jesenjim (248mm) i zimskim (243mm) mjesecima, dok su ljetnji mjeseci najsuvlji (68mm). Najčešći vjetrovi su jugoistočni i sjeverni vjetar (bura). U periodu od polovine maja do sredine oktobra temperatura mora je iznad 18⁰C¹.

Istorijat Boke Kotorske. Izuzetna prirodna obilježja, povoljna geografska lokacija i burna historijska zbivanja, u kombinaciji sa stalnim djelovanjem čovjeka, stvorili su neobičan kulturni krajolik. Prilični uticaji iz svih djelova Sredozemlja, kako s istočne tako i sa zapadne strane, učinili su Boku Kotersku susretištem raznih kultura koje su asimilirane u bokeljsku izvornu kulturu i prožete duhom lokalnih stanovnika, čime se stvorio jedinstven kulturni identitet. Ljudski trud, pažljivo utkan u prirodno okruženje priobalja Boke Kotorske, čini savršenu cjelinu s ovim zadivljujućim prostorom. Život na području Kotora započeo je u praistorijsko doba.

¹ Izvor informacija Turistička organizacija Kotor

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Obilježili su ga veliki historijski preokreti uslovljeni brojnim smjenama uprava i vladara toga područja.

Artefakti iz neolita pronađeni su u pećini iznad Perasta, dok su slike jelena iz srednjeg bronzanog doba otkrivene u pećini u mjestu Lipci, u blizini Morinja. Ilirska plemena vladala su ovim područjem od 4. vijeka prije Hrista. Tokom perioda vladavine Ilira, dva su grada osnovana u Boki: Risan, glavna rezidencija ilirske kraljice Teute, po kojem je cijeli zaliv nazvan Sinus Rhisonicus (Risanski zaliv), i grad Acruvium, vjerovatno na mjestu današnjeg Kotora, koji u 1. vijeku nove ere spominje Plinije Stariji. Rimljani su osvojili Iliriju 168. godine prije Hrista i vladali Bokom više od pola milenijuma. Nakon pada Zapadnog rimskog carstva 476. godine, Boka je postala dijelom Istočnog rimskog carstva (Vizantijskog carstva). Krajem 6. i početkom 7. vijeka slovenska plemena naselila su se na ovom području, te su do 10. vijeka slovenizovala Kotor. Vladavina Vizantije traje do 1185. godine, uz kratka razdoblja vladavine porodice Vojislavljević, vladara slovenske države Duklje (Doclea).

Uprkos čestim promjenama vlasti (područje je pretrpjelo čak osam političkih promjena do 19. vijeka), grad Kotor i Boka Kotorska nastavili su se razvijati zahvaljujući snažnoj opštinskoj vlasti utemeljenoj u rimskom periodu, te zahvaljujući kasnijim mediteranskim uplivima koji su regulisali sve aspekte privrednog, političkog i crkvenog poretka. Razvoj Kotora i okolnog područja zavisio je od pomorstva i trgovine. Prva velika ekspanzija desila se tokom vladavine srednjovjekovne srpske države Raške (1185 - 1371), kada je Kotor postao glavna luka srpskih kraljeva, prosperitetna tranzitna luka i trgovačka veza između Balkana i ostatka Sredozemlja. Od 1371. do 1384. područje je bilo pod vlašću ugarskohrvatskog kralja Ludovika I, a od 1384. do 1391. njime je vladao bosanski kralj Tvrtko I; nakon toga do 1420. godine, isto područje predstavlja nezavisan grad-državu.

Godine 1420. veliku prijetnju predstavljali su Otomani, koji su osvojili susjedne teritorije, pa je Kotor zatražio zaštitu Republike Venecije, pod čijom upravom će ostati do 1797. godine. To razdoblje obilježio je novi talas jačanja pomorske trgovine, a naselja Perast, Prčanj i Dobrota postaju važni pomorski i trgovački centri. U to doba Boka je imala čak trista prekookeanskih brodova, te jednak broj manjih brodova za obalnu plovidbu. U razdoblju između 1482. i 1687, osim pod mletačkom vlašću, sjeverozapadni dio zaliva – od Herceg Novog do Risna, bio je pod vlašću Turaka. Bokom je od 1797. do 1918. vladala Austro-Ugarska, kao najjužnijim dijelom Carstva, uz kratka razdoblja vladavine Rusije (1806 - 1807), Francuske (1807 - 1813), te privremenu vladu ujedinjene Crne Gore i Boke Kotorske, poznate pod nazivom Centralna komisija (1813 - 1814). Godine 1918, nakon Prvog svjetskog rata, Boka postaje dio Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, kasnije poznate kao Kraljevina Jugoslavija. Nakon Drugog svjetskog rata unutar je Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a poslije raspada SFRJ unutar Savezne Republike Jugoslavije odnosno Državne zajednice Srbije i Crne Gore, sve do 2006. godine kada je Crna Gora postala samostalna država.

Područje Kotora. Duž prirodno vrlo složenog bokeljskog priobalja nižu se mnogobrojna naselja razdvojena obrađenom zemljom ili stjenovitim predjelima.

Risan, bivši centar ilirske i helenističke kulture ovoga područja, sačuvao je ostatke ilirsko-helenističke tvrđave Gradine, ostatke rimskog grada Rhizona i rimske vile s mozaicima iz 2. vijeka prije Hrista, kao i tragove bivšeg turskog grada u središtu, predgrađu i na pristaništu. U 6. vijeku Kotor je zamijenio Risan kao glavni grad i najvažnije administrativno i političko središte Boke. Kotor je poseban zahvaljujući dugom historijskom kontinuitetu. Prvobitno

gradsko područje opasano je zidinama, jedinstvenim primjerom urbane fortifikacije na Jadranu. Zidine se protežu dužinom od četiri i po kilometra, imaju širinu od dva do petnaest metara, a visinu do dvadeset metara. Slijede prirodnu liniju strmog planinskog lanca Sv. Ivana (San Giovanni), na čijem je vrhu podignuta tvrđava u 16. vijeku. Stari grad Kotor prepleten je uskim i vijugavim ulicama – one povezuju trgove raznih veličina, najčešće nepravilnog oblika, ali posebnog izgleda. U starom gradu sačuvano je ili zabilježeno više od trideset crkava. Šest crkava iz romanskog perioda ima posebnu istorijsku vrijednost: Katedrala Sv. Tripuna, Sv. Luke, Sv. Ane, Sv. Marije Collegiate, Sv. Pavla i Sv. Mihovila. Osim toga, grad se diči mnogim palatama starih plemićkih porodica (Pima, Bizanti, Buća, Drago, Grgurina, Vrakijen...) i javnim građevinama. Grad je imao svoj Statut davne 1301. godine, štampan u Veneciji 1616. godine. Nekad čuveno srednjovjekovno zanatsko središte, Kotor se danas ponosi mnogim slikovitim, nadsvođenim trgovinama s karakterističnim izlozima „na koljeno”. Posebno u srednjovjekovno doba, cvjetali su umjetnički i ostali zanati u brojnim radionicama. Osnivane su bratovštine (confraternities), a sirovine, posebno metal (za zlatare i kovače), koža i drvo dolazili su iz zaleđa. Bratovštine su istovremeno djelovale kao vjerske organizacije i kao esnafi. U Kotoru od 9. vijeka djeluje i jaka Bratovština pomoraca (Bokeljska mornarica). Bratovština je uveliko doprinijela životu Kotora pružajući pomoć svojim članovima, te neprekidno čuvajući i njegujući narodne plesove i narodne nošnje. Krilatica Bokeljske mornarice – Fides et honor, samo je jedan od pokazatelja kulturnog identiteta i dugogodišnje tradicije i razvoja Boke Kotorske. Kotorska gimnazija počela je s radom još u srednjem vijeku, krajem 13. vijeka. Postojanje prve apoteke i zdravstvene zaštite potvrđeno je 1326. godine. Arhitekta, pjesnici i slikari iz ovih krajeva imali su važnu ulogu, kako lokalnu tako i na široj evropskoj sceni, naročito nakon srednjeg vijeka. U 15. i 16. vijeku stampari A. Paltašić i J. Zagurović bili su vrlo aktivni, a ugledni pomorski stručnjaci prenosili su navigaciona znanja u Perastu od 1698. godine. Sam grad Kotor jeste riznica umjetnosti i kulture s minuciozno izrađenim mermernim oltarima, ikonama, vrijednim slikama, umjetnički obrađenim srebrom, posrebrenim i ukrasnim predmetima, te relikvijama, misnim ruhom i vezom, fragmentima fresaka, svjedočanstvima isprepletanih kulturnih uticaja i istorijskih perioda. Vrijedni predmeti i dokumenti, uključujući prvu knjigu kotorskih notara iz 1326. godine, čuvaju se u muzejima, crkvama i arhivima, posebno u Pomorskom muzeju Crne Gore i Istorijskom arhivu Kotora.

Ostala središta. Tokom 17. i 18. vijeka istakla su se susjedna priobalna naselja – Perast, Dobrota, Prčanj i Stoliv. U njima preovladava sekularna arhitektura palata sagrađenih u baroknom stilu. Perast je slikovit priobalni grad poznat po baroknim crkvama i palatama. Gradom dominiraju zvonik Crkve Sv. Nikole iz 17. vijeka i palate istaknutih pomoraca, trgovaca, gradskih i crkvenih velikodostojnika izgrađene na samoj obali.

Vjerovatno su najkarakterističnija obilježja Perasta dva prelijepa ostrva koja se nalaze ispred grada – Sv. Đorđe, sa benediktinskim manastirom iz 9. vijeka, nastalo prirodnim putem, te Gospa od Škrpjela, vještačko ostrvo nastalo nasipanjem kamena i potapanjem starih brodova ispunjenih kamenom oko male stijene (škrpjela). Narodni običaj Fašinada još uvijek se održava u Perastu – 22. jula svake godine stanovnici Perasta barkama donose kamenje i bacaju ga u more oko ostrva kako bi ga dodatno nasuli. Istoimena Crkva Gospe od Škrpjela iz 15–18. vijeka podignuta je na ostrvu i ukrašena veličanstvenim slikama Tripa Kokolje, čuvenog baroknog slikara iz Perasta. Dobrota i Prčanj, bivša uporišta pomoraca, ratnika i trgovaca, poznata su po baroknim palatama iz razdoblja 17–19 vijeka i po vrijednim zbirka slika, vezova i srebrnine. Dobrota je poznata i po crkvama Sv. Mateja iz 13–17 vijeka i Sv. Eustahije iz 18. vijeka. Crkva Sv. Tome podignuta je u Prčanju u 9. vijeku, a gradić je poznat i po veličanstvenoj Crkvi Sv.

Marije iz 18. vijeka. Područje Kotora obuhvata i ribarska sela Muo i Orahovac, te mrežu ruralnih naselja u gornjem dijelu Boke (Gornji Stoliv, Morinj, Kostanjica, Škaljari). Neka od tih naselja, na primjer Gornji Stoliv, postojala su prije nastanka priobalnih naselja. Bokokotorski zaliv posjeduje jedinstvenu prirodu, arhitektonsko blago i pokretno nasljeđe, ali ponosi se i dragocjenom nematerijalnom baštinom (ples Bokeljske mornarice, Fašinada, legende...) – zahvaljujući tome postao je kulturno područje izuzetne svjetske vrijednosti.²

2.2. Analiza demografske situacije

Analizom demografske situacije u opštini Kotor analizirane su promjene u broju stanovnika, natalitet i migracija stanovništva. Predmet ove analize su i strukture stanovništva prema različitim obilježjima kao što su starosna, polna i obrazovna struktura. Demografska istraživanja su obuhvatila i stopu nepismenosti i stopu aktivnosti radne snage.

Procijenjeni broj stanovnika, natalitet/mortalitet. Opština Kotor obuhvata 56 naselja. Graniči se sa Bosnom i Hercegovinom i opštinama Herceg Novi, Tivat, Budva, Cetinje i Nikšić. Opština je administrativno podijeljena na 21 mjesnu zajednicu: Stari grad Kotor, Dobrota I, Dobrota II, Orahovac, Perast, Risan, Morinj, Donje Krivošije, Gornje Krivošije, Škaljari, Muo, Prčanj, Stoliv, Kavač, Mirac, Gornji Grbalj, Radanovići, Lastva Grbaljska, Vranovići, Savina, Glavatičići – Bigova. Prema posljednjem popisu iz 2011. godine na teritoriji opštine Kotor broj stanovnika je 22.601. Analiza rezultata popisa iz 1991. godine i 2003. godine pokazuje prosječan porast broja stanovnika na teritoriji opštine za 1,2%. Međutim, po popisu iz 2011. godine evidentiran je blagi pad broja stanovnika, odnosno broj stanovnika se godišnje smanjivao u prosjeku za 14. Prema procjeni broja stanovnika pad je nastavljen i u periodu od 2012. do 2014. godine, a porast se uočava od 2016. godine pa nadalje. Broj živorođenih od 2012. do 2018. godine je veći od broja umrlih, međutim svake godine prirodni priraštaj je sve manji tako da je u 2018. godini iznosio 15. Prikaz podataka o procjeni broja stanovnika i o prirodnom priraštaju je u *Tabela br.1: Broj stanovnika i prirodni priraštaj*. Iz navedene tabele se može uočiti da procijenjeni broj stanovnika i prirodni priraštaj nijesu usklađeni. Prema podacima o prirodnom priraštaju iz MONSTAT-a i broju stanovnika iz popisa 2011. godine, broj stanovnika u opštini Kotor u 2018. godini bi iznosio 22.935 stanovnika.

Tabela br.1: Broj stanovnika i prirodni priraštaj

Godina	Procijenjeni broj stanovnika	Prirodni priraštaj po procjeni br. stanovnika	Broj stanovnika u Kotoru u odnosu na CG u %	Živorodeni	Umrli	Prirodni priraštaj	Prirodni priraštaj Kotor u odnosu na CG u %
2012	22.622		3,645	320	235	85	5,53
2013	22.627	5	3,642	258	198	60	3,85
2014	22.618	-9	3,637	277	224	53	3,49
2015	22.640	22	3,639	302	258	44	4,16
2016	22.634	-6	3,637	287	244	43	3,89
2017	22.651	17	3,639	279	245	34	3,74
2018	22.683	32	3,645	267	252	15	1,97

Izvor: MONSTAT

² Izvor: <https://www.expoaus.org/me/podrucje-kotora-uso10>

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Zabrinjava natalitet koji je u 2018. godini za 82,35% manji u odnosu na 2012. godinu, a u odnosu na 2017. godinu za 55,88%. Uzrok pada nataliteta je: biološki (godine stupanja u brak, reproduktivnost stanovništva), ekonomsko-socijalni (uslovi zasnivanja porodice, troškovi, veće obrazovanje ženske populacije), socio-psihološki (stav prema broju djece, školovanju i zaposlenju) i psihološki (lične psihološke odluke, ekonomski uslovi života).

Starosna i polna struktura stanovništva. Polna struktura nam pokazuje odnos broja muškog i ženskog stanovništva. Popis stanovništva prema polu iz 2011. godine pokazuje da je u Kotoru broj ženske populacije veći za 1,22% od muške populacije. Detaljan prikaz podataka o polu dati su u *Tabela br.2: Polna struktura stanovništva iz popisa 2011. godine.*

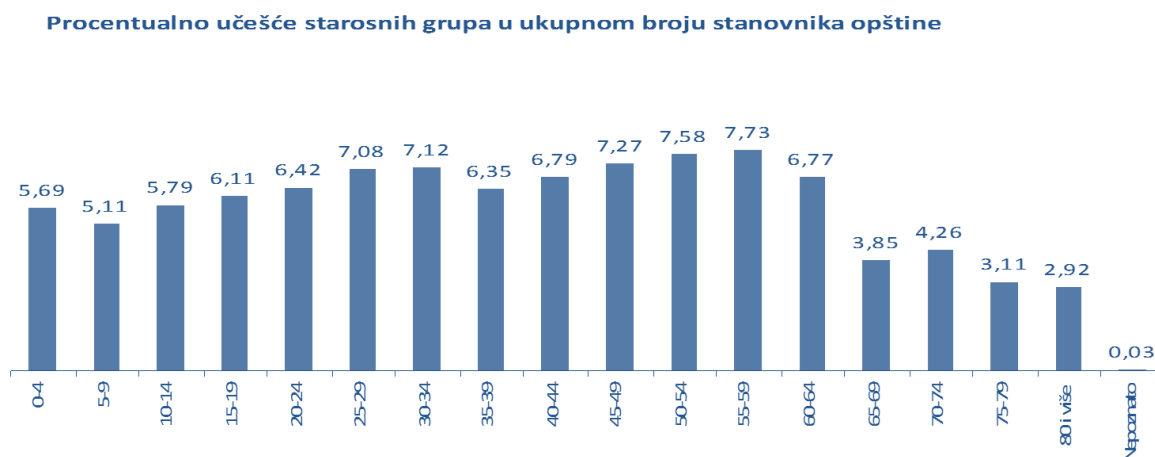
Tabela br.2: Polna struktura stanovništva iz popisa 2011. godine

Država/Grad	Stanovništvo			Struktura stanovništva prema polu (%)	
	Ukupno	Muško	Žensko	Muško	Žensko
Crna Gora	620.029	306.236	313.793	49,39	50,61
Kotor	22.601	10.837	11.764	47,95	52,05

Izvor: MONSTAT

Starosna struktura stanovništva opštine Kotor pokazuje broj stanovnika u pojedinim starosnim grupama i razvojne tendencije stanovništva.³ Brojčano i procentualno učešće svih starosnih grupa u ukupnom broju stanovnika opštine prikazan je na *Grafik br.1: Procentualno učešće starosnih grupa u ukupnom broju stanovnika opštine.*

Grafik br.1: Procentualno učešće starosnih grupa u ukupnom broju stanovnika opštine

Izvor: MONSTAT

Prosječna starost stanovnika opštine iznosi 39,5 godina što spada u grupu zrelog stanovništva. Muški dio populacije prosječne je starosti 37,6 godina, dok je starosni prosjek ženske populacije 41,2 godine. Prosjek godina ženske populacije pokazuje snižavanje fertiliteta kao jednog od faktora nataliteta, dok prosjek godina muške populacije ukazuje na povećanje radne sposobnosti. U gradskoj sredini prosječan broj godina je 39,8, dok je u ruralnom području starosni prosjek 39,1 godinu. Najveći je procenat stanovnika od 25 do 35 godina i od 50 do 59 godina.

³ Prilog br. 1: Starosna i polna struktura stanovništva

Stanovništvo prema pismenosti i školskoj spremi. Obrazovna struktura stanovništva ima dvije značajne komponente: pismenost i školsku spremu stanovnika.

Obrazovna struktura stanovništva značajno utiče na razvoj i napredak opštine Kotor. Popis stanovništva starog 15 i više godina prema najviše završenoj školi na popisu 2011. godine je u brojkama izgledao:

- 114 osoba bez odgovora
- 210 osoba bez škole
- 1.112 osoba sa nepotpunom osnovnom školom
- 2.800 osoba s osnovnom školom
- 10.131 osoba sa srednjom školom
- 1.983 osoba sa višom školom i prvim stepenom fakulteta
- 2.020 osoba sa višom školom/fakultetom/akademijom
- 161 osoba sa postdiplomskim magistarskim studijama
- 38 osoba sa doktoratom
- 133 osoba s osnovnim akademskim studijama
- 44 osobe s osnovnim primijenjenim studijama
- 66 osoba sa postdiplomskim specijalističkim studijama
- 32 osobe sa postdiplomskim magistarskim studijama.

Najveći broj stanovništva na teritoriji opštine je sa završenom srednjom školom, zatim sa višom školom /fakultetom/akademijom. Broj osoba sa nepotpunom osnovnom školom se smanjio za 319 stanovnika u odnosu na popis iz 2003. godine. Smanjio se i broj stanovnika s osnovnom školom za 593, dok se povećao broj stanovnika sa srednjom školom za 425, kao i broj stanovnika sa višim i visokim obrazovanjem za 1.011 odnosno za 29,17%.

Stopa nepismenosti. Na osnovu popisa iz 2011. godine na području opštine od ukupno 9.547 muškaraca starosti 10 i više godina, nepismenih je bilo 23 ili 0,2%, a od ukupno 10.611 ženske populacije starosti 10 i više godina nepismenih je bilo 124 ili 1,2%.

Stopa aktivnosti radne snage. Prema kriterijumu aktivnog učešća u procesu rada stanovništvo se dijeli u dvije grupe:

- ekonomski aktivno stanovništvo i
- ekonomski neaktivno stanovništvo⁴.

U Kotoru je prema popisu iz 2011. godine stopa aktivnosti koja se izračunava kao odnos aktivnog i ukupnog stanovništva radnog uzrasta 15+ 84,42%. Aktivno stanovništvo prema zaposlenosti na popisu 2011. godine je prikazano u *Tabela br.3: Aktivno stanovništvo prema*

⁴ Aktivno stanovništvo:

- Sve zaposlene osobe koje rade (puno radno vrijeme, pola radnog vremena i manje od polovine prosječnog radnog vremena)
- Sve osobe koje obavljaju neko zanimanje, ali nisu u radnom odnosu (aktivni poljoprivrednici, zanatlije, pomagači članovima porodice...)
- Nezaposlene osobe u razdoblju (nezaposleni koji su bili zaposleni i osobe koje prvi put traže posao)

Neaktivno stanovništvo:

- Osobe koje imaju samostalan izvor prihoda (penzija, stipendija, prihodi od imovine...)
- Ekonomski ovisne osobe (djeca do navršene 15. godine, domaćice, osobe na školovanju, osobe nesposobne za rad...)

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

zaposlenosti. Stopa aktivnosti za teritoriju opštine Kotor je za 8,92% veća nego na nivou države. Razlog visoke aktivne stope je završen nivo obrazovanja u predviđenom roku, mala nezaposlenost, ravnomjerno učešće ženske i muške populacije.

Tabela br.3: Aktivno stanovništvo prema zaposlenosti

Država/grad	Aktivno stanovništvo	Zaposleni	Nezaposleni	Stopa aktivnosti radne snage u %
Crna Gora	232.010	175.171	56.869	75,50
Kotor	8.969	7.572	1.397	84,42

Izvor: MONSTAT

Migracije. Migraciono kretanje na području kotorske opštine od 2013. do 2018. godine prikazano je u *Tabela br.4: Migracija*. Podaci iz navedene tabele pokazuju da je u posljednje dvije godine veći broj doseljenih lica, nego odseljenih. Opština Kotor je atraktivna turistička destinacija koju posjeti veliki broj turista tokom godine. U njoj se povećava turistička ponuda i mogućnost zaposlenja i kao takva privlači stanovništvo iz ostalih opština Crne Gore. Sa druge strane u Kotoru je sve više mladih ljudi koji završavaju fakultete sa čijim diplomama ne mogu naći radno angažovanje i zbog toga ostaju u gradovima u kojima su završili visokoškolsko obrazovanje. Podaci o migraciji su usko povezani i sa natalitetom.

Tabela br.4: Migracija

Godina	Doseljenja	Odseljenja	Saldo
2013	141	161	-20
2014	116	145	-29
2015	169	165	4
2016	197	211	-14
2017	245	232	13
2018	342	292	50

Izvor: MONSTAT

2.3. Analiza ekonomske situacije u opštini Kotor

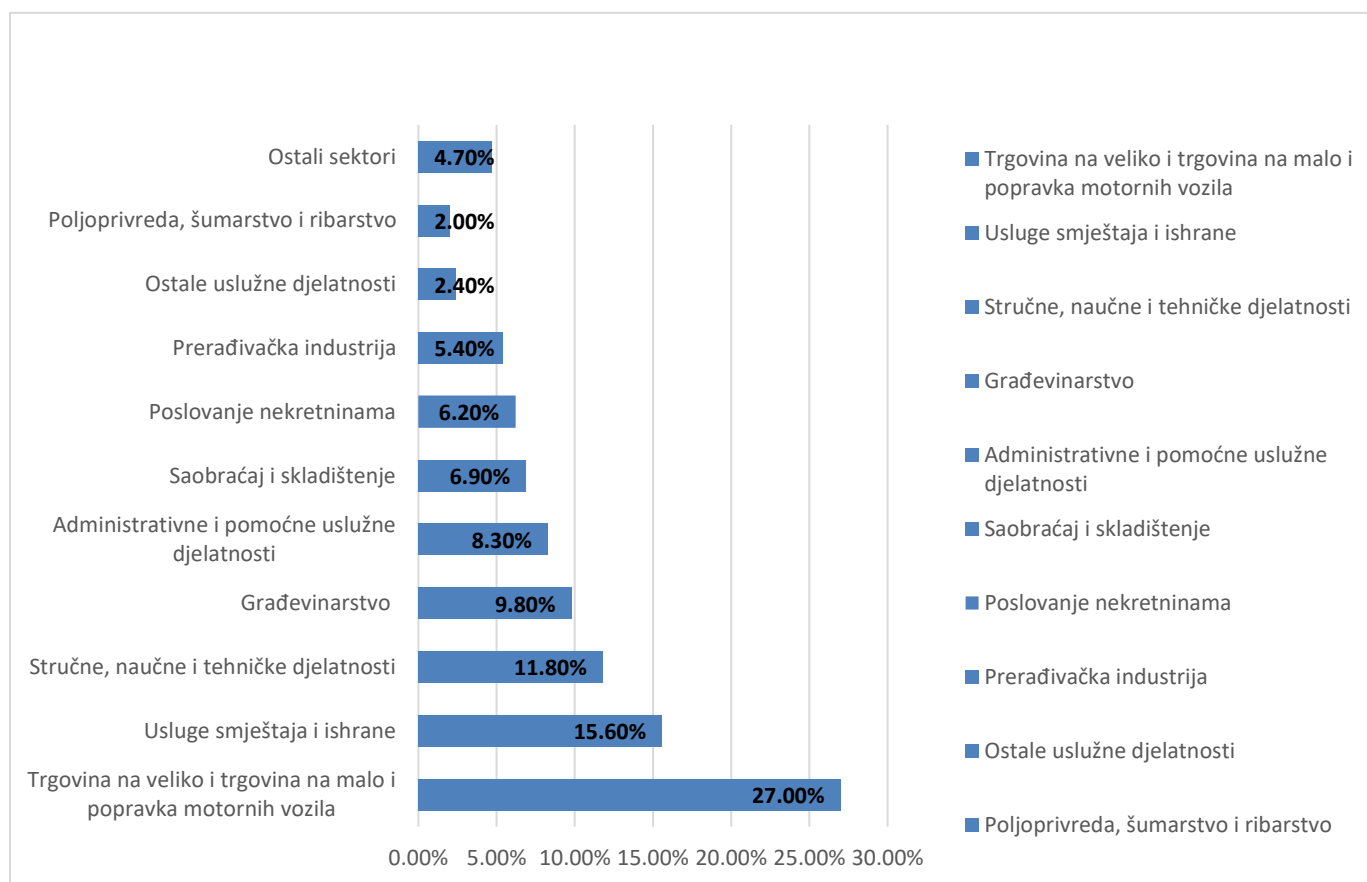
2.3.1. Privreda

Period tranzicije je totalno izmijenio privrednu sliku Kotora. Nekadašnju industrijski razvijenu sredinu (AD „Rivijera“, „Bokeljka“, ILK, „Jadran Perast“, „Ljekobilje“, Štamparija itd.) uz razvijeno pomorstvo (Jugooceanija), zamijenile su tercijarne djelatnosti, u prvom redu turizam i ugostiteljstvo, a zatim trgovina i usluge u oblasti građevinarstva. Takva prekompozicija, karakteristična ne samo za područje naše opštine, već i za cijeli ex YU prostor, izazvala je negativne posljedice, prvenstveno u socijalnoj, a onda i u sferi zapošljavanja, društvenog standarda i uopšte kvaliteta života građana naše opštine. „Daido metal“, kao pravni sljedbenik ILK, je jedino industrijsko preduzeće koje za sada uspješno funkcioniše. U oblasti pomorstva „Crnogorska plovidba“ sa skromnim kapacitetima i velikim teškoćama pokušava da nađe svoje mjesto na varljivom svjetskom pomorskom tržištu.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Poslovanje privrednih subjekata u opštini Kotor. Završne račune za 2018. godinu u opštini Kotor, a prema podacima Poreske uprave, predala su 932 privredna subjekta, što čini 4,2% od ukupnog broja privrednih subjekata u Crnoj Gori, odnosno 24,9% više u odnosu na 2017. godinu. Pomenuti podatak može da dâ pogrešnu sliku o svojevrsnoj privrednoj ekspanziji, jer posmatrano s aspekta uticaja prvenstveno na stopu nezaposlenosti i uvećanje društvenog bruto proizvoda u Kotoru broj privrednih subjekata, odnosno njihov porast u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, ne daje ni približno pomenute procenete. Struktura učešća privrednih subjekata po djelatnostima u procentima prikazana je u *Grafik br.2: Struktura učešća privrednih subjekata.*

Grafik br.2: Struktura učešća privrednih subjekata

Izvor: Poreska uprava

Iz navedenog grafičkog prikazalako se dâ zaključiti da je najveći broj privrednih subjekata u opštini Kotor registrovan za poslove trgovine 252 (27,00%), zatim poslove pružanja usluga smještaja i ishrane 145 (15,60%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti 110 (11,80%), građevinarstvo 91 (9,80%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 77 (8,30%), saobraćaj 64 (6,90%), poslovanje sa nekretninama 58 (6,20%), prerađivačke industrije 50 (5,40%), itd.

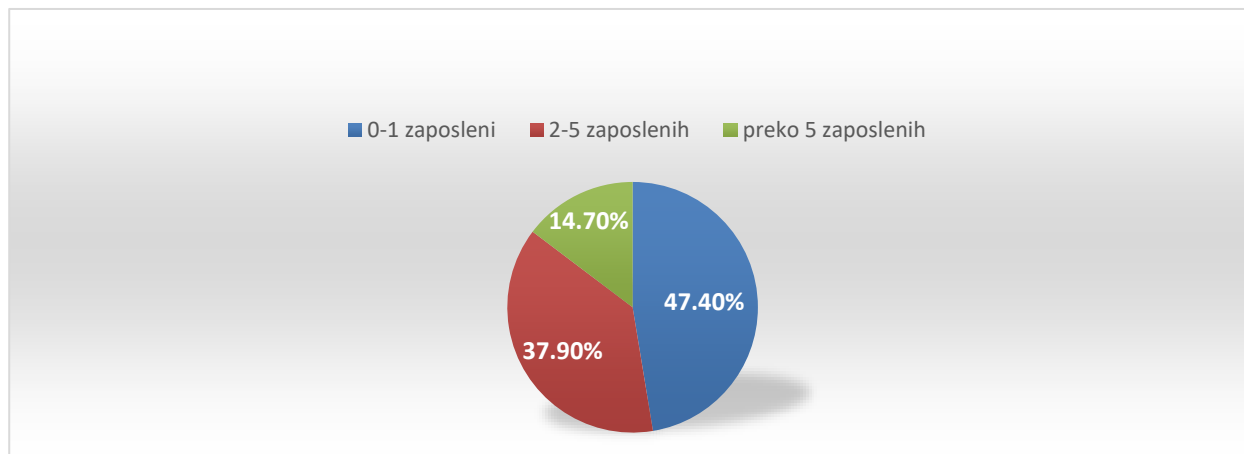
Privredni subjekti u opštini Kotor u 2018. godini su zapošljavali ukupno 4.544 lica ili 36% ukupno zaposlenih, što je za 20,30% više u odnosu na 2017. godinu.

Analiza zaposlenosti po privrednim granama. Da rast broja zaposlenih ne koincidira, odnosno nije proporcionalan rastu broja novoregistrovanih preduzeća, ilustruje *Grafik br.3: Struktura*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

preduzeća prema broju zaposlenih, odnosno prikaz učešća broja preduzeća sa jednim, dva do pet i preko pet zaposlenih.

Grafik br.3: Struktura preduzeća prema broju zaposlenih

Izvor: Poreska uprava

U opštini Kotor jednog zaposlenog imala su 442 privredna subjekta ili 47,40%, što je za 33,50% više u odnosu na 2017. godinu, sa generisanim prihodom od 9 miliona eura ili 3.36% ukupnog prihoda koji su ostvarili privredni subjekti u opštini Kotor.

Od dva do pet zaposlenih imala su 353 privredna subjekta ili 37,90% , što je za 18,50% više u odnosu na 2017. godinu, sa generisanim ukupnim prihodom od 28,5 miliona eura ili 10,70% ukupnog prihoda.

Više od pet zaposlenih imalo je 137 privrednih subjekata ili 14,70% , što je za 17,10% više u odnosu na 2017. godinu, sa generisanim ukupnim prihodom od 230,5 miliona eura ili 86,00% ukupnog prihoda.

Uočljivo je da najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih (4544) procentualno imaju privredna društva iz oblasti trgovine na veliko i malo, te popravka motornih vozila 29,6%, preduzeća iz oblasti usluga smještaja i ishrane 17,7%, saobraćaj i skladištenje sa 10,6%, potom prerađivačka industrija sa 10,3% itd.

Poslovanje privrednih preduzeća. Privredni subjekti sa teritorije opštine Kotor u 2018. godini iskazali su ukupan prihod od 267,9 miliona eura, što je za 2,30 % više u odnosu na prethodnu godinu. Dobit je ostvarena u vrijednosti od 19,00 miliona eura, što je za 14,30% manje u odnosu na 2017. godinu. Vrijednost bruto isplaćenih ličnih dohodaka iznosila je 23,8 miliona eura i veća je za 4,00% u odnosu na 2017. godinu.

Po ostvarenom prihodu u 2018. godini prednjače „Expo commerce“, „Imlek Boka“, „Briv construction“, „Mivis“, „Drvomont“, „Daido Metal“, „Knjaz Miloš – Montenegro“, „Carinvest“, „W & R Dinamic Company Limited“ i „Cogimar“.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Kada se analizira broj zaposlenih, onda su u 2018. godini u vrhu „Expo commerce“, „Briv construction“, „Daido Metal“, „Komunalno Kotor“, „Drvomont“, „Vodovod i kanalizacija Kotor“, „Dema“, „Luka Kotor“, „DP Hotel Facility“ i „Napredak“.

Najveću dobit u 2018. godini su ostvarili „Briv construction“, „Expo commerce“, „Carinvest“, „Luka Kotor“, „Imlek Boka“, „Napredak“, „W & R Dinamic Company Limited“, „Knjaz Miloš – Montenegro“, „Drvomont“ i „Tujko“.

Međutim, navedene podatke relativizuju pokazatelji obračunatih i isplaćenih bruto zarada po radniku koje variraju od 281,50€ do 1.275,00€. Navedeno izvlači zaključak da dominantan broj privrednih društava u privatnom vlasništvu obračunava poreze i doprinose na najnižu, odnosno minimalnu zaradu, što u značajnoj mjeri utiče na finansijski rezultat istih.

Analizirajući iznose isplaćenih bruto zarada po djelatnostima, uočljivo je da su najniže obračunate i isplaćene bruto zarade u građevinarstvu (434,00€) dok odskaču prerađivačka industrija (766,00€) i preduzeća u oblasti snabdijevanja vodom i upravljanje otpadnim vodama (888,00€).

2.3.2. Turizam i ugostiteljstvo

Turizam. Turizam se razvija u okolnostima rastućeg broja dolazaka turista sa kraćim zadržavanjem. Najznačajniji broj posjetilaca je posljedica povećanog broja dolazaka brodova na kružnim putovanjima (kruzera), ali i povećanja broja izletničkih grupnih posjeta autobusima iz regiona. S tim u vezi, došlo je do značajnih promjena u vrsti i karakteru turističkih djelatnosti u opštini, posebno u užem gradskom jezgri koje se ogledaju u povećanju broja suvenirnica i restorana, ali i dinamičnom razvoju ostalih djelatnosti posvećenim izletničkim programima, od poslova turističkog vođenja, pa do usluga iznajmljivanja drumskog i pomorskog prevoza.

Rast broja posjetilaca sa kraćim zadržavanjem uzrokuje otežano funkcionisanje grada usljed nedovoljno prilagođene saobraćajne, ali i ostale komunalno-tehničke infrastrukture. Postoji značajan nesklad između poslovnih ambicija turističkog i lučkog sektora po pitanju prihvata gostiju i kruzera i realnih kapaciteta grada.

Smještajni kapaciteti. Kada su u pitanju smještajni kapaciteti, uz stalan rast broja hotela i jedinica u sektoru privatnog smještaja, došlo je i do značajnog kvalitativnog poboljšanja, posebno u novootvorenim malim hotelima, koji posjeduju atraktivne arhitektonsko-ambijentalne karakteristike. Slični trendovi su i u privatnim smještajnim jedinicama i hostelima. Ostali vidovi turističkih smještajnih kapaciteta, poput kampova ili objekata ruralnog turizma su nedovoljno prisutni i razvijeni kao gradska turistička ponuda. Broj hotela po kategorizaciji prikazani su u Tabela br. 5: Hoteli u Kotoru.

Tabela br.5: Hoteli u Kotoru.

Broj zvjezdica	*****	****	***	**	*
Broj hotela	6	17	10	1	0
Broj ležaja	558	522	313	28	0

Izvor TO Kotor

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Na području kotorske opštine ima 34 hotela, (sa 1421 krevetom), 7 hostela (sa 480 ležaja) i 4 auto kampa.

Na osnovu postojeće turističke kategorizacije:

- 5 zvjezdica ima šest hotela: hotel „Jadran Iberostar“, hotel „Allure Palazzi“ sa četiri depadansa, mali hotel „Platamuni“ sa depadansom, mali hotel „Forza Terra“, mali hotel „Forza Mare“ i istorijski hotel „Astoria“.
- 4 zvjezdice ima 17 hotela: „Villa Duomo“, „Hipocampus“, „Vardar“, „Cattaro“ i „Monte Cristo“ u Starom gradu, „Porto In“ kontakt zona Starog grada, „Palazzo Radimiri“ „Alkima“, „Essenza“ i „Pietra“ u Dobroti, „Splendido“ i „Libertas“ na Prčanju, „Amfora“ u Orahovcu „Conte“, „Per Astra“ i „Admiral M“ u Perastu, i hotel „Aruba“ u Lastvi Grbaljskoj. Radi se o manjim hotelima koji posjeduju relativno mali broj soba.
- 3 zvjezdice ima 10 hotela: „Vila Perast“, „Stone Bridge“, „Galathea“, mali hotel „Marija“, „Bokeljski dvori“, „Vila Panonija“ „Galia“, „Pana“, „Lavanda“ i „Perla Adriatika“ sa depadansom.
- 2 zvjezdice hotel „Belveder“ na Muu,
- 1 zvjezdicu hotel „Vrmac“ na Prčanju.

U odnosu na stanje iz prethodnog Strateškog plana razvoja opštine Kotor došlo je do bitnog povećanja broja hotela i kreveta. Preciznije govoreći, 2011. godine bila su 24 hotela sa 1.158 kreveta. Posebno važan pomak u smještajnim kapacitetima vezan je za kategorije hotela. Tako, u 2019. godini u opštini Kotor postoji 6 hotela sa 5 zvjezdica, koji raspolažu sa 558 kreveta, dok je u 2011. godini bio samo 1 hotel i to sa kapacitetom od 20 kreveta. Broj hotela sa 4 zvjezdice je porastao sa 13 iz 2011. godine (sa ukupno 400 kreveta) na 17 u 2019. godini (sa 522 kreveta). Broj hotela sa 3 zvjezdice povećao se sa 9 na 10, ali se ukupan broj kreveta u toj kategoriji smještaja smanjio sa 530 kreveta na 313. Sa 2 zvjezdice je u 2011. godini bio 1 hotel sa 208 kreveta dok u 2019. godini postoji 1 hotel sa 28 kreveta u ovoj kategoriji. Najznačajnije učešće u hotelskoj ponudi (23 hotela sa 1.080 kreveta) pripada kategoriji od 4 i 5 zvjezdica, što je izrazito važan kvalitetan pomak i u skladu je sa planovima razvoja grada.

Pored uspješnih rezultata u modernizaciji odnosno izgradnji hotelsko-turističke suprastrukture posljednjih godina, funkcionalno i tehničko stanje većih hotelskih kapaciteta (poput Teute u Risnu i Vrmca na Prčanju) i dalje je nepovoljno.

U opštini Kotor postoji i 6 hostela sa ukupno 480 ležaja: hostel „Old town“ (47 ležaja), „Montenegro“ (53 ležaja), „Centrum“ (15 ležaja), „Cent“ (30 ležaja), „Pupa“ (28 ležaja), „Montenegro 4U“ (47 ležaja), a Dom učenika i studenata „Spasić-Mašera“ (kao hostel je aktivan ljeti) raspolaže sa 260 ležaja.

Poređenja radi, u 2011. godini smo imali 3 hostela sa ukupno 308 ležaja. To su bili hostel „Old town“ sa 47 kreveta, „Montenegro“ sa 21 krevetom i „Spasić-Mašera“ sa 240 kreveta. Evidentan je rast smještajnih kapaciteta i u hostelskoj ponudi.

Na teritoriji opštine postoje četiri auto-kampa, i to dva u Stolivu i po jedan u Kostanjici i u Morinju, što znači da je taj broj ostao isti u odnosu na prethodni planski period.

U privatnom smještaju je u vremenu izrade Strateškog plana razvoja opštine Kotor za period 2013-2017 bilo ukupno 517 smještajnih jedinica sa 3.558 ležaja. U 2019. godini, na teritoriji opštine Kotor registrovano je:

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- 942 apartmana sa 2.671 ležaja,
- 897 soba sa 1.959 ležaja,
- 77 kuća sa 516 ležaja i
- 371 stan sa 1.096 ležaja.

Ukupan broj registrovanih jedinica za izdavanje privatnog smještaja je 2.287 sa 6.242 kreveta. U ovoj vrsti smještajne ponude najznačajniji broj jedinica je u kategoriji od 3 i 4 zvjezdice, što predstavlja bitan kvalitativan pomak. Osim novootvorenih smještajnih kapaciteta, ne treba zapostaviti činjenicu da se lakšom uočljivošću prisustva izdavalaca na internetu i kvalitetnijim nadzorom i kontrolom, značajno smanjio broj nekadašnjih nelegalnih izdavalaca smještaja. Važan doprinos u postupku registracije prometa u privatnom smještaju dat je i otvaranjem mreže punktova TO Kotor za prijavu gostiju na cijeloj teritoriji opštine. U 2018. godini u Kotoru je zabilježeno 89.379 gostiju koji su ostvarili 421.324 noćenja, a u 2019. godini 107.567 gostiju je ostvarilo 511.998 noćenja. Navedeni podaci ukazuju na 20,34% povećanje broja gostiju i 21,52% povećanja broja noćenja u 2019. godini.

Slika br.1: Ukupan broj ležaja

APARTMANI					SOBE				KUĆE				STANOVİ			
*	**	***	****	*****	*	**	***	****	*	**	***	****	*****			
5	79	457	317	17	54	165	385	213		8	16	31	10	244 jednosobnih stanova sa 598 kreveta		
apartmana - 14 kreveta	apartmana - 241 krevet	apartmana - 1290 kreveta	apartmana - 907 kreveta	apartmana - 47 kreveta	sobe - 129 kreveta	soba - 370 kreveta	soba - 852 kreveta	soba - 450 kreveta		kuća - 39 kreveta	kuća - 113 kreveta	kuća - 225 kreveta	kuća - 64 kreveta	109 dvosobnih stanova sa 395 kreveta		
														18 trosobnih stanova sa 103 kreveta		
PLUS 67 apartman sa 172 kreveta (nisu podneseni zahtjevi za kategorizaciju)					PLUS 80 soba sa 158 kreveta (nisu podneseni zahtjevi za kategorizaciju)				PLUS 12 kuća sa 75 kreveta (nisu podneseni zahtjevi za kategorizaciju)							
UKUPNO: 942 apartmana sa 2671					UKUPNO: 897 soba sa 1959				UKUPNO: 77 kuća sa 516				UKUPNO: 371 stan sa 1096 kreveta			
UKUPNO LEŽAJA: 5837 + 405 (ne kategorisanih) = 6242																

Izvor: TO Kotor

Statistika broja smještajnih objekata i praćenje broja posjetilaca i ostvarenih noćenja se posljednjih godina preciznije evidentira čime se osjetno smanjilo učešće sivog tržišta u izdavanju privatnog smještaja. Izmjenama Zakona o strancima u toku 2014. godine, odnosno prenošenjem dijela nadležnosti od strane MUP-a ka lokalnim turističkim organizacijama (u poslovima prijave i registracije stranih gostiju), došlo je do bitnog povećanja broja evidentiranih gostiju i noćenja, a uz to i osjetnog povećanja prihoda povodom naplate boravišne takse. Ovom procesu važan doprinos dala je mogućnost olakšanog uvida u internet oglašavanja i rezervisanja smještajnih kapaciteta, ali i pojačana inspeksijska kontrola, kao i postojanje i rad udruženja privatnih izdavalaca smještaja, agencija i CTU-a.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Prema podacima MONSTAT-a u Kotoru je tokom 2017. godine boravilo 112.789 gostiju, a ostvareno je ukupno 466.807 noćenja. Tokom 2018. godine boravilo je 139.573 gostiju, a ostvarili su 571.867 noćenja. Broj gostiju je bio veći za 23%, dok je rast broja noćenja bio veći za 22,5%. Prosječno vrijeme zadržavanja gosta je 4 dana. U 2019. godini broj gostiju je 170.852 i ostvarili su 680.733 noćenje, odnosno povećanje za 22% i 19% respektivno. Prikaz broja gostiju i ostvarenih noćenja od 2013. godine prikazani su u *Tabela br.6: Broj gostiju i noćenja*.

Tabela br.6: Broj gostiju i noćenja

Godina	Broj gostiju	Broj noćenja
2013	57.004	293.911
2014	58.512	287.312
2015	74.964	358.609
2016	88.814	414.817
2017	112.789	466.807
2018	139.573	572.472
2019	170.852	680.733

Izvor: MONSTAT

Najznačajniji procenti učešća gostiju po zemljama porijekla pripadaju Rusiji, Srbiji i Velikoj Britaniji. Posmatrano kroz promjene koje se dešavaju posljednjih godina primjetan je blagi rast broja gostiju iz ostalih zemalja u odnosu na prva tri mjesta⁵.

Registrovano je svega 10 plažnih barova zbog nemogućnosti dobijanja neophodne administrativno-registracione dokumentacije.

Izletnički turizam. Izletnički turizam je posljednjih petnaest godina doživio ekspanzivan rast i umnogome je promijenio karakter ukupne turističke ponude grada. Uz povećanje broja izletnika snažno se povećao prihod u javnom sektoru (izletničke i lučke takse, posjete kulturno-istorijskim lokalitetima) i u raznovrsnim uslugama kojima se servisiraju potrebe izletnika. Grad se suočava s ozbiljnim izazovima o perspektivama daljeg oblikovanja izletničkog, marinskog, posebno kruzerskog turizma i prilagođavanja gradske, saobraćajne infrastrukture.

Kada je riječ o ukupnom broju izletničkih posjeta, Kotor je tokom 2018. godine posjetilo 502.472 izletnika koji su u organizovanim grupnim programima posjetili grad. To je za oko 10% više u odnosu na isti period prošle godine. (izvor podataka: Izvještaj o radu TO Kotor za 2018. godinu). Za prvih 11 mjeseci 2019. godine zabilježen je dolazak 565.566 izletnika.

Kruzerski turizam je vrsta turističkog prometa koja uz visoke prihode donosi određene pritiske i rizike po razvoj destinacija koje posjećuju. Kotor se u vrijeme intenzivnog boravka brodova na kružnim putovanjima suočava sa saobraćajnim gužvama u kontakt zoni Starog grada. Istovremeno, gradska privreda se profilom svojih djelatnosti i usluga u velikoj mjeri oslanja na prihode od izletničkog turizma što istiskuje iz Starog grada neke djelatnosti uobičajene za funkcionisanje domicilnog stanovništva. Postoje i rizici ekološkog karaktera posebno po pitanju toksičnosti izduvnih gasova. Prema podacima iz Luke Kotor, prosječno vrijeme zadržavanja brodova u toku 2018. godine je 12 sati i 43 minuta, dok se za manevar odlaska i dolaska utroši po 20 minuta. Dosadašnja metodologija mjerenja zatrovanosti vazduha nije dovoljno precizna (mjeri se ukupna zagađenost, bez analize pojedinačnih izvora zagađenja), ali se izmjenama međunarodne regulative po ovom pitanju (od 2020. godine će

⁵ Prilog br. 2: Turizam

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

prečišćivači izduvnih gasova novih standarda zaustaviti 80% dosadašnjeg zagađivanja), a gradnjom infrastrukture za prijem brodova shodno koncesionom ugovoru (postavljanje pontona i bova) skratiti duži rad motora povodom ulaska i izlaska brodova.

Iskustva gradova odnosno destinacija na Jadranskom moru srodnog kulturno-turističkog karaktera i profila gostiju bi mogla biti okvirna osnova za kreiranje opšteg ambijenta i infrastrukturnih uslova u kojem bi se odvijao budući prihvat gostiju sa kruzera. Održivost i ekološko-ambijentalna prilagodljivost su imperativni standardi i principi razvoja turizma. Broj brodova i putnika prikazan je u *Tabela br.7: Broj brodova i putnika*.

Tabela br.7: Broj brodova i putnika

Godina	Broj brodova	Broj putnika
2015	412	442.029
2016	488	535.232
2017	430	532.387
2018	412	502.472
2019	464	613.747

Izvor: Luka Kotor

Broj dolazaka brodova do decembra 2019. godine je za 12,62% viši nego 2018. godine, a broj putnika je veći za 22,14%. Od 412 pristiglih putničkih brodova u 2018. godini, najveći broj njih je, ukupno 152 od 412, u rasponu od 50 do 100 hiljada tona. Na drugom mjestu (92 broda) su brodovi između 1000 i 5000 tona, na trećem, sa 44 broda, su brodovi od 0-500 tona.

Jahting turizam. Tokom 2018. godine u kotorsku luku uplovilo je 0,3% manje jahti u odnosu na 2017. godinu, a broj putnika je bio manji za 6,67%. (izvor: Izvještaj o radu TO Kotor za 2018. godinu). Tokom 2019. godine je taj broj jahti smanjen za 12,51%, a broj putnika povećan za 9,40%. Broj jahti i putnika sa jahti prikazani su u *Tabela br.8: Broj jahti i putnika*.

Tabela br.8: Broj jahti i putnika

Godina	Broj jahti	Broj putnika
2015	1.567	7.096
2016	1.674	8.292
2017	1.838	8.630
2018	1.831	8.054
2019	1.604	8.811

Izvor: Luka Kotor

S obzirom na postojeće nadležnosti opštine Kotor po pitanju planiranja i upravljanja obalnim područjem, budući razvoj infrastrukture za potrebe marinskog i kruzerskog turizma zavisice i od nacionalnih planskih i regulacionih mehanizama. Opština Kotor, uz potrebu da dodatno ne opterećuje postojeću zauzetost ili ugroženost akvatorija Kotorskog zaliva, ima mogućnosti razvoja marinskog i kruzerskog turizma na trenutno manje zauzetim djelovima Kotorskog zaliva (oko Orahovca, Stoliva...) i u akvatoriju Risanskog zaliva.

Efekt kruzera turizma. U logističkom smislu, u odnosu na protok drumskog saobraćaja neposredno uz staro gradsko jezgro, posebno u turističkoj sezoni, problem predstavlja transfer putnika-pješaka preko glavne gradske saobraćajnice prema Starom gradu, kao i upravljanje autobuskim prevozom u vezi s izletničkim turama u okolini. Isto tako, veliki broj autobusa koji prihvataju putnike u sklopu izletničkih tura opterećuju saobraćaj i parking prostore uz staro

gradsko jezgro. Postojeće stanje u domenu sigurnosti i bezbjednosti Luke Kotor upućuje na regulaciju parking prostora neposredno uz zonu priveza kruzera, regulaciju prostora za izletničke autobuse i taxi. U svrhu rješavanja problema parking prostora neposredno uz zonu priveza kruzera usvojena je i Odluka o povjeravanju na upravljanje dijela katastarske parcele na kome je smješten glavni gradski parking na rivi – Privrednom društvu „Luka Kotor“ AD. Na pomenutoj lokaciji ostaće 24 parking mjesta kojim će i dalje gazdovati Komunalno preduzeće, a od čega je polovina planirana za parkiranje taksista. Ekonomski uticaj kruzring turizma u Kotoru je dvojak. Na jednoj strani, očigledni su direktni ekonomski učinci (prihodi učesnika u lancu vrijednosti). Na drugoj strani, ogroman broj i potražnja kruzring turista u Starom gradu uticala je na komercijalizaciju i zauzetost javnih prostora.

Zdravstveni turizam. Zdravstveni turizam svakako može biti potencijalno vodeći proizvod u turističkoj ponudi Crne Gore ako se u obzir uzmu kriterijumi atraktivnosti i konkurentnosti, kao i komparativne prednosti. Komparativne prednosti podrazumijevaju kvalifikovan kadar i dobru reputaciju zdravstvenih usluga, konkurentne cijene, blizinu velikim emitivnim tržištima, prirodne ljepote i povoljnu klimu, sigurnost zemlje kao i dugu tradiciju u turizmu. Od posebnog je značaja činjenica da je crnogorski zdravstveni sistem u 2017. godini napredovao za 9 mjesta na osnovu izvještaja Evropskog zdravstvenog potrošačkog indeksa i da se nalazi na 25. mjestu u Evropi. Cijene zdravstvenih usluga u Crnoj Gori su veoma niske u odnosu na zemlje Zapadne Evrope i jednog broja zemalja Balkana. Važno je istaći da Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore ima zaključene ugovore o pružanju zdravstvenih usluga sa 23 evropske zemlje.

Opština Kotor raspolaže značajnim zdravstvenim kapacitetima sa širokim spektrom specijalnosti i dodatne mogućnosti pružanja medicinskih usluga za sve povrede koje se mogu desiti turistima za vrijeme njihovog boravka i bitno doprinijeti poboljšanju njihove sigurnosti i osjećaja bezbjednosti i saznanja da mogu dobiti tretman potpune adekvatne medicinske zaštite. Ovi kapaciteti opštine mogu biti upareni sa velikim rizortima i drugim turističkim kapacitetima na području Boke kotorske i čitavog primorja. Podaci o broju pacijenata stranih državljana koji su liječeni u zdravstvenim ustanovama u opštini Kotor prikazani su u *Tabela br.9: Strani državljani koji se liječe u JZU Kotor*⁶

Tabela br.9: Strani državljani koji se liječe u JZU Kotor

Godina	Broj stranaca koji su se javili sa problemima	Broj stranaca zadržanih na bolničkom liječenju	Prosječan broj dana boravka stranih pacijenata na bolničkom liječenju
Specijalna bolnica „VasoČuković“			
2018	0	188	6
2019	0	168 (do novembra)	6
Specijalna psihijatrijska bolnica u Dobroti			
2018	59	32	11
2019	46	16	22
Opšta bolnica Kotor			
2018	1508	1465	3
2019	1566	1509	4

Izvor: Ministarstvo zdravlja

⁶ Prilog br. 2.: Turizam

Kulturni turizam. Poznati sociolog, dr Miloš Ilić kreirao je jednu integrativnu definiciju kulture koju određuje kao „Skup svih procesa, pojava, promjena, nastalih materijalnom i duhovnom intervencijom ljudskog društva u prirodi, društvu i mišljenju čiji je osnovni cilj da olakša održanje, produženje i napredak ljudskog društva“. (dr Miloš Ilić „Sociologija kulture i umjetnosti“, Narodna knjiga, Beograd, 1991.). Ovom definicijom se kultura poima kao dinamična kategorija i jasno se određuju njeni humanistički ciljevi. To zapravo znači da kultura u sebi krije težnje, vrijednosti i ideale i onda kada su oni nedostižni ali upravo u tome jeste značaj kulture.

Ovakvo određivanje pojma kulture važno je i za razumijevanje savremenih kulturnih potreba i kulturnog života Kotora. Iako je Kotor u najvećoj mjeri prepoznat i određen svojom prirodnom ljepotom i kulturno-istorijskim nasljeđem, njegov kulturni život ne smije biti isključivo u službi potrebe za očuvanjem, prezentacijom i valorizacijom bogate kulturne baštine. Briga o kulturnom blagu i prirodnom okruženju jeste i mora biti temeljna obaveza grada. Naslagani materijali svjedoci viševjekovnih ideala i duhovnih težnji stanovnika Kotora su zapravo ono što je njegovo kulturno nasljeđe učinilo jedinstvenim, bogatim i privlačnim. Savremenim kulturnim programima i stvaralaštvom Kotor se na najprikladniji način identifikuje sa viševjekovnim duhovnim težnjama koje su materijalizovane u sačuvanom kulturno-istorijskom nasljeđu. Dakle, kulturni život grada mora, uz neophodnu brigu o njegovom nasljeđu, biti i izraz savremenih civilizacijskih vrijednosti i humanističkih težnji građanki i građana Kotora. Održavanjem u životu isključivo komercijalno ili turistički atraktivnih kulturnih programa, povrijedila bi se srž, odnosno bit kulturnog karaktera grada. Razvijajući savremene kulturne forme i izraze, uz očuvanje kulturno-istorijskog blaga, Kotor može realizovati ozbiljan potencijal u razvoju i promociji kulturnog turizma.

Kulturni turizam, iako često upotrebljavan pojam nije jednostavno definisati. Jedna od najprihvatljivijih definicija je ona od Greg Ričardsa, koja glasi: „Kulturni turizam označava kretanje ljudi koje je uzrokovano kulturnim atrakcijama van njihovog uobičajenog mjesta stanovanja, s namjerom sakupljanja novih informacija i iskustava kako bi zadovoljili svoje kulturne potrebe“ (Richards, Greg 1999 : 17. European Cultural Tourism: Patterns and Prospects. U: Planning Cultural Tourism in Europe ;Dodd, Diane i Van Hemel, Annemoon, ur.; Amsterdam, Boekman Foundation/Ministry of Education, Culture and Science).

Ono što je problem u određenju pojma kulturnog turizma tiče se motiva, odnosno razloga putovanja. Posjeta nekoj turističkoj destinaciji može imati zadovoljenje kulturne potrebe kao osnovni motiv putovanja, ali može biti i od manje izraženog, ali prisutnog značaja. Najveći broj posjeta iz oblasti kulturnog turizma karakteriše kraće zadržavanje i veća potrošnja novca, ako to dovedemo u vezu s uobičajenim vremenom zadržavanja.

Posljednjih godina Kotor je destinacija izrazito rastućeg izletničkog, naročito kruzerskog turizma. Iako je uz povećan broj gostiju sa kraćim zadržavanjem grad počeo ubirati znatno veće prihode, razvile su se i ozbiljne prijetnje po dalju održivost takvog modela turističkog prometa. Uz potiskivanje domicilnog stanovništva, ponudu roba i usluga isključivo posvećenih izletnicima (suvenirnice, restorani...), neumjerenu gradnju i razvoj turističkih kapaciteta, razvijaju se i saobraćajni, ekološki i drugi rizici. U mjeri svojih normativnih ovlašćenja i kapaciteta, opština Kotor ubuduće mora razvijati kulturni turizam uz ograničenja i kontrolu postojeće vrste prometa, i to smanjenjem i disperzijom postojećeg pritiska kroz aktiviranje

drugih djelova opštine za brojniju posjetu i produženje sezone dolazaka. Uz to, očuvanjem, uređenjem i turističkom valorizacijom lokaliteta od prirodnog, kulturno-istorijskog i arheološkog značaja na cijeloj teritoriji opštine, ostvaruje se dodatni javni, opštinski i kulturni interes.

Posebna pažnja se mora usmjeriti ka cjelogodišnjim, turistički nemotivisanim i nekomercijalnim kulturnim programima. Uticaj takvih programa je (i u smislu razvoja kulturnog turizma) kvalitativno vrijedniji, jer se dinamična kulturna aktivnost grada registruje kao njegova ključna odrednica, pa time i pojačava motiv dolaska i boravka turista. Bogat kulturni život, posebno u oblasti umjetničkog stvaralaštva uzrokuje dodatnu turističko-promotivnu privlačnost, što je dugoročna i razvojna potreba grada.

Ugostiteljstvo. Kao privredna grana, ugostiteljstvo u našoj opštini zastupljeno je u vidu raznovrsnih oblika i sadržaja. Kategorije ugostiteljskih objekata (specijalizovani restorani, kafane, kafe-barovi, konobe, plažnih barovi itd) i njihov broj čine ugostiteljstvo važnim i značajnim segmentom gradske turističke ponude. Prema evidenciji Opštine Kotor imamo registrovano nešto preko 200 ugostiteljskih objekata koji obavljaju djelatnost u toku cijele godine. U Starom gradu ima 38 ugostiteljskih objekata. U toku ljetnje turističke sezone ima registrovanih oko 20 plažnih barova i 12 ostalih ugostiteljskih objekata.

2.3.3. Poljoprivreda

U ranijim baznim i strateškim dokumentima o razvoju poljoprivrede, ova djelatnost je određivana kao jedan od prioritetnih pravaca razvoja. Ipak poljoprivreda je zadržala glavne osobine tradicionalnog niskoproduktivnog sektora. Imajući u vidu da je zemljište jedan od najvažnijih i najosjetljivijih prirodnih resursa i da je visokokvalitetno poljoprivredno tlo jako deficitarno na teritoriji opštine Kotor, neophodno je njegovo očuvanje za primarnu namjenu. Od ukupnog broja stanovnika na teritoriji opštine Kotor na osnovu podataka iz Registara poljoprivrednih gazdinstava kod Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore upisana 64 poljoprivredna gazdinstava, dok je u Registar poljoprivrednih osiguranika upisano 18 osiguranika. Od 64 poljoprivredna gazdinstava, 17 gazdinstava bavi se stočarstvom kao značajnom poljoprivrednom granom.

U Registre Direktorata za poljoprivredu upisano je u:

- Registar maslinara - 2 fizička lica
- Registar vinogradara - 2 fizička lica i 1 privredno društvo
- Registar subjekata u organskoj proizvodnji – 2 fizička lica.

U Registre kod Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove sa teritorije Opštine Kotor upisano je u:

- Registar za promet na veliko i malo sredstava za zaštitu bilja - 1 privredno društvo
- Registar primarnih proizvođača hrane biljnog porijekla - 3 privredna društva i 10 fizičkih lica
- Registar sjemenskog i sadnog materijala – 4 privredna društva
- Registar odobrenih objekata u poslovanju hranom životinjskog porijekla – 8 privrednih društava i 2 fizička lica

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Fito–Registar – 4 privredna društva i 3 fizička lica
- Registar za tretiranje i/ili uništavanje palmi – 2 preduzeća.

Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj je shodno Odluci o podsticajima u razvoj poljoprivrede („Službeni List Crne Gore– opštinski propisi“, br 050/17, od 07.12.2017., 010/20 od 12.03.2020.), otpočeo sa dodjelom subvencija 2017. godine nakon stupanja na snagu prethodno pomenute odluke, a sve u cilju poboljšanja konkurentnosti i kvaliteta proizvodnje u opštini, unapređenja životne sredine, usmjeravanja proizvođača tržišnim uslovima i standardima, povećanja poljoprivrednih površina, pripreme i promovisanja lokalnih inicijativa u sferi poljoprivrede i prerade poljoprivrednih proizvoda i kvalitetnijeg života u ruralnim područjima.

Budžetom se opredjeljena sredstva podsticaja raspoređuju korisnicima prema Programu podsticaja mjera u poljoprivredi nakon javnog poziva (konkursa) za dodjelu podrške. U 2017. godini od ukupno opredijeljenih 70.000,00€ poljoprivrednicima je dodijeljeno 28.600,00€, što je 40% od ukupne sume novca opredijeljene za podsticaje u poljoprivredi. Subvencije je za 2017. godinu iskoristilo 9 korisnika. U 2018. godini od ukupno 83.000,00€ poljoprivrednicima je dodijeljeno 77.837,01€, što predstavlja 94% iskorišćenih sredstava. U raspodjeli sredstava učestvovala su 24 poljoprivrednika, privrednih društava i udruženja.

Cilj realizacije podsticaja u poljoprivredi jeste da se uz modernizaciju proizvodnje, usmjeravanjem proizvođača tržišnim uslovima i standardima EU, poveća broj registrovanih poljoprivrednika i poljoprivrednih gazdinstava, kao i zaposlenih u poljoprivredi, te poveća iskorišćenost poljoprivrednih resursa i ukupne poljoprivredne proizvodnje, kao i da se poljoprivreda učini porodičnim preduzetništvom. U tu svrhu organizovana je Radionica „Proces registracije poljoprivrednih proizvođača“ u februaru mjesecu 2020. godine uz pomoć zaposlenih iz Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja (MPRR CG). Radionica je rezultirala uspjehom sa 10 novoregistrovanih poljoprivrednika u opštini Kotor.

U cilju realizacije i organizacije cjelokupnog procesa, dodjeljivanja podsticaja u poljoprivredi i lakšeg razumijevanja postupka dodijela subvencija, Sekretarijat je pristupio izradi niza akata, aktivnosti i donijet je Program podsticajnih mjera subvencija u poljoprivredi na području opštine Kotor za 2019. godinu. Programom se utvrđuju aktivnosti, projekti, korisnici, kriterijumi, uslovi, način i postupak ostvarivanja podsticajnih mjera, visina podsticajnih mjera i potrebna dokumentacija za dobijanje podsticajnih sredstava, kao i nadzor nad korišćenjem budžetskih sredstava Opštine Kotor, opredijeljenih za ove svrhe. Navedenim Programom je predviđeno da podsticajna sredstva mogu koristiti fizička i pravna lica registrovana za obavljanje poljoprivredne djelatnosti sa prebivalištem, odnosno sjedištem i poljoprivrednom proizvodnjom na području opštine Kotor. Za sprovođenje ovog Programa, Budžetom Opštine Kotor za 2019. godinu, planirana sredstva za subvencioniranje poljoprivrede iznose 80.000,00€. Podsticajne mjere su prikazane u *Tabela br.10: Podsticajne mjere u poljoprivredi.*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.10: Podsticajne mjere u poljoprivredi

Naziv podsticajne mjere	Planirani iznos u €
<i>Podsticajna sredstva za nabavku sadnica maslina</i>	2.500
<i>Nabavka materijala za podizanje i održavanje maslinjaka</i>	3.500
<i>Nabavka materijala za izgradnju i popravku suhozida i podzida u maslinjaku</i>	4.000
<i>Nabavka Sistema za navodnjavanje kap po kap</i>	2.000
<i>Podsticajna sredstva za nabavku sadnica: limun, narandža, nar, mandarina, smokva, breskva, badem i lješnik</i>	2.000
<i>Nabavka materijala za izgradnju i popravku suhozida i podzida u voćnjaku</i>	10.000
<i>Nabavka mašina i uređaja za voćarsku proizvodnju (traktora, motokultivatora i sl.)</i>	9.800
<i>Izgradnja različitih oblika zaštićenog prostora za gajenje povrća i cvijeća (staklenici i plastenici)</i>	16.000
<i>Nabavka mehanizacije i opreme za pripremu sađenje, berbu, sortiranje, pakovanje i sl. povrća i cvijeća</i>	1.500
<i>Podsticajna sredstva za nabavku koza</i>	1.000
<i>Podsticajna sredstva za nabavku goveda</i>	1.050
<i>Podsticajna sredstva za nabavku hrane, opreme za mužu i poboljšanje uslova za držanje stoke</i>	3.000
<i>Nabavka mašina i postrojenja za preradu voća, povrća ljekovitog i aromatičnog bilja</i>	2.500
<i>Nabavka opreme za pčelarstvo (košnica, vrcaljki i sl.)</i>	5.850
<i>Nabavka ljekova i prihrane za pčele</i>	5.000
<i>Podsticajna sredstva za nabavku opreme u ribarstvu i marikulturi</i>	10.300

Izvor: Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj

Od ukupno dodijeljenih sredstava za subvencije u poljoprivredi u 2019. godini po granama poljoprivrede je isplaćeno:

- Maslinarstvo - 6.011,50 € (7,51%)
- Sistem kap po kap – 2.009,29€ (2,51%)
- Voćarstvo – 26.863,54€ (33,57%)
- Povrtarstvo i cvjećarstvo – 8.062,50€ (10,07%)
- Stočarstvo – 2.000,00€ (2,50%)
- Pčelarstvo – 16.026,06€ (20,03%)
- Ribarstvo i marikultura – 11.638,59€ (14,54%)
- Podrška učestvovanju sajamskih i sličnih manifestacija – 500,00€ (0,62%)

Na osnovu raspodjele po svim mjerama iz programa subvencija za 2019. godinu od opredijeljenih 80.000,00€, za subvencije u poljoprivredi dodijeljen je iznos od 73.111,39€, odnosno 92% ukupno planiranih sredstava.

Ribarstvo i marikultura. Ribarstvo je jedno od najstarijih zanimanja u Boki kotorskoj, na što je upućivao način života njenih stanovnika na samoj obali mora. U Statutu grada Kotora iz XIV vijeka pominje se ribarstvo kao jedno od važnijih zanimanja u to vrijeme. Ulov ribarstva je u Boki kotorskoj kroz vjekove predstavljao i glavni izvor hrane za lokalno stanovništvo. Iz tih razloga ovdje su se primjenjivale tradicionalne tehnike pripreme i čuvanja hrane iz mora. Jedan od najpoznatijih i dobro očuvanih načina pripreme i čuvanja ribe, u vrijeme kada nije bilo frižidera i zamrzivača, bilo je soljenje ribe.

Morsko ribarstvo u Crnoj Gori regulisano je Zakonom o morskom ribarstvu i marikulturi (Službeni List Crne Gore 56/09 i 47/15), kao i pratećim pravilnicima. Razvojni pravci ribarstva su objedinjeni u Strategiji ribarstva Crne Gore 2015-2020 s Akcionim planom za prenošenje, implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU.

Na području Bokokotorskog zaliva zabranjen je ribolov (član 24 Zakona o morskom ribarstvu i marikulturi):

- pridnenim kočama
- lebdećim kočama
- plivaricama velikog ribolova.

Očuvanje tradicionalnih ribolovnih tehnika i alata, posebno mreža potegača, u svojstvu vjekovnog kulturnog blaga je prioritetni cilj i to je predmet pregovora sa EU u okviru Pregovaračke grupe 13. U Boki su se održali tradicionalni alati koji se koriste kao i nekada. Ribari su udruženi u nekoliko udruženja, a svoja prava ostvaruju u saradnji s Institutom, a u dogovoru sa ministarstvom. Posebnim pravilnikom oživljene su i zaštićene ribarske poste, njih 107 u Bokokotorskom zalivu.

Da bi se ribarstvo razvilo u punoj funkciji mora se obezbijediti logistička podrška na obali, što podrazumijeva uspostavljanje infrastrukture za ribarstvo na obali, odnosno, uspostavljanje mjesta prvog iskrcaja u svim primorskim opštinama, kao i mjesta prve prodaje, mjesta za vez ribarskih brodova u lukama, mjesta za remont ribarskih brodova i tzv. ribarske kućice. Ova aktivnost će se realizovati uz uključivanje resornih ministarstava, lokalne samouprave, lučke uprave, JP Morsko dobro, ribarskih udruženja i svih ostalih zainteresovanih strana.

U svojstvu razvoja plave ekonomije neophodno je povezivanje ribarstva sa turizmom, posebno tradicionalnog. Cilj je obezbijediti dovoljnu količinu hrane iz mora, povećati upotrebu zdrave proteinske hrane iz mora kako za lokalno stanovništvo, tako i za turiste. Sve ovo uvezati u formiranje prerađivačke industrije u zaleđu kroz mala i srednja preduzeća i tako nuditi

finalni proizvod (dimljena riba, konzerve, fileti) koji ima veću cijenu na tržištu. Riba lovljena i prerađena na pomenuti način, iz mora visokog saliniteta, može biti brend turističke ponude Crne Gore, jer se već koriste alati koji štite, prije svega nedoraslu ribu većim otvorom oka mreže, kao i zabrane da se mreže spuštaju na dna sa livadama morske cvjetnice Posidonie. Promocija konzumiranja proteinske hrane obogaćene mineralima iz mora u svojstvu očuvanja zdravlja, je nedovoljna. Nedostaju kampanje, stručni sadržaji, paneli, tematski okrugli stolovi. Strateški ciljevi su čuvanje tradicionalnih tehnika i alata u svojstvu vjekovnog kulturnog blaga, zaštita ribarskih posta u Bokokotorskom zalivu, proces uspostavljanja sistema prikupljanja podataka u ribarstvu (Data Collection Framework) i jačanje sistema kontrole ribarstva na kopnu i na moru.

Marikultura predstavlja uzgoj morskih organizama u morskoj ili bočatnoj vodi obalnog područja ili otvorenoga mora. Podrazumijeva proizvodnju visoko kvalitetne hrane u moru u prirodnim uslovima, a na vještački način. Razvoj morskog ribarstva, kome u suštini pripada i marikultura strateški je važno pitanje u programima proizvodnje hrane za domaće tržište. Program podrazumijeva proizvodnju, odnosno uzgoj nekoliko vrsta školjki i riba. Za Boku, najznačajniji je uzgoj mušulja – *Mytilus galloprovincialis* (sa godišnjom proizvodnjom od oko 200 tona) i uzgoj brancina – *Dicentrarchus labrax* i orade – *Sparus aurata* (sa godišnjom proizvodnjom od oko 120 tona). Postoje značajni potencijali za povećanje proizvodnje kamenica (*Ostrea edulis*) koja je još uvijek na veoma niskom nivou.

Dugogodišnja istraživanja Instituta za biologiju mora na području Bokokotorskog zaliva koja se odnose na kvalitet vode za uzgoj, analizu primarne produkcije, rasprostranjenost osjetljivih i/ili zaštićenih vrsta i staništa, kao i mogućih izvora kontaminacije (kanalizacioni ispusti, zagađenje teškim metalima i sl.), ali i infrastrukturne opremljenosti - pokazala su da je kvalitet vode za uzgoj morskih organizama najbolji na području opštine Kotor.

Razvoj ovog sektora treba usmjeriti ka multifunkcionalnom povezivanju sa turizmom i otvaranju mogućnosti organizovanja turističke ponude koja je usko povezana sa ribarstvom i marikulturom. Marikultura i turizam zapravo predstavljaju kompatibilne djelatnosti i u saradnji ova dva sektora postoje značajne razvojne šanse (gastronomski doprinos turističkoj ponudi, povećanje nacionalne potrošnje zdrave hrane iz mora, smanjenje ribolovnog pritiska na postojeće resurse i otvaranje novih radnih mjesta).

Strateške ciljeve treba usmjeriti ka uspostavljanju inovativne mreže između akademsko-istraživačkih centara, zakonodavne i izvršne vlasti u korist klasterisanja dva sektora od značaja za primorsku privredu: mali obalni ribolov i marikulturu. Generalni cilj je promovisanje međusektorskih inovativnih kapaciteta sektora ribarstva, marikulture i turizma u mikroregiji koja pripada opštini Kotor, a sve kroz uspostavljanje mreže znanja o malom obalnom ribolovu i marikulturi sa zadatkom poboljšanja inovativnosti, kompetitivnosti, internacionalizacije, održivosti i inkluzivnog razvoja ova dva sektora.

Institut za biologiju mora Univerziteta Crne Gore vrši kontinuirana naučna istraživanja, monitoring resursa ribarstva i marikulture i daje preporuke ministarstvu za održivi razvoj ribarstva. Crna Gora je članica Generalne Komisije za ribarstvo Mediterana, te samim tim učestvuje u kreiranju svih važnih odluka koje ovo tijelo donosi. Na pragu pregovora sa EU, ribarstvu je data posebna važnost, te je svrstano u posebno Poglavlje pregovora broj XIII.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

U Registru Ministarstava poljoprivrede i ruralnog razvoja registrovano je 50 lica koja se bave ribarstvom i 15 uzgajivača koja se bave marikulturom sa teritorije opštine Kotor.

2.3.4. Eksploatacija prirodnih sirovina

Navedena privredna djelatnost uglavnom se odnosi na eksploataciju mineralnih sirovina: tehničko-građevinskog kamena, šljunka i pijeska.

Nalazišta građevinskog kamena su:

- Eksploatacija tehničko građevinskog kamena na ležištu „Rudine“ - Nalježići, ekonomske rezerve ležišta su 0,1x10 na 6m³
- Ležište tehničko građevinskog kamena „Nalježići“, ekonomske rezerve ležišta su 1,1x10 na 6 m³
- Ležište tehničko-građevinskog kamena „Lješevići - Gajevi“ u blizini sela Lješevići, Grbalj. Sastoji se od krečnjaka (žuti i sivkasti). Potencijalne rezerve kamena su 20x10 na 6 m³
- Ležište tehničko-građevinskog kamena „Krivošije Donje“, ekonomske rezerve ležišta su 1,5x10 na 6 m³
- Ležište tehničko-građevinskog kamena „Rudine 2“ - Nalježić
- Ležište tehničko-građevinskog kamena „Platac“ - Grbalj se nalazi kod sela Krimovice. Nalazište se sastoji od krečnjaka (bjeličastog i žutog), a ekonomske rezerve kamena su 0,8x10 na 6 m³
- Ležište tehničko-građevinskog kamena „Kameno more“
- Ležište tehničko-građevinskog kamena „Vranovići“ - Grabovac

2.4. Analiza tržište rada i radne snage

2.4.1. Nezaposlenost

Na evidenciji Biroa rada Kotor, na dan 9.12.2019. godine nalazilo se 452 nezaposlena lica (približno 2% u odnosu na ukupan broj stanovništva u opštini), od čega su 244 žene ili 53,98% i 208 muškarci ili 46,02%.

Nezaposleni prema nivoima obrazovanja⁷. Nezaposlenost lica u 2019. godini u odnosu na 2017. godinu u brojkama izgleda:

- I nivo se smanjio za 12 lica ili 23,08%
- II nivo se smanjio za 8 lica ili 30,77%
- III nivo se smanjio za 60 lica ili 42,25%
- IV nivo se smanjio za 43 lica ili 26,71%
- V nivo se smanjio za 9 lica ili 27,27%
- VI nivo se povećao za 14 lica 14,74%
- VII-1 se smanjio za 56 lica ili 43,41%
- VII-2 se smanjio za 7 lica 58,3%
- VIII nivo sa 0 na 1 lice.

⁷ Prilog br. 3: Analiza tržište rada i radne snage

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Na svim nivoima obrazovanja se smanjio broj nezaposlenih osim na VI nivou (bachelor) kod kojih se povećao broj nezaposlenih lica za 14,74%. Povećanje broja nezaposlenih sa VI nivoem obrazovanja je nesklad između deficitarnog i postojećeg kadra, kao i činjenica da je u sistematizaciji mali broj radnih mjesta sa VI nivoem obrazovanja. Pregled nezaposlenih lica prema godinama starosti i polu su prikazani u *Tabela br.11: Nezaposlenost lica prema godinama starosti i polu.*

Tabela br.11: Nezaposlenost lica prema godinama starosti i polu

Datum	Opština Kotor	Starosne grupe						Ukupno:
		Do 18	Preko 18 do 25	Preko 25 do 30	Preko 30 do 40	Preko 40 do 50	Preko 50	
31.12.2017.	Žene	0	78	59	93	57	91	378
	Muškarci	0	27	41	62	31	111	272
	Ukupno	0	105	100	155	88	202	650
31.12.2018.	Žene	0	67	58	67	49	58	297
	Muškarci	0	28	35	52	34	85	234
	Ukupno	0	95	93	119	83	141	531
9.12.2019.	Žene	0	45	53	55	27	64	244
	Muškarci	1	2	30	50	28	77	208
	Ukupno	1	67	83	105	55	141	452

Izvor: ZZZCG

Analizom nezaposlenosti od 1.01.2017. do 9.12.2019. godine ukupna nezaposlenost se smanjila za 30,46 %, nezaposlenost broja žena smanjena za 35,44%, a muskaraca za 23,53%. Kada je u pitanju nezaposlenost lica prema godinama starosti u svim kategorijama došlo je do smanjenja. Najveći broj nezaposlenih je preko 50 godina. Najveći broj nezaposlenih čeka zaposlenje do 6 mjeseci, zatim od 1 do 3 godine i preko 8 godina. Vrijeme traženje zaposlenja se smanjilo u svim kategorija u posljednje tri godine.

Kada su u pitanju osjetljive grupe zaposlenih broj lica s invaliditetima je opao za 20,27% od 2017. godine do 9.12. 2019. godine. Broj nezaposlenih žena s invalidetom je za taj period opao za 20,69%, a muškaraca za 20,00%.

Stručni tretman nezaposlenih lica. Zavod za zapošljavanje pruža besplatne usluge informisanja tražiocima zaposlenja, poslodavcima, zaposlenim licima i drugim korisnicima. Usluge se pružaju neposrednim kontaktom sa korisnikom usluga, anonimno, putem brošura kao i putem web stranice Zavoda

Zavod za zapošljavanje pruža i savjetodavne usluge za nezaposlena lica usmjerene na zapošljavanje, povećanje zapošljivosti i rješavanje problema socijalne isključenosti. Kao

osnovni metod pružanja usluga u zapošljavanju za pružanje savjetodavnih usluga nezaposlenim licima korišćen je intervju. Za 2019. godinu Zavod za zapošljavanje Kotor obavio je ukupno 4269 stručnih tretmana i to: 322 intervju, 76 informativnih razgovora, 2666 planova zapošljavanja, 1178 realizacija plana zapošljavanja i 27 informaciono motivacionih seminara.

Novčana nadoknada. Nakon prestanka radnog odnosa nezaposleno lice ima pravo, po osnovu osiguranja od nezaposlenosti, na isplatu novčane naknade pod određenim uslovima. Uslovi za ostvarivanje i prestanak, dužina trajanja, visina novčane naknade i ponovno sticanje prava na novčanu naknadu utvrđeni su Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Do septembra 2019. godine prosječan broj novčanih naknada je 164 korisnika.

2.4.2. Zaposlenost

Zaposlenost prema polu i nivou obrazovanja⁸. Zavod za zapošljavanje Crne Gore vodi evidenciju o broju lica koja su zasnovala radni odnos u određenom periodu, a koja su prije zapošljavanja bila registrovana kod Zavoda kao aktivni tražioci zaposlenja. Evidencija se vodi na osnovu podataka dobijenih od Poreske uprave Crne Gore. Zavod ne raspolaže podacima o ukupnom broju zaposlenih lica u nekoj opštini, već je to u nadležnosti Poreske uprave.

Na teritoriji opštine Kotor veći broj zaposlenih lica su žene i u 2019. godini do septembra ta razlika je iznosila 92 odnosno 40,53%. Zaposlenost po polu se tokom godina smanjivala, kako zaposlenih žena tako i muškaraca.

Ukupan iznos zaposlenih:

- 2018/2017 smanjio se za 22,41%
- 2019/2018 smanjio se za 26,87%.

Kada je u pitanju ženska populacija smanjenja su sljedeća:

- 2018/2017 smanjen za 18,79%
- 2019/2018 smanjen za 19,22%.

Kod muške populacije smanjenja su:

- 2018/2017 smanjen za 26,71%
- 2019/2018 smanjen za 36,92%.

Ženska populacija u 2019. godini čini 62,71% ukupno zaposlenih, a muška populacija 37,29%. U 2018. godini ti iznosi su 56,77% žene i 43,23% muškarci, a u 2017. godini 54,23% žene i 45,77% muškarci.

Prvih pet djelatnosti po broju zaposlenih koji su prije zapošljavanja bili registrovani kod Zavoda kao aktivni tražioci posla su u:

- Trgovini (2017. godini - 36.83%, 2018. godine - 27.07%, 2019. godine - 30.39%)
- Usluge smještaja i ishrane (2017. godini - 18.96%, 2018. godine - 22.22%, 2019. godine - 20.99%)
- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (2017. godini - 10.19%, 2018. godine - 12.52%, 2019. godine - 12.71%)
- obrazovanje (2017. godini - 4.23%, 2018. godine - 8.69%, 2019. godine - 11.32%)

⁸ Prilog br.3: Analiza tržišta rada i radne snage

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- zdrastvena i socijalna zaštita (2017. godini - 6.74%, 2018. godine - 7.07%, 2019. godine - 7.73%).

Pregledi zapošljavanja prema godinama starosti su prikazani u *Tabela br.12: Zapošljavanje prema godinama starosti.*

Tabela br.12: Zapošljavanje prema godinama starosti

Datum	Opština Kotor	Starosne grupe						Ukupno:
		Do 18	Preko 18 do 25	Preko 25 do 30	Preko 30 do 40	Preko 40 do 50	Preko 50	
31.12.2017.	Žene	1	105	81	89	50	20	346
	Muškarci	1	113	70	62	26	20	292
	Ukupno	2	218	151	151	76	40	638
31.12.2018.	Žene	2	91	64	72	33	19	281
	Muškarci	0	55	56	60	25	18	214
	Ukupno	2	146	120	132	58	37	495
9.12.2019.	Žene	0	55	61	63	27	21	227
	Muškarci	3	40	30	34	15	13	135
	Ukupno	3	95	91	97	42	34	362

Izvor: ZZZCG

Zaposleni prema godinama starosti po godinama su:

- Preko 18 do 25 (2017. godine - 31,17%, 2018. godine - 29,49%, 2019. godine - 26,24%)
- Preko 25 do 30 (2017. godine - 23,67 %, 2018. godine - 24,24%, 2019. godine - 25,14%)
- Preko 30 do 40 (2017. godine - 23,67%, 2018. godine - 26,67 %, 2019. godine - 26,79%)
- Preko 40 do 50 (2017. godine - 11,91%, 2018. godine - 11,72%, 2019. godine - 11,60%)
- Preko 50 (2017. godine - 6,27%, 2018. godine - 7,47%, 2019. godine - 9,39%)

Najveći broj zaposlenih je od 18 do 25 godina, zatim od 25 do 30 i 30 do 40 godina. U ovim starosnim grupama veći broj zaposlenih su žene. Zaposlenost lica od 18 do 25 godina opada svake godine, jer je povećan broj studenata. Od 25 do 30 sa godinama raste procenat zaposlenosti, a jedan od razloga je ponuda radnih mjesta za koje je potrebno visokoškolsko obrazovanje.

2.5. Analiza zdravstva, školstva i socijalnih pitanja

2.5.1. Zdravstvo⁹

Mrežu javnih ustanova u zdravstvu na području opštine Kotor čine:

- Dom zdravlja Kotor (s ambulantama u Radanovićima i Risnu)
- Opšta bolnica Kotor
- Specijalna bolnica za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju „Vaso Ćuković“
- Specijalna bolnica za psihijatriju Dobrota

JZU Dom zdravlja Kotor samostalno funkcioniše pod sadašnjim imenom kao javna zdravstvena ustanova od 1991. godine, a do tada kao OUR Vanbolničke službe u sklopu Medicinskog centra Kotor. JZU Dom zdravlja Kotor, kao referentni centar primarnog nivoa, pruža podršku izabranim doktorima za potrebe stanovništva svih uzrasta i osjetljivih grupa. Poseban i izuzetno značajan segment rada u okviru ove Ustanove jeste prevencija koja se prvenstveno sprovodi kroz rad savjetovališta, imunizacija protiv vakcino-preventivnih zaraznih bolesti, kućno liječenje i patronažna zdravstvena zaštita, dijagnosticanje i suzbijanje uzročnika koji utiču na pojavu i širenje zaraznih i nezaraznih bolesti.

Opšta bolnica Kotor baštini bogatu i plodnu tradiciju medicine u Kotoru u proteklih 18, a bolničkog liječenja 7 vjekova. Predstavlja drugi nivo sekundarne zdravstvene zaštite i obezbjeđuje se preko odjeljenja i službi: anestezija i reanimacija, bolnička poliklinika, fizikalna medicina, ginekologija i akušerstvo, hitan bolnički prijem, interna medicina, laboratorija, opšta hirurgija, pedijatrija i radiologija. Kapacitet je 139 bolesničkih ležajeva i 11 ležajeva u intenzivnoj njezi. Operacije se obavljaju u 2 operacione sale. U bolničkoj poliklinici rade ambulante: opšte hirurgije, opšte interne medicine, za kožne i polne bolesti, za uho, grlo, nos, kao i endokrinološka, gastroenterološka, ginekološka, kardiološka i urološka ambulanta.

JZU Specijalna bolnica za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju „Vaso Ćuković“ se nalazi u Risnu, središnjem dijelu bokokotorskog zaliva. Bolnica je izgrađena u periodu od 1938. godine do 1941. godine donacijom mještanina Vasa Ćukovića, čije ime i danas nosi. Pružanje pomoći se ostvaruje u odjeljenjima i službama: ortopedije, neurologije, neurohirurgije, intenzivne njege, operacionog bloka i medicinske službe. U sklopu bolnice nalazi se 4 operacione sale, 124 bolesničke postelje, od kojih 6 u intenzivnoj njezi i 6 ambulanti za ljekare specijaliste.

ZU Specijalna bolnica za psihijatriju Dobrota osnovana je 26. maja 1953. godine i predstavlja vodeću psihijatrijsku ustanovu u Crnoj Gori. U Bolnici se, kao zdravstvenoj ustanovi na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite, obavlja specijalističko-konsultativna i visokospecijalizovana konzilijarno-zdravstvena djelatnost i bolničko liječenje pacijenata sa mentalnim problemima, uz odgovarajuću medicinsku rehabilitaciju. Zdravstvena djelatnost ZU Specijalne bolnice za psihijatriju u Kotoru odvija se kroz rad 9 odjeljenja paviljonskog tipa, ukupnog kapaciteta 241 bolesničke postelje namijenjene bolničkom liječenju korisnika, radu u prijemnoj ambulanti, 8 ambulanti za ljekare specijaliste, Neurofiziološkom kabinetu (EEG) i Stomatološkoj ambulanti.

⁹ Prilog br. 4: Zdravstvo

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Broj zdravstvenih radnika. Analiza o broju zaposlenih zdravstvenih radnika kao nemedicinskog osoblja prikazan je u *Tabeli br.13: Broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama opštine Kotor.*

Tabela br.13: Broj zaposlenih u zdravstvenim ustanovama opštine Kotor

Ustanova	Broj ljekara opšte prakse	Broj ljekara specijalista	Broj zdravstvenih tehničara	Broj nemedicinskog osoblja
Dom zdravlja Kotor	4	13	33	12
Opšta bolnica Kotor	0	34	124	60
Specijalna bolnica za psihijatriju Dobrota	0	11 specijalista, 1 stomatolog, 5 ljekara na specijalizaciji	78	55
Specijalna bolnica „Vaso Ćuković“	9	19	90	35
Ukupno	13	77	325	162

Izvor: Ministarstvo zdravstva

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta zdravstvenih ustanova u Kotoru indetifikovan je deficit zdravstvenih radnika: 4 ljekara opšte prakse (23,53%), 26 ljekara specijalista (25,24%) i 58 zdravstvenih tehničara (15,14%). Navedeni deficit zdravstvenih ljekara utiče na neefikasno pružanje usluga kao i veće opterećenje ambulantnih pregleda i odjeljenskog rada po pojedinim ljekarima. Deficit kadra je uticao i na broj bolesničkih postelja po ljekaru. Pregledom bolničkih ležaja po ustanovama sa pokazateljima broja postelja po doktoru za godine 2008. i 2019. godinu sadržan je u *Tabela br.14: Broj bolničkih ležaja po broju ljekara.* U odnosu na 2008. godinu broj postelja po ljekarima povećan je u Opštoj bolnici Kotor za 18,87%, u SB za psihijatriju Dobrota za 36,28%, dok je smanjen u SB „Vaso Ćuković“ za 20,72.

Tabela br.14: Broj bolesničkih ležaja po broju ljekara

Godina	2008			2019		
	Broj postelja	Broj ljekara	Br bolesničkih postelja po ljekaru	Broj postelja	Broj ljekara	Br bolesničkih postelja po ljekaru
Opšta bolnica Kotor	144	31	3,71	150	34	4,41
Specijalna bolnica za psihijatriju Dobrota	241	15	16,07	241	11	21,9
Specijalna bolnica „Vaso Ćuković“	122	22	5,55	124	28	4,4

Izvor: Ministarstvo zdravstva

Primarna zdravstvena zaštita djece. Ukupan broj posjeta kod izabranog doktora za djecu 0-18 godina u 2018. godinu je iznosio 27.232 pregleda. Bolesti sistema za disanje su vodeće bolesti prema posjetama na nivou primarne zdravstvene zaštite stanovništva Crne Gore, za sve, pa i za populaciju djece, što se zaključuje i iz podataka predstavljenih za Opštinu Kotor koji iznosi 40,42%. U strukturi ukupnog morbiditeta evidentiranog na primarnom nivou zdravstvene

zaštite, navedene bolesti učestvuju sa gotovo trećinom ukupnog broja posjeta izabranim doktorima. Takođe, među vodećim oboljenjima su rangirane i zarazne i parazitarne bolesti.

Primarna zaštita odraslih. Ukupan broj pregleda kod izabranog doktora za odrasle u 2018. godini je iznosio 98.181 pregleda. Kod izabranog doktora za odrasle najviše je registrovanih posjeta zbog bolesti sistema za disanje, a odmah iza toga su simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, neklasifikovani na drugom mjestu, što ukazuje na značajan broj posjeta u kojima nije evidentirana konačna dijagnoza kod korisnika, već su to posjete zbog administriranja, davanja savjeta isl. Na trećem mjestu nalaze se bolesti sistema krvotoka. Prve tri grupe bolesti rang liste morbiditeta kod izabranog doktora za odrasle se poklapaju sa morbiditetnom listom posjeta izabranom doktoru za odrasle na nivou Crne Gore.

Primarna zdravstvena zaštita žena. Ukupan broj posjeta kod izabranog ginekologa u 2018. godini je iznosio 3.648 pregleda. Analiza posjeta izabranom doktoru za žene ukazuje na relativno mali broj posjeta koje su ostvarene u navedenom periodu. To ukazuje da se žene (vezano za trudnoću, ali i za druge aspekte reproduktivnog zdravlja) kontrolišu ili u privatnom sektoru ili na ostalim nivoima zdravstvene zaštite ili u drugim zdravstvenim institucijama.

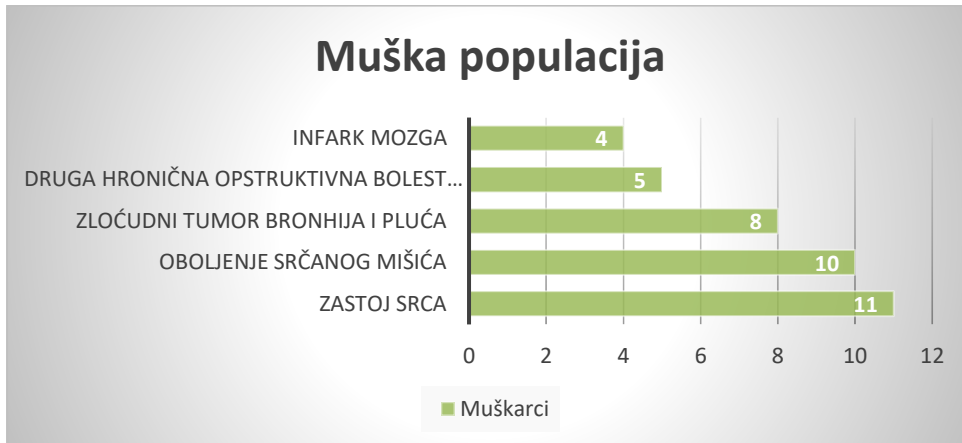
Morbiditet zbog kojih su evidentirane posjete kod izabranih doktora za žene je sličan broju i vrsti posjeta izabranom doktoru za žene na nivou Crne Gore. Učešće porođaja završenih carskim rezom u opštoj strukturi porođaja iznosio je 35,9%, a učešće prijevremenih porođaja (koji, uglavnom, zahtijevaju više zdravstvenih usluga) iznosilo je 5,3%. Ukazujemo da je broj porođaja koji se obavi u OB Kotor veći od očekivanog broja prema zvaničnoj statistici i uključuje sve obavljene porođaje u ovoj bolničkoj ustanovi. Reproktivno učešće žena iz opštine Kotor u odnosu na ukupan broj žena u Crnoj Gori u posljednje tri godine nije se bitno promijenio. U 2016. godini iznosi 47%, u 2017. godini, 46% i u 2018. godini taj procenat iznosi 46%. U Crnoj Gori svake godine abortus obavi više od 1.400 žena, a zabrinjavajući je podatak da je u više od 70 % slučajeva riječ o namjernim prekidima trudnoće. Obzirom na ovu činjenicu zaključuje se da će borba države, a time i JLS protiv ubrzanog starenja stanovništva i pada nataliteta, biti veoma teška.

Liječenje od alkoholizma i duševnih poremećaja. Prema podacima iz bolničkog morbiditeta 2018. godine, a na osnovu bolničkih otpusta u SB Dobrota, koja je namijenjena za liječenje mentalnih oboljenja za cjelokupno stanovništvo Crne Gore (zato se u bolničkom morbiditetu ne mogu predstavljati uporedni podaci za Crnu Goru i opštinu Kotor), zbog dijagnoze: F10 Alkoholizam bilo je 77 otpusta ili 12,30% od bolničkih otpusta, zbog grupe bolesti Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99) kojih je bilo ukupno 626 (otpusta).

Mortalitet. Struktura mortaliteta stanovništva u opštini Kotor je slična strukturi umiranja stanovništva na nivou Crne Gore za isti period, odnosno za već duži vremenski period. Naime, od bolesti sistema krvotoka i malignih oboljenja umire više od 2/3 stanovništva Crne Gore, kao što je slučaj i u opštini Kotor. U okviru predstavljenih grupa oboljenja, posebno su analizirane one koje predstavljaju vodeće uzroke smrti stanovništva opštine Kotor u odnosu na pol. Navedeni podaci ukazuju da nije izražena značajna razlika u pet vodećih uzroka smrti stanovništva u odnosu na pol, prema teritorijama na kojima živi stanovništvo Crne Gore. Pet vodećih grupa umiranja kod muškaraca i žena prikazano je u *Grafik br.4: Pet vodećih uzoraka umiranja kod muškaraca* i *Grafik br. 5: Pet vodećih uzoraka umiranja kod žena*.

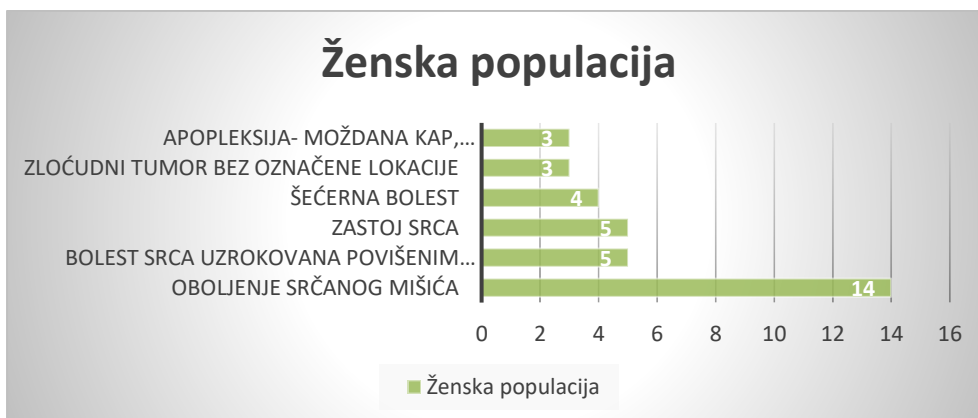

Grafik br. 4: Pet vodećih uzoraka umiranja kod muškaraca

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Grafik br.5: Pet vodećih uzoraka umiranja kod žena

Izvor: Ministarstvo zdravlja

2.5.2. Školstvo

U Kotoru postoje obrazovne ustanove za predškolsko, osnovno, srednje i visokoškolsko obrazovanje, kao i ustanova za obrazovanje djece sa posebnim potrebama.

Predškolsko obrazovanje. Na teritoriji opštine Kotor postoje dvije vaspitno-obrazovne ustanove za predškolsko obrazovanje:

- Ustanova JPU „Radost” sa sedam vaspitnih jedinica : VJ „Kotor”, VJ „Dobrota”, VJ „Jaslice”, VJ „Škaljari”, VJ „Prčanj”, VJ „Risan”, VJ „Radanovići”.
- Vrtić „Osmijeh”.

JPU „Radost” je ustanova za vaspitanje i obrazovanje, njegu i brigu o djeci predškolskog uzrasta, nastala 1926. godine u Kotoru. Danas JPU „Radost” Kotor raspolaže sa sedam objekata koji pokrivaju teritoriju opštine Kotor. Prikaz objekata sa brojem zaposlenih i površinom koju zauzimaju je u *Tabela br.15: Vaspitne jedinice JPU Radost.*

Tabela br. 15: Vaspitne jedinice JPU „Radost”

Vaspitna jedinica	Broj radnih soba	Ukupna površina
Jaslice	9	447 m ²
Kotor	4	418 m ²
Dobrota	5+1	349 m ²
Škaljari	5+1+1	359 m ²
Prčanj	3	315 m ²
Risan	3	319 m ²
Radanovići	2	96 m ²

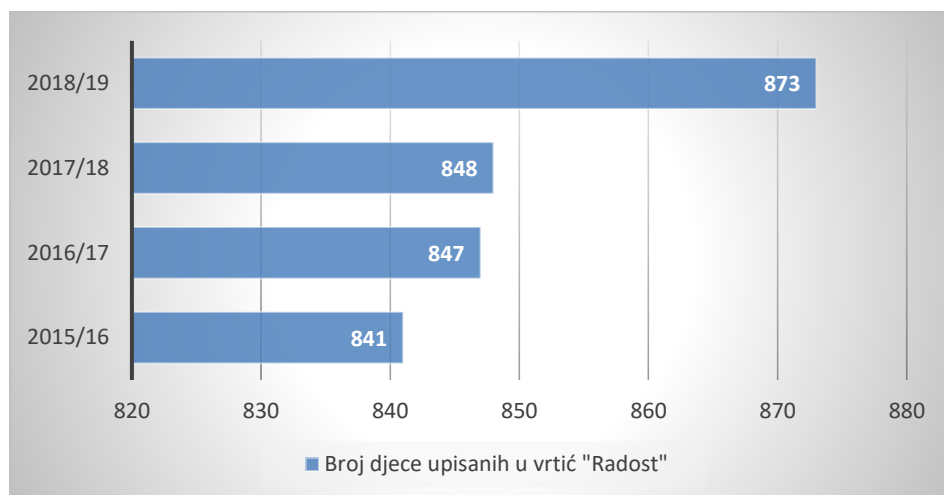
Izvor: JPU „Radost”

Vaspitne grupe rade punim kapacitetom. Opremljene su potrebnim inventarom i didaktičkom opremom. S obzirom da se broj djece iz godine u godinu povećava, postojeći kapaciteti neće moći da zadovolje potrebe za kvalitetnim boravkom djece, pa stoga treba planirati povećanje smještajnih kapaciteta – naročito u VJ „Škaljari”, VJ „Dobrota” i VJ „Radanovići”.

Ukupna površina predškolskih ustanova u opštini Kotor iznosi 14.505m² (zatvorenog prostora 2.480m², a otvorenog 12.087m²). Prema standardima koji predviđaju 7,5m² zatvorene i 25m² otvorene površine po djetetu, postojeći kapaciteti bi zadovoljili potrebe svega 331, odnosno 483 djece. U JPU u 2018/2019 godini upisani broj djece je 873 i prema standardu potrebna površina zatvorenog prostora iznosila bi 6547,5m², a otvorenog 21.825m². Manjak kapaciteta za predškolske ustanove je 4067,5m² zatvorene i oko 9738m² otvorene površine

Ukupan broj zaposlenih je 106, od toga 52 vaspitača (nedovoljan broj u odnosu na broj djece). Broj djece u Vrtiću „Radost” prikazan je u *Grafik br.6: Broj djece u vrtiću „Radost”.*

Grafik br.6: Broj djece u vrtiću „Radost”

Izvor: JPU „Radost”

Sa grafika se može vidjeti da se svake školske godine upisuje približno isti broj djece, osim 2018/2019 godine kada je upisano 25 (2,95%) više nego 2017/2018 godine.

Privatni vrtić „Osmijeh”. Površina zgrade je 400 kvadrata sa dvorištem i plažom. Vaspitno obrazovni rad se realizuje u četiri grupe: jaslice, mlađa vaspitna grupa, srednja vaspitna grupa i predškolska vaspitna grupa.

Osnovno obrazovanje. Na području opštine Kotor egzistiraju pet ustanova i četiri područne jedinice za osnovno obrazovanje. Broj upisanih učenika u posljednjih pet godina prikazan je u *Tabela br.16: Broj upisanih učenika u ustanovama za osnovno obrazovanje.*

Tabela br.16: Broj upisanih učenika u ustanovama za osnovno obrazovanje

Naziv ustanove	Broj upisanih učenika školske godine				
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
OŠ „Njegoš”- Kotor	818	823	837	839	846
OŠ „Ivo Visin”- Prčanj	96	102	101	111	117
OŠ „Nikola Đurković”- Radanovići	267	275	277	311	316
OŠ „Narodni heroj Savo Ilić” - Dobrota	660	643	651	664	676
OŠ „Veljko Drobnjaković” - Risan	27	17	23	22	30
Ukupno	1.868	1.860	1.889	1.947	1.985

Izvor: Osnovne škole opštine Kotor

U posljednje tri godine povećan je broj upisane djece u osnovnim školama na teritoriji opštine Kotor, tako da u školskoj godini 2019/2020 povećanje iznosi 38 učenika ili 1,95%. Kapacitet i

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

opremljenost osnovnih škola u opštini Kotor prikazani su u *Tabela br.17: Kapacitet i opremljenost osnovnih škola*.

Tabela br.17: Kapacitet i opremljenost osnovnih škola

Naziv ustanove	Površina	Opremljenost
OŠ „Ivo Visin” - Prčanj	P objekta: 717 m ² P dvorišta: 500 m ²	Ukupno 8 učionica; otežani uslovi za rad; nema fiskulturnu salu; pristup školi nije bezbjedan, pored regionalne saobraćajnice, bez trotoara i pješačkih staza
OŠ „Nikola Đurković” - Radanovići	P objekta= 2.224m ² P dvorišta=1.800m ²	Zgrada izgrađena 1974. godine; veoma dobro opremljena zbog stalnih ulaganja i saradnje udruženja roditelja, sponzora i Ministarstva prosvjete; sve učionice imaju centralno grijanje, klime i eloksiranu bravariju, kao i video nadzor. Potrebno je raditi na povećanju kapaciteta, s obzirom da se broj djece iz godine u godinu povećava.
OŠ „Njegoš” - Kotor	-matična škola – Benovo (ukupna površina 5.339 m ²); područna jedinica Šklajari (ukupno 3.661 m ²)	Dotrajala zgrada stara 50 godina; dotrajao sistem centralnog grijanja – energetska neefikasan, internet protok nedovoljan, računarska oprema zastarjela, drvenarija u lošem stanju; školskom dvorištu se pristupa direktno sa prometne saobraćajnice; nepristupačnost za lica s invaliditetom
OŠ „Narodni heroj Savo Ilić” - Dobrota	P objekta = 2750 m ² P dvorišta= 5473m ²	Ustanova polumontažnog tipa, potrebna sanacija; pristup školi nebezbjedan
OŠ „Veljko Drobňaković” - Risan (pod. jedinice Morinj i Perast)	P objekta : 2750 m ² P dvorišta: 1725 m ²	Potrebna sanacija naročito fiskulturne sale; izolacija toplotna i zvučna minimalna; područne jedinice rade u otežanim uslovima; neophodna sanacija prilaznog puta

Izvor: Osnovne škole opštine Kotor

Ustanove za osnovno obrazovanje raspolažu površinom od 10.598m² zatvorenog i 35.715m² otvorenog prostora. Standard za osnovno obrazovanje je minimum 6m² zatvorene površine po učeniku, tako da bi za upisani broj učenika 2019/20 potreban zatvoreni prostor iznosio 11.910m². A prema standard od 25m² otvorenog prostora po učeniku, ustanove za osnovno obrazovanje trebalo bi da obezbijedi za 2019/20 godinu 49.625m². Manjak kapaciteta iznosi oko 1.312m² zatvorene i 13.910m² otvorene površine. Računska oprema i mobilijar u školama su dotrajali i potrebno ih je obnoviti. Pristup školi nije bezbjedan i siguran.

U školama za osnovno obrazovanje deficitarni kadrovi su kadrovi razredne nastave, profesori fizike, matematike, hemije, istorije i geografije.

Pored navedenih ustanova za osnovno obrazovanje u Kotoru se nalazi i Muzička škola za osnovno i srednje obrazovanje „Vida Matijan“. Jedna je od najstarijih muzičkih ustanova i datira još od 19. vijeka. Ukupna površina zgrade je 1.180 m². U školi radi 62 nastavnika, pri čemu postoji deficit kadrova iz predmeta: gitara, klarinet, truba i violončelo. Broj učenika upisanih u muzičku školu u posljednje četiri godina je približno jednak i prikazan je u *Tabela br.18: Broj upisanih učenika u Muzičku školu „Vida Matijan“*.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.18: Broj upisanih učenika u Muzičku školu „Vida Matijan“

Naziv ustanove	Broj upisanih učenika školske godine				
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Muzička škola „Vida Matijan“	446	480	474	482	484

Izvor: Muzičku školu „Vida Matijan“

U osnovnoj školi postoje sljedeći odsjeci: odsjek za klavir, odsjek za violinu, odsjek za violončelo, odsjek za gitaru, odsjek za harmoniku, odsjek za saksofon, odsjek za klarinet, odsjek za trubu, odsjek za flautu, odsjek za hornu, odsjek za solo pjevanje. U srednjoj školi postoje dva obrazovna programa: muzički izvođač (klavirista, gitarista, harmonikaš, saksofonista, klarinetista, trubač, flautist, hornista, solo pjevač) i muzički saradnik.

Srednjoškolsko obrazovanje. Opština Kotor ima dvije škole za srednje stručno obrazovanje: Gimnaziju Kotor i Srednju pomorsku školu.

JU Gimnazija Kotor. Kotorska gimnazija zajedno sa Dubrovačkom i Zadarskom je najstarija gimnazija na prostorima bivše Jugoslavije. To je važna činjenica za kulturnu istoriju Boke i Crne Gore, jer je riječ o jednom od najznamenitijih kulturnih spomenika. Savremena Gimnazija koja radi neprekidno do danas formirana je 1864. godine. Činjenica da je Kotor od davnina imao svoju školu bitno je uticala na sjajne kulturne tekovine starih Kotorana. Oni su svojim umnim, razboritim i neumornim radom uzdigli Kotor u toj mjeri da je zauzeo vodeće mjesto među naprednim i kulturnim gradovima na Mediteranu. Zgrada Gimnazije Kotor izgrađena je donacijom Republike Italije 1983. godine, montažni je objekat i u dobrom građevinskom stanju. Učionice su opremljene mobilijarom i inventarom u skladu sa potrebama učenika, sa po jednim računarom. Međuti dotrajali su i potrebno ih je zamjeniti. Kapacitet zgrade je 20 učionica i kabineta, fiskulturna sala, amfiteatar i ostali neophodni sadržaji. Ukupna površina zatvorenog prostora je 3.344m², a nalazi se na dvorištu površine 19.758 m², koje nema organizovan sadržaj predviđen projektom. Postojeći kapaciteti zadovoljavaju potrebe i kriterijume. Škola se nalazi na lokaciji između magistrale i Trećeg puta.

Ukupan broj nastavnika je 42. U prosjeku 25 učenika napušta školu po završetku drugog razreda i nastavlja dalje školovanje u drugim srednjoškolskim ustanovama. Nastava je organizovana u tri smjera: opšta gimnazija, ekonomski tehničar i medicinski tehničar. Broj upisanih učenika u školskim kalendarskim godinama prikazani su u *Tabela br.19: Upisani učenici i JU Gimnazija*

Tabela br.19: Upisani učenici u JU Gimnazija

Naziv ustanove	Broj upisanih učenika školske godine				
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
JU Gimnazija Kotor	584	551	556	524	527

Izvor: JU Gimnazija Kotor

Srednja pomorska škola Kotor. Srednja pomorska škola u Kotoru ima bogatu tradiciju. Znanja iz oblasti pomorstva i plovidbe nekada su se prenosila neposredno, ali prve tragove sistematskih pokušaja nalazimo još u XVII vijeku. Srednja pomorska škola datira od 1849. godine, kada je austrougarski car Franz Joseph I potpisao ukaz o osnivanju državne pomorske škole. Škola obrazuje kapetane i upravitelje stroja, prepoznate po znanju i stručnosti na svim svjetskim prekookeanskim kompanijama. Zgrada škole je izgrađena istom donacijom kao i Gimnazija iz 1983. godine od strane Republike Italije. Objekat je savremeno opremljen, ima 20 učionica i kabineta, fiskulturnu salu, amfiteatar i ostali sadržaj ukupne površine 3000m². Školsko dvorište površine 20.000 m² nema organizovane sadržaje predviđene projektom.

Ukupan broj nastavnika je 42, a postojeći nastavni smjerovi su: nautički tehničar, brodomašinski tehničar, špeditersko-agencijski tehničar i automehaničar. Prosječno oko 20 učenika napušta školu i nastavlja školovanje u nekoj drugoj srednjoškolskoj ustanovi. Broj učenika upisanih po kalendarskim školskim godinama prikazan je u *Tabela br.20: Broj upisanih učenika u Srednju pomorsku školu.*

Tabela br.20: Broj upisanih učenika u Srednju pomorsku školu

Naziv ustanove	Broj upisanih učenika školske godine				
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Srednja pomorska škola Kotor	606	615	622	641	631

Izvor: Srednja pomorska škola Kotor

Analizom upisanih učenika u srednjim školama zaključuje se da je sve manji broj upisanih u JU Gimnazija Kotor, dok se povećava broj upisanih učenika u Srednjoj pomorskoj školi. Razlozi su tradicija i sve veći broj mladih koji žele da što prije dođu do posla i zarada koja su mnogo veća nego u opštini i državi.

Visokoškolsko obrazovanje. U Kotoru postoje dvije visokoškolske institucije u okviru Univerziteta Crne Gore: Fakultet za turizam i ugostiteljstvo i Pomorski fakultet u okviru Univerziteta Crne Gore.

Fakultet za turizam i ugostiteljstvo osnovan je 20. maja 1999. godine u jedinstvenom ambijentu Starog grada Kotora, UNESCO-ve svjetske kulturne baštine. Zgrada u kojoj je fakultet smješten datira iz 1863 godine. Ukupne je površine 2.500m² i čini rijedak spoj kulture i tradicije obrazovanja visokostručnih kadrova iz oblasti turizma i hotelijerstva. Baštineći 40-godišnju tradiciju višeg obrazovanja turističkog profila u Kotoru i na bazi zahtjeva tržišta, Fakultet je osmišljen kao vodeća institucija za školovanje kadrova u turizmu kao jednom od strateških opredjeljenja države Crne Gore. Imajući u vidu savremene tendencije iz oblasti turizma kao najveće svjetske industrije, Fakultet fokusira svoje aktivnosti na intenzivnoj saradnji sa stručnim, obrazovnim i naučnim institucijama iz zemlje i inostranstva, sa preduzećima i ostalim interesnim grupama iz oblasti turizma i hotelijerstva.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.21: Broj upisanih studenata na Fakultetu za turizam i ugostiteljstvo

Školska godina	2015	2016	2017	2018	2019
Osnovne studije	150	182	229	174	180
Specijalističke studije	149	144	110	89	121
Magistarske studije	6	4	4	19	12
Ukupno	305	330	343	282	313

Izvor: Fakultet za turizam i ugostiteljstvo

Prostorije su tehnički opremljene, ali je fasada u lošem stanju i potrebna je njena rekonstrukcija.

Broj stalno zaposlenih profesora je 7, angažovanih predavača iz drugih organizacionih jedinica je 4 i 1 gostujući profesor.

Fakultet za pomorstvo. Pomorski fakultet u Kotoru je visokoškolska ustanova koja pripada Univerzitetu Crne Gore. Osnovan je 1959. godine kao Viša pomorska škola. Prateći narastajuće potrebe pomorske infrastrukture Crne Gore, ova obrazovna ustanova 1981. godine prerasta u Pomorski fakultet. Broj upisanih studenata po godinama prikazan je u *Tabela br.22: Broj upisanih studenata Fakulteta za pomorstvo.*

Tabela br.22: Broj upisanih studenata Fakulteta za pomorstvo

Školska godina	Menadžment u pomorstvu i logistika	Pomorske nauke	Pomorska elektrotehnika	Nautika	Nautika i pomorski saobraćaj	Specijalističke studije	Doktorske studije	Ukupno
2015/2016	60	61	0	80	0	55	7	263
2016/2017	61	61	0	80	0	59	9	270
2017/2018	60	0	52	0	80	64	9	265
2018/2019	60	0	55	0	80	51	10	256
2018/2019	60	0	49	0	81	66	12	268

Izvor: Fakultet za pomorstvo

Zgrada fakulteta se u saradnji s Univerzitetom Crne Gore kontinuirano povećava i poboljšava svoje kapacitete, kako bi zadovoljila savremene trendove. Fakultet trenutno raspolaže jednim amfiteatrom, 10 učionica, 2 računarske sale, ukupno sa 570 mjesta. Svaka učionica ima video projektor, platno, internetski je pokrivena i klimatizovana. Fakultet ima nekoliko opremljenih laboratorija, kao i čamac za spasavanje u cilju izvođenja praktične nastave. Ukupna površina zgrade i dvorišta je 2785 m².

Broj stalnih profesora koji vode nastavu je 13, a angažovani su i profesori sa drugih jedinica Univerziteta Crne Gore, kao i ostalih univerziteta. Takođe, shodno potrebama angažovani su iskusni kapetani i upravitelji stroja za realizaciju praktičnih vježbi.

Studijski programi na Fakultetu su: nautika i pomorski saobraćaj, brodomašinstvo, pomorska elektrotehnika, menadžment u pomorstvu i logistika. Pomorski fakultet raspolaže Centrom za obuku pomoraca i Centrom za inovacije i istraživanja, kao i Pomorskom bibliotekom.

Dom učenika i studenata „Spasić Mašera” Kotor. Dom za učenike i studente se nalazi u Dobroti u blizini Srednje pomorske škole. Kapacitet Doma je ukupno 116 soba i 260 mjesta u njima. Osim navedenog, Dom raspoložuje i ostalim neophodnim prostorijama kao što su: kuhinja sa restoranom od 200 mjesta, učionice od po 30 mjesta, magacini, vešernica, studentski klub, igralište za male sportove i dr. U Domu je organizovan i stalni pedagoški nadzor za učenike Srednje pomorske škole koji su smješteni u Domu.

Institut za biologiju mora. Institut za Biologiju mora osnovan je 1961. godine. Danas je organizaciona jedinica Univerziteta Crne Gore i jedina naučno-istraživačka ustanova u zemlji koja se bavi zaštitom i izučavanjem Jadranskog mora. Institut trenutno broji 37 zaposlenih. Razvoj turizma, pomorskog saobraćaja, ribarstva i svih drugih sektora koji su direktno ili indirektno vezani za naše more imaju manje ili veće negativne posljedice po morski ekosistem Jadranskog mora. Pod pritiskom klimatskih promjena, nekontrolisanog ispuštanja balastnih voda, odlaganjem otpada u more, detektovano je prisustvo većeg broja invazivnih vrsta riba, rakova, školjki i drugih organizama. Zbog svega ovoga zaštita i održivo korišćenje morskog ekosistema postaje sve kompleksnije i zahtjeva sve veće materijalne i ljudske resurse.

2.5.3. Socijalna zaštita

Socijalna i dječja zaštita, u smislu Zakona, predstavljaju djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima koji uključuju prevenciju i pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku. Kako su socijalna i dječja zaštita djelatnost od javnog interesa, ostvarivanje istog obezbjeđuju država i jedinice lokalne samouprave. Zajedničkim snagama na polju socijalne i dječje zaštite djeluju JU Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva, Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti Opštine Kotor, JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“, JU Dom starih „Grabovac“ Risan, Crveni krst – opštinska organizacija Kotor i pojedine organizacije civilnog društva (nevladine organizacije).

JU Centar za socijalni rad sa sjedištem u opštini Kotor i područnim jedinicama u Tivtu i Budvi, krovna je ustanova za ostvarivanje prava i unapređenje stanja u oblasti socijalne i dječje zaštite. Djelatnost Centra temelji se na odredbama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odredbama Porodičnog zakona, Zakona o povlastici na putovanje lica s invaliditetom i drugim zakonskim i podzakonskim aktima. U Centru je zaposleno 27 radnika, od kojih 15 u Kotoru.

Socijalna zaštita lica u stanju socijalne potrebe sprovodi se kroz osnovna materijalna davanja iz socijalne zaštite, osnovna materijalna davanja iz dječje zaštite i usluga u oblasti socijalne i dječje zaštite.

Osnovna materijalna davanja iz socijalne zaštite su materijalno obezbjeđenje, lična invalidnina, dodatak za njegu i pomoć, zdravstvena zaštita, troškovi sahrane, jednokratna novčana pomoć, naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu.

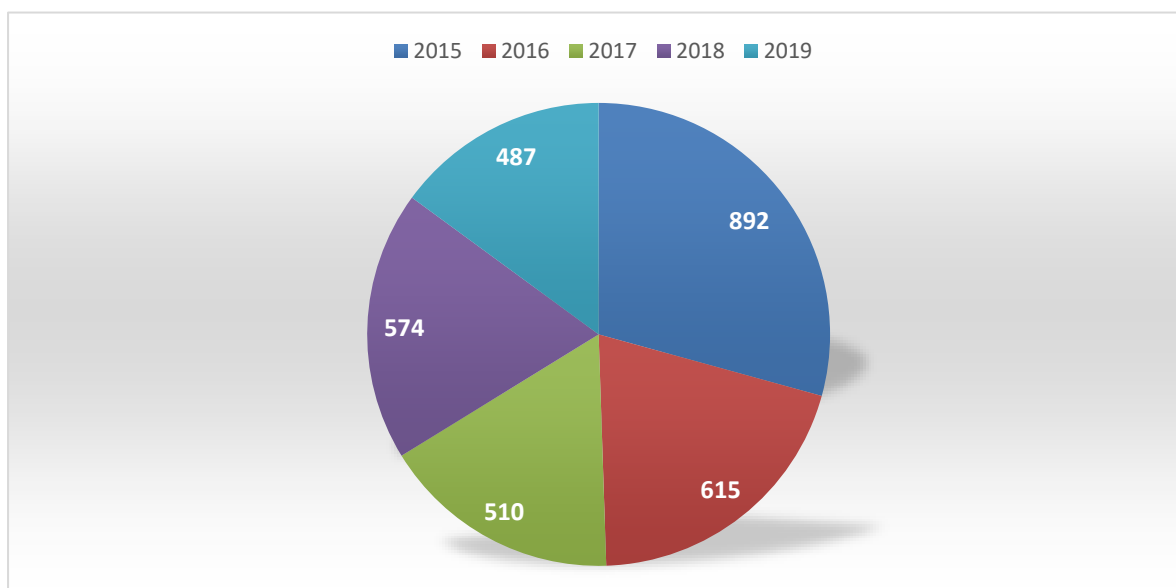
Osnovna materijalna davanja iz dječje zaštite su naknada za novorođeno dijete, dodatak za njegu i pomoć, troškovi ishrane u predškolskim ustanovama, pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, refundacija naknade zarade i naknada zarade, naknada po osnovu rođenja djeteta, redundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su podrška za život u zajednici, savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga, smještaj, neodložne intervencije i druge usluge.

Materijalno obezbjeđenje (u daljem tekstu MO) ostvaruje se kroz stalne novčane pomoći, jednokratne novčane pomoći, kao i pomoć u naturi. Broj korisnika se mijenja iz mjeseca u mjesec, a na kraju prethodne izvještajne godine od ukupno 48 korisnika njih 16 su korisnici prava na MO po osnovu radne nesposobnosti (a po ocjeni nadležne socijalno-ljekarske komisije Ministarstva rada i socijalnog staranja), 11 lica po osnovu starosti, 7 korisnika su samohrani roditelji, a 14 korisnika je u potpunoj porodici. U avgustu mjesecu 2019. godine pravo na MO je ostvarilo 39 porodica sa 84 djece. U posljednjih 5 godina broj korisnika je prikazan u *Grafik.br.7: Korisnici materijalnog davanja*.

Grafik.br.7: Korisnici materijalnog davanja

Izvor: Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore

Broj korisnika se smanjuje svake godine, tako je 2018. godine broj korisnika manji za 64 u odnosu na 2017. godinu, a prema raspoloživim podacima i u 2019. godini će bit manji broj korisnika nego 2018. godine. U 2018. godini broj korisnika je 574, a u 2019. godini do decembra je iznosio 455.

Pravo na ličnu invalidninu imaju lica sa teškim stepenom invaliditeta prema procjeni socijalno-ljekarske komisije. Broj korisnika se povećava svake godine i za 12 je veći u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu.

Dodatak za njegu i pomoć ostvaruju ona lica koja zbog prirode nijesu u mogućnosti da se staraju sama o sebi, a nakon sprovedenog postupka i datog mišljenja od strane socijalno-ljekarske komisije.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br. 23. Broj korisnika invalidnine, njega i prve pomoći, zdravstvene zaštite

Godina	Broj korisnika invalidnine	Broj korisnika dodatak za njegu i prvu pomoć	Broj korisnika zdravstvene zaštite
2015	47	184	17
2016	49	264	16
2017	50	215	171 od kojih 120 po osnovu prava na nadoknadu za žene sa troje ili više djece
2018	56	258	152 od kojih 101 po osnovu prava na nadoknadu za žene sa troje ili više djece
2019	70	318	129 od kojih 99 po osnovu prava na nadoknadu za žene sa troje ili više djece

Izvor: Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore

Pravo na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje se korisnicima materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć i usluge smještaja, ukoliko ovo pravo nije ostvareno po drugom osnovu. Ovo pravo pripada i korisnicima naknade po osnovu rođenja troje ili više djece za korisnice koje su nakon 30.06.2017. godine nastavile sa korišćenjem tog prava. Broj korisnika po godinama je prikazan u *Tabela br.23. Broj korisnika invalidnine, njega i prvu pomoć, zdravstvene zaštite* i primjećuje se trend padanja po godinama.

Pravo na naknadu roditelju/staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu jedno je od novijih prava i odobrava se od 2016. godine. Broj korisnika ove naknade na kraju izvještajnog perioda od 2016. godine do kraja 2019. godine je:

- 2016. godine broj korisnika 44
- 2017. godine broj korisnika 41
- 2018. godine broj korisnika 53
- 2019. godine broj korisnika 67

Naknadu za novorođeno dijete je pravo koje ima svaki roditelj, staratelj ili hranitelj do navršene godine dana djeteta. Brojčano stanje na kraju svake godine kada je u pitanju odobravanje prava na naknadu za novorođeno dijete prikazano je:

- 2017. godine broj korisnika 241
- 2018. godine broj korisnika 226
- 2019. godine broj korisnika 263

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete korisnik materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć bez roditeljskog staranja i u periodu od 2014. do 2019.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

godine. Korišćenje pomenutog prava prikazano je u *Tabela br. 24: Pravo na dodatak za djecu*. Broj korisnika je u 2018 i 2019. godini približno isti. U decembru 2019. godine na Skupštini odbornici su usvojili Odluku da ta pomoć iznosi 150 eura.

Tabela br.24: Pravo na dodatak za djecu

Godina	Broj korisnika/ca	Broj djece
2015	672	1103
2016	561	909
2017	533	825
2018	574	909
2019	699	978

Izvor: Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore

Pravo na naknadu zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena ostvaruje zaposleni radi pojačane njege djeteta, odnosno staranja o oboljelom djetetu, u iznosu od 50% zarade zaposlenog. U našoj opštini to pravo koriste 2 lica.

U okviru podrške za život u zajednici izdvajaju se usluge: dnevnog boravka, pomoć u kući, stanovanje uz podršku, personalna asistencija i sl. Od decembra 2017. godine pri JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ započeto je sa pružanjem usluge dnevnog boravka za djecu sa smetnjama u razvoju. Tokom 2018. godine 11 djece je koristilo ovu uslugu. Tokom 2019. godine zadržao se isti broj djece budući da prostorni, a i kadrovski kapaciteti koje posjeduje Centar omogućavaju pružanje usluge za 11 djece. Bilo je zahtjeva za korišćenje te usluge i tokom 2019. godine koji su upravo zbog prostorne i kadrovske ograničenosti bili odbijeni, jer dnevni boravak mora da zadovoljava proporciju 10m² po djetetu. Stanovanje uz podršku je usluga namijenjena bivšim štíćenicima dječjeg doma sa ciljem da im se kroz saradnju Centra, lokalne samouprave i NVO sektora omogući bolja i lakša integracija u zajednici. S obzirom na činjenicu da je trenutno u Dječjem domu „Mladost“ Bijela smješteno 15 djece iz naše opštine, a već tokom 2020. godine se očekuje prestanak smještaja za dva korisnika, ovoj usluzi je nužno posvetiti veću pažnju.

Takođe, Opština u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i JU Dom starih „Grabovac“ Risan do kraja 2019. godine planira da otvori Dnevni boravak za stara lica, pa će po pitanju usluga za ranjive kategorije našeg društva broj postati veći za jednu koja je uz ostale usluge smještaja namijenjene starim licima od velikog značaja kako za njih same, tako i za članove njihovih porodica.

Savjetodavno-terapijske i socijalno-edukativne usluge obuhvataju: savjetovanje, terapiju, medijaciju, SOS telefon i druge usluge sa ciljem prevazilaženja kriznih situacija i unapređivanja porodičnih odnosa. Zbog kompleksnosti problematike i čestog angažovanja više stručnih radnika i spoljnih saradnika teško je brojčano izraziti korišćenje ove usluge. Najveći broj slučajeva tiče se savjeta sa maloljetnom djecom, poremećenih porodičnih odnosa, a sve radi prevazilaženja kriznih situacija i ispunjavanja principa najboljeg interesa djeteta.

U okviru rada na *poremećenim bračnim odnosima* u 2017. godini brakorazvodnih postupaka je bilo 14, izmjene Odluke o provjeravanju djece 7 izvještaja, upis oćinstva 6 postupaka, nasilje

i prevencija od nasilja 29 predmeta, nadzor nad vršenjem roditeljskog prava 12 predmeta i maloljetnici sa poremećajima u ponašanju 86 predmeta. U 2018. godini bilo je 53 predmeta posredovanja i poremećaja bračnih odnosa, izmjena Odluke o provjeravanju djece 11 izvještaja, provjera djece iz vanbračnih zajednica 4 postupka, razvod braka 12 predmeta, nasilje u porodici 29 predmeta i nadzor nad vršenjem roditeljskog prava 1 predmet. U 2019. godini bilo je 77 predmeta posredovanja i poremećaja bračnih odnosa, izmjena Odluke o provjeravanju djece 3 izvještaja, provjera djece iz vanbračnih zajednica 14 postupka, razvod braka 30 predmeta, nasilje u porodici 75 predmeta i nadzor nad vršenjem roditeljskog prava 2 predmet. U posljednje tri godine došlo je do povećanja posredovanja u poremećenim bračnim odnosima, provjere djece iz vanbračnih zajednica kao i nasilja u porodici. Posebno zabrinjava porast nasilja u porodici koje se povećao 158,6% u 2019. godini

Aktivnosti Centra za socijalni rad, poštujući sva načela Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i drugih srodnih akata, kretaće se kako sada tako i ubuduće u pravcu pružanja neposredne socijalne zaštite sa najvećim akcentom na preventivan karakter istih.

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti u skladu s Odlukom o organizovanju i načinu rada lokalne uprave vrši poslove lokalne uprave koji se odnose na uređivanje odnosa i obezbjeđivanje primjene propisa i drugih akata iz oblasti socijalne i dječje zaštite, kućne njege i pomoći starim i invalidnim licima; vođenje postupka za ostvarivanje prava na jednokratne novčane pomoći; naknada đачkih karata za djecu čiji se roditelji nalaze u teškoj materijalnoj situaciji; pružanje tuđe njege i pomoći u kući-gerontoprogram koji se sprovodi u saradnji sa Crvenim krstom – opštinska organizacija Kotor; rješavanje o priznavanju prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite i zaštite civilnih invalida rata i vođenje evidencije o broju tih korisnika.

Prema Odluci o socijalnim davanjima građani opštine Kotor koji su u stanju socijalne potrebe, izuzetno teškoj materijalnoj situaciji koju ne mogu sami da prevaziđu, posebno kada je riječ o zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, potreba u specifičnim situacijama i drugim opravdanim slučajevima, mogu podnijeti Sekretarijatu zahtjev za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć uz odgovarajuću dokumentaciju koja sve prethodno potvrđuje. Naše evidencije broje u prosjeku oko 170 korisnika godišnje. Razlozi koje podnosioci zahtjeva navode najčešće su zdravstveni problemi gdje je često prisutan i neki oblik invaliditeta, zatim niska primanja ili nezaposlenost. Što se tiče polne strukture oko 60% korisnika čine žene; po kriterijumu starosti većinom su korisnici sa 50 i više godina, a podacima o obrazovnoj strukturi u većini slučajeva ne raspolažemo. Važno je napomenuti i aktivnost Sekretarijata uoči novogodišnjih praznika kada se djeci naših korisnika dodjeljuju poklon-paketići.

Kretanje broja korisnika jednokratne novčane pomoći u posljednjih 5 godina je:

- 2015. godine broj korisnika 156
- 2016. godine broj korisnika je 178
- 2017. godine broj korisnika je 141
- 2018. godine broj korisnika je 165
- 2019. godine broj korisnika je 179

Pomoć i njega u kući predstavlja uslugu koju zajednički sprovode Opština i opštinska organizacija Crveni krst Kotor kroz gerontoprogram. Angažovano je pet gerontodomaćica, a broj korisnika ove usluge bude oko 30 na godišnjem nivou. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti je planirao licenciranje ove usluge u što skorijem periodu.

Pravo na nadoknadu troškova prevoza učenika za vrijeme trajanja obrazovanja imaju djeca i mladi, učenici osnovne i srednje škole čija je porodica u teškoj materijalnoj situaciji (roditelji koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, odnosno korisnici/ce su MOP-a). Broj korisnika navedene naknade u 2017/2018 godini je iznosio 11, u 2018/2019 broj korisnika je bilo 10 i u 2019/2020 je porastao na 17 korisnika. Takođe, učenici koji nemaju obezbijeđenu redovnu autobusku liniju do obrazovne ustanove, mogu ostvariti pravo na nadoknadu troškova prevoza u visini mjesečne karte, a to su učenici koji putuju od Mirca ili krivošijskih sela.

U okviru Sekretarijata postoji Kancelarija za prevenciju narkomanije, bolesti zavisnosti i rizičnih ponašanja čije se aktivnosti sprovode kroz redukovanje dostupnosti psihoaktivnih supstanci, preventivnu edukaciju omladine sa programima razvoja životnih vještina (uz podršku NVO), te podizanje svijesti javnosti o faktorima rizika za razvijanje bolesti zavisnosti od PAS-a i pružanje podrške adolescentima koji se već nalaze u problemu.

Dom starih „Grabovac” Risan postoji od 1947. godine kao državna institucija, a do 2010. godine i jedina javna ustanova tog tipa. Na ukupno 9000 m² korisnog prostora trenutno je smješteno 300 korisnika o kojima brine 116 radnika. Dom pruža institucionalnu brigu starim licima, odraslim invalidnim licima, hronično duševno oboljelim starim licima i osobama koje se nađu u stanju akutne socijalne potrebe. Zbrinjavanje u Domu podrazumijeva: kompletnu njegu i zdravstvenu zaštitu smještenih lica, kompletnu stručnu socijalnu i psihološku pomoć, pravnu i savjetodavnu pomoć, kao i pomoć u administrativno-finansijskim poslovima koji se tiču korisnika. U zavisnosti od psihofizičkog stanja, korisnici Doma smješteni su u tri različita objekta:

- „H” paviljon površine 1277m² koji je apartmanskog tipa gdje su smještene osobe s očuvanim psiho fizičkim funkcijama
- „G” objekat površine 264 m² koji je podijeljen na dvije jedinice i gdje su smještene osobe s invaliditetom, pokretne hronično duševno oboljele osobe i osobe kojima je potreban pojačan nadzor, iz bilo kog razloga.
- „P” objekat površine cca 4045m² predviđen za palijativnu njegu. U sklopu istog objekta na prizemlju se nalazi posebno odjeljenje za osobe oboljele od demencije.

„Međunarodni dan starijih osoba” je 1. oktobra, a tada je ujedno obilježilo i 50 godina postojanja ove ustanove svečano je otvoren Dnevni boravak za dementne osobe i Domu starih „Grabovac”. Tom prilikom je dodijeljena licenca Ministarstva rada i socijalnog staranja za obavljanje usluge dnevnog boravka za odrasla i stara lica s invaliditetom. Kretanje broja korisnika Doma starih u posljednjih 5 godina prikazano je u *Tabela br.25: Broj korisnika Dom starih „Grabovac”*.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.25: Broj korisnika Dom starih „Grabovac“

Godina	Broj korisnika/ca			Broj korisnika/ca primljenih tokom godine	Broj preminulih korisnika/ca u godini	Broj otpuštenih ili korisnika/ca koji/e su napustili/e Dom tokom godine
	Ukupno	M	Ž			
2014.	287	185	102	72	63	10
2015.	271	175	96	75	81	10
2016.	280	174	106	68	52	9
2017.	280	169	111	59	54	8
2018.	271	165	106	52	46	11
2019.	269	107	162	63	46	16

Izvor: Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore

Od septembra mjeseca 2017. godine, u saradnji Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore, UNDP i Doma starih, otvoreno je Prihvatište za odrasla i stara lica. Prihvatište se nalazi u sklopu paviljona psiho-gerijatrije i raspolaže sa 4 kreveta.

JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ je multidisciplinarna ustanova čija djelatnost obuhvata obrazovanje i vaspitanje, habilitaciju, rehabilitaciju, senzornu integraciju i profesionalno osposobljavanje djece/učenika sa smetnjama sluha i govora i poteškoćama u učenju. U Centru je organizovano predškolsko vaspitanje i obrazovanje, osnovno obrazovanje i vaspitanje i srednje stručno obrazovanje. Posebnu ulogu ove ustanove ima zdravstvena zaštita i socijalna politika. Prema tome, multidisciplinarnost se ogleda kroz dijagnostiku, evidenciju i usmjeravanje lica sa smetnjama sluha i govora, sprovođenju predškolskog vaspitanja, osnovnog školovanja i profesionalnog osposobljavanja djece s oštećenjima sluha, liječenju govornih poremećaja, pružanja ostalih zdravstvenih usluga, dijagnostika i terapija sa defektološkog i psihološkog aspekta, praćenja razvoja defektološke teorije i prakse, kao i kroz naučno-istraživački rad. Organizacija ustanove i zaposleni djeluju pod Ministarstvom prosvjete, a djeca, odnosno njihov smještaj u Domu, pod Ministarstvom rada i socijalnog staranja. Plan i program Resursnog centra za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“ Kotor proizilazi iz statutarnih i zakonskih odredbi: Zakona o vaspitanju i obrazovanju (specijalno, predškolsko, osnovno, srednje), Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i Statuta Resursnog centra koji je usaglašen sa novim zakonskim propisima.

Ustanova je kapaciteta 250 mjesta i raspolaže sa 40 specijalizovanih učionica i kabineta u kojima se odvijaju nastava i vježbe sa ukupno 70 zaposlenih. Predavači u predškolskoj i osnovnoj školi su uglavnom defektolozi. U okviru srednjeg stručnog obrazovanja djeca se osposobljavaju najvećim dijelom za radnička zanimanja (zanate) i to za: frizere, kuvare, auto-mehaničare, prodavce, rukovaoce štamparskim mašinama, mesare, krojače, knjigovesce i elektro-instatatere.

Krajem 2017. godine formiran je Centar za rani razvoj djeteta odnosno kabinet koji je opremljen adekvatnim namještajem i odgovarajućim detaktičkim materijalima, knjigama koje

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

su prilagođene odgovarajućem uzrastu. Centar se sastoji iz dva dijela od kojih je jedan prilagođen uzrastu od 0 do 3 godine, što predstavlja užu ranu intervenciju kod djece, a drugi od 3 do 6 godina, što predstavlja širu ranu intervenciju. Od januara 2018. godine pri Resursnom centru funkcioniše i dnevni boravak za djecu sa smetnjama u razvoju veličine oko 100m².

Broj i polna struktura zaposlenih i djece koja pohađaju Resursni centar u posljednjih par godina je prikazan u *Tabela br.26: JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“*

Tabela br.26: JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“

JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“					
Školska godina	Vaspitna jedinica	Broj zaposlenih		Broj djece	
		M	Ž	M	Ž
2015/2016	Predškolska	16	57	7	5
	Osnovna			12	6
	Srednja			39	53
	Ukupno			68	64
2016/2017	Predškolska	53	15	9	3
	Osnovna			12	7
	Srednja			45	44
	Ukupno			76	54
2017/2018	Predškolska	55	15	6	3
	Osnovna			7	9
	Srednja			47	41
	Ukupno			60	53
2018/2019	Predškolska	15	55	6	3
	Osnovna			5	8
	Srednja			63	48
	Ukupno			74	59
2019/2020	Predškolska	15	55	0	0
	Osnovna			5	9
	Srednja			58	40
	Ukupno			63	49

Izvor: JU Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“

2.6. Analiza stanja u kulturi i sportu

2.6.1. Kultura

Organizacijom programa i aktivnosti u kulturi bave se republičke javne ustanove, opštinske institucije kulture, nevladina udruženja i organizacije, mjesne zajednice, a postoje i amaterski oblici djelovanja u urbanim i ruralnim sredinama. Neka nevladina udruženja, poput „Bokeljske mornarice“, SPD „Jedinstvo“ i Gradske muzike, dužinom svog trajanja i karakterom predstavljaju posebno važne nosioce kulturnog života grada. Bokeljska mornarica je jedan od simbola grada i predstavlja zaštićenu nematerijalnu kulturnu baštinu grada. Grad Kotor je, sa svojim arhitektonsko-kulturnim nasljeđem i prirodnim ljepotama uvršten na listu svjetske kulturne baštine UNESCO. Kako po intezitetu i raznovrsnosti kulturnog života tako i po značaju kulturno-istorijskog i spomeničkog nasljeđa, najpoznatiji je kulturni grad u Crnoj Gori.

Tradicionalno Kotor je centar brojnih kulturnih aktivnosti i manifestacija: karnevali, maskenbali, ribarske i vjerske fešte i brojna kulturna dešavanja namijenjena pripadnicima svih generacija. Među najznačajnijim se mogu nabrojati: Manifestacija „Od Božića do Božića“ (serija muzičkih, scenskih i humanitarnih događaja u periodu od 23. decembra do 8. januara), Novogodišnji program „Rock New Year“ (dvodnevni koncertni programi na gradskim trgovima), Dječja Nova godina (jedinstveno koncipiran program različitih događaja posvećenih djeci), svečanosti povodom proslave dana Sv. Tripuna (tradicija koja potiče iz IX vijeka), Katorski tradicionalni zimski karneval (suđenje i spaljivanje karnevala uz maskenbale i druge muzičko-zabavne i gastro događaje na gradskim ulicama i trgovima), Dani kamelije u Stolivu (manifestacija u čast cvijeta kamelije, izložbenim i scenskim programima i Balom kamelija), „Kotor May Rock“ (koncertni rok program povodom Dana nezavisnosti), manifestacija „Kotor Art“ kao zajednički titular brojnih prestižnih ljetnjih kulturnih događaja koji uključuju program koncerata klasične muzike „Don Brankovi dani muzike“, „Katorski festival pozorišta za djecu“ (serija scenskih nastupa za djecu sa takmičarskim pozorišnim programom), „Pjaca filozofa“, četvorodnevni filozofski simpozijum, zatim „Međunarodni festival klapa u Perastu“ (dvodnevni takmičarski nastupi klapa iz zemalja našeg regiona), „Sea Rock festival“ (dvodnevni besplatni program rok koncerata), „Morinjska gitarijada“ (dvodnevni koncertni rok program), „Špina“ (muzičko-koncertni program povodom festivala zanatskog piva), „Katorska pašta“ (gastro-muzička manifestacija posvećena katorskoj krempiti), Internacionalna smotra „Moda i umjetnost“ (predstavljanje renomiranih modnih dizajnera i umjetnika), „Festival gudača“ (osmodnevni muzičko-edukativni program radionica), „Katorski krug“ (dvodnevna manifestacija koja okuplja pisce, filozofe i publiciste povodom otvorenih tematskih diskusija), tradicionalne manifestacije iz Perasta: Fašinada, Gađanje kokota i Mađumanifestacija „Rimska noć“ u Risnu (zbirni naziv grupe događaja kojima se oživljava rimski antički život Risna), Internacionalni ljetnji karneval (međunarodna parada kostimiranih karnevalskih grupa sa pratećim muzičko-zabavnim sadržajima) „Bokeška noć“ (viševjekovna manifestacija poznata po defileu ukrašenih čamaca), „Dan opštine“, „Kostanjada“ u Stolivu i drugi.

U opštini Kotor postoje dvije opštinske javne kulturne institucije:

- Kulturni centar „Nikola Đurković“, u okviru kojeg djeluju i Gradska biblioteka, Galerija i Kino, kao i
- Opštinska javna ustanova „Muzeji“ Kotor koju čine Muzej grada Perasta, Istorijski muzej Kotora (Lapidarijum) i Galerija Solidarnosti.

U opštini Kotor djeluju četiri republičke institucije kulture:

- Pomorski muzej Crne Gore
- Jedinica Državnog arhiva Crne Gore
- Istorijski arhiv Kotor
- Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture sa dvije organizacione jedinice i to odjeljenje Uprave za zaštitu kulturnih dobara i odjeljenje Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore.

Muzej grada Perasta nalazi se u jednoj od najljepših baroknih zgrada na cijelom primorju koja je djelo arhitekta Giovanni Batista Fontana iz Venecije. Muzeji u Boki Kotorskoj posjeduju bogat muzejski fond koji prati istorijski, pomorski, ekonomski i kulturni razvoj gradova u Boki. Domovima kulture u Dobroti, Škaljarima, Prčnju, Glavatičićima, Pobrđu, Dragalju potrebno je ponovo vratiti osnovnu funkciju.

Postoji niz tradicionalnih udruženja građana sa velikom tradicijom: Bokeljska mornarica, Srpsko pjevačko društvo „Jedinstvo“, Gradska muzika Kotora, kao i udruženja građana koja njeguje tradiciju Hrvatsko građansko društvo Crne Gore, Društvo prijatelja Grada Perasta, Centar za zaštitu i prezentaciju arhivskog nasljeđa Kotora „Notar“, Foklorni ansambl „Nikola Đurković“ i dr.

U kulturi djeluje i značajan broj nevladinih organizacija. Pojam nevladine organizacije (NVO) podrazumijeva organizacije koje su neprofitnog karaktera, nastale dobrovoljnim udruživanjem. Cilj im je zaštita, odnosno promocija interesa svojih članova ili nekog javnog interesa, opšteg dobra. Osim toga, nevladine organizacije su institucionalno odvojene od izvršne, odnosno lokalne vlasti, imaju sopstvenu strukturu, samostalne su i nezavisne u kreiranju i definisanju ciljeva, planova i sprovođenju svojih aktivnosti.

U cilju afirmisanja otvorenog i demokratskog društva, organi lokalne samouprave Kotor saraduju sa nevladinim organizacijama, a ta saradnja se ostvaruje naročito:

- informisanjem o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor
- konsultovanjem nevladinog sektora o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštinskih akata koje donosi skupština
- omogućavanjem učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa
- organizovanjem zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara
- finansiranjem projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo pod uslovima i u skladu sa postupkom propisanim opštim aktima Opštine
- obezbjeđivanjem uslova za rad nevladinih organizacija u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave i na druge načine.

Na teritoriji opštine Kotor je, prema podacima Ministarstva Javne uprave, do 15.03.2019. godine, bilo registrovano 208 nevladinih organizacija. Tokom 2017. godine Opština Kotor, Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti je pripremio Evidenciju aktivnih nevladinih organizacija na području opštine Kotor (48), te se pomenuta evidencija nalazi na sajtu <https://www.kotor.me/me/nvo/>. Evidencija sadrži kontakte nevladinih organizacija, kao i misiju odnosno viziju NVO.

2.6.2. Sport

Sportska infrastruktura. Sportska infrastruktura ključni je segment za razvoj svih vrsta sporta. Ona omogućava građanima/kama da se bave sportom kao rekreativci/ke i vode zdrav način života. Takođe, djeci i mladima predstavlja prostor u kojem mogu da se razvijaju i napreduju usvajajući sve dobro što sport nosi sa sobom. Za razvoj vrhunskog sporta i postizanje značajnih sportskih rezultata nužna je adekvatna infrastruktura. Sportski objekti čine sport dostupan svima, čime se svakako doprinosi masovnosti sporta. Uvažavajući prethodno navedeno sport treba da bude javni interes, a lokalna uprava, u saradnji sa nadležnim državnim organima, treba da omogući da sportski objekti budu po najvišim standardima izgrađeni, rekonstruisani, adaptirani, opremljeni i održavani. Mora se obezbijediti pristup osobama s invaliditetom što svakako nalaže niz zakona Crne Gore.

Na teritoriji opštine Kotor dvoranski sportovi odvijaju se u školskim salama u osnovnim i srednjim školama. Tako postoje školske sale u OŠ „Veljko Drobniaković” Risan, OŠ „Narodni heroj Savo Ilić” Dobrota, OŠ „Njegoš” Benovo, OŠ „Nikola Đurković” Radanovići, potom i Gimnaziji i Srednjoj pomorskoj školi. Svi navedeni objekti izgrađeni su poslije 1979. godine. Uslovi u ovim objektima omogućavaju odvijanje treninga i takmičenje. Pojedine od navedenih objekata treba bolje opremiti, adaptirati i sanirati. Adaptacija i sanacija se odnose na eksterijer (građevinski elementi, fasada, staklene površine i slično), kao i enterijer što podrazumijeva zamjenu podloga, nabavku novije opreme za treninge i takmičenje, sređivanje instalacija i sl. Opština Kotor će shodno svojim mogućnostima pružiti podršku adaptaciji i sanaciji pomenutih prostora, kao partner nadležnim državnim organima, jer smatra da su školske sale mjesta od posebnog značaja za masovno bavljenjem sportom posebno djece i mladih. Kao dobar primjer saradnje u cilju poboljšanja sportske infrastrukture navodimo rekonstrukciju školske sale Gimnazije Kotor, u koju je Ministratsvo sporta uložilo značajna sredstva, a lokalna uprava pružila podršku u nabavci djela sportske opreme.

U opštini Kotor postoje dva fudbalska terena. U naselju Škaljari je teren gdje FK „Bokelj” obavlja trenažni proces i igra zvanične utakmice. Izgrađen je 1953. godine i do sada je urađena rekostrukcija travnate površine i tribina. Stadion u Donjoj Sutvari, na kojem OFK „Grbalj” obavlja trenažni proces i isti koristi za takmičarske utakmice, izgrađen je 1998. godine, rekonstruisan 2008. i adaptiran 2015. godine.

Kada su u pitanju vodeni sportovi, u opštini Kotor evidentna je razlika između kvaliteta vaterpola i postojeće infrastrukture. Naime, zimski bazen „Nikša Bućin” izgrađen je 1984. godine, a njegova sanacija počela je 2016. godine i do danas nije završena. Ovo predstavlja infrastrukturni problem koji prevazilazi nadležnosti Opštine Kotor. Poznata je činjenica da je još u toku duga tenderska procedura za izvođenje radova u narednoj fazi, s obzirom na to da je prva završena. Bazen nije u funkciji već skoro dvije godine, igrači u svim kategorijama VK „Primorac” i VA „Cattaro” prinuđeni su da treniraju i igraju utakmice na bazenu u Budvi. Zbog svega navedenog, otežan je rad klubova i smanjen broj upisane djece što će imati dugoročne posljedice na razvoj vaterpola u Crnoj Gori. Najteža posljedica je svakako odustajanje djece od bavljenja sportom zbog navedenih razloga. Opština Kotor je do sada više puta pomagala, shodno mogućnostima, prevoz djece od Kotora do Budve i natrag. Radovi na sanaciji bazena su nastavljeni i bazen bi trebao biti završen do kraja 2020. godine. Pored zatvorenog bazena, na teritoriji opštine Kotor postoje i dva otvorena bazena i to u Kotoru i Risnu. Bazeni su istih dimenzija što dozvoljava održavanje zvaničnih utakmica i nesmetano odvijanje treninga. U

perspektivi oba bazena je adaptacija. Ovo se posebno odnosi na bazen u Kotoru. Razlog je činjenica da vaterpolo dostiže svoju najveću popularnost u toku ljetnjih mjeseci kada se takmičenja odvijaju na otvorenom, pa se shodno tome okuplja značajan broj ljudi i to kao: takmičari/ke, rekreativci/ke i gledaoci/teljke. Sve navedeno ide u pravcu popularizacije i dostupnosti sporta svima. Stoga je potrebna u što kraćem roku adaptacija pomunitih bazena. Lokalna samouprava ima plan i namjeru da u što skorijem periodu započne rekonstrukciju i uredjenje ovih sportskih objekata.

Analiza sportskih aktivnosti. Shodno Zakonu o sportu, sportski subjekti su fizička i pravna lica u sportu. Fizička lica su sportisti/kinje, treneri/ice i sportski/e stručnjaci/kinje osposobljeni za rad u sportu, a pravna lica su sportske organizacije. Zakonom o sportu propisani su uslovi i procedure za osnivanje sportskih organizacija. Rukovodeći se odredbama novog Zakona o sportu i potrebom za preregistracijom klubova, Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, kao nosilac poslova u oblasti sporta na lokalnom nivou, u svom Registru sportskih klubova koji djeluju u opštini Kotor ima 18 sportskih klubova. Najzastupljeniji sportovi, prema broju klubova i broju takmičara/ki, jesu: vaterpolo, fudbal i košarka.

Kotor je grad vaterpola. Tradicija ovog sporta datira od 1922. godine kada je osnovan današnji VK „Primorac” Kotor. Pored navedenog kluba postoje još i VA „Cattaro” osnovana 2008. godine. Vaterpolo sportom bavi se ukupno 258 sportista, a preko 18 godina njih je 20. VK „Primorac” Kotor takmiči se u Regionalnoj A1 ligi, Kupu i Prvoj ligi Crne Gore i najuspješniji je vaterpolo klub u državi i jedan od najuspješnih uopšte, kao osvajač Lige šampiona u vaterpolu 2009. godine. VA „Cattaro” klub je učesnik Regionalne A2 lige, Kupa i Prvenstva Crne Gore. VA „Cattaro” je u takmičarskoj sezoni 2009/10 godini bio osvajač LEN Kupa kao I finalista LEN Super kupa. Oba kluba učestvuju u takmičenjima mlađih kategorija.

U opštini Kotor postoje:

- **četiri košarkaška kluba** i to: KK „Kotor”, KK „Stars” Kotor, KK „Risan” i KK „Grbalj”. Od navedenih klubova niti jedan se ne takmiči u evropskim i regionalnim takmičenjima, kao ni u Prvoj košarkaškoj ligi Crne Gore, dok se KK „Kotor” takmiči u Drugoj ligi Crne Gore. Klubovi okupljaju djecu pretežno školskog uzrasta, što predstavlja dobar osnov za razvoj školskog sporta
- **dva fudbalska kluba** i to FK „Bokelj” koji se takmiči u Kupu i II Ligi Crne Gore i FK „Grbalj” koji se takmiči u Kupu I ligi Crne Gore
- **jedan odbojkaški klub** OK „Gimnazijalac” Kotor je jedini ženski i uopšte odbojkaški klub na području opštine Kotor. Takmiči se u Kupu i Prvoj ligi Crne Gore
- **šest klubova borilačkih sportova** i to: Džudo klub „Kotor”, Ju-jitsu klub „Soko”, Ju-jitsu klub „Champion”, Karate klub „Risan”, Aikido klub „Kotor” i Kick boks klub „Boka kotorska”
- **ragbi klub** „Krstaš”
- **boćarski klub** „Jadran” iz Perasta
- **jedriličarski klub** „Lahor”
- **streličarski klub** „Kotor”
- **AMSK** „Blažo Smiljanjić”
- **ribolovački klub** „Ama” iz Kostanjice
- **triatlon klub** „Kotor”
- **teniski klub** „Macho”
- **šah klub** „Kotor” i

➤ planinarski klub „Pestingrad“

Analizom navedenih podataka jasno se vidi da je potrebno pružiti podršku razvoju novih klubova, posebno u vodenim sportovima kao što su vaterpolo, plivanje, jedrenje i veslanje. Treba posebno uzeti u obzir da je opština Kotor svojim geografskim položajem pogodna za razvoj jedriličarstva i veslanja. Stoga bi trebalo u narednom periodu da Opština, u saradnji sa Ministarstvom sporta i mladih, pokrene aktivnosti na podsticanju i motivaciji za osnivanje novih klubova.

Vaterpolo, i pored gore pomenuta dva kluba, treba razvijati kroz osnivanje klubova po manjim mjestima u opštini. Ovo podrazumijeva i pokretanje škole plivanja i vaterpola u tim klubovima čime se stvara mogućnost da sport i rekreacija budu dostupni svim građanima/kama opštine Kotor, a posebno djeci školskog uzrasta. Ovim bi se stvorila baza koje bi poslužila za jačanje kvaliteta rada u VK „Primorac“ i VA „Cattaro“ kroz upis novih članova. Crna Gora nema niti jedan ženski vaterpolo klub, pa treba imati u vidu i ovu činjenicu i raditi na promociji i razvoju ženskog vaterpola.

Plivanje kao vodeni sport nije razvijen u opštini Kotor na potrebnom nivou. Samo jedan klub ima takmičare/ke. Ministarstvo sporta, VPSCG i Opština Kotor trebalo bi da ulože dodatne napore za snaženje postojećeg i, eventualno, formiranje plivačkih klubova s obzirom na to da postoji potencijal kako na strani struke, tako i na strani potencijalnih sportista/kinja.

Veslanje je sport koji je apsolutno nerazvijen, jer ne postoji niti jedan registrovani veslački klub. S obzirom na to da je opština Kotor u najvećem dijelu svoje površine zalivskog tipa, postoje svi prirodni preduslovi za bavljenje ovim sportom i organizovanje brojnih takmičenja.

Iako je registrovan samo jedan **jedriličarski klub**, postoji dovoljno prostora za snaženje postojećeg i, eventualno, formiranje i rad novih klubova, pa treba raditi u pravcu podrške jedrenju i klubu/klubovima.

Shodno svojim zakonskim obavezama i raspoloživim finansijskim sredstvima, Opština treba da nastavi podršku razvoju svih registrovanih klubova i samim tim sportu, sa posebnim akcentom na potrebu da se što više djece i omladine bavi sportom. S obzirom na to da su grad Kotor i teritorija cijele opštine prepoznati kao značajna svjetska turistička destinacija, sport treba da bude i vrsta turističke ponude o čemu će biti više riječi u nastavku.

Školski sport. Opština Kotor stoji na stanovištu da je razvoj školskog sporta od posebnog značaja za razvoj svakog djeteta. Bitne karakteristike sporta su fizički i mentalni razvoj i podsticanje i mogućnost izražavanja individualnosti. Baveći se sportom djeca od najranijeg uzrasta razvijaju svijest o sebi i drugima, značaju timskog rada, uče kako da pobjeđuju i kako da prevazilaze poraze.

Posmatrajući sport sa medicinskog aspekta, on je djelotvoran način prevencije bolesti zavisnosti i drugih bolesti kod djece. Stoga je obaveza svih subjekata društva bez razlike da vrše popularizaciju sporta i zdravih stilova života djece u školskom uzrastu sa posebnim naglaskom na obrazovanje djece u osnovnim školama.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Opština Kotor je prepoznala značaj razvoja školskog sporta iako svjesna činjenice da je njegovo organizovanje, kao i izrada zakonskih okvira u nadležnosti Ministarstva. Smatramo da se razvoj jedne zajednice temelji na principima učenja školske djece zdravim stilovima života, posebno sporta. Stoga smo mišljenja da lokalna uprava treba da bude partner nadležnom Ministratsvu u razvoju sporta u školama.

S tim u vezi Opština Kotor, konkretno Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti i Kancelarija za međunarodnu saradnju, dvije godine za redom učenike/ce iz osnovnih škola je kroz projekat „Omladinskih igara” vodila u Ankonu na istoimeno takmičenje. Tako su u navedenom periodu kroz takmičenje prošli: jedriličari/ke, vaterpolisti, fudbaleri, košarkaši/ce i odbojkašice. Opština Kotor i dalje je partner u navedenom projektu, pa će svake godine biti birani sportovi u dogovoru sa osnovnim školama kako bi što više djece učestvovalo u takmičenjima i, prije svega, upoznalo različite culture i vodilo zdrav način života.

U okviru Srednje pomorske škole u Kotoru postoji veslačka sekcija čiji se učenici povremeno takmiče na nekim međunarodnim školskim takmičenjima. Opština Kotor je više puta podržala njihovo učešće, a posebno je značajan uspjeh ostvaren na međunarodnom takmičenju u Bakru.

2.7. Analiza infrastrukture

2.7.1. Putna infrastruktura

Na teritoriji opštine Kotor postoje magistralni, regionalni, lokalni putevi, ulice, trotoari i trгови. Najznačajniji magistralni put je M-2 (E-65, E-80) koji kao dionica Jadranskog puta ima međunarodni značaj i povezuje opštinu Kotor s ostalim područjima duž Jadranske magistrale. Magistralni put na teritoriji naše opštine se proteže na potezu Lastva Grbaljska – Radanovići – Tunel Vrmac – Kotor Centar – Kostanjica (Verige), ukupne dužine 40km savremenog kolovoznog zastora.

Dionica magistralnog puta od Veriga (iz pravca Herceg Novog) do Kotora ima širinu kolovoza 6m, a od Kotora do Lastve Grbaljske širinu kolovoza 7m.

Veliko saobraćajno opterećenje, mala propusna moć (dvosmjerni put sa ukupno dvije saobraćajne trake), brojna oštećenja duž trase, te zagušenost velikim brojem priključaka, karakterišu nezadovoljavajuće stanje magistralnog puta kroz opštinu Kotor.

Izgradnjom magistralnog puta Lipci - Žabljak ostvarena je bolja veza ovog dijela primorja sa zaleđem i značajno je rasterećen zaliv od saobraćajnog zagušenja, naročito u ljetnjoj sezoni. Magistralna saobraćajnica je sa savremenim kolovoznim zastorom, ima širinu kolovoza 7 m i njena dužina na teritoriji opštine je 18,7 km.

Regionalni put na teritoriji opštine Kotor je P-1 Kotor – Trojica – Krstac u dužini od 22.0 km koji povezuje primorje s unutrašnjošću Crne Gore. Ovaj putni pravac ima savremeni kolovozni zastor na potezu Kotor – Trojica širine 7m u dužini od 5km, dok je preostali dio Trojica – Krstac širine 4,5 – 5m i dužine 17km sa lakom asfaltnom konstrukcijom.

Lokalne saobraćajnice na području opštine Kotor imaju funkciju povezivanja ostalih naselja koja se ne nalaze uz magistralne ili regionalne saobraćajnice, na kojima su elementi puta uglavnom loši, kako u pogledu poluprečnika krivina, tako i uzdužnih nagiba i širine kolovoza, a zbog dotrajalosti potpornih zidova često dolazi do njihovog oštećenja.

Na teritoriji opštine registrovano je 58 lokalnih puteva ukupne dužine cca 250 km, s tim da je oko 182 km lokalnih puteva s asfaltnim ili betonskim kolovozom, 52 km sa makadamskom podlogom, a 17 km sa zemljanom podlogom.

Lokalni putevi sa savremenim kolovoznim zastorom su Jugodrvo – Trojica, Jugodrvo – Bigova i Nalježići – Jadranska magistrala, dok su ostali djelimično sanirani novim asfaltnim zastorom, a cjelokupno održavanje se svodilo na krpljenje udarnih rupa i presvlačenju oštećenih poteza na kolovoznoj konstrukciji.

Postojeće ulice na teritoriji opštine Kotor svojim koridorima se uglavnom poklapaju s urbanističkim planovima, ali širinom, vrstom kolovozne konstrukcije, kao i ostalim karakteristikama, generalno ne zadovoljavaju zahtjeve predviđene urbanističkim planovima. Ukupna dužina ulica iznosi 30 km, a površina koju obuhvataju je 125.000 m². Kolovozna konstrukcija je uglavnom od betona i asfalta.

Ukupna površina trotoara na području obuhvaćenom urbanističkim planovima iznosi oko 30.000m². Uglavnom su rađeni od betona i behatona. Većina trotoara je u lošem stanju, izuzev dijela trotoara u Dobroti i u centru koji su nedavno rađeni. Iz tog razloga je pored izgradnje novih, u urbanističkim planovima potrebno predvidjeti i rekonstrukciju postojećih trotoara.

Na teritoriji opštine Kotor postoje tri trga i to: u Starom gradu površine 6134m², u Risnu površine 1500m² i u Perastu površine 870m². Ostale površine, koje se eventualno mogu tretirati kao trgovi, obuhvaćene su pregledom parking površina, trotoara i sl.

U sobračajnoj slici šireg gradskog područja Kotora (Dobrota, Kotor i Muo) dominira glavna saobraćajna arterija „Jadranski put“, na kojoj se preklapaju različite saobraćajne funkcije sa mješovitim prometom.

Parkiranje na cijelom zahvatu plana nije riješeno. Posebno je teška situacija u središnjem dijelu Kotora u blizini javnih zgrada i jezgra Kotora kao najatraktivnijeg dijela grada. Postojeće površine za parkiranje nijesu dovoljne.

Generalno gledano, drumski saobraćaj je nedovoljno razvijen za turističku atraktivnost Boke. Jedina veza između sjevera i juga na istočnoj obali Jadrana je Jadranska magistrala, što ima za posljedicu tranzit čitavog međunarodnog teškog saobraćaja. Tokom ljeta intenzitet saobraćaja povećavaju kolone autobusa i automobila koji dolaze iz okolnih gradova radi dnevne turističke posjete. Ovakva frekventnost onemogućava bilo kakvu rekreativnu aktivnost. Samo Perast je zaštićen obilaznicom.

2.7.2. Pomorski saobraćaj

Kotor se kao luka prvi put spominje u istorijskim dokumentima iz druge polovine 12. vijeka. Do 19. vijeka ostvarivan je redovan putnički saobraćaj parobrodima sa većinom luka na Jadranu. Redovan lokalni putnički pomorski saobraćaj u Boki, između Herceg Novog i Kotora,

uspostavljen je krajem 19. vijeka. Sredinom 20. vijeka, kada je izgrađena Jadranska magistrala, značaj Luke Kotor, a time i pomorskog saobraćaja, počinje da opada. Ubrzo zatim, nakon 75 godina redovnog saobraćaja, dolazi do ukidanja linija s ostalim jadranskim lukama. Nakon katastrofalnog zemljotresa 1979. godine, koji je znatno oštetiо luku, obavljena je rekonstrukcija, dužina operativne obale je povećana za oko 50 m. Godine 1984. Luka Kotor dobija status luke za međunarodni saobraćaj. Nakon prvobitne orijentacije na pružanje logističkog servisa robnim tokovima za hotelske komplekse, trgovinske lance i industrijske komplekse u Boki kotorskoj, luka se dominantno orijentiše na dvije ciljne grupe i to: I nautičarima, odnosno putnicima namjericima na jahtama i II putničkim i turističkim brodovima – kruzera. Ovu odluku potvrdila je 2004. godine i Skupština opštine Kotor, kada je posebnom Odlukom ukinula obavljanje teretnih operacija u Luki Kotor, od kada se kao djelatnost obavlja promet putnika sa kruzera brodova i jahti. Raspoloživo područje djelatnosti Luke segmentirano je u dvije osnovne cjeline: lučki i marinski dio.

U lučkoj zoni je izgrađena nova savremeno dizajnirana i opremljena upravna zgrada i zgrada lučkog terminala u kojoj je smještena uprava luke i obezbjeđeni uslovi za rad svih državnih organa (policija, carina, itd). To je objekat 100% u vlasništvu Luke Kotor.

U marinskom dijelu Luke Kotor nabavljeno je tri pontonska elementa dužine ~20m sa odgovarajućim sidrenim, muring, elektro i vodovodnim sistemom, čime je formirana pontonska cjelina dužine ~60m. Pored povećanja samog broja vezova, nova pontonska cjelina je obzirom na svoju ukupnu visinu ~1,4m te staratešku poziciju zaklona tokom nevremena i pojačanog vjetera značajno smanjila uticaj talasa na vezove, čime ih je učinila još sigurnijim.

Obuhvat Luke Kotor čini kopneni dio površine 11.344m² i vodeni prostor zaliva i rijeke Škurde i površine 86.226 m² i 1.848 m², što ukupno čini površinu od 99.148 m². Pored navedenog akvatorijuma isti čine i akvatorijumi sidrišta na lokacijama Dobrota – preko puta Pomorskog fakulteta, uvala Kamenarovići i uvala Orahovac.

2.7.3. Vodovodni i kanalizacioni sistem

Organizovano snabdijevanje vodom u Kotoru je počelo davno, no vodovodni sistem koji je danas u funkciji oformljen je sedamdesetih godina prošlog vijeka. Jedinostvenim vodovodnim sistemom obuhvaćeno je gotovo cjelokupno područje kotorske opštine.

Glavno izvorište je Tabačina, iz kojeg se snabdijeva najveći dio sistema. U pumpnoj stanici Tabačina instalirane su dvije pumpe snage 132 kw, jedna snage 110 kw i jedna snage 200kw, kojima se voda distribuira do rezervoara Dobrota I (Mečerov brijeg) i Škaljari I. Rezervoar Škaljari I je zapremine 2.000 m³, dok je zapremina rezervoara Dobrota I 1000 m³.

Iz rezervoara Škaljari, koji se nalazi na 78/74 m nadmorske visine, voda se zapadnom stranom Kotorskog zaliva transportuje azbestno-cementnim cijevima, gravitaciono, do rezervoara Muo (500 m³), Prčanj I (500 m³), Prčanj II (500 m³), Stoliv I (175 m³) i Stoliv II (500 m³). Ovi rezervoari se nalaze na nadmorskim visinama 65-68 m. Građani ovog područja trenutno se ne snabdijevaju vodom preko pomenutih rezervoara, zbog izgrađenih objekata iznad rezervoara, odnosno zbog lošeg stanja distributivne mreže (pojedini distributivni cjevovodi su povezani i na glavni distributivni cjevovod i na tranzitni DN300AC). Voda se dalje distribuira preko Kostanjice i Morinja do Strpa. Ovaj cjevovod je magistralni i na njega ne bi smjeli da se priključuju potrošači, što se nažalost dešava. Registrovana je pojava potrošača u višim zonama

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

ovog područja koji se snabdijevaju preko magistralnog cjevovoda, umjesto sa mreže posredstvom buster stanica, ukoliko je to nemoguće gravitaciono.

Na drugoj strani zaliva potrošači se snabdijevaju iz rezervoara Dobrota I (1000m³), Dobrota II (1000 m³) i Dobrota III (600 m³). Pri rezervoaru Dobrota II postoji pumpna stanica sa radnom i rezervnom pumpom koje prebacuju potrebne količine vode u rezervoar Dobrota III i koje su snage 22 kW.

U vodovodni sistem naknadno su uključeni orahovački izvori i izvorište u tunelu Vrmac. U pumpnoj stanici u Orahovcu montirane su četiri pumpe snage 90 kW. Iz ovog izvorišta vodom se snabdijeva Dobrota, Stari grad i donji dio naselja Škaljari. Preko pomorskog cjevovoda Muo, Prčanj, Stoliv, kao i Perast i Risan. Risan ima i svoje izvorište Spila sa prihvatnom komorom od 120 m³ i pumpnom stanicom sa dvije pumpe od 35kW i 55kW, ali se rijetko koristi jer se voda iz Orahovca, odnosno Tabačine, transportuje direktno u rezervoar Risan I. U rezervoaru Risan I je montirana pumpa snage 30 kW.

Kotorski vodovodni sistem je povezan s izvorima Gornjeg Grblja čija se voda gravitaciono doprema do starog škaljarskog rezervoara Škaljari II (350m³). Iz ovih izvorišta se snabdijevaju i naselja na području od Pržica do Šišića. U sklopu novog škaljarskog rezervoara nalazi se pumpna stanica koja pumpa vodu do rezervoara na Trojici (600m³), sa kojim je povezan rezervoar industrijske zone Stara fortica (1.000m³), ali se ova veza više ne koristi. Preko rezervoara na Trojici snabdijeva se i područje Kavča, Pržica (ispod magistralnog puta), Crvenog brijega i gornji dio Škaljara. Područje od industrijske zone do Radanovića je povezano na izvorište Simiž.

Kotorski vodovodni sistem je povezan sa Regionalnim vodovodom Crnogorsko primorje, tako što se dogovorene količine dopremaju do glavnog rezervoara sistema u Škaljarima, a preko njega dalje do potrošača. U tunelu Vrmac je izgrađen rezervoar od 5.000 m³ koji nije u funkciji.

Iz vodovodnog sistema snabdijeva se 21.500 odnosno 94,3% stanovnika naše opštine. U 2019 godini gubici u vodovodnom sistemu iznosili su 83%. Ovaj procenat obuhvata tehničke i administrativne gubitke. Vodovodni sistem je u principu izgrađen, a važne aktivnosti treba da se odnose na rekonstrukciju postojećih rješenja, zbog njihove tehničke zastarjelosti.

U periodu od 2013 do 2019. godine realizovani su sljedeći projekti:

- Zamjena distributivne mreže za naselja Orahovac (dio naselja od mora do magistralnog puta), Sv. Stasije, Kamp, Daošine kod srednje škole i područje od raskrsnice Jugodrvno do kuća Maguda faza V-1 (hitne mjere) 2018. godine
- Zamjena distributivne mreže za naselje Radanovići, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora 2018. godine
- Izgradnja vodovodnog sistema za naselje Velje brdo (Trojica), Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora 2019. godine
- Izgradnja druge visinske zone sa buster stanicom za Morinj, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora 2015. godine
- Izgradnja treće visinske zone sa buster stanicom za Risan, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora 2016. godine
- Izgradnja vodovodnog sistema u Kavču, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, 2019. godine

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Izrada i realizacija projekta detekcije gubitaka u mreži, ovaj projekat je stalna aktivnost
- Izrada i realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po visini pritiska u cilju smanjenja nepotrebno visokog pritiska, izvršeno je prespajanje djelova sistema i time smanjili gubitke u mreži
- Izrada i realizacija projekta za komandno povezivanje pumpi i rezervoara i time spriječili prelivanje vode iz rezervoara, te izvršili informaciono povezivanje rezervoara i pumpnih stanica preko kojih se pune rezervoari
- Izrada i realizacija projekta sanacije šahtova i čvorišta, zbog dotrajalih ventila i druge armature u šahtovima dolazi do gubitka vode, a ovim projektom se na relativno jednostavan način dolazi do smanjenja gubitaka, a povećava se mogućnost upravljanja sistemom
- Izrada studije vodosnabdijevanja Donjeg Grblja.

Kanalizacioni sistem Kotora građen je kao separatan, pa se atmosferske i fekalne vode odvođe posebnim sistemima. Funkcionalno gledano, sastoji se od kanalizacionog sistema Kotor – Trašte, koji je jednim dijelom zajednički sistem za Kotor i Tivat, glavnog gradskog sistema na obali i lokalnih kanalizacionih sistema pojedinih naselja. Glavni gradski sistem pušten je u rad 2001. godine, dok je sanacija starih i izgradnja novih cjevovoda u Dobroti najvećim dijelom izvršena 2012. godine, a za naselje Muo 2013. godine.

Kanalizacioni sistem Kotor – Trašte služi za odvođenje otpadnih voda iz Kotora, industrijske zone i Tivta do postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Đuraševićima, a prečišćena voda se odvodi u otvoreno more. S obzirom da se prostire na teritoriji dviju opština, ima regionalni karakter. Kapacitet kotorskog dijela sistema je oko 160 l/s iz Kotora i oko 70 l/s iz Industrijske zone. Glavni dijelovi sistema Kotor – Trašte u nadležnosti Vodovoda Kotor su: PS Peluzica, potisni cjevovod do tunela Vrmac, gravitacioni kolektor u tunelu i sifonski cjevovod.

Glavni gradski sistem služi za sakupljanje otpadnih voda od pojedinih sekundarnih sistema do PS Peluzica. Navedeni sistem ima dva kraka istočni (Škaljari - Dobrota) i južni (potez Muo – Stoliv). Do sada je izgrađen dio istočnog dijela od Peluzice do Kavalina i dio južnog kraka (Muo – Glavati) i na njih su priključeni svi sekundarni sistemi koji su do sada izgrađeni na ovom području.

Kanalizacioni sistem Starog grada je specifičan i predstavlja posebnu cjelinu. Izgrađen je u većem dijelu grada, a glavni kolektor (popularno nazvan „galerija“), zajedno s ostalim instalacijama, smješten je u podzemni prolaz ispod ulica Starog grada. S obzirom da se čitav sistem Starog grada nalazi veoma nisko, postoji pumpna stanica koja prepumpava otpadnu vodu u glavni sistem. U gornjem dijelu Starog grada i od Katedrale Sv. Tripuna do Gurdića i od Sv. Ozane do Katedrale je izgrađen kanalizacioni sistem. Sekundarni sistemi odvođe otpadnu vodu od objekata do glavnog sistema.

Lokalni sistemi se nalaze u dijelu opštine gdje na obali nema glavnog gradskog sistema. Njima se otpadna voda i dalje ispušta u zaliv. To su stambene zgrade naselja Stara slanica, Čatovića livade, bolnica „Vaso Čuković“ i Dom za stare „Grabovac“ u Risnu.

Kanalizacioni sistem industrijske zone služi za odvođenje otpadnih voda iz zone do gravitacionog dijela sistema Kotor – Trašte. Sastoji se od sekundarne mreže, gravitacionog cjevovoda kojim se voda dovodi do pumpne stanice Solila i potisnog cjevovoda kojim pumpe podiže vodu do gravitacionog dijela sistema Kotor – Trašte. Nakon njegove izgradnje

početkom devedesetih, ovaj sistem je kratko bio u funkciji, ali je nakon kvara na trafo-stanici, sistem do danas ostao van funkcije.

U preostalom dijelu područja opštine gdje ne postoji kanalizacioni sistem, problem otpadnih voda rješava se upotrebom septičkih jama. Kod novih objekata to su vodonepropusne septičke jame, dok stariji objekti koriste septičke jame s upojnim bunarima. Objekti koji se nalaze uz more gdje ne postoji kanalizacioni sistem, još uvijek koriste septičke jame koje su direktno povezane sa morem. U novije vrijeme za veće objekte se koriste individualni prečišćivači otpadne vode.

Od (14.824+1069) potrošača vode (pravna i fizička lica), na kanalizacioni sistem je priključeno (5276+411) potrošača, odnosno 35,78%.

Na pumpnim stanicama postoje havarijski ispusti, dok se iz javnog sistema u zaliv ispuštaju otpadne vode jedino u Risnu, zato što na ovom području ne postoji javni kanalizacioni sistem. Na području zaliva gdje ne postoji javni kanalizacioni sistem, otpadna voda se preko propusnih septičkih jama obično ispušta u tlo, ali može se pretpostaviti da ta voda najvećim dijelom dospjeva u more.

U periodu od 2013 do 2019. godine realizovani su sljedeći projekti:

- Izgradnja primarnog i sekundarnog kanalizacionog sistema i zamjena glavnog distributivnog cjevovoda od Peluzice do hotela Splendido (Glavati) – faza III 2013. godine
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za Kotor i Tivat u Đuraševićima KfW, faza IV 2016. godine
- Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacionog sistema za Risan i Perast i povezivanje napostojećeg kanalizacionog sistema u naselju Glavati (Prčanj), faza V 2019. godine
- Defektaža stanja i sanacija infrastrukturne galerije, kao preduslov za pravilno funkcionisanje kanalizacionog sistema u Starom gradu
- Razdvajanje atmosferskih i kanalizacionih voda djelimično realizovano, predstavlja stalnu aktivnost.

2.7.4. Telekomunikacioni sistem

Po podacima iz juna 2019. godine operatori koji trenutno pružaju usluge krajnjim korisnicima na teritoriji opštine Kotor, su sljedeći:

- **Fiksna telefonija:** Crnogorski Telekom, M:Tel, Telemach i Telenor (isključivo pravna lica)
- **Mobilna telefonija:** Crnogorski Telekom, Telenor i M:Tel
- **Internet:** Crnogorski Telekom, M:Tel, OrionTelekom, SBS Net Montenegro, Telemach, Telenor i Wireless Montenegro
- **Distribucija AVM sadržaja (TV/R):** Crnogorski Telekom, M:Tel, OrionTelekom, Radio difuzni centar i Telemach.

Broj korisnika po uslugama za posljednjih 5 godina dat je u *Tabela br.27: Broj korisnika telekomunikacija po uslugama*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.27: Broj korisnika telekomunikacija po uslugama

Usluga/godina	2014	2015	2016	2017	2018
Fiksna telefonija	9.600	9.208	9.131	9.508	9.915
Mobilna telefonija	30.397	39.180	35.693	34.684	35.156
Internet	5.795	6.055	6.528	7.368	8.222
Distribucija AVM sadržaja (TV/R)	8.690	8.908	9.424	9.654	11.171

Izvor: Crnogorski Telekom

Fiksnu mrežu Crnogorskog Telekoma čine platforme za prenos govora koje se koriste za pružanje usluge telefonije korisnicima koji se nalaze na fiksnoj lokaciji. Progresom tehnologije i razvojem novih servisa, postojeća pristupna bakarna mreža izložena je sve većim zahtjevima za omogućavanje transporta i podrške servisa sa IP (Internet Protokol) platformi. Crnogorski Telekom se opredijelio da u planiranju nove i modernizaciji postojeće pristupne mreže koristi MSAN (Multi Service Access Node) koncept pristupnih mrežnih elemenata, odnosno za opremu koja omogućava pružanje VOICE, ISDN BRI, ISDN PRI i Broadband xDSL servisa preko mreže bakarnih parica. Izvršena je migracija korisnika sa javne komutacione telefonske mreže (legacy PSTN-a) na MSAN POTS na sljedećim lokacijama: Industrijska zona Kotor, TKC Kotor, Markov Rt, Mirac, Morinj, Muo, Orahovac, Perast, Plagenti, Prčanj, Radanovići, Risan, Stoliv, Sv Stasija, Sv Vrača, Troice, KO Stari grad Kotor, KO Plagenti (outdoor), Vrmac (outdoor).

IP/MPLS servisna MIP Net mreža Crnogorskog Telekoma predstavlja transportnu infrastrukturu koja omogućava prenos IP saobraćaja velikim brzinama na teritoriji Crne Gore. MIPNet mreža se koristi i kao transportna mreža za broadband servise koji se obezbjeđuju korisnicima tih usluga (ADSL broadband Internet servis, IPTV servis itd.).

Spisak IP čvorova MIPNet mreže u opštini Kotor dat je u *Tabela br. 28: Spisak IP čvorova*.

Tabela br.28: Spisak IP čvorova

TK Centar Kotor	RSS Muo	RSS Prčanj	RSS Sveta Vrača
RSS Industrijska zona	RSS Orahovac	RSS Radanovići	RSS Sveti Stasija
RSS Markov RT	RSS Perast	RSS Risan	RSS Stoliv
RSS Morinj	RSS Plagenti		

Izvor: Crnogorski Telekom

Progresom tehnologija za prenos podataka i razvojem novih servisa, postojeća pristupna bakarna mreža izložena je sve većim korisničkim zahtjevima za brzinama prenosa tako da se Crnogorski telekom opredijelio da u planiranju nove i modernizaciji postojeće pristupne mreže koristi FTTH (Fiber-To-The-Home) koncept, odnosno GPON (Gigabitna pasivna optička mreža) tehnologiju. Zone gdje Crnogorski Telekom pruža FTTH servise u opštini Kotor su:

- Stambeni objekti u dijelu naselja Sveti Stasije
- Stambeni objekti u dijelu naselja Sveti Vrača

- Stambeni objekti u dijelu naselja Rakite
- Stambeni objekti u dijelu naselja Dobrota i Plagenti
- Naselje Industrijska zona Kotor
- Stambeni objekti u naselju Risan.

M:tel je u prvom kvartalu 2017. godine započeo realizaciju mreža na bazi GPON optičke tehnologije odnosno migraciju postojećih HFC optičko-kablovskih mreža na GPON zasnovanu tehnologiju koja omogućava stabilniju ponudu Internet servisa, povećanu stabilnosti servisa televizije, telefonije i Internet uz znatno smanjenje operativnih troškova održavanja. Ključni nedostatak HFC tehnologije u odnosu na GPON tehnologiju leži u korišćenju koaksijalnih kablova za prihvatanje krajnjih korisnika. Stoga migracija korisnika sa koaksijalne na optičku distributivnu mrežu predstavlja ključnu tačku prelaska sa HFC na GPON.

GPON mrežna tehnologija je realizovana između ostalih gradova i u Kotoru.

M:tel-ovi postojeći *data center* i novoizgrađeni *data center*-i omogućavaju produkciju realizaciju servisa televizije, telefonije, prenosa podataka i pristupa Internet servisima u 19 gradova Crne Gore, među kojima su i *data center*-i u Kotoru i to Kotor Škaljari i Kotor Dobrota

Na području opštine Kotor usluge mobilnih elektronskih komunikacija pružaju tri operatora: Crnogorski Telekom, Telenor i M:Tel, koji stalno ulažu u razvoj i širenje 2G, 3G i 4G mreža i omogućavaju pristup putem 2G/3G/4G tehnologije.

Crnogorski Telekom na području Kotora ima 13 baznih stanica: Bedemi, Dvrsnik, Grbalj, Industrijska zona Kotor, Krivošije, Prčanj, Stari grad Kotor, Strp, Sveta Vrača, TKC Kotor, Tunel Ledenice, Tunel Vrmac i Stoliv.

Telenor na području Kotora ima 19 baznih stanica: Dvrsnik (Grahovo), Elektrodistribucija Kotor, Hotel ASTORIA, Kotor Stari grad, Kotor (Bedemi), Krimovica, Plaža Ploče, Perast, Prčanj, Radanovići, Radanovići 2, Strp, Stoliv(CT), Sveti Vrači (Dobrota), Škaljari, Tunel Ledenice, Tunel VRMAC (jug), TKC Kotor i Orahovac.

M:Tel na području Kotora ima 17 baznih stanica: Kotor Bedemi, Strp, Perast, Vrmac, Hotel KATARO, Tunel VRMAC (sjever), Tunel VRMAC (jug), Zagora, Radanovići, Tunel KRIVOŠIJE, Dvrsnik, Prčanj, Dražin vrt, Jugooceanija, Vitoglav, Lastva Grbaljska i Sveti Vrači.

Shodno prethodno navedenim podacima i podacima MONSTAT-a o broju stanovnika po poslednjem popisu (2011. godina – opština Kotor broji 22.601 stanovnika i 7.649 domaćinstava), primjenom uobičajne metodologije koja se zasniva na ukupnom broju stanovnika i ukupnom broju priključaka, dolazi se do sljedećih podataka koji ukazuju na postojeće stanje u pogledu elektionskih komunikacija na teritoriji opštine Kotor:

- Penetracija fiksne telefonije iznosi 43,87%
- Penetracija fiksnog širokopojsnog pristupa iznosi 36,38%
- Penetracija mobilne telefonije iznosi 155,55%.

Tretman čvrstog otpada. Infrastrukturna opremljenost u oblasti upravljanja otpadom može se posmatrati kroz sljedeće faze tretmana čvrstog otpada sakupljanje, transport, prerada i odlaganja čvrstog otpada.

Na teritoriji kotorske opštine ima uglavnom dovoljno kontejnera, lociranih na pozicijama koje je definisao opštinski Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje u saradnji sa Javnim komunalnim preduzećem „Kotor“. Raspoloživi kontejneri se koriste za neselektivni način prikupljanja otpada.

Transport otpada obavlja se specijalnim vozilima, a Javno komunalno preduzeće raspolaže dovoljnim kapacitetima za ovu fazu posla.

U fazi prerade i odlaganja čvrstog otpada koristi se reciklažni centar kapaciteta 40 tona dnevno, te pretovarna stanica.

Poslije zatvaranja „Lovanje“, sanitarne deponije nema, već se čvrsti otpad odvozi na deponije u druge opštine.

2.8. Životna sredina i kulturno nasljeđe

2.8.1. Životna sredina

Stanje životne sredine kotorske opštine određeno je njenim prirodnim uslovima, fizičkom strukturom, privrednim aktivnostima, saobraćajem i društveno-ekonomskim procesima. Povoljna lokacija kotorske opštine, kao i integritet i autentičnost područja umnogome su anulirani neodgovarajućim odnosom čovjeka prema životnoj sredini. Ljudska civilizacija je na bazi prirodnih pogodnosti primorja kreirala dinamičan razvoj čije su posljedice danas dobro uočljive. Te pogodnosti nijesu bile samo povoljni klimatski uslovi i mogućnost povezivanja sa drugim udaljenim zemljama i krajevima, već i prirodni resursi koji postoje kako u moru, tako i na kopnu (šume, obradivo zemljište...). Mnogi od tih resursa su ostali sačuvani za našu generaciju i naredne, dok su neki potpuno nestali ili se drastično promijenili. Takvu sudbinu su imale nekada bujne mediteranske šume, od kojih su danas ostale samo goleti na okolnim planinama ili makija na raznim stupnjevima degradacije u samom priobalnom pojasu. Kotorsko područje je suočeno sa mnogim problemima nasljeđenim iz prethodnog perioda: neadekvatan stambeni fond, nezaposlenost, nesređen infrastrukturni sistem, degradirano zemljište itd.

Pojačana urbanizacija, industrijska i turistička izgradnja, izgradnja saobraćajnica i dr., dovode danas do velikih promjena na ovom prostoru i unošenja niza novih negativnih uticaja na prirodnu sredinu čitavog područja. Savremeno zagađenje izaziva širok spektar štetnih efekata na različite mete: vazduh, vodu, zemljište, hranu, materijale i sve populacije živih organizama, uključujući i ljudsku. Evidentni su štetni efekti zagađenja na samu atmosferu usljed destrukcija ozonskog omotača i nagomilavanja emisije gasova staklene bašte u troposferi, što izaziva promjenu klime i porast temperature. Evidentne su i druge štetne posljedice zagađenja: devastacija zemljišta, posebno šuma što je u tijesnoj vezi sa kiselim kišama, zagađivanje vode, hemizacija poljoprivrede, sve veće količine otpadaka, posebno opasnih materija.

Demografska kretanja, takođe doprinose povećanju nivoa zagađenosti, naročito u područjima sa velikom koncentracijom stanovništva. Područje Kotora je u pogledu stvaranja ekoloških poremećaja, a posebno ekscenih pojava, izloženo u većem stepenu tokom turističke sezone. Veliki broj turista uz nekontrolisano ponašanje u interakciji sa neodgovarajućom

opremljenošću i izgrađenošću vitalnih infrastrukturno-komunalnih sistema, učestalije izazivaju ekološke ekscese. Van turističke sezone, ekološki poremećaji svedeni su na manju mjeru, ali ne uz potpuno efikasnu kontrolu i otklanjanje.

Kvalitet vazduha. Na području opštine Kotor, s obzirom da ne postoji veća industrijska djelatnost, nema ni većih zagađivača vazduha. U Informacijama o stanju životne sredine na teritoriji Crne Gore za 2011. 2012. i 2013. godinu, navodi se da se Kotor nalazi u Zoni 1 – Zona održavanja kvaliteta vazduha, što znači da je kvalitet vazduha na područjumopštine zadovoljavajući. Nakon ovog perioda nema izvještaja o kvalitetu vazduha na području Kotora.

Određeno pogoršanje kvaliteta vazduha se u najvećoj mjeri događa tokom ljetnje sezone zbog povećanja frekvencije saobraćaja, kako drumskog tako i pomorskog. Nepovoljni efekti se mogu osjetiti na malom prostoru uz frekventne saobraćajnice, posebno u centralnoj gradskoj zoni, tj. zoni u blizini Starog grada, koju za odredište ima većina korisnika motornih vozila. Osim toga evidentan je porast kruzerskog turizma, što takođe ima za posljedicu uticaj na kvalitet vazduha, obzirom da su brodski motori u funkciji tokom cijelog boravka u Luci Kotor. Prema izvještaju Lučke kapetanije Kotor svi kruzeri koji su bili u luci Kotor tokom 2017. i 2018. god. su posjedovali:

- Međunarodno svjedočanstvo o sprečavanju zagađivanja vazduha
- Međunarodno svjedočanstvo o zagađivanju vazduha emisijama iz motora
- Potvrdu o karakteristikama pogonskog goriva

U okviru projekta „Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori“, u septembru 2019. godine, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine postavila je automatsku mjernu stanicu za praćenje kvaliteta vazduha u naselju Sv. Eustahije, koja ispunjava najsavremenije kriterijume i standarde. Mjesečni podaci za 2020 godinu pokazuju da su izmjerene srednje vrijednosti koncentracija zagađujućih materija bile ispod propisane granične vrijednosti. Mjesečni izvještaji se mogu vidjeti na web stranici Agencije za zaštitu prirode i životne sredine.

Za kvalitet vazduha je takođe bitna i koncentracija polena. Povećani nivo ovog „prirodnog“ zagađivača može imati veliki uticaj na zdravlje ljudi. Mjerne stanice u Crnoj Gori su postavljene u: Podgorici, Nikšiću, Mojkovcu, Tivtu i Baru. Analize u svim mjernim stanicama se vrše u skladu s uslovima usvojenim od strane Internacionalne asocijacija za aerobiologiju IAA (International Association for Aerobiology). Lokacija ispitne stanice u Tivtu obezbjeđuje dovoljnu pokrivenost s aspekta produkcije i distribucije polena, a takođe pokriva i veliki urbani dio Crne Gore (značajan s aspekta broja stanovnika) i relevantna je i za stanje u opštini Kotor. Podaci su dostupni na sajtu Agencije za zaštitu prirode i životne sredine http://www.epa.org.me/images/polen_sajt/tivat.pdf. Stanica u Tivtu pokriva oblast sa najdužim vegetacionim periodom tokom godine, a vjerovatno i sa najvećom produkcijom polena. To znači da stanovnici opštine Kotor mogu blagovremeno biti informisani o sezonskoj koncentraciji polena suspendovanog u vazduhu na osnovu podataka sa mjerne stanice u Tivtu i nije potrebno ispitnu stanicu uspostaviti i na teritoriji opštine Kotor.

Zaštita od buke. Na osnovu Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Službeni List Crne Gore, br 28/11) i Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metoda ocjenjivanja štetnih efekata buke (

Službeni List Crne Gore, br. 60/11) Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine je 5.07.2012. godine donio Rješenje o utvrđivanju akustičkih zona u opštini Kotor.

Teritorija opštine Kotor podijeljena je u 8 zona i to: tiha zona u prirodi, tiha zona u aglomeraciji, zona povišenog režima zaštite od buke, stambena zona, zona mješovite namjene, zona pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja, industrijska zona i zona eksploatacije mineralnih sirovina. O sprovođenju mjera iz Zakona i ovog Rješenja brine se: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine, Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje, Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj i Komunalna policija i inspekcija.

Otpadne vode. Ekološki najosjetljiviji segment morsko-zalivskog akvatorijuma izložen je stalnom zagađivanju od komunalnih (fekalnih i atmosferskih) otpadnih voda koje otiču direktno u zaliv bez ikakvih tretmana prečišćavanja. Kanalizacioni ispusti su veoma brojni, kako koncentrisani, tako i pojedinačni. Skoro nijedan kanalizacioni ispust nije postavljen na adekvatnoj dubini ili, ako jeste, danas je u veoma oštećenom stanju, te se otpadne vode izlivaju plitko u priobalnom dijelu. U nepovoljnim hidrometeorološkim uslovima ovo zagađenje dostiže takvu mjeru da voda mijenja izgled i boju, javlja se pjena po površini i osjeća karakterističan jak i neprijatan miris u blizini.

Na području opštine, prema posljednjim zvaničnim podacima, postoji 36 registrovanih ispusta, mada se pretpostavlja da je sadašnji broj veći. Od 36 ispusta u Kotorskom i Risanskom zalivu (koji su u stvari i ispusti za prelivne vode iz septičkih jama) većina se završava na relativno malim dubinama. Poseban vid zagađenja priobalne vode specifičan je za ovo područje i dešava se periodično u ljetnjoj turističkoj sezoni, zbog neekološkog ponašanja kupaca. Ovo dodatno zagađenje dešava se u najnepovoljnijim meteorološkim i ekološkim uslovima, čime je njegov značaj i efekat teži. U toku su investicije u primarnu kanalizacionu mrežu koje će umnogome popraviti situaciju.

Otpad. Kao i u svim opštinama u Crnoj Gori i u opštini Kotor je sakupljanje otpada povjereno Komunalnom preduzeću čiji je osnivač Opština. Skupština opštine Kotor je na sjednici održanoj 27. decembra 2013. godine, donijela Odluku o osnivanju Društva s ograničenom odgovornošću „Komunalno Kotor“. Pored Zakona o upravljanju otpadom i drugih podzakonskih akata, ova oblast je na lokalnom nivou definisana i pojedinačnim lokalnim propisima: Odlukom o održavanju čistoće („Službeni list Crne Gore“ – opštinski propisi, br. 13/11, 11/16, 39/17), Odlukom o uređenju grada i naseljenih mjesta u Opštini Kotor (Službeni list Opštine Kotor 02/06, Službeni list Crne Gore Opštinski propisi 05/09, 34/11, 14/12, 10/15) i Odlukom o postavljanju, odnosno građenju i uklanjanju privremenih objekata montažnog karaktera na teritoriji Opštine Kotor („Službeni list Crne Gore“ opštinski propisi 3/14 i 33/14).

U užem gradskom području opštine Kotor, uz morski pojas i prigradskim mjesnim zajednicama uspostavljena je pokrivenost uslugama sakupljanja i odvoza komunalnog otpada. Na seoskom području sakupljanje i odvoz komunalnog otpada je najčešće riješen postavljanjem kontejnera duž značajnijih saobraćajnica. Komunalni otpad sa prostora opštine Kotor sakuplja se u gradskom području i u prigradskim naseljima jednom dnevno, a za Stari grad, djelove Dobrote i Škaljara – dva puta dnevno. Dinamika odvoza za vrijeme trajanja turističke sezone se povećava za još jednu turu po potrebi. Navedena usluga se za 2018. godinu odnosila na 861 firmi, pravnih osoba, i na 9.285 stambenih prostora.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Za odvoz prikupljenog otpada postoje kapaciteti i vozni park koji je prilagođen situaciji prikupljanja otpada, putem kontejnera i kanti. Potrebni kapacitet prevoza se uglavnom ostvaruje preko kamiona smećara i autopodizača. Tu su još i autočistilice (vakum čistilice), specijalno vozilo za pranje kontejnera i autoperilica, autocistijerna i slično.

Komunalni otpad je otpad iz domaćinstava, otpad iz proizvodne i društvene djelatnosti ako je po svojstvima sličan otpadu iz domaćinstava. U komunalni otpad spada i otpad dobijen u privrednim organizacijama koji nije nastao u procesu proizvodnje. Vidljive su promjene količina otpada tokom godina.

- 2013. godina – 11 820 t
- 2014. godina – 11 274 t
- 2015. godina – 12 247t
- 2016. godina – 11.435t
- 2017. godina – 13.728 t

Zakon o upravljanju otpadom predvidio je primarnu selekciju otpada kroz uspostavljanje sistema „dvije kante” za sakupljanja otpada, najkasnije do 2015. godine. Planom upravljanja otpadom za opštinu Kotor predviđeno je separatno prikupljane primarno razdvojenih komponenata otpada od strane građana i zaposlenih u komercijalnom i industrijskom sektoru. Ovaj sistem podrazumijeva sprovođenje primarne selekcije, tj. razdvajanja otpada na mjestu njegovog nastanka, u dvije kante: „suva” kanta - zajedničko odvajanje primarno selektovanih materijala kao što su papir, karton, plastika, staklo, guma, metal, tekstil i slično; „mokra” kanta - odvajanje ostalog otpada koji je po svom sastavu uglavnom mokar zbog prisustva ostataka od hrane, materijala organskog porijekla, baštenskog otpada, proizvoda za higijenu i slično.

I pored preduzetih mjera i aktivnosti na izdvajanju i sakupljanju ambalaže i ambalažnog otpada iz komunalnog otpada, najveći dio ovog otpada i dalje se odlaže na deponiju komunalnog otpada. Lokalno Komunalno preduzeće trenutno vrši sekundarnu selekciju otpada u reciklažnom centru na Lovanji.

DOO „Komunalno Kotor” je u 2008. godini (nakon zatvaranja deponije „Lovanja”) pokrenulo reciklažno postrojenje na Lovanji. Pretovarna stanica DOO „Komunalno Kotor” zauzima površinu od 5.500 m² i projektovana je za obradu mješovitog otpada sa teritorije opštine Kotor, s ukupnim brojem stanovnika od 22.515, i teritorije opštine Tivat, sa ukupnim brojem stanovnika od 14.132. Prikupljeni komunalni otpad se odvozi na reciklažnu/transfer stanicu gdje se vrši redukcija otpada putem izdvajanja sekundarnih sirovina. Otpad koji se ne selektuje, koji nije tržišno interesantan, konačno se zbrinjava na sanitarnoj deponiji „Možura” u Baru.

DOO „Komunalno Kotor” je donacijom iz IPA fonda (IPA CBC BIH-CG 2010/11 Opština Kotor & NVOEko Centar DELFIN), izgradilo reciklažno dvorište. U reciklažnom dvorištu postoje kontejneri za sakupljanje 10 vrsta otpada, od čega su 3 namjenjena za posebne vrste otpada (medicinski otpad, baterije i akumulatori i ulja).

Prva Kompostana u Crnoj Gori za 100% reciklažu zelenog otpada sa javnih površina uspostavljena je na imanju DOO „Komunalno Kotor” na površini od 600m², donacijom kroz

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

program Inter-Municipal Development Grants Programme IPA 2011 Support to Local Self Government Reform III 2013/2016 realizovan u partnerstvu DOO „Komunalno Kotor“, Tivat, Budva, Herceg Novi i NVO Eko Centrom DELFIN. U kompostani se vrši prerada zelenog otpada koji je karakterističan za ovo područje, u kompost. Kompostana je puštena u rad 28. marta 2016. godine, na imanju DOO „Komunalno Kotor“ u Kavču.

Građevinski otpad nastaje prilikom izgradnje, održavanja i rušenja građevinskih objekata. U skladu sa posebnim zakonskim i podzakonskim aktima Crne Gore, a imajući u vidu specifičnost karakteristika, s ovom vrstom otpada se mora posebno postupati.

Na žalost na teritoriji opštine Kotor i dalje postoji veliki broj nelegalnih odlagališta pored lokalnih i nekategorisanih puteva. Na teritoriji naše opštine trenutno ima oko 60 ovakvih odlagališta. Komunalno preduzeće redovno obilazi teren i uklanja manja odlagališta. Postavljanjem panoa o zabrani odlaganja otpada na lokacijama gdje je bila izražena praksa da građani odlažu komunalni otpad, postignut je djelimičan efekat sprečavanja nastanka neuređenih odlagališta otpada, pa je potrebno u tim područjima intenzivirati prisustvo komunalne policije i Službe za inspeksijske poslove.

Odluka o utvrđivanju lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog i kabastog otpada na teritoriji opštine Kotor, kao i načinu privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada je donesena na XXX sjednici Skupštine opštine Kotor („Službeni list Crne Gore“ opštinski propisi br. 41/19). Ovom Odlukom određena je privremena lokacija za skladištenje neopasnog građevinskog i kabastog otpada na dijelu katarstarske parcele 1150 KO Ledenice Gornje koju je prije stavljanja u funkciju potrebno opremiti u skladu sa zakonskim propisima, a u cilju zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Medicinski otpad. Dom zdravlja Kotor poštuje procedure upravljanja medicinskim otpadom. Urađen je Plan upravljanja medicinskim otpadom, na koji je saglasnost dala Agencija za zaštitu životne sredine. Dom zdravlja skladišti oko 3.500kg medicinskog otpada na godišnjem nivou. Na osnovu preporuka Ministarstva zdravlja, Dom zdravlja Kotor ima zaključen ugovor sa ovlaštenom firmom. Pružanje kompletne usluge se zasniva na pravilnom sakupljanju, transportu i obradi opasnog medicinskog otpada i zajedničkom učestvovanju u zaštiti zdravlja ljudi i životne sredine. Bolnica „Vaso Čuković“ skladišti oko 4.500kg medicinskog otpada prema Planu upravljanja otpadom i predaje na dalji tretman i obradu ovlaštenim firmama. JZU Bolnica Kotor proizvodi godišnje oko 10.000kg opasnog medicinskog otpada i predaju ga na dalji tretman u skladu sa Planom upravljanja otpadom. Specijalna bolnica za psihijatriju Kotor, proizvodi godišnje oko 110kg medicinskog otpada i u skladu sa Planom upravljanja otpadom, opasni medicinski otpad predaje na dalji tretman ovlaštenoj firmi.

Vodosnabdijevanje. Fizičko-hemijski kvalitet vode na svim izvorištima u sistemu vodosnabdijevanja, zavisno od hidroloških uslova, većim dijelom godine je u propisanim granicama. U ljetnjem sušnom periodu izvorišta Škurda i Spila, a ponekad i Orahovac zaslanjuju, te ne ispunjavaju uslove za upotrebu. Međutim, bakteriološka slika svih ispitivanih voda, bez obzira na godišnja doba, kod pojedinih izvora u većoj, a kod drugih u manjoj mjeri, pokazuje neadekvatnost direktne upotrebe ovih voda. Stoga se može zaključiti da se sve vode na ovom području moraju dezinfikovati, a učinak dezinfekcije strogo nadzirati.

Kvalitet voda lokalnih izvorišta van eksploatacije veoma je sličan kvalitetu vode iz vodovodne mreže. Fizičko-hemijski kvalitet je uglavnom uredan, dok je bakteriološka situacija u 90%

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

slučajeva nepovoljna te je voda neadekvatna za korišćenje. Problem je što se vode rijetko ispituju, pojedine nikada, a opet se koriste, naročito u problematičnom ljetnjem periodu. Postoji nekoliko lokaliteta na kojima se koristi ova voda:

- Lokalna izvorišta razučena duž cijele opštine, lako dostupna građanstvu, bez upozorenja o neupotrebljivosti vode, na kojima se kontrola rijetko obavlja
- Jedan dio naselja Kavač i Gornji Morinj koji posjeduju individualno vodosnabdijevanje, takođe bez organizovane dezinfekcije vode, a kontrola se izvodi tek kad se pojavi neki slučaj zaraznog oboljenja
- Područje Bigove ne posjeduje nikakvo vodosnabdijevanje. Voda se koristi iz individualnih bunara i bistijerni, koji se takođe ne dezinfikuju niti kontrolišu. Postoje i mnogi individualni bunari i bistijerne na teritoriji cijele opštine čiji se kvalitet ne kontrolišu, a koriste se pretežno u ljetnjem periodu.

Stoga je neophodno obratiti pažnju na ukupni vodeni resurs na cijeloj teritoriji opštine. Iako su navedeni problemi kvaliteta vode ozbiljni, nijesu nerješivi.

Kvalitet vode za piće. U skladu sa važećim propisima higijenska ispravnost vode za piće se kontrolišu kroz osnovna i periodična ispitivanja, a prema broju ekvivalent stanovnika.

Opština Kotor se snabdijeva vodom iz sljedećih izvorišta:

- Izvorište Škurda koje je najveće izvorište vodovodnog sistema Kotora i iz njega se vodom snabdijeva veći dio opštine Kotor, ali kako se izvorište nalazi na nivou mora, u ljetnjem periodu redovno dolazi do zaslanjenja vode
- Orahovačka izvorišta predstavljaju glavno izvorište u ljetnjem periodu u vrijeme zaslanjenja izvorišta Škurda (voda u ovom izvorištu takođe povremeno zaslanjuje)
- Izvorište u tunelu Vrmac se nalazi na cca 57 mnv i ne dolazi do zaslanjenja vode
- Izvorište Simiš
- Izvorište Spila.

S obzirom da lokalna izvorišta u određenim periodima nijesu dovoljna za snabdijevanje kompletne teritorije opštine, na određenim lokacijama se koristi i Regionalni vodovod.

Fizičko-hemijski kvalitet vode na svim izvorištima u sistemu vodosnabdijevanja, zavisno od hidroloških uslova, većim dijelom godine je u propisanim granicama. U ljetnjem sušnom periodu izvorišta Škurda, Spila i Orahovac zaslanjuju, te ne ispunjavaju uslove za upotrebu. Međutim, bakteriološka slika svih ispitivanih voda, bez obzira na godišnja doba, kod pojedinih izvora u većoj, a kod drugih u manjoj mjeri, pokazuje neadekvatnost direktne upotrebe ovih voda. Svaka voda za javno snabdijevanje se mora dezinfikovati, a učinak dezinfekcije strogo nadzirati.

Kvalitet morske vode. Zaštita mora i obalnog područja definisana je u Zakonu o životnoj sredini („Službeni list Crne Gore", br. 52/16), u članu 18. Zakonom o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata („Službeni list Crne Gore", br. 020/11, 026/11, 027/14) i Konvencijom o zaštiti morske sredine i priobalnog područja sredozemlja (Službeni list Republike Crne Gore 64/07).

Što se tiče stanja morske vode njen kvalitet se mjeri sa dva aspekta:

- Kvalitet morske vode na javnim kupalištima
- Kvalitet morske vode za marikulturu.

Kvalitet vode na javnim kupalištima mjeri se na 15 kupališta na teritoriji opštine Kotor. Radi praćenja sanitarne ispravnosti morske vode na javnim kupalištima i njenog ukupnog kvaliteta, a u skladu sa nacionalnim i međunarodnim propisima, prate se osnovni mikrobiološki parametri - *Escherichia coli* (u 100 ml) i Intestinalne enterokoke (u 100 ml) i prateći fizičko-hemijski parametri: temperatura vazduha, temperatura vode (prilikom uzimanja uzorka), salinitet, pH, boja, zasićenost kiseonikom (%O₂), amonijak (mg/l), plivajuće otpadne materije (opisno), boja i providnost (opisno). Na osnovu Uredbe o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda (Sl. list RCG 02/07) morske vode koje se koriste za kupanje i rekreaciju razvrstavaju se u dvije klase, i to: klasa K1-odlične i klasa K2- zadovoljavajuće. Tokom 2019. godine sva mjesečna ispitivanja su pokazala da je kvalitet na kupalištima u opštini Kotor K1 klase.

Kvalitet vode na uzgajalištima školjki i riba na području Bokokotorskog zaliva sprovodi se od 2009. godine. Program sprovodi Institut za biologiju mora. Monitoring kvaliteta voda za marikulturu podrazumijeva analizu sljedećih parametara: monitoring mikrobioloških parametara morske vode (*E. coli*, fekalni koliformi, ukupni koliformi), monitoring fitoplanktonske komponente (sezonska dinamika) i monitoring fizičko-hemijskih parametara morske vode i analiza sadržaja nutrijenata. Opštini Kotor pripada skoro 85% od ukupnog broja postojećih uzgajališta – ukupno 14, od kojih se dva uzgajališta bave uzgojem i školjki i ribe. Razlog su veoma povoljni uslovi koje Kotorski zaliv pruža za programe uzgoja morskih organizama, odnosno povoljni režimi temperature, saliniteta, strujanja, dotoka slatke vode, količine hranljivih supstanci i podvodnih izvora (vrulja).

Na području opštine Kotor prati se već duži niz godina sanitarni kvalitet morske vode i to na sledećim lokacijama: Dobrota, Ljuta, Orahovac, Dražin vrt, Lipci i Stoliv. U porednom analizom svih fizičko-hemijskih parametara morske vode, tokom posljednjih par godina može se zaključiti da sva uzgajališta školjki i ribe na području opštine Kotor pripadaju klasi „Š“ odnosno „A1“, te se mogu koristiti za uzgoj školjki i ribe.

Energetska efikasnost¹⁰. Lokalni energetska plan uspostavlja sveobuhvatan pregled potrošnje i proizvodnje energije i energenata, i uključuje sagledavanje mogućnosti za efikasnijim snabdijevanjem energijom, njenom distribucijom i korišćenjem. Njime su definisane aktivnosti za unapređenje energetske politike na nivou lokalne samouprave i on predstavlja zakonsku obavezu lokalnih samouprava u skladu sa Zakonom o energetici.

Lokalnim energetska planom se na nivou lokalnih samouprava prenose tri prioriteta razvoja energetike Crne Gore definisanih energetska politikom Crne Gore do 2030. godine, i to:

- Sigurnost snabdijevanja energijom
- Održivi energetska razvoj
- Razvoj konkurentnog tržišta energije.

Lokalni energetska plan predstavlja vezu između prioriteta i strateških ciljeva definisanih na nacionalnom nivou i realizacije konkretnih aktivnosti koje doprinose dostizanju istih na nivou opštine. Opština Kotor je započela ili sprovela sljedeće mjere za poboljšanje snabdijevanja

¹⁰ Prilog br. 5: Energetska efikasnost

električnom energijom.

- **Rekonstrukcija postojećih trafostanica uz povećanje snage:** na pojedinim trafostanicama poboljšanje snabdijevanja i povećanje snage ostvareno je zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora. U 2019. godini su urađena 4 objekta.
- **Izvođenje projekta povezivanja trafostanice Gradiošnica sa Škaljarima 110 KV :** u cilju poboljšanja snabdijevanja električnom energijom treba povezati trafostanicu Gradiošnica sa planiranom trafostanicom Škaljari 110 KV kablom.
- **Povezivanje trafostanice u Lastvi 35 KV–im kablom sa trafostanicom Gudelj polje:** Trafostanica Gudelj polje povezana je sa trafostanicom u Lastvi Grbaljskoj kako bi područje koje se napaja sa trafostanice Gudelj polje imalo stabilno napajanje.
- **Energetska rehabilitacija bazena „Nikša Bućin“:** u 2019. godini radilo se na poboljšanju efikasnosti sistema grijanja i hlađenja zamjenom postojećih klima komora i ventilacijskog sistema savremenim i efikasnijim uređajem za klimatizaciju velikih bazena. Osim ove mjere na objektu radi se i na zamjeni postojećih staklenih otvora novim i efikasnijim, kao i toplotna izolacija omotača. Očekuje se da će se na taj način ostvariti ušteda toplotne energije za 40%.
- **Sanacija (toplotna izolacija spoljašnjeg omotača i krovova, zamjena fasadne bravarije) na objektima osnovnih i srednjih škola, vrtića i bolnica:** najveći potencijali za uštedu energije su u osnovnim i srednjim školama, bolnicama i dječjim vrtićima. Mjera obuhvata rekonstrukciju spoljašnjeg omotača i sanaciju krova i stolarije javnih zgrada na području grada. Ova mjera se prvenstveno odnosi na objekte koji imaju velike energetske gubitke prouzrokovane lošom ili nepostojećom termoizolacijom. Pretpostavlja se da će potrošnja energije u rekonstruisanim objektima biti niža od 60 kWh/m² god. Očekuje se da će se ostvariti uštede energije od 1.500 do 2.000 MWh/god, te da će cijena obnove spoljašnjeg omotača i krovova iznositi 50 €/m². U 2019. godini započeta je energetska rehabilitacija Specijalne bolnice „Vaso Čuković“, Risan.
- **Modernizacija rasvjete - uvođenje štednih sijalica u javnim zgradama:** električna rasvjetna tijela troše 40 % potrošnje električne energije u javnom sektoru. Zamjenom sijalice sa žarnom niti štednim sijalicama i fluorescentnih cijevi T8 s T5 i/ili T8 LED cijevima ostvarila bi se ušteda električne energije od 20 %. Prema EU direktivii o proizvodima za rasvjetu u domaćinstvima (EC Regulation 244/2009) predviđeno je da proizvodnja klasičnih sijalica sa žarnom niti prestaje do 2016. godine. U 2019. godini zamijenjena su energetska neefikasna rasvjetna tijela u objektima pod okriljem Opštine Kotor (zgrada Opštine, zgrada Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora itd.).
- **Zamjena postojećih starih električnih kotlova toplotnim pumpama:** mjera obuhvata zamjenu postojećih električnih kotlova toplotnim pumpama. Zamjenom postojećih kotlova toplotnim pumpama učiniće značajne uštede zbog višestrukog povećanja efikasnosti sistema, a doći će i do značajnog umanjenja emisije CO₂. Za uspješno provođenje potrebno je razraditi projektnu dokumentaciju, kao i kriterijume za prioritete. U 2019. godini na bazenu „Nikša Bućin“ izvršena je zamjena postojećih električnih kotlova toplotnim pumpama.
- **Energetska rehabilitacija objekta Instituta za biologiju mora:** urađeno je poboljšanje efikasnosti sistema grijanja i hlađenja zamjenom postojećih split sistema savremenim i efikasnijim VRF sistemom za grijanje i klimatizaciju. Očekuje se da će se na taj način

- ostvariti uštede toplotne energije za 40%.
- **Obezbijeđenje „češljeva“ za bicikle za sve javne institucije gdje je to moguće:** ova mjera predviđa opremanje svih javnih objekata i ustanova, kako u vlasništvu Opštine Kotor tako i drugih javnih administracija, sa „češljevima“ za bicikle. U 2019. godini su postavljeni češljevi za bicikla duž donjeg puta u sklopu pratećeg mobilijara za novu biciklističku stazu. Takođe, češljevi za bicikla postavljeni su i ispred Starog grada. Ova praksa će se nastaviti.
 - **Edukativne radionice: Obrazovanje i promocija energetske efikasnosti i korisnika zgrada na teritoriji opštine Kotor:** sprovođenjem ovih mjera vrlo je teško kvantitativno izraziti uštede energije. Prema dosadašnjim iskustvima iz drugih gradova u regionu, kontinualno sprovođenje obrazovnih, informativnih i promotivnih mjera može rezultirati uštedama energije samo promjenom ponašanja krajnjih korisnika, te su iz tog razloga održavane i nastaviće da se održavaju edukativne radionice.
 - **Mjere popularizacije održivog transporta i održivog razvoja generalno:** sprovedene su aktivnosti na popularisanju svih alternativnih tipova transporta kao što su pješački, biciklistički, javni i sl. Mjere sprovedene u saradnji sa nevladinim sektorom.
 - **Sprovođenja edukativne kampanja u vrtićima, osnovnim i srednjim školama na teritoriji opštine Kotor:** sprovedene su aktivnosti na popularisanju EE i OIE kroz praktične aktivnosti i demonstrativne projekte i rad sa djecom. Mjere sprovedene u saradnji sa nevladinim sektorom.
 - **Edukacija vlasnika smještajnih kapaciteta o prednostima korišćenja OIE i EE:** mjera sprovedena u saradnji s udruženjima hotelijera i vlasnika turističkih i ugostiteljskih objekata.
 - **Postavljanje promotivnih postera o EE i OIE sa korisnim savjetima u svim opštinskim institucijama:** izrađeni su praktičnih postera sa savjetima i preporukama za uštedu energije koji su postavljeni na vidnim mjestima u javnim objektima.
 - **Korišćenje svih događaja koje organizuje Opština kao priliku za promociju EE i OIE i dijeljenje promotivnog materijala:** svi događaji koje Opština organizuje u okviru IPA projekata koriste se kao prilika da se skrene pažnja na mogućnosti i preporuke o uštedama energije, dijeljenje promotivnog materijala, itd.
 - **Organizovanje sastanaka o značaju energetske efikasnosti za predstavnike opštinskih institucija minimum jednom godišnje:** LEP je predvidio da se na osnovu analiza i tokova potrošnje energije u opštinskim institucijama, minimalno jednom godišnje održavaju sastanci sa predstavnicima opštinskih institucija, potrošača sa predstavnicima Opštine, posebno s energetske menadžerom.

Klimatske promjene¹¹. Kotor ima obilježje sredozemne klime, tačnije pripada perhumidnoj mezotermalnoj 2 zoni, koju karakterišu blagi, vrlo kišoviti zimski period i izrazito sušan i relativno dug, topao ljetnji period. Godišnji tok temperature vazduha, broj tropskih dana i broj dana sa mrazom u Kotoru, ukazuje da su ekstremne vrijednosti izražene u avgustu (maksimalna) sa 33,6°C i u januaru (minimalna) sa 2,0°C. Srednja mjesečna temperatura za period 1977-2005 iznosila je 15,6°C. (prema podacima ZHMS-a Crne Gore). Prema maksimalnoj sumi godišnjih padavina, Kotor godišnje prima preko 4.106 mm/m² i najkišovitiji je grad na Jadranu. Prosječna godišnja suma padavina iznosi 1.744,6 mm/m². Snijeg i sniježni pokrivač na području Kotora rijetke su pojave. Maksimalna visina sniježnog pokrivača visine 3

¹¹ Prilog br. 6: Klimatske promjene

cm izmjerena je 03.01.1993. godine. U Kotoru je samo 7 puta izmjeren sniježni pokrivač i to 4 puta u 1993. godini (3 dana u januaru i jedan dan u februaru). U neposrednom zaleđu Bokokotorskog zaliva, iznad Risna, nalazi se područje sa najvećom godišnjom količinom padavina u Evropi, Crkvice (Magaš, 2002).

Bujični kanali i problem poplava. Poplave na teritoriji opštine Kotor izazvane su plavljenjem od bujičnih tokova i od podzemnih voda uz dominantan uticaj mora kao recipijenta koje nije u stanju da primi toliku količinu vode, što predstavlja opasnost za građane i materijalna dobra. Osnovni problem predstavlja plavljenje Starog grada (Trg od oružja, kao i još par lokacija u Starom gradu), Gurdić i Rive. Drugi dio Kotorske opštine koji ima rizik od plavljenja je Kavačko polje tj. magistralni put Radanovići – Lastva Grbaljska, gdje ima dosta izgrađenih stambenih jedinica ispodnivoa magistralnog puta. Takođe, ugroženi su i djelovi magistralnog puta u Perastu i Kostanjici. Češće poplave na području Kotora, dijelom su pospješene izvođenjem injekcionih zavjesa u neposrednom zaleđu (između Škurde i Tabačine), u cilju sprečavanja zaslanjivanja karstnih izdanskih voda izvorišta Tabačina. Nagli prodori karstnih izdanskih voda, otežavali su i prekidali saobraćaj kroz tunel Vrmac.

Područje Kotora je ugroženo bujičnim tokovima, od kojih su neki relativno kratki i ulivaju se neposredno u more, prave relativno uzane doline i pričinjavaju znatne štete plavljenjem i rušenjem obala. Većina bujičnih tokova na ovom području je kratkog toka, male slivne površine, sa velikim podužnim padom. Donji djelovi toka često su zatrpani nanosom, koji dovodi do izlivanja vode i plavljenja okolnih terena. Međutim, pored toga ovo područje je ugroženo i od podzemnih voda (Opštinski plan Kotora za zaštitu i spašavanje od poplava, 2014).

Redovno održavanje bujičnih kanala radi DOO „Komunalno preduzeće Kotor“ uz asistenciju Direkcije za izgradnju i uređenje Kotora (zbog čega na teritoriji ove opštine trenutno nema većih problema izazvanih izlivanjem bujičnih vodotokova usljed obilnih padavina). Primjer dobro regulisane bujice je bujični tok Zverinjak, koji predstavlja najstariji bujičarski objekat izveden u Crnoj Gori i koji je uz dobro organizovano održavanje u funkciji i danas.

Bujični kanali na teritoriji opštine Kotor koji su u evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora (nadležna za održavanje) su:

- **Bujični kanali iznad magistralnog puta:** „Mondo“ - Markov vrt, „Kavalenko“ – Prčanj, „Pijavica“ – Pijavica, „Peluzica“ – Peluzica, „Dinara“ – Peluzica, „Kongo“ – Škaljari, „Zverinjak“ – Škaljari, „Kaluža“ – Škaljari, „Škurda“, „Tabačina“, „Studentski dom“, „Senta“, „Viša pomorska škola“, „Turist C“ – Dobrota, „Amigo“, „Prvoborac“, „Orahovac“, „Popović“ – Risan i „Marina“ – Risan.
- **Bujični kanali ispod magistralnog puta:** „Mondo“ – Markov rt, „Ivovića kuće“ – Prčanj, „Pijavica“, „Peluzica“, „Dinara“ – Peluzica, „Zverinjak“, „Donji tok Kaluže“, „Škurda“ kod Galiona, „Škurda kod zgrade Jugopetrola“, „Senta“, „Viša pomorska škola“, „Ankora“, „Robna kuća Dobrota“, „Lugano šank“, „Tiha noć“, „Kamp“, „Pionir I i II“, „Petani“, „Kamp I i II“, „Orahovac“, „Popović“ – Risan, „Park“ – Risan.

Bujični kanali koji su evidentirani tokom procesa analize stanja, a nisu u evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora su:

- **Bujićni kanali na području Grblja:** „Koložunj“ - od sela Čavor do Solila - cca 10 km, „Velji potok“ - od sela Mirac do Jadranske magistrale i dalje prema Solilima - cca 5 km, „Patelj potok“ – od Mirca do uliva u „Velji potok“ - cca 3 km, „Peručica“ - od izvorišta „Ponikve“ do uliva u „Patelj potok“ - cca 2 km, „Studenac“ - od Pelinske vale do uliva u „Koložunj“ - cca 2,5 km
- **Bujićni kanali na području Risna:** „Stara Slanica“: kuća Radovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: kuća Djurkovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: kuća Drobnjakovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: Kolumbarina (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: Stara slanica (ispod puta), Ljekobilje: kuća Runda (ispod puta), Ljekobilje: pored crkvene kuće (ispod puta), Raskrsnica kod Luke do Rive 4 kanala (ispod puta), Autobusko stajalište centar (ispod puta), Kod kuće Bećir (ispod puta), Kod kuće Begović „Jamica“ (ispod puta), Poljički potok: kuće Risteljića (ispod puta), Babina škrinja - kuća Miletića (ispod puta), Krak kanala Popović: kuća Bulatovića (iznad puta), Krak kanala Popović: kuća Ilića (iznad puta).

Klimatske karakteristike Kotora¹². Kotor ima obilježje sredozemne klime, tačnije pripada perhumidnoj mezotermalnoj 2 zoni, koju karakterišu blagi, vrlo kišoviti zimski period i izrazito sušan i relativno dug, topao ljetnji period. Godišnji tok temperature vazduha, broj tropskih dana i broj dana sa mrazom u Kotoru ukazuju da su ekstremne vrijednosti izražene u avgustu (maksimalna) sa 33,6°C i u januaru (minimalna) sa 2,0°C. Srednja mjesečna temperatura za period 1977-2005 iznosila je 15,6°C. (prema podacima ZHMS-a Crne Gore). Prema maksimalnoj sumi godišnjih padavina, Kotor godišnje prima preko 4.106 mm/m² i najkišovitiji je grad na Jadranu. Prosječna godišnja suma padavina iznosi 1.744,6 mm/m². Snijeg i sniježni pokrivač na području Kotora rijetke su pojave. Maksimalna visina sniježnog pokrivača visine 3 cm izmjerena je 03.01.1993. godine. U Kotoru je samo 7 puta izmjeren sniježni pokrivač i to 4 puta u 1993. godini (3 dana u januaru i jedan dan u februaru). U neposrednom zaleđu Bokokotorskog zaliva, iznad Risna, nalazi se područje sa najvećom godišnjom količinom padavina u Evropi, Crkvice (Magaš, 2002).

Bujićni kanali i problem poplava. Poplave na teritoriji opštine Kotor izazvane su plavljenjem od bujićnih tokova i od podzemnih voda uz dominantan uticaj mora kao recipijenta koje nije u stanju da primi toliku količinu vode, što predstavlja opasnost za građane i materijalna dobra. Osnovni problem predstavlja plavljenje Starog grada (Trg od oružja, kao i još par lokacija u Starom gradu), Gurdić i Rive. Drugi dio Kotorske opštine koji ima rizik od plavljenja je Kavačko polje, tj. magistralni put Radanovići – Lastva Grbaljska, gdje ima dosta izgrađenih stambenih jedinica ispod nivoa magistralnog puta. Takođe, ugroženi su i djelovi magistralnog puta u Perastu i Kostanjici. Češće poplave na području Kotora dijelom su pospješene izvođenjem injekcionih zavjesa u neposrednom zaleđu (između Škurde i Tabačine), u cilju sprečavanja zaslanjivanja karstnih izdanskih voda izvorišta Tabačina. Nagli prodori karstnih izdanskih voda, otežavali su i prekidali saobraćaj kroz tunel Vrmac.

Područje Kotora je ugroženo od bujićnih tokova, od kojih su neki relativno kratki i ulivaju se neposredno u more, prave relativno uzane doline i pricinjavaju znatne štete plavljenjem i rušenjem obala. Većina bujićnih tokova na ovom području je kratkog toka, male slivne površine, sa velikim podužnim padom. Donji djelovi toka često su zatrpani nanosom, koji dovodi do izlivanja vode i plavljenja okolnih terena. Međutim, pored toga ovo područje je

¹² Prilog br.6: Klimatske promjene

ugroženo i od podzemnih voda (Opštinski plan Kotora za zaštitu i spašavanje od poplava, 2014).

Redovno održavanje bujičnih kanala radi Komunalno preduzeće D.o.o Kotor uz asistenciju Direkcije za izgradnju i uređenje Kotora (zbog čega na teritoriji ove opštine trenutno nema većih problema izazvanih izlivanjem bujičnih vodotokova usljed obilnih padavina). Primjer dobro regulisane bujice je bujični tok Zverinjak, koji predstavlja najstariji bujičarski objekat izveden u Crnoj Gori i koji je uz dobro organizovano održavanje u funkciji i danas.

Bujični kanali na teritoriji opštine Kotor koji su u evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora (nadležna za održavanje) su:

- **Bujični kanali iznad magistralnog puta:** „Mondo“ - Markov vrt, „Kavalenko“ – Prčanj, „Pijavica“ – Pijavica, „Peluzica“ – Peluzica, „Dinara“ – Peluzica, „Kongo“ – Škaljari, „Zverinjak“ – Škaljari, „Kaluža“ – Škaljari, „Škurda“, „Tabačina“, „Studentski dom“, „Senta“, „Viša pomorska škola“, „Turist C“ – Dobrota, „Amigo“, „Prvoborac“, „Orahovac“, „Popović“ – Risan i „Marina“ – Risan.
- **Bujični kanali ispod magistralnog puta:** „Mondo“ – Markov rt, „Ivovića kuće“ – Prčanj, „Pijavica“, „Peluzica“, „Dinara“ – Peluzica, „Zverinjak“, „Donji tok Kaluže“, „Škurda“ kod Galiona, „Škurda kod zgrade Jugopetrola“, „Senta“, „Viša pomorska škola“, „Ankora“, „Robna kuća Dobrota“, „Lugano šank“, „Tiha noć“, „Kamp“, „Pionir I i II“, „Petani“, „Kamp I i II“, „Orahovac“, „Popović“ – Risan, „Park“ – Risan.

Bujični kanali koji su evidentirani tokom procesa analize stanja a nisu u evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora su:

Bujični kanali na području Grblja: „Koložunj“- od sela Čavor do Solila - cca10 km, „Velji potok“- od sela Mirac do Jadranske magistrale i dalje prema Solilima - cca 5 km, „Patelj potok“ – od Mirca do uliva u „Velji potok“- cca 3 km, „Perućica“- od izvorišta „Ponikve“ do uliva u „Patelj potok“- cca 2 km, „Studenac“- od Pelinske vale do uliva u „Koložunj“- cca 2,5 km

Bujični kanali na području Risna: „Stara Slanica“: kuća Radovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: kuća Djurkovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: kuća Drobnjakovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: Kolumbarina (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: Stara slanica (ispod puta), Ljekobilje: kuća Runda (ispod puta), Ljekobilje: pored crkvene kuće (ispod puta), Raskrsnica kod Luke do Rive 4 kanala (ispod puta), Autobusko stajalište centar (ispod puta), Kod kuće Bećir (ispod puta), Kod kuće Begović „Jamica“(ispod puta), Poljički potok:kuće Risteljića (ispod puta), Babina škrinja - kuća Miletića (ispod puta), Krak kanala Popović:kuća Bulatovića (iznad puta), Krak kanala Popović: kuća Ilića (iznad puta).

Analiza uticaja klimatskih promjena:

- Kada se sagledava potencijalna ranjivost gradske strukture opštine Kotor , mora se imati u vidu da urbanu gradsku cjelinu u velikoj mjeri karakteriše visok udio „popločanih“ površina, tako da postoji deficit zelenih koridora.
- Obzirom da grad ima samo jednu centralnu saobraćajnicu, transportni sistem je preopterećen i „teški saobraćaj“ doprinosi zagađenju vazduha i nivou buke.
- Razmatranjem receptora za procjenu (stanovništvo, infrastruktura, životna sredina, ekonomija i prirodni resursi), shodno međunarodnim iskustvima, mogu se identifikovati potencijali ranjivosti:
 - Stanovništvo (javno zdravlje), je ranjivo usljed izloženosti toplotnom stresu.
 - Pojava određenih cjelina u gradu koje karakteriše veća temperatura u odnosu na prostore na periferiji grada („urbana vrela ostrva“).

- Nedostatak zelenih prostora dodatno otežava situaciju. Rashladjivanje zgrada tokom noći je teško postići, jer nema razmjene vazduha, tako da kombinacija tropskih noći i sunčanih dana stvara velike zdravstvene teškoće stanovništvu.
- Toplotni talasi javljaju se od maja do septembra.
- Evidentirane pojave spaljivanja otpada i šumski požari takođe doprinose povećanom stepenu ugroženosti zdravlja naročito pojedinih grupacija stanovništva.
- Procjena infrastrukture (sistemi grijanja – hlađenja), ukazuje da se neizolovanost zgrada poklapa sa povećanjem energetske potrošnje. Hladjenje (klima uređaji) loše izolovanih zgrada može voditi do visokih temperatura izvan zgrada, a povezano sa tim i većoj energetskej potrošnji.
- Nedovoljan inspekcijski nadzor prilikom izgradnje ili adaptacije objekata kako bi se obezbijedila adekvatna izgradnja potrebne infrastrukture za sakupljanje površinskih voda i spriječilo zatrpavanje postojećih bujičnih kanala.
- U evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora nijesu navedeni svi aktivni bujični kanali koje je potrebno održavati.
- Nedovoljno je informativno edukativnih programa o mjerama sprečavanja negativnog uticaja i prilagodjavanja i adaptacije na klimatske promjene.

Mjere ublažavanja i adaptacije na klimatske promjene:

- Izrada procjene osjetljivosti područja;
- Sprovedene mjera informisanja i edukacije o ublažavanju i adaptaciji na klimatske promjene;
- Proširenje urbanih zelenih površina u smislu njihovog kvantitativnog i kvalitativnog povećanja i formiranja zaštitnog zelenila oko infrastrukturnih objekata;
- Procjena mogućnosti razvoja i primjene sistema navodnjavanja „kap po kap“ za održavanje javnih zelenih površina;
- Smanjenje proizvodnje metana na divljim deponijama uklanjanjem odloženog otpada;
- Smanjenje energetske potrošnje i emisije CO₂ u sektoru građevinarstva, saobraćaja, vodosnabdijevanja i javne rasvjete i povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

Strukturne mjere:

- Ozelenjavanje trgova (efekti rashlađivanja trgova prepoznatih kao toplotna ostrva);
- Sadjenje vrsta zelenila koje su otpornije na ekstremne vremenske uslove (intenzivirati upotrebu autohtonih vrsta - prirodno rasprostranjenih na datom području koje dobro podnose visoke ljetnje temperature, visok stepen suše, udare jakih vjetrova...);
- Sađenje biljnih vrsta sa odgovarajućim vegetacionim periodom (adaptacija datuma sjetve, osiguranje usjeva, povećanje prinosa);
- Zeleni krovovi (krovovi namijenjeni prvenstveno ravnim krovnim površinama, sa potrebnim slojevima zemljišta i biljnim vrstama prilagođenim našem podneblju koji bi trebalo biti samoodrživi);
- Hidrantantska mreža u park – šumama i urbanom zelenilu (zaštita od požara, navodnjavanje);
- Zaštita od poplava - jakih padavina (zaštita od poplava stambene i ostale infrastrukture, zaštita od erozije zemljišta);
- Ažurirati bazu aktivnih bujičnih kanala koje je potrebno redovno održavati;
- Regulacija bujičnih tokova (zaštita od poplava stambene i ostale infrastrukture, kroz regulacione radove obezbijediti protok vode koja se javlja uslijed obilnih padavina i

usmjeriti vodu postojećim kanalima na dijelovima koji su uzurpirani raznim otpadom, pomoćnim objektima i slično);

- Rekonstrukcija postojeće saobraćajne infrastrukture kako bi se na propisan način sa saobraćajnih površina odvodila atmosferska voda i spriječilo stvaranje lokvi;
- Odvajanje atmosferske i fekalne kanalizacije (elementi urbanog vodenog sistema u funkciji odvođenja kišnice, zaštita životne sredine, smanjena potrošnja pijaće vode - reciklaža vode);
- Održavanje gradskih fontana i javnih česmi (efekat rashlađivanja, dostupnost vode za piće);
- Prikupljanje i tretman otpadnih voda (zaštita životne sredine, povećanje kvaliteta voda, reciklaža otpadne vode i ponovna upotreba...);
- Održivo upravljanje šumama i iskorišćavanje potencijala biomase u energetske potrebe;
- Primjena svijetlih boja fasada i krovnih pokrivača (mjera kojom se utiče izborom materijala na niži stepen zagrijavanja objekta uslijed dejstva sunčevih zraka u ljetnjem periodu - manja potrošnja energije za rashlađivanje, veća postojanost boja - niži troškovi održavanja, boje svetlijih tonova jeftinije od tamnih, upotrebom refleksnih premaza produžava se vijek hidroizolacionih slojeva i smanjuju se troškovi održavanja);
- Sanacija postojećih objekata (bolnice, vrtići, škole...), svih oštećenja na spoljašnjim fasadnim i krovnim površinama radi sprječavanja prodora vode i vlage u objekat upotrebom kvalitetnih, trajnih materijala, fasade svijetlih boja, postavljanje izolacije za unutrašnje hlađenje i grijanje, ugradnja roletni, podizanje zelenih površina oko bolnice, lakše prilagođavanje ranjivih grupa na klimatske promijene, manja potrošnja energije za grijanje i hlađenje, produžen životni vijek objekta, niži troškovi održavanja;
- Instalacija solarnih panela (ugradnja solarnih panela na krovovima objekata ili rekonstrukcija na postojećim objektima, prevashodno za zagrijavanje vode u domaćinstvu čime je manja potrošnja energije za tu svrhu, a time i u ukupnoj potrošnji energije, solarna energija je obnovljiva, paneli se recikliraju, relativno dug vijek trajanja, ekonomska isplativost u odnosu na početno ulaganje);
- Povećati reciklažu otpada i smanjiti /eliminirati odložene količine biorazgradivog otpada.

Nestrukturane mjere:

- Edukativno-informativne kampanje o klimatskim promjenama i promovisanje novih tehnologija sa niskim emisijama GHG (brošure za stanovnike, turiste i radnike na otvorenom, organizovanje okruglih stolova, u sinergiji sa drugim adaptacionim mjerama koje se tiču podizanja svijesti za sve grupe stanovništva dovešće do poboljšanja zdravstvenog stanja građana);
- Promocija izdvajanja organskog otpada, kroz kompostiranje u cilju smanjenja emisije Ch4 (metan).
- Omogućiti aktivno uključivanje građana i što više zainteresovanih strana (informisanost, aktivno učešće na nivou pojedinca);
- Podspješiti saradnju između nauke, istraživanja i obrazovanja na jednoj, te privatnog sektora na drugoj strani;
- Obavještavanje građana o kvalitetu vode za piće (poboljšanje zdravstvenog stanja građana);

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Izrada katastra zelenih površina (olakšano planiranje i realizacija održavanja javnih zelenih površina);
- Lokalni sistem upozorenja na nepovoljne vremenske prilike (putem vebajta opštine, mjesnih zajednica, lokalnih medija, prognoza u vezi sa visokim temperaturama, jakim padavinama/poplavama i nedostatak vode);
- Uspostavljanje brige o ranjivim brigama (pomoć u slučaju ekstremnih situacija);
- Korekcija radnog vremena i prilagođavanje ekstremnim vremenskim uslovima (prekid rada na otvorenom i zabrana gradjenja tokom ekstremnih vremenskih uslova, poboljšanje zdravstvenog stanja radno aktivne populacije);
- Uvoditi najbolje dostupne tehnologije (BAT – Best Available Technics) u sektor energetike i sektor industrije, ali i na ostale ključne sektore smanjenja GHG;
- Uskladjivati zakonsku regulativu sa EU regulativom iz oblasti promjena klime (transponovanje EU direktiva) i primjenjivati istu¹³.

2.8.2. Kulturno nasljeđe

Stanje graditeljskog nasljeđa. Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora (Kotorsko-Risanski zaliv) upisano je na Listu svjetske baštine UNESCO, zbog brojnosti kulturnih dobara, kvaliteta arhitekture, uspješne integracije njegovih naselja sa prirodom zaliva i jedinstvenog svjedočenja o izuzetno važnoj ulozi koju je imao u širenju mediteranske kulture na Balkanu¹⁴. Područje svjetske kulturne baštine Kotora je integralno dobro, naslijeđenih prirodnih i kulturnih vrijednosti. Prostor zaštićenog područja je homogena cjelina koju karakterišu isti graditeljski rječnik i zajednička kulturna istorija.

Na teritoriji opštine Kotor nalazi se oko 40% ukupnog fonda nepokretnih spomenika kulture Crne Gore i više od 70% eksponata pokretnog spomeničkog fonda.

Među spomenicima kulture od izuzetnog značaja su: Stari grad Kotor sa jedinstvenim bedemima i romaničkim crkvama (Katedrala Sv. Tripuna, Crkva Sv. Luke, Crkva Sv. Ane, Crkva Sv. Marije Koledate, Crkva Sv. Mihaila), Grad Perast sa ostrvom i crkvom Gospe od Škrpjela, ostaci antičke vile sa mozaicima u Risnu i Bogorodičin hram na Prčanju.

U procesu utvrđivanja i ocjene stanja graditeljskog nasljeđa na teritoriji opštine Kotor mogu se prepoznati uticaji brojnih faktora čijim su djelovanjem građevine ugrožene i/ili devastirane. Ti faktori grupisani su kao:

- Prirodni faktori (zub vremena, zemljotresi i druge prirodne elementarne nepogode: poplave, klizišta, udari gromova, vlaga i sl.)
- Nebriga i neodržavanje (zapuštenost, tekuće i investiciono neodržavanje, neadekvatno korišćenje i drugi vidovi nemarnog odnosa imalaca spomenika)
- Nestručni i nelegalni radovi (aktivnosti imalaca i/ili korisnika građevina na zaštiti - konzervaciji i/ili obnovi – restauraciji, koji odstupaju ili se izvode bez prethodno odobrene projektne dokumentacije)
- Nestručno izvedeni radovi, ugradnja neadekvatnih materijala, odsustvo stručnog nadzora
- Izgradnja novih objekata u neposrednoj blizini spomenika kulture

¹³ Izvor: NVO Eko Centar Delfin

¹⁴ Prilog br. 7: Kulturno nasljeđe

- Ostalo (raznošenje originalnog građevinskog materijala, nelegalna pretraživanja i iskopavanja, ispisivanje grafita i sl.).

Stanje kulturne baštine na području kotorske opštine je zadovoljavajuće, i pored mnogih devastacija i nasrtaja na integritet i autentičnost kulturnih dobara. Istorijska jezgra: Stari grad Kotor i Perast primjeri su očuvanih starih urbanih cjelina. Na zaštićenom području je za sada sačuvana izuzetna univerzalna vrijednost zbog koje se ono nalazi na Listi svjetske baštine. Ipak, opasnost i nadolazeći problem za nepokretnu kulturnu baštinu, a naročito za zaštićeno područje Kotora, predstavlja sve veća i nekontrolisana urbanizacija koja može da ugrozi vrijednosti zbog kojih je Kotor uvršten na Listu svjetske kulturne baštine UNESCO. Aktivnosti i mjere koje trebe preduzeti kako bi se spriječili negativni trendovi, definiše Menadžment plan zaštićenog područja Kotora.

Kulturni pejzaž, kao poseban segment nepokretne kulturne baštine, iako Zakonom prepoznat kao vrsta kulturnog dobra, nije u dovoljnoj mjeri stručno obrađen. Međutim, svijest o potrebi zaštite pejzaža postoji, pa će ova vrsta prirodnog i kulturnog nasljeđa biti uključena u buduće dokumente kao dio prirodno-kulturnih vrijednosti ovog područja.

2.9. Administrativni finansijski kapaciteti

Organi lokalne uprave, stručne i posebne službe vrše poslove u skladu sa zakonom, Statutom Opštine i odlukama Skupštine. Za vršenje poslova lokalne uprave obrazovane su lokalne uprave (sekretarijati, uprave i direkcije), a za vršenje stručnih, administrativno-tehničkih i drugih poslova iz nadležnosti organa lokalne samouprave, glavnog administratora, glavnog gradskog arhitekta i drugih poslova za potrebe Opštine, mogu se obrazovati stručne službe, dok se za vršenje specifičnih poslova lokalne uprave obrazuju posebne službe.

Za vršenje poslova iz nadležnosti lokalne uprave obrazovani su sekretarijati:

- Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije
- Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj
- Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i lokalno planiranje
- Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove
- Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti
- Sekretarijat za opštu upravu
- Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine.

Za vršenje stručnih poslova, kao i zajedničkih stručnih poslova za potrebe Opštine osnivane su stručne službe:

- Stručna služba predsjednika Opštine
- Služba glavnog administratora
- Služba zajedničkih poslova.

Za vršenje specifičnih poslova lokalne uprave osnovane su posebne službe:

- Komunalna policija
- Služba za inspeksijske poslove
- Služba zaštite i spašavanja
- Služba za unutrašnju reviziju.

Kao poseban organ sa statusom pravnog lica, formirana je Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora.

Lica zadužena za realizaciju Strateškog plana razvoja u Opštini Kotor su po funkciji:

- Predsjednik Opštine Kotor
- Potpredsjednici Opštine Kotor
- Sekretari sekretarijata
- Direktor Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora
- Direktor „Vodovod i kanalizacija“ Kotor doo
- Direktor doo „Komunalno“ Kotor
- Direktor OJU „Muzeji“ Kotor
- Direktor JU Kulturni Centar „Nikola Đurković“ Kotor.

Navedena radna mjesta su popunjena u cjelosti, s tim što, osim predsjednika i potpredsjednika Opštine, ostala radna mjesta su pokrivena vršiocima dužnosti, što ukazuje na mogućnost izbora novih lica u narednom periodu (isteka zakonskog roka itd.), a samim tim i moguće prolongiranje rokova realizacije pojedinih projekata. Vršioци dužnosti ispunjavaju propisane uslove shodno odredbama zakonskih propisa koji definišu uslove imenovanja na pomenute poslove i radne zadatke.

Institucije države u opštini Kotor. Za potrebe Opštine, sa nacionalnog nivoa, organizovane su sljedeće funkcije: predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje; zdravstvena i socijalna zaštita, javni red i mir; osnovno sudstvo; osnovno tužilaštvo; javni prihodi, fondovi zdravstva i penzijsko – invalidskog osiguranja; nekretnine, carine, snabdijevanje električnom energijom.

- Osnovni sud (Kotor, Tivat, Budva)
- Osnovno državno tužilaštvo (Kotor, Tivat, Budva)
- Sud za prekršaje Budva – Odjeljenje u Kotoru
- Državni arhiv Crne Gore – Arhivski odsjek Kotor
- Državni arhiv Crne Gore – Arhivski odsjek – Istorijski arhiv Kotor
- Uprava za nekretnine – PJ Kotor
- MUP CG – FL Kotor
- Uprava policije MUP -a – CB Herceg Novi - OB Kotor
- Fond PIO Crne Gore – PJ Kotor (za opštine Kotor, Tivat, Budva)
- JU Centar za socijalni rad za opštine Kotor, Tivat i Budva
- Zavod za zapošljavanje CG – PJ Herceg – Novi - Biro rada Kotor
- Fond za zdravstveno osiguranje – PJ Kotor
- Lučka uprava Crne Gore – Kotor
- Uprava carina Crne Gore – Carinarnica Kotor
- Pomorski muzej Crne Gore
- Poreska uprava Crne Gore – PJ Budva – Ekspozitura Kotor
- Ministarstvo kulture – Uprava za zaštitu kulturnih dobara – PJ Kotor

Pregled finansijskog stanja Opštine Kotor. Strukturu budžeta za Opštinu Kotor za period od 2014. do 2018. godine prikazan je u *Tabela br.29: Struktura budžeta*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.29: Struktura budžeta (u 000 €)

Opis/ Godina	2014	2015	2016	2017	2018
Primici- prihodi	18.500	18.549	17.204	18.548	20.175
Porezi	5.993	6.605	7.283	7.790	8.571
Takse	304	288	302	284	308
Naknade	2.597	3.936	3.580	4.520	3.367
Ostali prihodi	3.464	1.777	1.822	2.040	2.825
Primici iz otplate kredita	91	65	103	57	26
Sredstva prenesena iz prethodnih godina	721	5.451	3.718	3.687	4.743
Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	545	0	0	0	0
Prihodi od prodaje imovine	4.399	49	8	49	8
Transferi	0	0	0	0	0
Donacije	386	378	388	116	327
Izdaci- rashodi	13.049	14.830	13.571	13.800	15.890
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	2.128	2.536	3.150	3.306	3.217
Ostala lična primanja	139	162	204	596	223
Rashodi za materijal i usluge	528	516	941	811	1.052
Tekuće održavanje	47	42	975	1.188	1.293
Kamate	31	12	98	20	31
Renta	0	0	0	0	0
Subvencija	26	21	24	51	103
Ostali izdaci	243	303	798	728	805
Transferi za socijalnu zaštitu	22	31	28	32	32
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	7.494	5.102	2.992	3.640	4.040
Kapitalni izdaci	159	3.918	3.489	2.953	4.452
Pozajmice i krediti	50	100	139	31	52
Otplata dugova	1.169	412	0	0	0
Rezerve	60	70	86	57	61
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	953	1.605	593	387	529

Izvor: Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije

Iz datog pregleda dâ se zaključiti da je znatno veće ostvarenje budžetskih primitaka u odnosu na izvršene izdatke, što upućuje na zaključak o visokoj stopi likvidnosti u pomenutom periodu. U 2016. godini dolazi do pada primitaka budžeta u odnosu na 2015. godinu prvenstveno zbog manjeg iznosa prenijetih sredstava iz prethodne godine.

Takođe je evidentan trend rasta primitaka po osnovu poreza, kao i variranje primitaka po osnovu taksa, naknada ostalih primitaka i donacija. Iz pregleda se zaključuje da je na rashodnoj strani budžeta evidentan rast izdataka po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

poslodavca koji su u 2018. godini veći u odnosu na 2014. godinu za 51%, kao i izdaci na ime ostalih ličnih primanja u istom periodu za 60%. Takođe, izdaci za materijal i usluge su u 2018. godini u odnosu na 2014. godinu porasli za 99%. Primjetan je rast troškova tekućeg održavanja (vjеровatno iz razloga drugačijeg knjiženja: na transfere umjesto na tekuće održavanje). Na poziciji otplate dugova u 2016., 2017. i 2018. godini nema iskazanih iznosa, što upućuje na zaključak da su iz budžeta redovno finansirane dospelje obaveze po svim osnovama.

Prihodi. Pregled ukupnih primitaka budžeta prikazan je u *Tabela br.30: Ukupni primitak budžeta (u 000 €)*

Tabela br.30: Ukupni primitak budžeta (u 000 €)

Godina	2014		2015		2016		2017		2018	
Opis	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %
Porezi	5.993	34	6.605	51	7.283	54	7.780	53	8.571	56
Takse	304	2	288	2	302	2	284	2	308	2
Naknade	2.597	15	3.936	30	3.580	26	4.520	30	3.367	22
Ostali prihodi	3.464	20	1.777	14	1.822	14	2.040	14	2.825	18
Pozajmice iz otplate kredita	91	0	65	0	103	1	57	0	26	0
Pozajmice i krediti	545	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Prihodi od prodaje imovine	4.399	24	49	0	8	0	49	0	8	0
Transferi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Donacije	386	2	378	3	388	3	116	1	327	2
Ukupno	17.779	100	13.098	100	13.486	100	14.846	100	15.432	100

Izvor: Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije

Prethodna tabela nas upućuje da dominantan primitak u ukupnim primicima budžeta čine primici po osnovu poreza čije učešće u ukupnim budžetskim primicima u 2018. godini dostiže procenat od 56%, dok je primitak po osnovu taksu relativno stabilan i da primici po osnovu naknada variraju od 15% do 30%. Primici po pojedinačnim vrstama poreza prikazani su u *Tabela br.31: Primici po pojedinačnim vrstama poreza.*

Tabela br.31: Primici po pojedinačnim vrstama poreza

Godina	2014		2015		2016		2017		2018	
Opis	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %
Porez na dohodak fizičkih lica	755	12	771	12	790	11	731	9	828	9
Porez na imovinu	4.476	75	5.102	77	5.807	80	6.298	81	6.883	80
Lokalni porezi	762	13	732	11	686	9	761	10	861	11
Ukupna	5.993	100	6.605	100	7.283	100	7.790	100	8.572	100

Izvor: Sekretarijata za lokalne prihode, budžet i finansije

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

U strukturi primitaka po osnovu poreza dominantnu poziciju zauzima porez na imovinu (porez na nepokretnosti i porez na promet nepokretnosti) koji se u posljednje tri godine izvještajnog perioda ustalio na procentu učešća oko 80%. Porez na dohodak fizičkih lica i lokalni porezi bilježe blagi pad, izraženo procentualnim učešćem u strukturi ukupnih poreskih primitaka, sa 12% na 9%, odnosno sa 13% na 10% u 2018. godini.

Izdaci. Pregled realizovanih izdataka po strukturi učešća prikazani su u *Tabela br.32: Realizovani izdatak po strukturi učešća*. U strukturi izdataka, najveće učešće imaju kapitalni izdaci čije učešće je u 2018. godini iznosilo 29%. Značajno je učešće transfera institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru (sportskim klubovima, kulturi, političkim partijama, OJU „Muzeji” Kotor, Kulturnom centru, doo „Komunalno Kotor”, doo „Vodovod I kanalizacija”, obaveze za PDV itd.) koje je u 2018. godini iznosilo 26%.

Isto tako, značajno je istaći učešće bruto zarada koje je sa 17% u 2014. i 2015 godini skočilo na 25% u 2017. godini, da bi se u 2018. godini vratilo na 20%.

Tabela br.32: Realizovani izdatak po strukturi učešća

Godina	2014		2015		2016		2017		2018	
	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %	Iznos	Učešće u %
Bruto zarada i doprinos na teret poslodavca	2.128	17	2.536	17	3.150	23	3.306	25	3.217	20
Ostala lična primanja	139	1	162	1	204	2	596	4	223	1
Rashodi za materijal i usluge	528	4	516	3	941	7	811	6	1052	7
Tekuća održavanja	47	0	42	0	975	7	1188	9	1293	8
Kamate	31	0	12	0	98	0	20	0	31	0
Renta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subvencije	26	0	21	0	24	0	51	0	103	1
Ostali izdaci	243	2	303	2	798	6	728	5	805	5
Transfer za socijalnu zaštitu	22	0	31	0	28	0	32	0	32	0
Transferi institucijama pojedinim NVO i javnom sektoru	7.494	59	5.102	36	2.992	22	3.640	27	4.040	26
Kapitalni izdaci	159	1	3.918	27	3.489	27	2.953	21	4.452	29
Pozajmice i krediti	50	0	100	0	139	1	31	0	52	0
Otplata dugova	1.169	9	412	3	0	0	0	0	0	0
Rezerve	60	0	70	0	86	1	57	0	61	0
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	953	7	1605	11	593	4	387	3	529	3
Ukupno	13.049	100	14.830	100	13.571	100	13.800	100	15.890	100

Izvor: Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Kreditne obaveze. Opština Kotor, uz podršku Ministarstva finansija Crne Gore, koristi tri dugoročna kredita i sva tri od Njemačke banke za obnovu i razvoj (KFW).

U skladu sa gore navedenim:

- Kredit u iznosu 1.300.000,00€ - Otplata otpočela 30.11.2008. godine. Rok otplate je 15 godina, grejs period 3 godine, otplata u 24 uzastopne polugodišnje rate sa kamatnom stopom od 0%, uz proviziju od 0.25% na neiskorišćeni dio kredita i bespovratnu paušalnu proviziju od 0,5%. Svrha zaduživanja je realizacija investicija u oblasti vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda na Jadranskoj obali, faza II. Stanje duga na dan 30.06.2019. godine iznosi 108.333,40€.
- Kredit u iznosu od 3.131.000,00€ - Otplata otpočela 31.05.2011. godine. Rok otplate je 12 godina, otplata u 24 uzastopne polugodišnje rate, sa kamatnom stopom u iznosu od 1.25%, provizijom od 0.25% na neiskorišćeni dio kredita, te provizijom za upravljanje sredstvima u iznosu od 0.5%. Svrha zaduživanja je realizacija investicija u oblasti vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda na Jadranskoj obali, faza III. Stanje duga na dan 30.06.2019. godine iznosi 913.193,32€.
- Kredit u iznosu od 5.800.000,00€ - Ugovor potpisan 08.09.2017. godine sa rokom otplate 10 godina u 20 uzastopnih polugodišnjih rata. Na povučena sredstva Opština plaća kamatu po fiksnoj stopi od 2% godišnje, a na iznos neiskorišćenih sredstava Opština je dužna da plati 0.25% kao i naknadu za rizik od 0.5%. Svrha zaduživanja je finansiranje investicije vodosnadbijevanja i odvođenja otpadnih voda na Jadranskoj obali faza V komponenta 2. Povučeni iznos sredstava je 76.499,50€. Stanje duga na dan 30.06.2019. godine iznosi 5.800.000,00€.

Po navedenim kreditima, Opština Kotor nema neizmirenih dospjelih obaveza. Takođe, Opština nije korisnik kratkoročnih kredita, a nema ni izdatih garancija.

2.10. Analiza realizacije Strateškog plana razvoja opštine Kotora 2013-2017

Opšti cilj i prioriteti iz Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2013-2017:

Opšti cilj je stvaranje povoljnog ambijenta za ostvarivanje bržeg ekonomsko-socijalnog, kulturnog, ekološkog i infrastrukturnog razvoja kroz aktivnu i sistematsku saradnju i koordinaciju sa svim činiocima i nosiocima koji djeluju u opštini Kotor i Crnoj Gori

PRIORITET 1 – Unapređenje lokalne samouprave

Mjera 1: Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Mjera 2: Razvoj elektronske lokalne uprave i stvaranje sistema visoke informatičko-tehnološke opremljenosti opštinskih javnih ustanova

PRIORITET 2 – Razvoj ekonomskih aktivnosti

Mjera 1: Razvoj poljoprivrede

Mjera 2: Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta

Mjera 3: Razvoj izletničkog, marinskog, manifestacijskog i sportskog turizma

Mjera 4: Razvoj ruralnog turizma

Mjera 5: Valorizacija privredne zone

PRIORITET 3 – Unapređenje urbanističkog planiranja i uređenja prostora

Mjera 1: Pripremni poslovi za potrebe prostornog planiranja

Mjera 2: Izrada prostorno planske dokumentacije

Mjera 3: Uređenje prostora

PRIORITET 4 – Razvoj infrastrukture

Mjera 1: Razvoj putne infrastrukture

Mjera 2: Unapređenje vodosnabdijevanja

Mjera 3: Unapređenje kanalizacionog sistema

Mjera 4: Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Mjera 5: Održavanje telekomunikacija

Mjera 6: Upravljanje otpadom

Mjera 7: Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

PRIORITET 5 – Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Mjera 1: Unapređenje valorizacije i zaštite kulturne i prirodne baštine

Mjera 2: Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja

Mjera 3: Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti

Mjera 4: Očuvanje biodiverziteta, zaštićenih područja i zaštita životne sredine

PRIORITET 6 - Poboljšanje kvaliteta života kroz razvoj kulture, sporta, obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite

Mjera 1: Obezbjedenje adekvatnog statusa opštine Kotor u kulturnoj mapi Crne Gore

Mjera 2: Unapređenje institucionalnog okvira, jačanje kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera kulturnih programa u opštini Kotor

Mjera 3: Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu

Mjera 4: Unapređenje obrazovanja, sporta, socijalne i zdravstvene zaštite

Informacije o sprovedenim projektima. U Strateški plan razvoja Kotor 2013-2017 planirano je 145 projekata. Od toga je:

- Realizovano 34 (23,45%)
- Nerealizovano 92 (63,45%)
- Djelimično realizovano 12 (8,27%)
- U toku realizacija 7 (4,83%)

Iz navedenih podataka se vidi da veliki broj projekata nije realizovan, a razlozi zbog kojih nije došlo do realizacije su nedostatak finansija i ne donošenje PUP-a. Kao razlog za nerealizaciju projekata je i nerealno sagledavanje razvoja opštine u tom periodu. Projekti koji nijesu realizovani, a primjenjivi su na period 2020-2024, su ponovljeni u ovom Strateškom planu.

2.11. SWOT analiza

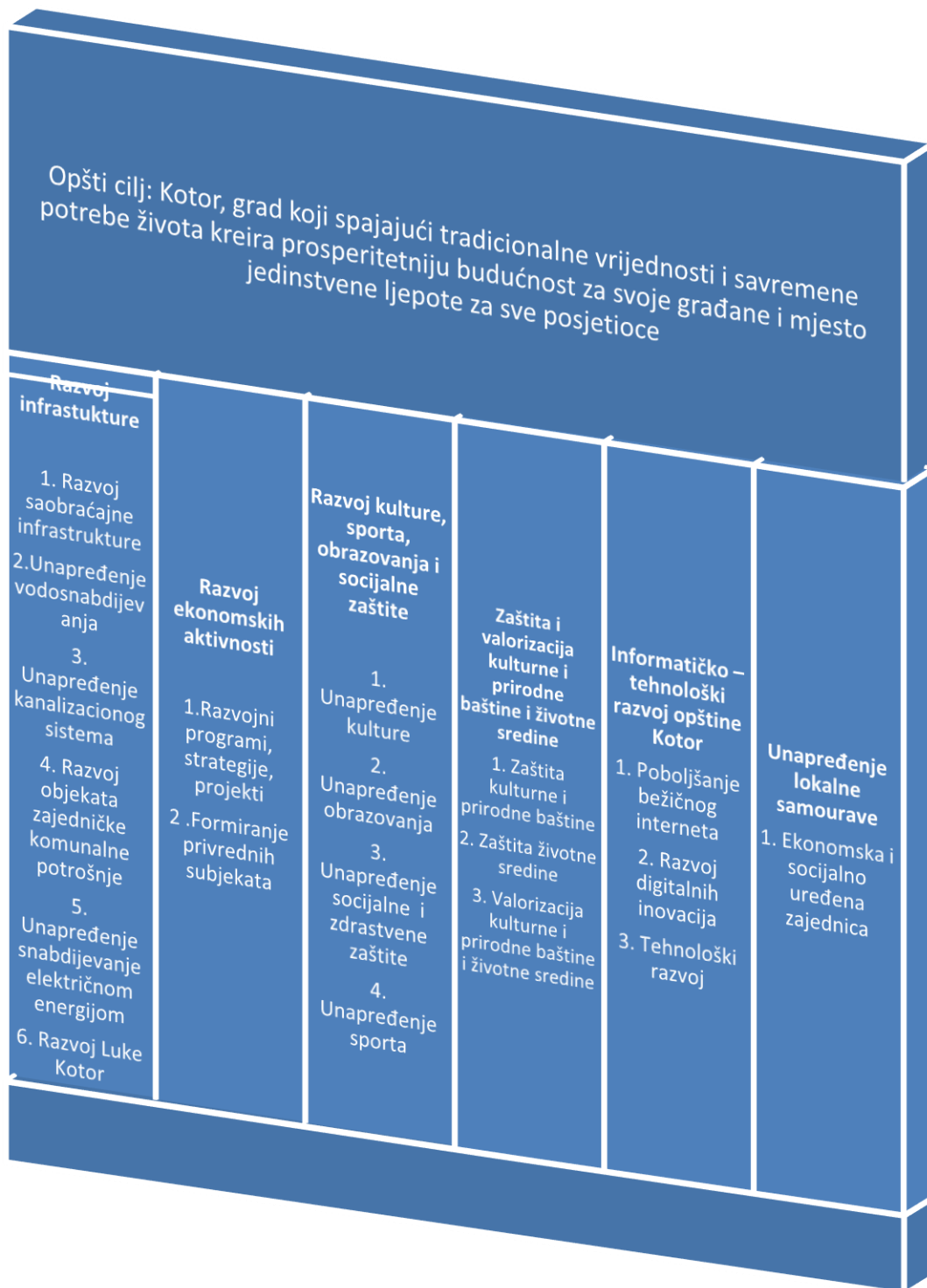
U SWOT analizi kroz snagu, slabosti, mogućnosti i prijetnje je konkretizovano ono što je indentifikovano u Analizi postojećeg stanja.

Snage	Slabosti	Mogućnosti	Prijetnje
Povoljni klimatski uslovi I geografski položaj	Nizak prirodni priraštaj	Prekvalifikacija radne snage	Odlazak visokokvalifikovane radne snage
Zadovoljavajuća obrazovna struktura stanovništva	Starosna struktura stanovništva – zrelo stanovništvo	Priliv stručne radne snage iz okruženja	Depopulacija u pojedinim ruralnim područjima
Relativo niska nezaposlenost	Neusklađenost ponude i tražnje na tržištu radne snage	Unapređenje programa za podsticanje zapošljavanja	Atraktivnost turističkih destinacija u okruženju
Postojanje obrazovnih institucija svih nivoa obrazovanja	Izražena sezonalnost u zapošljavanju	Mogućnost otvaranja novih smjerova u obrazovanju	Siva ekonomija
Blizina visokoobrazovnih institucija	Nedostatak kapaciteta predškolskih ustanova	Stipendiranje studenata	Konkurentnost drugih luka na Jadranu
Postojanje socijanih ustanova za brigu o starijim licima i za djecu sa posebnim potrebama	Nedostatak zanatskih stručnih škola	Razvoj regionalnog zdravstvenog centra	Nezainteresovanost stanovništva za bavljenje poljoprivredom
Postojanje specijalnih bolnica	Nedovoljno razvijena školska i sportska infrastruktura	Razvoj ribarstva i marikulture	Nedostatak sredstava za veće infrastrukturne projekte
Kvalitativna preventivna zdravstvena zaštita stanovništva	Nedostatak sadržaja, zabave za mlade	Mogućnost brendiranja domaćeg proizvoda	Nedostatak prostorno planske dokumentacije
Tradicija vaterpolo sporta	Kratko zadržavanje turista	Razvoj zdravstvenog turizma	Prenamjena poljoprivrednog u gradsko-građevinsko zemljište
Veliki broj kulturnih manifestacija	Nedostatak hotela većih smještajnih kapaciteta	Produžetak trajanja turističke sezone	Nelegalna izgradnja I pritisak na prostor
	Nepovezanost turizma i poljoprivrede	Adekvatna valorizacije	

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Veliki broj malih i srednjih preduzeća	Biznis barijere nedovoljno razvijena	postojeće kulturno-istorijske baštine	Negativan uticaj klimatskih promjena i elementarnih nepogoda
Razvijeno više vidova turizma	poljoprivredna infrastruktura	Razvoj stacionarnog turizma	usporen process decentralizacije
Razvijen sektor trgovine	Nedovoljna valorizacija atraktivnih turističkih lokacija	Izgradnjaj zaobilaznice oko Starog grada	Neadekvatni mehanizmi za uključivanje organizacija civilnog društva u procese donošenja odluka
Kvalitetne smještajne usluge	Saobraćajna opterećenost naročito u toku turističke sezone	Uspostavjanje linijskog gradskog pomorskog saobraćaja	
Postojanje privredne zone	Nedovoljan broj parking mjesta	Razvoj nautičkog turizma – marine	
Dobra saobraćajna povezanost sa opštinama primorskog i središnjeg regiona	Nerazvijena putna infrastruktura u prigradskim djelovima opštine	Mogućnost korišćenja sredstava iz IPA fondova	
Postojanje regionlanog sistema za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda	Neadekvatno dugoročno rješenje odlaganja otpada	Dobri potencijali za razvoj solarne energije i energije vjetra	
Blizina aerodroma	Gubici na vodovodnoj mreži	Posticanje mehanizama za bolju sardnju građana, civilnog sektora sa loklnom samoupravom	
Povezanost na regionalni vodovod	Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura u prigradskim područjima		
Atraktivnost područja prirodne i kulturne baštine	Nepostojanje pojedinih sportova		
Stabilna lokalna samouprava	Nedovoljna arheološka istraživanja		
	veliki broj zaposlenih u javnom sektoru		

3. Razvojni ciljevi opštine Kotor

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Opšti cilj: **Kotor grad koji spajajući tradicionalne vrijednosti i savremene potrebe života kreira prosperitetniju budućnost za svoje građane i mjesto jedinstvene ljepote za sve posjetioce.**

Specifični strateški cilj 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projekat:

- 1.1.1. Zaobilaznica oko Starog grada
- 1.1.2. Izgradnja bulevara Tivat – Jaz
- 1.1.3. Izrada projekta saobraćajnice kroz Donji Grbalj
- 1.1.4. Rekonstrukcija magistralnog puta Lipci – Ljuta
- 1.1.5. Rekonstrukcija magistralnog puta Kamenari – Lipci
- 1.1.6. Realizacija projekta sanacije tunela „Vrmac“
- 1.1.7. Realizacija projekta rekonstrukcije saobraćajnice od ulaza u ulicu Tabačina do ulaza u parking Benovo
- 1.1.8. Realizacija projekta izgradnje kružnog toka kod otvorenog plivačkog bazena
- 1.1.9. Realizacija projekta izgradnje pothodnika
- 1.1.10. Realizacija projekta saobraćajnice Školski centar – III put
- 1.1.11. Realizacija projekta saobraćajnice Rakite – zatvoreni plivački bazen
- 1.1.12. Realizacija projekta saobraćajnice naselje Bigovo – turističko naselje Bigova Bay
- 1.1.13. Izgradnja saobraćajnice Krstac – Kotor
- 1.1.14. Realizacija projekta rekonstrukcije lokalnog puta Stara Forteca – Lastva Grbaljska (dionica Stara forteca – Bratešići)
- 1.1.15. Rekonstrukcija raskrsnice u Risnu izgradnjom kružnog toka (skretanje ka bolnici)

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projekat:

- 1.2.1. Realizacija projekta vodosnabdijevanja Pobrđa, Vranovića, Lješevića i Bigova
- 1.2.2. Realizacija projekta vodosnabdijevanja Donjeg Grblja I Lastve Grbaljske – I faza
- 1.2.3. Realizacija projekta rekonstrukcije cjevovoda Kostanjica - Morinj
- 1.2.4. Realizacija projekta povezivanja rezervoara Stara Forteca sa cjevovodom u Privrednoj zoni sa priključenjem na regionalni vodovod
- 1.2.5. Realizacija projekta rekonstrukcije rezervoara i cjevododa na potezu Muo –Stoliv
- 1.2.6. Realizacija projekta detekcije gubitaka na mreži
- 1.2.7. Realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po visini pritiska
- 1.2.8. Realizacija projekta sanacije izvorišta, šahtova i čvorišta
- 1.2.9. Realizacija projekta hidrogeoloških istraživanja izvorišta „Šimiž“ – Šišići
- 1.2.10. Realizacija projekta hidrogeološkog istraživanja izvorišta iznad Škurde

Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema

Projekat:

- 1.3.1. Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali - Bokokotorski zaliv
- 1.3.2. Izrada studije opravdanosti-idejnog rješenja povezivanja svih naselja pokrivenih planovima na kanalizacioni sistem (prvenstveno naselja pokrivenih GUP-om)

- 1.3.3. Izgradnja primarnog kanalizacionog sistema u Bigovi i turističkom naselju Bigova bay
- 1.3.4. Izrada katastra kanalizacionog sistema
- 1.3.5. Uklanjanje infiltracije/dotoka atmosferske vode u kanalizacionu mrežu
- 1.3.6. Projekat kanalizacionog sistema Radanovići
- 1.3.7. Projekat kanalizacionog sistema Kavač
- 1.3.8. Projekat kanalizacionog sistema Škaljari

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projekat:

- 1.4.1. Realizacija projekta žičare do tvrđave San Đovani
- 1.4.2. Realizacija projekta izgranje žičare Dub (Privredna zona)- Kuk (Njeguši)
- 1.4.3. Realizacija projekta šetne staze Gurdić – Ljetna pozornica
- 1.4.4. Realizacija projekta rekonstrukcije fontane kod kafane „Dojmi“
- 1.4.5. Izgradnja marine u Risnu
- 1.4.6. Izgradnja šetne staze Muo-Prčanj
- 1.4.7. Nautički turistički centar

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projekat:

- 1.5.1. Primarna mreža - izgradnja trafostanice KB 35 kV „TS 110/35kV „Lastva“-TS35/10kV „Grbalj“
- 1.5.2. Primarna mreža - izgradnja trafostanice 35 i 10 kV od TS 35/10 kV Risan do krajnjeg stuba u mjestu Smokovac i do MBTS Smokovac i opremanje ćelije u MBTS Smokovac
- 1.5.3. Sekundarna mreža - Izgradnja trafostanica: KB 10 kV TS35/10kV Grbalj-TS 10/0,4kV Lastva Grbaljska
- 1.5.4. Izgradnja TS 10 kV od TS Mrže do TS Andrići, TS 10kV Jadran Peras- TS Dražin vrt, TS 10kV Bigova - Glavatičići, TS 10kV TS Draživ vrt – Orahovac.
- 1.5.5. Izgradnja: TS 10/0,4kV „Vranovići“ sa priključnim podzemnim KB 10kV. (ID 2216 i 2216-ED KOT); TS 10/0,4kV 1x630 kVA „BR.1-PMKO“ sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu; TS 10/0,4kV 1x1000kVA „BR.2-PMKO“ sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu; TS 10/0,4kV 1x630 kVA „BR.3-PMKO“ sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu; TS 10/04 kV Markov RT 2 sa uklapanjem u SN i NN mrežu;
- 1.5.6. Primarna mreža - Izgradnja trafostanice TS 35/10kV „Grbalj2“ sa uklapanjem u 35 kV mrežu, KO
- 1.5.7. Izgradnja NDTS 10/0,4kV, 1x630kVA „Kavač 6“ i uklapanje u SN i NN mrežu ;DTS 10/0,4kV, 630 kVA „Popovići – Zagora“ i uklapanje u SN mrežu; NNM TR Jadran Perast
- 1.5.8. Izgradnja: MBTS Tujković 2 1x630 kVA;TS Paprat 2 46.7501x630 kVA; STS 10/0.4kV, 250 kVA „Pipoljevac“ sa priključnim podzemnim 10 kV vodom; STS 10/0.4 kV, 160 kVA „Gornji Orahovac“ sa priključnim nadzemnim 10 kV vodom.
- 1.5.9. Izgradnj:DTS 1x630 kVA „TS BR7“ u Popovoj ulici i uklapanje u postojeću SN I NN mrežu KO; DTS 10/0,4 kV, 630 kVA „N6“ s uklapanjem u SN mrežu; TS 10/0,4 kV 1x630 kVA „Nova 1“ sa priključnim 10 KV vodom I uklapanjem NN mrežu region 5, prema DUP-u „Štoliv“ KO; izgradnja 35 I 10 kV od TS 35/10kV Risan do krajnjeg stuba u mjestu Smokovac I opremanje ćelije u MBTS Smokovac; KB 10kV od TS 35/10kV „Grbalj“ do TS 10/0,4kV Radanovići škola u dužini cca 2800m; TS 10/0,4 kV,1x630kVA „Kavač12“ sa uklapanjem u 10kV i NN mrežu.

- 1.5.10. Izgradnja: 35 kV kabla TS 35 /10 kV Bigova-TS 35/10 kV Pržno; TS 10/04 kV Tujković s uklapanjem u SN i NN mrežu; TS 10/04 kV Marko Rt 2 sa uklapanjem u SN i NN mrežu.
- 1.5.11. Opremanje mjerne ćelije 35 kV, Rekonstrukcija komplet zaštite, ugradnja glavnog upravljačkog ormara sa RTU uređajem i ožičenje u TS 35/10 kV Dobrota,
- 1.5.12. Rekonstrukcija: TS Sv. Vrača1, zamjena SN Bloka i transformatora; TS Livnica, zamjena SN Bloka; TS Rivijera, zamjena SN Bloka.
- 1.5.13. Rekonstrukcija: STS Čikić, zamjena transformatora sa TS160kV; STS Strp, zamjena transformatora sa TS160kV; STS Nalježiće, zamjena transformatora sa TS160kV; STS Crveni brijeg, zamjena transformatora sa TS160kV.
- 1.5.14. Rekonstrukcija: TS 10/0,4 kV „Školski centar“- zamjena TR; TS 10/0,4 kV „ Sv. Vrača III“- zamjena TR; TS 10/0,4 kV „Autokamp“- zamjena TR; TS 10/0,4 kV „Peani“- zamjena TR; TS 10/0,4 kV „Izgradnja“- zamjena TR.
- 1.5.15. Rekonstrukcija: TS 10/0,4 kV „Andrići“- zamjena SN blok; TS 10/0,4 kV „Šarena gomila“- zamjena SN blok; TS 10/0,4 kV „URC“- zamjena SN blok; TS 10/0,4 kV „Prčanj kula“- zamjena SN blok; TS 10/0,4 kV „Stoliv kula“- zamjena SN blok; TS 10/0,4 kV „Dobojska“- zamjena SN blok; TS 10/0,4 kV „ S39“- zamjena SN blok.
- 1.5.16. Rekonstrukcija: TS 10/0,4 Kv „Orahovac I“- zamjena NN blok; TS 10/0,4 Kv „Muo centar“- zamjena NN blok; TS 10/0,4 Kv „Risan 6“- zamjena NN blok

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projekat:

- 1.6.1. Realizacija projekta postavke pilona za privez kruzera cijelom dužinom
- 1.6.2. Nabavka i izgradnja priveznih bova u lučkom dijelu
- 1.6.3. Realizacija projekta parternog uređenja operativnog dijela Luke Kotor
- 1.6.4. Nabavka i ugradnja priveznih bova u marinskom dijelu
- 1.6.5. Nabavka i ugradnja trafoa 2.5 MW za potrebe marinskog dijela
- 1.6.6. Nabavka i ugradnja pontona u marinskom dijelu - II faza
- 1.6.7. Nabavka tender čamaca
- 1.6.8. Čišćenje i dubljenje morskog dna

Specifični strateški cilj – 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projekat:

- 2.1.1. Izrada Programa podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede
- 2.1.2. Razvoj preduzetništva
- 2.1.3. Izrada projekta tzv. Concept Store-a (Koncept prodavnica) na platou od Ljetnje pozornice do Citadele
- 2.1.4. “Dalji razvoj lokalnih inicijativa za zapošljavanje”
- 2.1.5. Izrada Strategije razvoja turizma u opštini Kotor 2020-2024
- 2.1.6. Izrada, promocija i razvoj koncepta „difuznih hotela”
- 2.1.7. Obezbjedenje ateljea/studija koji bi se dodjeljivali na petogodišnji period na osnovu konkursa
- 2.1.8. Prekogranična saradnja i konkurentnost malih i srednjih preduzeća- 3C4SME
- 2.1.9. Valorizacija marikulture i malog obalnog ribolova kao nove turističke ponude Kotora
- 2.1.10. Izrada studije opravdanosti formiranja slobodne zone

Prioritet 2. 2. Formiranje privrednih subjekata

Projekat:

- 2.2.1. Realizacija Investicionog programa sanacije i rekonstrukcije bedema u Kotoru i ostalih sadržaja vezanih za tvrđavu Sv. Ivan
- 2.2.2. Realizacija Investicionog programa ulaganja i organizacije parking sistema u Kotoru

Strateški cilj 3. Razvoj kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projekat:

- 3.1.1. Izrada programa razvoja kulture opštine Kotor 2020-2024
- 3.1.2. Edukativni programi i kursevi iz kulturnog turizma
- 3.1.3. Izrada Programa podrške novim kulturnim sadržajima
- 3.1.4. Osnivanje „Gradske biblioteke Kotor“ kao samostalne javne ustanove
- 3.1.5. Osnivanje Gradskog muzeja Kotor u okviru OJU „ Muzeji Kotor“
- 3.1.6. Map Of Cultural Routes
- 3.1.7. Realizacija projekta rekonstrukcije „Dom kulture“ u Risnu
- 3.1.8. Digitalizacija i opremanje novom tehnologijom bioskopa Boka

Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja

Projekat:

- 3.2.1. Održivi razvoj Plavih ekonomija kroz visoko obrazovanje i inovacije u zemljama Zapadnog Balkana
- 3.2.2. Uređenje prostora školske čitaonice i biblioteke
- 3.2.3. Realizacija projekta izgradnje vrtića u Privrednoj zoni Grbalj
- 3.2.4. Realizacija projekta izgradnje vrtića u naselje Sveti Stasije

Prioritet 3.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Projekat:

- 3.3.1. Inovativne upravljačke prakse kod trauma i povreda za poboljšanje uslova liječenja pacijenata u prekograničnom području - TELE.DOC
- 3.3.2. Dnevni boravak za odrasla i stara lica i lica s invaliditetom
- 3.3.3. Adaptacija jednog dijela parka Slobode, za potrebe lica sa posebnim potrebama
- 3.3.4. Izrada studije opravdanosti izmiještanja zdravstvenog centra na novoj lokaciji

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projekat:

- 3.4.1. Podsticanje razvoja adekvatnih uslova za bavljenje sportom djece i mladih
- 3.4.2. Razvoj veslačkog sporta u opštini Kotor
- 3.4.3. Razvoj plivačkog sporta u opštini Kotor
- 3.4.4. Golf teren sa 9 rupa i teniski tereni
- 3.4.5. Realizacija projekta izgradnje sportske dvorane u Škaljarima – Kotor
- 3.4.6. Projektna ideja: Uređenje prostora preko puta hotela Teute u Risnu u svrhu sportsko-rekreativnih sadržaja
- 3.4.7. Izgradnja svlačionica za potrebe fiskulturne sale Gimnazije Kotor I Srednje pomorske škole
- 3.4.8. Rekonstrukcija zatvorenog plivačkog bazena „ Nikša Bućin“
- 3.4.9. Rekonstrukcija stadiona Bokelj

- 3.4.10. Rekonstrukcija otvorenog bazena u Kotoru
- 3.4.11. Razvoj sporskog turizma u opštini Kotor

Strateški cilj 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.1. Zaštita prirodne i kulturne baštine

Projekat:

- 4.1.1. Jačanje pravne i institucionalne infrastrukture u cilju očuvanja i zaštite područja Kotora
- 4.1.2. Evidentiranje, dokumentovanje, valorizacija i prezentacija kulturne i prirodne baštine
- 4.1.3. Izrada/revizija Menadžment plana područja Kotora
- 4.1.4. Otkrivanje, izlaganje i korišćenje jevrejske baštine u Dunavskom regionu- REDISCOVER

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projekat:

- 4.2.1. Izrada Studija zaštite prirodnih vrijednosti Područja Kotora
- 4.2.2. Izrada studije procjene uticaja masovnog turizma na zaštićeno područje u odnosu na kapacitet i ograničenja
- 4.2.3. Izrada i donošenje lokalnog akcionog plana za biodiverzitet
- 4.2.4. Izrada plana pošumljavanja i ozelenjavanje svih područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda
- 4.2.5. Ekološka edukacija i uključivanje javnosti iz oblasti zaštite životne sredine
- 4.2.6. Povećanje energetske efikasnosti (EE) u opštini Kotor
- 4.2.7. Smanjenje negativnih uticaja klimatskih promjena u opštini Kotor

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projekat:

- 4.3.1. Rekonstrukcija i stavljanje u funkciju tvrđave Sv. Krst u Perastu
- 4.3.2. Revitalizacija fortifikacione baštine Crne Gore- Gradski bedemi Kotora
- 4.3.3. Rekonstrukcija i valorizacija palate Visković u Perastu
- 4.3.4. Studije zaštite Vrmca
- 4.3.5. Izrada programa zaštite i turističke valorizacije kulturno-istorijskih, arheoloških i prirodnih lokaliteta u opštini Kotor
- 4.3.6. Valorizacija i zaštita arheološkog lokaliteta "Stijena Lipci"
- 4.3.7. Program manifestacija i radionica u cilju prezentacije Rimskog nasljeđa u Risnu
- 4.3.8. Rekonstrukcija, zaštita i turistička valorizacija dijela lokaliteta "Stari crnogorski put"

Strateški cilj 5. Informatičko-tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.1. Poboljšanje bežičnog interneta

Projekat:

- 5.1.1. Izrada i realizacija projekta pokrivenosti centra grada bežičnim internet signalom
- 5.1.2. Nabavka i ugradnja IT opreme za marinski dio

Prioritet 5.2. Razvoj digitalnih inovacija

Projekat:

- 5.2.1. Razvoj digitalnih inovacijskih centara-development through DIHs
- 5.2.2. Zaštita podvodnog nasljeđa kroz digitalizaciju i valorizaciju savremene turističke ponude
- 5.2.3. Realizacija projekta „Virtuelna i augmentovana realnost”

Prioritet 5.3. Tehnološki razvoj

Projekat:

- 5.3.1. Osnivanje javnog emitera „TV Kotor”

Strateški cilj 6. Unapređenje lokalne samouprave

Prioritet 6.1. Ekonomska i socijalno uređena zajednice

Projekat:

- 6.1.1. Razvoj decentralizacije u cilju stvaranja sistema lokalne fiskalne autonomije visokog nivoa
- 6.1.2. Stvaranje jedinstvenog registra javne imovine lokalne samouprave
- 6.1.3. Uvođenje institucije opštinske službe pravne pomoći
- 6.1.4. Formiranje opštinskog Savjeta za razvoj grada

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.1. Zaobilaznica oko Starog grada
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Saobraćaj u Kotoru u najužem centru grada je sveden na jednu ulicu (bez alternative) i zbog toga se izgradnja zaobilaznice nameće kao imperativ.
Namjena i cilj programa: Rješavanje saobraćajnih problema u užem dijelu Kotora, izmještanjem tranzitnog, a velikim dijelom i lokalnog saobraćaja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta➤ Saglasnost Ministarstva kulture,➤ Rješavanje imovinsko pravnih odnosa,➤ Izbor izvođača radova i nadzora i➤ Izvođenje radova tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Ublažavanje saobraćajnih problema
Izlazni indikatori: Povećanje protoka saobraćaja
Odgovorna strana: Uprava za saobraćaj Crne Gore i Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Državni budžet i budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora, turisti i privredni subjekti
Period implementacije: 2021-2024
Monitoring i evaluacija: Uprava za saobraćaj i Sekretarijat za komunalne poslove, preduzetništvo i saobraćaj Opštine Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.2. Izgranja bulevara Tivat – Jaz
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Radanovići i područje Grblja postali su značajan mjesni i poslovni centar. Sa aspekta propusnog kapaciteta i sigurnosti, magistralna saobraćajnica postala je neadekvatna za odvijanje saobraćaja, zbog toga što se njom, osim tranzitnog, odvija i kompletan gradski i prigradski saobraćaj. Iz tih razloga, predviđena je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju magistrale.
Namjena i cilj programa: Rješavanje saobraćajnih problema u Grblju (zona uz magistralu)
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor izvođača radova➤ Izvođenje radova➤ Tehnički pregled➤ Dobijanje upotrebne dozvole➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Smanjenje saobraćajne gužve
Izlazni indikatori: Frekvencija saobraćaja
Odgovorna strana: Uprava za saobraćaj Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 25.000.000 € za put + 12.000.000€ za vodovod + 400.000€ nadzor + 1.000.000€ za eksproprijaciju , Uprava za saobraćaj, Regionalni Vodovod, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Učesnici u saobraćaju: automobilskom i pješačkom
Period implementacije: 2020 - 2023
Monitoring i evaluacija: Uprava za saobraćaj i Komisija za praćenje i realizaciju Strateškog plana razvoja Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.3. Izrada projekta saobraćajnice kroz Donji Grbalj
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Ova saobraćajnica je od izuzetne važnosti za privredni razvoj opštine. Saobraćajnica omogućava pristup priobalnom neizgrađenom dijelu opštine, te omogućava izgradnju planiranih turističkih kapaciteta na tom području.
Namjena i cilj programa: Aktiviranje i valorizacija turističkih potencijala ovog područja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Dobijanje urbanističko-tehničkih uslova➤ Izrada idejnog rješenja➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projektne dokumentacije i revizija projekta
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana saobraćajna situacija, rasterećenost saobraćajne infrastrukture i unapređenje turističke ponude
Izlazni indikatori: Urađen projekat
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 200.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora, turisti i privredni subjekti
Period implementacije: 2021. godina
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.4. Rekonstrukcija magistralnog puta Lipci - Ljuta
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Rekonstrukcija postojećeg puta sa ciljem da se poprave vozno-dinamičke karakteristike i spriječi negativni uticaj klimatskih promjena na put dužine dionice 15 km. Glavni projekat se radi (vrijednost projekat + revizija 120.000 €) i treba da bude gotov do kraja juna 2020. godine. Izvođenje radova se planira za kraj 2021/početak 2022 godine, a procjenjuje se da će radovi i eksproprijacija koštati oko 10.000.000€.
Namjena i cilj programa: Bolje povezivanje Kotora s ostatkom Crne Gore i šireg okruženja
Aktivnosti: Izrada i revizija projektne dokumentacije
Projektni ishod (očekivani rezultat): Smanjenje gužve
Izlazni indikatori: Smanjen broj incidenata na putnom pravcu Lipci - Ljuta
Odgovorna strana: Uprava za saobraćaj Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10.000.000 €, Uprava za saobraćaj
Ciljne grupe/korisnici: Građani i privredni subjekti
Period implementacije: 2020 - 2022
Monitoring i evaluacija: Uprava za saobraćaj i Komisija za praćenje i realizaciju Strateškog plana razvoja Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja:

1.1.5. Rekonstrukcija magistralnog puta Kamenari - Lipci

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture

Opis projekta:

Rekonstrukcija postojećeg puta sa ciljem da se poprave vozno-dinamičke karakteristike i spriječi negativni uticaj klimatskih promjena na put dužine dionice 6,5 km. Završena je tenderska procedura, međutim bila je žalba koja se sad nalazi u državnoj komisiji. Planirano je da Glavni projekat (vrijednost projekat + revizija 70.000 €) bude gotov do kraja 2020. godine. Izvođenje radova se planira za kraj 2021 i početak 2022 godine, a procjenjuje se da će radovi I eksproprijacija koštati oko 5.000.000€.

Namjena i cilj programa:

Popravka vozno - dinamičke karakteristike puta

Aktivnosti:

Izrada i revizija projektne dokumentacije

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolje povezivanje Kotora s ostatkom Crne Gore i šireg okruženja

Izlazni indikatori:

Smanjen broj incidenata na putnom pravcu Kamenari - Lipci

Odgovorna strana:

Uprava za saobraćaj Crne Gore

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

5.000.000 €, Uprava za saobraćaj

Ciljne grupe/korisnici:

Građani i privredni subjekti

Period implementacije:

2020 - 2022

Monitoring i evaluacija:

Uprava za saobraćaj, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja:

1.1.6. Realizacija projekta sanacije tunela „Vrmac“

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture

Opis projekta:

Izvođenje građevinskih radova, elektro-radova, radova na ventilacionom sistenu

Namjena i cilj programa:

Rješavanje saobraćajnih problema i povećanje bezbjednosti

Aktivnosti:

- Izrada projekta i revizija istog
- Raspisivanje javnog poziva
- Zbor izvođača
- Izvođenje radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Završetak radova u predviđenom roku

Izlazni indikatori:

Broj incidentnih situacija u tunelu

Odgovorna strana:

Uprava za saobraćaj Crne Gore

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1.300.000 €, Uprava za saobraćaj

Ciljne grupe/korisnici:

Građani i privredni subjekti

Period implementacije:

2020. godine građevinski radovi, 2021. godine ostali radovi

Monitoring i evaluacija:

Uprava za saobraćaj i Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.7. Realizacija projekta rekonstrukcije saobraćajnice od ulaza u ulicu Tabačina do ulaza u parking Benovo
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Navedena saobraćajnica predstavlja usko grlo i na ovaj način se omogućava lakše uključivanje i isključivanje automobila i autobusa u saobraćaj kao i smanjenje gužvi i zastoja u saobraćaju prilikom uključivanja i isključivanja u saobraćajne tokove.
Namjena i cilj programa: Projekat je namjenjen svim građanima, privrednim subjektima i turistima
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada i revizija projekta➤ Izbor izvođača radova i nadzora➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Rasterećenje saobraćajne infrastrukture, poboljšana saobraćajna komunikacija i unapređena turistička ponuda
Izlazni indikatori: Realizovan projekat
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 100.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora, turisti i privredni subjekti
Period implementacije: 2020. godina
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja:

1.1.8. Realizacija projekta izgradnje kružnog toka kod otvorenog plivačkog bazena

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture

Opis projekta:

Projekat podrazumijeva izgradnju kružnog toka kod otvorenog bazena. Na ovaj način se omogućava lakše uključivanje automobila u saobraćaj i smanjenje gužvi u saobraćaju

Namjena i cilj programa:

Smanjenje saobraćajne gužve

Aktivnosti:

- Izrada
- Revizija projekta
- Izvođenje radova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšana saobraćajna komunikacija

Izlazni indikatori:

Smanjenje gužvi u saobraćaju

Odgovorna strana:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

200.000 €, budžet Opštine Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora, turisti i privredni subjekti

Period implementacije:

2024. godine

Monitoring i evaluacija:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja:

1.1.9. Realizacija projekta izgradnje pothodnika

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture

Opis projekta:

Veliki broj turista koji kruzerima dolaze u naš grad postaju remetilački faktor u odvijanju saobraćaja. Jednim kruzerom dođe par hiljada posjetilaca koji zagospodare pješačkim prelazima i praktično parališu saobraćaj. Ovaj problem treba rješavati podzemnim prolazom, na koji bi se usmjerili turisti carinskim i policijskim procedurama.

Namjena i cilj programa:

Smanjenje saobraćajnih gužvi u gradu

Aktivnosti:

- Izvođenje radova
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje saobraćajne komunikacije, unaprijeđena turistička ponuda

Izlazni indikatori:

Realizacija projekta

Odgovorna strana:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1.650.000 €, budžet Opštine Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora, turisti I privredni subjekti

Period implementacije:

2020. godine

Monitoring:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja:

1.1.10. Realizacija projekta saobraćajnice Školski centar – III put

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture

Opis projekta:

Postojeća saobraćajnica od Doma zdravlja do Školskog centra predstavlja usko grlo u odvijanju saobraćaja. Zbog rješavanja tog problema pristupilo se realizaciji ovog projekta kojim će se povezati ova saobraćajnica sa III putem.

Namjena i cilj programa:

Namjenjena je građanima Kotora i učenicima

Aktivnosti:

- Izrada i revizija projekta
- Izbor izvođača radova i nadzora
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje saobraćajne komunikacije

Izlazni indikatori:

Realizacija projekta

Odgovorna strana:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

100.000€, budžet Opštine Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora i učenici

Period implementacije:

2020. godine

Monitoring i evaluacija:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.11. Realizacija projekta saobraćajnice Rakite – zatvoreni plivački bazen
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Na ovaj način će se izvršiti rasterećenje glavne saobraćajnice i kružnog toka, kao i bolja povezanost saobraćajnice Muo - Prčanj - Stoliv
Namjena i cilj programa: Rasterećenost saobraćajnice i kružnog toka i lakše uključivanje u saobraćajne tokove prema pravcu Muo -RPrčanj - Stoliv
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ rješavanje imovinsko pravnih odnosa➤ Izrada i revizija projekta➤ Izbor izvođača radova i nadzora
Projektni ishod (očekivani rezultat): Rasterećenje saobraćajne infrastrukture i poboljšana saobraćajna komunikacija
Izlazni indikatori: Smanjenje pritiska na kružni tok
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 450.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i učenici
Period implementacije: 2020 - 2021
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.12. Realizacija projekta saobraćajnice naselje Bigovo - turističko naselje Bigova Bay
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Izgradnja saobraćajnice do turističkog naselja Bigova Bay
Namjena i cilj programa: Svrha komunalnog opremanja
Aktivnosti: Realizacija projekta
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povezivanje turističkog naselja sa postojećom saobraćajnom infrastrukturom i unaprijeđena turistička ponuda
Izlazni indikatori: Realizacija projekta
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2.000.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Garađani i turisti
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.13. Izgradnja saobraćajnice Krstac-Kotor
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Planira se izgradnja nove saobraćajnice koja će da zadovolji uslove nesmetanog dvosmjernog saobraćaja. Početak realizacije zavisi od PUP-a Kotor kojim treba da bude definisan koridor saobraćajnice. Plan Uprave je da odmah po usvajanju PUP-a zatražimo UTU i raspisemo tender za projektovanje, a odmah nakon završetka projekta i tender za izvođača. Prema našoj viziji put bi bio dužine oko 16 km, i projektovanje i izgradnja, bez eksproprijacije koštali bi oko 16 miliona €.
Namjena i cilj programa: Bolje povezivanje Kotora s ostatkom Crne Gore i šireg okruženja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Nesmetani dvosmjerni saobraćaj
Izlazni indikatori: Povećanje sigurnosti i brzine protoka saobraćaja
Odgovorna strana: Uprava za saobraćaj Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 16.000.000 €, Uprava za saobraćaj
Ciljne grupe/korisnici: Građani i privredni subjekti
Period implementacije: 2020 - 2024
Monitoring i evaluacija: Uprava za saobraćaj, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.14. Realizacija projekta rekonstrukcije lokalnog puta Stara Forteca-Lastva Grbaljska (dionica Stara forteca-Bratešići)
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opis projekta: Pomenuti putni pravac ima status lokalnog puta s izraženom frekvencijom saobraćaja sa jedne, te izrazito lošim saobraćajnim uslovima sa druge strane. Činjenica da će se tokom 2020. godine pristupiti realizaciji projekta izgradnje dionice bulevara kroz Grbalj (odvijanje saobraćaja Jadranskom magistralom će biti otežano ili čak povremeno ili potpuno obustavljeno) dijelom je pospješila potrebu rekonstrukcije navedene dionice, jer pomenuti putni pravac predstavlja alternativnu saobraćajnicu za koliko toliko normalno odvijanje saobraćaja.
Namjena i cilj programa: Obezbjedenje uslova za normalno odvijanje saobraćaja tokom gradnje bulevara
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Donošenje investicione odluke➤ Izrada predmjera radova➤ Raspisivanje tendera➤ Izbor izvođača i nadzora➤ Izvođenje radova
Projektni ishod (očekivani rezultati): Obezbjedenje uslova za normalno odvijanje saobraćaja
Izlazni indikatori: Povećanje sigurnosti i brzine protoka saobraćaja
Odgovorna strana: Uprava za saobraćaj i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 200.000€, budžet države i budžet opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turisti, privredni subjekti
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Uprava za saobraćaj i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Razvoj putne infrastrukture

Projektna ideja: 1.1.15. Rekonstrukcija raskrsnice u Risnu izgradnjom kružnog toka(skretanje ka bolnici)
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – razvoj putne infrastrukture
Opi projekta: Rekonstrukcija postojeće raskrsnice uz zauzimanje djelova postojećeg parka i šetališta za potrebe izgradnje kružnog toka i dijela saobraćajnice do kapije kruga Specijalne bolnice.
Aktivnosti : Usaglašavanje idejnog projekta sa Državnim organom nadležnim za magistralne puteve i sa JP za upravljanje morskim dobrom (jedan izlaz sa raskrsnice je ulaz u Luku Risan). Izrada konačnog idejnog projekta. Obezbeđivanje izvora finansiranja. Dobijanje potrebnih dozvola. Izbor i angažovanje izvođača. Izvođenje radova. Primopredaja radova, tehnički prijem i puštanje u eksploataciju
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećanje saobraćajne propusnosti raskrsnice i jadranske magistrale, kao i sporedne saobraćajnice koja vodi prema: Bolbici, Domu starih, Kapeli, Marketu, naseljima Bujevina i Pješčina u kojima živi oko 1000 stanovnika. Ovu sporednu saobraćajnicu koriste i turisti da njome stignu do Krivošija i dalje zbog izazova koje pruža svojim serpentinama i pogleda na zaliv. Podrška uključenju Bolnice Risan u pružanju usluga zdravstvenog turizma I izgradnji stambenih objekata za stanovanje visokog i srednjeg medicinskog kadra bolnice.
Izlazni indikatori: Procenat neophodnih intervencija nadležnih inspekcija i saobraćajne policije radi rješavanja saobraćajnih prekršaja i nepropisnog parkiranja zbog neadekvatno regulisanog saobraćaja na raskrsnici (očekuje se prestanak potrebe ili drastično smanjenje ovih intervencija). Komforniji pristup i ukupno bolji utisak svih turista koji otvorenim autobusima organizovano iz Kotora posjećuju mozaike. Bolji opšti utisak svih gostiju o komunalnoj uređenosti Risna i prisustvu brige o infrastrukturi te smanjenje primjedbi gostiju na navedeno. Smanjenje broja saobraćajnih prekršaja i nesreća na ovoj raskrsnici i značajno unapređena bezbjednost svih učesnika
Odgovorna strana: Definisaće se ugovorom između Državnog organa za upravljanje i brigu o magistralnim putevima, morskog dobra I Opštine Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 300.000 eura , Uprava za saobraćaj Crne Gore
Ciljne grupe/korisnici: Građani Risna, turisti i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.1. Realizacija projekta vodosnabdijevanja Pobrđa, Vranovića, Lješevića i Bigova
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Područje Donjeg Grblja nije pokriveno vodovodnim sistemom, a investiciono je veoma atraktivno. Trasa vodovoda za turističko naselje „Bigova Bay” je dio generalnog rješenja vodosnabdijevanja donjeg Grblja kojoj gravitiraju i sela Pobrđe, Vranovići, Lješevići i Bigovo pa je potrebno izraditi nedostajuću projektnu dokumentaciju i realizovati ovu fazu generalnog rješenja za vodosnabdijevanje tog područja.
Namjena i cilj programa: Realizacijom ovog projekta steći će se uslovi za intezivnijim razvojem turizma i poljoprivrede.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projektne dokumentacije,➤ Izbor izvođača radova i nadzora,➤ Tehnicki prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećana investiciona aktivnost u turizmu, poboljšanje kvaliteta života lokalnog stanovništva
Izlazni indikatori: Broj priključaka
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 5.700.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turisti i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.2. Realizacija projekta vodosnabdijevanja Donjeg Grblja I Lastve Grbaljske – I faza
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Generalno rješenje vodosnabdijevanja Donjeg Grblja i Lastve Grbaljske nije pokriveno vodovodnim sistemom, a investiciono je veoma atraktivno. Trasa vodovoda za turističko naselje „Bigova Bay” je dio generalnog rješenja vodosnabdijevanja Donjeg Grblja kojoj gravitiraju i sela Pobrđe, Vranovići, Lješevići i Bigovo, pa je potrebno izraditi nedostajuću projektnu dokumentaciju i realizovati ovu fazu generalnog rješenja za vodosnabdijevanje tog područja.
Namjena i cilj programa: Realizacijom ovog projekta steći će se uslovi za intezivnijom razvojem turizma i poljoprivrede.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada i revizija projekta,➤ Izbor izvođača radova i nadzora➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećana investiciona aktivnost u turizmu, poboljšanje kvaliteta života lokalnog stanovništva
Izlazni indikatori: Broj priključaka
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 6.700.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani , turisti i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.3. Realizacija projekta rekonstrukcije cjevovoda Kostanjica - Morinj
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Pošto je postojeći cjevovod postavljen veoma plitko i zbog starosti je veoma podložan havarijama, potrebno je realizovati njegovu radikalnu rekonstrukciju. Ovim projektom je predviđeno rješavanje problema provlačenjem kevlarske čarape kroz postojeći cjevovod
Namjena i cilj programa: Kvaliteno rješavanje distribucije vode adekvatnim pritiskom
Aktivnosti: Izbor izvođača radova i nadzora
Projektni ishod (očekivani rezultat): Kvalitetno vodosnabdijevanje građana Morinja i Kostanjice i smanjenje gubitaka
Izlazni indikatori: Broj priključaka
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 600.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani i turisti
Period implementacije: 2022. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.4. Realizacija projekta povezivanja rezervoara Stara Forteca sa cjevovodom u Privrednoj zoni sa priključenjem na regionalni vodovod
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Ovim projektom bi se rezervoar Stara forteca priključio na regionalni vodovod čime bi se stvorili uslovi za stabilno snabdijevanje područja industrijske zone
Namjena i cilj programa: Poboljšano snabdijevanje i stvaranje uslova za stabilne protivpožarne instalacije u industrijskoj zoni
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada i revizija projekta➤ Izbor izvođača radova i nadzora➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Stabilno vodosnabdijevanje područja
Izlazni indikatori: Isporučena količina vode i smanjenje restrikcije
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 120.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Privredni subjekti i građani
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.5. Realizacija projekta rekonstrukcije rezervoara i cjevododa na potezu Muo -Stoliv
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Realizacijom ovog projekta staviće se u funkciju rezervoari na potezu Muo - Stoliv čime će se omogućiti stabilno vodosnabdijevanje ovog područja sa smanjenjem utroška električne energije i gubitaka na mreži
Namjena i cilj programa: Omogućavanje stabilnosti vodosnabdijevanja i gubitaka na mreži
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada i realizacija projekta rekonstrukcije➤ Izbor izvođača radova i nadzora
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka
Izlazni indikatori: Kvalitet vodosnabdijevanja
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 500.00 € , budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani I privredni subjekti
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.6. Realizacija projekta detekcije gubitaka na mreži
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Nivo tehničkih gubitaka u vodovodnoj mreži nedopustivo je visok, pa je potrebno sistematski rješavati taj problem. Neophodna je izrada projekta koji će definisati prioritete, metodologiju i praćenje rezultata intervencija.
Namjena i cilj programa: Smanjenje tehničkih gubitaka u vodovodnom sistemu
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada i revizija projektne dokumentacije➤ Realizacija projekta➤ Praćenje efekata
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje vodosnabdijevanja I smanjenje gubitaka
Izlazni indikatori: Smanjeni gubici vode na vodovodnoj mreži
Odgovorna strana: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 100.000 € , budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.7. Realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po visini pritiska
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Visina pritiska jedan je od osnovnih uzroka velikih gubitaka i čestih havarija na mreži. Glavni rezervoar kotorskog vodovoda se nalazi na 78m nv, a distributivni su na visinama 65 - 68m, što uslovljava visok nivo pritiska u donjim zonama grada, a zbog konfiguracije terena - nedovoljan za gornje zone te se nameće potreba za ugradnjom buster stanica na pojedinim područjima. Takve karakteristike sistema nameću neophodnost realizacije ovog projekta.
Namjena i cilj programa: Smanjenje gubitaka i troškova na mreži
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ izbor projektanta i revidenta➤ Izrada i revizija projekta➤ Realizacija projekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka
Izlazni indikatori: Broj havarija i gubici na vodovodnoj mreži
Odgovorna strana: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
gzUkupni budžet i izvor finansiranja: 300.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring i evaluacija: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.8. Realizacija projekta sanacije izvorišta, šahtova i čvorišta
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: S obzirom da su šahtovi i čvorišta slabe tačke vodovodnog sistema, s aspekta gubitaka i nepouzdanosti propuštanja ventila, neophodno je sistematski urediti stanje u tom segmentu vodovodne mreže.
Namjena i cilj programa: Smanjenje gubitaka u mreži i omogućavanje efikasne manipulacije
Aktivnosti: Defektaža i utvrđivanje postojećeg stanja, izrada tehničke dokumentacije po prioritetima, realizacija tehničke dokumentacije
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje vodosnabdijevanja, smanjenje gubitaka i mogućnost lakšeg upravljanja sistemom
Izlazni indikatori: Broj zamjenjenih ventila, gubici na vodovodnoj mreži
Odgovorna strana: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 160.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.9. Realizacija projekta hidrogeoloških istraživanja izvorišta „Simiž“ - Šišići
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Vodoizvorište Simiž se nalazi na 115 m nv što ga čini dragocjenim zbog mogućnosti gravitacionog distribuiranja vode. Ima veliku izdašnost u dobrom dijelu godine pri sadašnjoj uređenosti izvorišta i kaptaže, pa su to i razlozi za realizaciju ovog projekta
Namjena i cilj programa: Smanjenje troškova poslovanja DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor i poboljšanje vodosnabdijevanja
Aktivnosti: Izbor projektanta i revidenta, izrada projektne dokumentacije, izbor izvođača i nadzora radova, realizacija projekta, tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje troškova poslovanja
Izlazni indikatori: Gubici na vodovodnoj mreži
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 500.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani i privredni subjekti
Period implementacije: 2022. godine
Monitoring Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.2. Poboljšanje vodosnabdijevanja

Projektna ideja: 1.2.10. Realizacija projekta hidrogeološkog istraživanja izvorišta iznad Škurde
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture – poboljšanje vodosnabdijevanja
Opis projekta: Postoji indicija da u gornjem toku Škurde postoje vodoizvorišta pa je u tom smislu potrebno izraditi projekat hidrogeoloških vodoistraživanja. Ukoliko se pokaže da postoje određene komercijalne količine vode za njeno stavljanje u funkciju, potrebno je uraditi projektnu dokumentaciju.
Namjena i cilj programa: Poboljšanost vodosnabdijevanja
Aktivnosti: Izbor projektanta i revidenta
Projektni ishod (očekivani rezultat): Gubici na vodovodnoj mreži
Izlazni indikatori: Smanjeni gubici na vodovodnoj mreži
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 250.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani
Period implementacije: 2022. godine
Monitoring DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3 Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja:

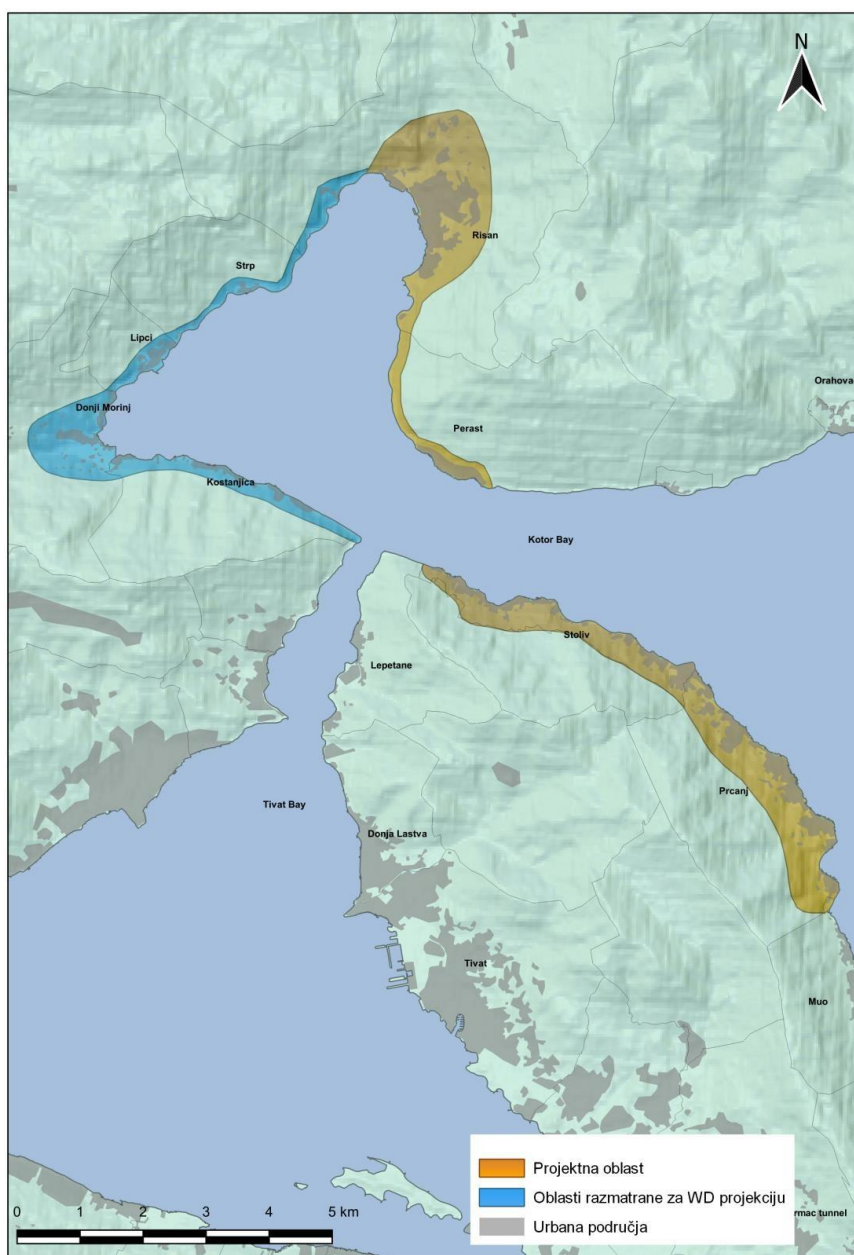
1.3.1. Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali - Bokokotorski zaliv

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje kanalizacionog sistema

Lokacija na kojoj se planira projekat vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda u Bokokotorskom zalivu su naselja u Kotoru Risan, Perast, Muo, Prčanj i Stoliv u Kotoru.

Projektno područje obuhvata naselja Muo, Prčanj i Stoliv na južnoj strani i centar Kotorskog zaliva i naselja Risan i Perast na sjevernoj strani Kotorskog zaliva. Dodatno, potrebe za vodom duž sjevernog dijela zaliva između tjesnaca Verige i Risna treba uzeti u obzir, jer je područje povezano sa tranzitnim vodovodnim vodom Muo-Prčanj-Stoliv nizvodno od tjesnaca Verige.

Predmetnim projektom se predviđa:

- 1 Glavni projekat kanalizacione mreže u Risnu
- 2 Glavni projekat kanalizacione mreže u Perastu
- 3 Glavni projekat mreže vodosnabdijevanja u Risnu
- 4 Glavni projekat mreže vodosnabdijevanja u Perastu
- 5 Glavni projekat vodosnabdijevanja Prčanj - Stoliv (uključujući priključke na linije snabdijevanja u i iz rezervoara)
- 6 Glavni projekat kanalizacione tranzitne linije Stoliv – Muo
- 7 Glavni projekat podvodnog tranzitnog kanalizacionog voda od Stoliva do Perasta uključujući glavnu transmisionu pumpnu stanicu (Perast - Stoliv)
- 8 Glavni projekat tranzitne linije otpadnih voda Risan - Perast, uključujući glavnu pumpnu stanicu u Risnu

Opis projekta:

Projekat se odnosi na odvođenje otpadnih voda u naseljima Risan i Perast, opština Kotor. Izgradnja nove kanalizacione mreže u decentralizovanim naseljima sa visokim potencijalom za razvoj turizma i priključenje istih na PPOV direktno će uticati na smanjenje zagađenosti ekološki osjetljivog područja Bokokotorskog zaliva, a stanovništvo koje živi u ovom projektnom području imaće direktne koristi od realizacije ovog Projekta.

Koncept Projekta zasnovani su na rezultatima pripreme studije pod nazivom: „Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali, Faza V – Komponenta 2” (Fichtner Water & Transportation) koja je završena 2016.godine i koja je na raspolaganju KfW banci, Korisniku i Agenciji za implementaciju projekta, kao i na dogovorima između KfW banke, Korisnika i Agencije za implementaciju projekta u toku lokalne procjene Projekta, uključujući kasnije razgovore u vezi finansiranja odgovarajućih projektnih mjera iz sredstava Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF).

Bokokotorski zaliv sastoji se od nekoliko uvala objedinjenih uskim kanalima. To je osjetljivo područje sa visokom ekološkom i kulturološkom vrijednošću i od najvećeg značaja za turističku privredu u Crnoj Gori. Bokokotorski zaliv je dijelom zaštićen pod UNESCO-ovom klasifikacijom svjetske baštine i pod raznim oblastima zaštite životne sredine i kulture. U prethodnim fazama su implementirane velike investicije u poboljšanje vodovodne i kanalizacione infrastrukture, uključujući i izgradnju zajedničkog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (PPOV) Tivat-Kotor.

PPOV Tivat/Kotor je u funkciji od aprila 2016. godine i već je doprinio poboljšanju kvaliteta vode u Kotorskom zalivu. Međutim, i pored ovih poboljšanja, voda za kupanje u Kotorskom zalivu je i dalje zagađena. Eutrofikacija je naročito izražena u unutrašnjim ležištima (fitoplankton cveta u Kotorskom i Risanskom zalivu).

Ovo je uglavnom zbog činjenice da četiri glavna naselja u opštini Kotor još uvijek nisu pokrivena kanizacionim sistemom. Naselja Risan, Perast, Stoliv i Prčanj su srednjovekovni stari gradovi i dijelom su pod zaštitom UNESCO-a. Pripadaju glavnim turističkim atrakcijama u Crnoj Gori. Trenutno većina kuća ima septičke jame koje često ispuštaju ili direktno ispuštaju otpadne vode u okolinu i tako predstavljaju prijetnju, u smislu zagađenja podzemnih voda i samog zaliva. Štaviše, kanizaciona infrastruktura zahtijeva hitnu sanaciju da bi se mogla opsluživati maksimalna potrošnja tokom turističke sezone. Stoga predložena akcija ima za cilj proširenje kanizacionog sistema u ovim naseljima i priključenje na centralni kanizacioni sistem Kotora. Kroz investicije će dodatnih 6.500 ljudi imati pristup sanitarnim uslugama (Risan, Perast, Stoliv, Prčanj), što direktno rezultira smanjenjem zagađenja ekološki osjetljivog Kotorskog zaliva. Na osnovu studije izvodljivosti, planirano je da se Risan i Perast povežu na već postojeći kanizacioni sistem Kotora u Stolivu, preko podmorskog cjevovoda Perast - Stoliv i magistralnog prenosa do Prčnja. Ovo je takođe preduslov za proširenje kanizacione mreže u naseljima Stoliv i Prčanj.

Zbog karaktera srednjovekovnih gradova i potencijalnog uticaja na turističku aktivnost, neke ograničene mjere sanacije vodovodne i kanizacione infrastrukture se mogu sprovesti istovremeno, da se izbjegne ponovna ekskavacija ulica sa potencijalnim uticajem na istorijske zgrade i urbane oblasti i ometanje turistička aktivnost.

Namjena i cilj programa:

Cilj projekta je postizanje ekološkog i higijenski sigurnog odlaganja otpadnih voda iz većih naselja koja okružuju Kotorski zaliv, koji je identifikovan kao vrlo osjetljivo područje. Izgradnja kanizacionog sistema koja je predložena ovim projektom, obuhvata naselja koja pripadaju glavnim turističkim atrakcijama na Jadranskoj obali i koja su zaštićena od strane UNESCO-a.

Izgradnjom planirane kanizacione infrastrukture, projekat će doprinijeti poboljšanju i održivoj zaštiti životne sredine i vodnih resursa u primorskom dijelu Crne Gore, a sve u cilju postizanja usaglašenosti sa Direktivom o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda 91/271/EEC u projektnom području i pripreme Crne Gore za proces pridruživanja EU.

Očekivani uticaj Projekta (opšti cilj) je pružanje podrške ekonomskom razvoju Crne Gore promovisanjem turizma na crnogorskom primorju i unapređenjem zaštite životne sredine i vodenih resursa u primorskom region kao segmenta održivog razvoja.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Predviđeni rezultati Projekta (cilj projekta) su povećanje stepena priključenosti na centralizovani kanalizacioni sistem uz adekvatno prečišćavanje otpadnih voda kao i obezbjeđenje smanjenja gubitaka vode.

Aktivnosti:

Obezbjeđivanje finansijskih sredstava, izrada i revizija projektne dokumentacije, izbor izvođača, izvođenje radova, tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Očekivani rezultati cjelokupnog projekta su povećanje stope priključenja na centralizovani kanalizacioni sistem i to povezivanjem dodatnih 12.000 stanovnika. Ukupno 84.300 ljudi (stanovnika i turista, na osnovu lokalnih razvojnih planova sa periodom planiranja do 2040. godine) će imati direktnu korist od implementacije predmetnog projekta.

Izlazni indikatori:

Dužina novih ili saniranih kanalizacionih cijevi – 40 km

Novi priključci na kanalizacionu mrežu-2000

Procenat stanovništva koje će biti povezano na kanalizacionu mrežu i PPOV Kotor/Tivat – 50 %

Očekivani rezultati cjelokupnog Projekta su veća stopa priključenja na centralizovani kanalizacioni sistem uz adekvatan tretman otpadnih voda povezivanjem 12.000 dodatnih ljudi i osiguranje smanjenja gubitka vode od 3.300 m³ / dan. Izgradnja nove kanalizacione mreže u decentralizovanim naseljima visokog turističkog potencijala i njihovo povezivanje sa PPOV-om direktno će uticati na smanjenje zagađenja ekološki osetljivog područja Kotorskog zaliva, a 84.300 ljudi će imati direktne koristi od sprovođenja Projekta.

Odgovorna strana:

KfW banka, Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORiT), Agencija za implementaciju projekata – Vodacom, Opština Kotor, ViK Kotor, Konsultant za implementaciju

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

Procijenjena ukupna vrijednost Projekta – 9,8 miliona Eura

Zapadnobalkanski Investicioni Okvir (WBIF) – 8,9 miliona Eura

Sopstveno učešće Opštine Kotor – 10 % vrijednosti investicione projektne mjere

Ciljne grupe/korisnici:

Indirektni korisnici -Građani koji naseljavaju područje BokoKotorskog zaliva

Direktni korisnici - Građani sljedećih naselja: Risan, Perast, Stoliv, Prčanj i Muo.

Period implementacije:

2019 - 2024

Monitoring i evaluacija:

Komisija za praćenje i realizaciju strateškog plana, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3 Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja:

1.3.2. Izrada studije opravdanosti - idejnog rješenja povezivanja svih naselja pokrivenih planovima na kanalizacioni sistem (prvenstveno naselja pokrivenih GUP-om)

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture-unapređenje kanalizacionog sistema

Opis projekta:

Prikaz planiranog konceptualnog rješenja, sa prikazom i navođenjem svih podataka neophodnih radi donošenja odluke i obezbjeđenja finansijskih sredstava, odnosno radi sagledavanja resursnih i prostornih mogućnosti i ograničenja izgradnje objekata sa ciljem da se usvoji makrolokacija i prostorna dispozicija, utvrde osnovne funkcionalne, tehnološke i tehničke karakteristike objekta, faznost građenja, odnos prema prostoru i životnoj sredini, odnosno definišu optimalni koridori.

Namjena i cilj programa:

Cilj projekta je postizanje ekološkog i higijenski sigurnog odvođenja otpadnih voda iz većih naselja i utvrđivanja prioriteta buduće gradnje. Izgradnja kanalizacionog sistema koja je predložena ovim projektom obuhvata naselja koja nijesu u cjelosti pokrivena kanalizacionom mrežom.

Aktivnosti:

- Izrada projektnog zadatka
- Izrada tenderske dokumentacije
- Raspisivanje tendera
- Izbor izvođača-projektanta
- Izrada projekta
- Revizija projektne dokumentacije
- Donošenje odluke o prioritetima izgradnje

Projektni ishod (očekivani rezultat)

Urađena studija opravdanosti

Izlazni indikatori:

Donesene odluke o izgradnji kanalizacionih mreža za pojedina naselja

Odgovorna strana:

Direkcija za uređenje i izgradnju

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

50.000€ ; budžet Opština Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Građani opštine Kotor

Period implementacije:

2023. godine

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja: 1.3.3. Izgradnja primarnog kanalizacionog sistema u Bigovi i turističkom naselju Bigova bay
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture-unapređenje kanalizacionog sistema
Opis projekta: Projekat predviđa izgradnju glavnog potisnog voda sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda i pomorskim ispustom dužine 300m kapaciteta 2500 ekvivalent stanovnika
Namjena i cilj programa: Rješavanje problema otpadnih voda
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor izvođača,➤ Javni poziv,➤ Izvođenje radova,➤ Tehnički prijem i➤ Primopredaja DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Projektni ishod (očekivani rezultat): Završetak navedenih aktivnosti
Izlazni indikatori: Broj priključaka, parametri ispravnosti vode u priobalnom pojasu,
Odgovorna strana: Invenstitor i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.500.000 €, budžet Opštine Kotor i kreditna sredstva
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici Bigove i korisnici turističkog naselja Bigova bay
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja: 1.3.4. Izrada katastra kanalizacionog sistema
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje kanalizacionog sistema
Opis projekta: Pošto ne postoji uredna i objedinjena dokumentacija kanalizacionog sistema, neophodno je uraditi katastar kanalizacionog sistema u geografskom informacionom sistemu
Namjena i cilj programa: Omogućavanje efikasnog upravljanja i simulacije različitih varijanti kanalizacionog sistema
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor programa za izradu programa katastra kanalizacionog sistema➤ Izrada programa➤ Formiranje organizacione jedinice (operatera) u okviru DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Projektni ishod (očekivani rezultat): Završetak navedenih aktivnosti
Izlazni indikatori: Efikasnost upravljanja
Odgovorna strana: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 100.000€, DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici opštine Kotor
Period implementacije: 2024. godine
Monitoring i evaluacija: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3 Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja:

1.3.5. Uklanjanje infiltracije/dotoka atmosferske vode u kanalizacionu mrežu

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje kanalizacionog sistema

Opis projekta:

Infiltracija atmosferskih voda u kanalizacioni sistem dovodi do povećanja protoka tokom kišnih perioda, što rezultira povećanim troškovima ispumpavanja i prečišćavanja, kao i hidrauličkim opterećenjem primarne kanalizacione mreže.

Namjena i cilj programa:

Smanjenje infiltracije atmosferskih voda u kanalizacioni sistem koje se dešava tokom kišnih perioda

Aktivnosti:

Ove mjere za sada obuhvataju:

- Popis kritičnih pozicija
- Dodatno ispitivanje relevantnih dionica mreže CCTV kamerama i obnovu oštećenih dionica
- Uklanjanje dotoka iz kanalizacionih šahtova, a zatim priključenje na obližnje kanale za atmosferske vode
- Uklanjanje priključenja oluka sa kanalizacione mreže i povezivanje na obližnje kanale za atmosferske vode ili puštanje da voda otiče na površini, daleko od kuća
- Obnovu šahtova
- Obnovu šahtova za vodomjere i izolaciju od obližnjih kanalizacionih šahtova/kanala
- Uklanjanje dovoda atmosferskih voda iz kanalizacionih šahtova/kanala
- Izrada predračuna radova i njihova realizacija

Projektni ishod (očekivani rezultat)

Smanjenje troškova ispumpavanja i prečišćavanja otpadnih voda

Izlazni indikatori:

Smanjenjena infiltracija atmosferskih voda u kanalizacioni sistem

Odgovorna strana:

ViK Kotor, Direkcija za uređenje i izgradnju, Vodacom

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

150.000€, budžet Opštine Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora

Period implementacije:

2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja: 1.3.6. Projekat kanalizacionog sistema Radanovići
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje kanalizacionog sistema
Opis projekta: Na cijelom području DUP Radanovići upotrijebljene vode se iz postojećih objekata disponuju u podzemlje individualnim septičkim jamama. Ubrzana izgradnja dovodi do stanja koje zahtijeva savremeno rjesenje prihvatanja upotrijebljenih voda. Rješenje se treba nasloniti na već usvojeni i djelimično realizovani koncept Kanalizacionog sistema Kotora. Dio Sistema poslije pjeskolova funkcioniše sifonski, te je na tom dijelu kanalizacioni sistem Radanovica nemoguće priključiti već se mora povezati sa kanalizacionim sistemom Industrijske zone. Izradu i realizaciju projekta uskladiti s izradom i realizacijom projekta bulevara Tivat - Budva.
Namjena i cilj programa Infrastrukturno opremanje područja DUP-a Radanovići uz korišćenje radova na planiranom bulevaru
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izdavanje urbanisticko-tehnickih uslova➤ Izbor projektanta➤ Izbor revidenta➤ Izbor izvodjaca➤ Izbor nadzora➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećanje infrastrukturne opremljenosti Opštine
Izlazni indikatori: Smanjenje septičkih jama
Odgovorna strana: Direkcija za uredjenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 500.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Gradjanj i privredni subjekti
Period implementacije: 2020 - 2024
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uredjenje i izgradnju Kotora i uprava za saobraćaj Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3 Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja: 1.3.7. Projekat kanalizacionog sistema Kavač
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje kanalizacionog sistema
Opis projekta: Na cijelom području DUP Kavač upotrijebljene vode se iz postojećih objekata disponuju u podzemlje individualnim septičkim jamama. Ubrzana izgradnja dovodi do stanja koje zahtijeva savremeno rjesenje prihvatanja upotrijebljenih voda. Više kote Kanalizacionog sistema treba priključiti neposredno prije pjeskolova dok niže kote je moguće priključiti na kanalizacioni sistem industrijske zone.
Namjena i cilj programa Stvaranje preduslova za realizaciju projekta kada nivo izgradnje ovog područja nametne njegovu realizaciju
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izdavanje urbanističko-tehničkih uslova➤ Izbor projektanta➤ Izbor revidenta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećanje infrastrukturne opremljenosti Opštine
Izlazni indikatori: Smanjenje broja septičkih jama
Odgovorna strana: Direkcija za uredjenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 450.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Gradjanj i privredni subjekti
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uredjenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema

Projektna ideja: 1.3.8. Projekat kanalizacionog sistema Škaljari
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture-unapređenje kanalizacionog sistema
Opis projekta: Na cijelom području Škaljara odvodnja upotrebljenih voda rješavana je izgradnjom individualnih, a za stambene objekte kolektivnih septičkih jama s upojnim bunarima lociranim uz objekte. U dijelu Škaljara naselja „Rakite” i „Novo naselje” je izgrađena kanalizaciona mreža, dok je za preostali dio MZ Škaljari predviđeno da se izgrade dva kraka od gornjih Škaljara do uključenja u kolektor u Njegoševoj ulici Ovim projektom je predviđena izrada projektne dokumentacije i njena realizacija
Namjena i cilj programa Infrastrukturno opremanje područja Škaljara kao gusto naseljenog područja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izdavanje urbanističko-tehničkih uslova➤ Izbor projektanta➤ Izbor revidenta➤ Izbor izvođača➤ Izbor nadzora➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećanje infrastrukturne opremljenosti Opštine
Izlazni indikatori: Smanjen broj septičkih jama
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 600 000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Gradjani i privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i uprava za saobraćaj Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projektna ideja: 1.4.1. Realizacija projekta žičare do tvrđave San Đovani
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture-razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Realizacijom ovog projekta varolizovale bi se izuzetne vrijednosti područja tvrđave San Đovani, Špiljara Tabačine, kanjona rijeke Škurde i učinili dostupni građanima i turistima
Namjena i cilj programa: Valorizacija postojećih resursa, prije svega tvrđave I bedema
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Revizija projekta➤ Izbor izvođača i nadzora➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje turističke ponude u njegovom kvantitativnom i kvalitativnom smislu
Izlazni indikatori: Realizacija projekta
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 7.000.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani i turisti
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projektna ideja: 1.4.2. Realizacija projekta izgranje žičare Dub (Privredna zona)- Kuk (Njeguši)
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Pomenuti projekat predstavlja realizaciju ideje o turistički atraktivnom povezivanju pomenutih lokacija sa ciljem valorizacije prirodnih ljepota zaliva, grada Kotora, te ekonomske koristi.
Namjena i cilj programa: Valorizacija prirodnih ljepota zaliva Ekonomske benefite investicije
Aktivnosti: Donošenje koncesionog akta, rješavanje imovinsko pravnih odnosa, raspisivanje javnog poziva, izbor koncesionara i sklapanje Ugovora o koncesiji, izbor izvođača i nadzora izvođenja radova
Projektni ishod (očekivani rezultati): Izgradnja žičare
Izlazni indikatori: Broj korisnika
Odgovorna strana: Vlada Crne Gore Ministarstvo ekonomije
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 25.000.000€, budžet države i koncesionar
Ciljne grupe/korisnici: Turisti Građani
Period implementacije: 2020 - 2024
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projektna ideja: 1.4.3. Realizacija projekta šetne staze Gurdić – Ljetna pozornica
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Rekonstrukcija ogradnih zidova i obloga od kamena odnosno popločavanje na dijelu koji do sada nije imao popločanu stazu (Citadela - Ljetna pozornica) osvjetljenje, hortikulturno uređenje, opremanje mobilijarom
Namjena i cilj programa: Valorizacija bedema
Aktivnosti: Izvođenje radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Završetak radova
Izlazni indikatori: Broj zadovoljnih posjetioca
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 235.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i turisti
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projektna ideja: 1.4.4. Realizacija projekta rekonstrukcije fontane kod kafane „Dojmi“
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Ugovor o rekonstrukciji fontane je potpisan krajem 2016. godine, ali radovi nijesu započeti niti je ugovor raskinut. Po izjavi izvođača evidentni su propusti u kvalitetu tehničke dokumentacije (mašinski dio), koje je neophodno otkloniti, kao preduslov nastavka, odnosno realizacije projekta. Autor projekta je arh. Vukanić, a po osnovu najboljeg rada izabranog na konkursu koji je raspisala opština Kotor. Slijedi dopuna projektne dokumentacije u dijelu mašinskog postrojenja i početak realizacije projekta.
Namjena i cilj programa: Uređenje javne površine u kontakt zoni
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Preprojektovanje mašinskog postrojenja (uz saglasnost autora)➤ Početak radova na objektu➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Rekonstrukcija fontane
Izlazni indikatori: Javno mnjenje - komentari
Odgovorna strana: Opština Kotor - Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 80.000 € - budžet Opštine Kotor,
Ciljne grupe/korisnici: Građani i turisti
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Opština Kotor, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projektna ideja: 1.4.5. Izgradnja marine u Risnu
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Na dijelu akvatorijuma ispred postojeće Luke Risan izgraditi marinu za komercijalne vezove plovila nautičkog turizma. Zbog povoljnih prirodnih uslova nije potreban masivni lukobran već samo dovoljno stabilna mjesta za vezivanje i koridori za komunikaciju do i od vezanih plovila. Broj vezova 150 za plovila koja mogu uploviti u Risanski zaliv na pogon koji ne zagađuje okolinu i ne proizvodi nikakve izduvne gasove. Na postojećem dijelu luke – mula će postojati komunalni vezovi
Namjena i cilj programa: Iskorišćavanje izuzetnih prirodnih prednosti zatvorenog fjorda - zaliva za gradnju relativno jeftinih vezova u luci lokalnog karaktera. Proširenje turističke ponude, povećanje broja gostiju i infrastrukturno snaženje Risna za razvoj svih vrsta turizma uključujući i elitni. Objedinjavanje turističke ponude Hotela „Teuta”, zdravstvenog turizma s osloncem na bolnicu i nautičkog turizma kroz novu marinu. Iskorak u unapređenju zaštite životne sredine i razvoj zdravih stilova života i aktivnog odmora.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor koncesionara za Luku Risan. Maksimalna podrška i davanje olakšica koncesionaru od lokalne samouprave➤ Fazna realizacija projekta➤ Uređenje postojeće luke u što kraćem roku➤ Izrada tehničke dokumentacije➤ Izvođenje radova➤ Puštanje u eksploataciju
Projektni ishod (očekivani rezultat): Iskorišćavanje izuzetnih prirodnih prednosti zatvorenog fjorda - zaliva za gradnju relativno jeftinih vezova u luci lokalnog karaktera, proširenje turističke ponude povećanje broja gostiju i infrastrukturno snaženje Risna za razvoj svih vrsta turizma uključujući i elitno objedinjavanje turističke ponude Hotela „Teuta”, zdravstvenog turizma s osloncem na bolnicu i nautičkog turizma kroz novu marinu. Iskorak u unapređenju zaštite životne sredine i razvoj zdravih stilova života i aktivnog odmora
Izlazni indikatori: Broj plovila i gostiju u toku godine, dužina boravka gostiju koji dolaze plovilima, povećanje prometa u ugostiteljskim i trgovačkim objektima i broj nautičara koji koriste usluge bolnice Risan
Odgovorna strana: Morsko dobro, Koncesionar, Lokalna samouprava
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 5 000 000€, koncesionar
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici Risna, turisti, gosti u svim vidovima smještaja u Risnu.
Period implementacije: 2020-2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Projektna ideja: 1.4.6. Izgradnja šetne staze Muo - Prčanj
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Pješačka komunikacija koja će u cjelosti omogućiti građanima i turistima nesmetan i bezbjedan pješački saobraćaj
Namjena i cilj programa: Proširiti turističku ponudu
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Konzervatorski uslovi➤ Urbanističko tehnički uslovi➤ Izrada i revizija projekta➤ Saglasnost nosioca aktivnosti „Morsko dobro”
Projektni ishod (očekivani rezultati): Završetak svih aktivnosti
Izlazni indikatori: Broj korisnika pješačke staze
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: JP „Morsko dobro”, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i turisti
Period implementacije: 2021-2024
Monitoring i evaluacija: JP „Morsko dobro”, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Naziv projekta: 1.4.7. Nautički turistički centar
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture-razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje
Opis projekta: Projektom se predviđa izgradnja Nautičkog turističkog centra na površini od 9210m ² i vodenoj poršini od 54.000m ² . Nautički turistički centar bi imao sljedeće sadržaje: Marinu sa 560 vezova; parking za 180 vozila, prostor za suve vezove za 56 plovila; komandni toranj, stazu za cilj za takmičenje veslača; objekat Marina klub od 1136 m ² sa recepcijom, upravom, sobom za ljekare, prostorom za carinu, policiju i najam; Marinu servis za plovila, popravke, rezervne djelove i pumpnu stanicu.
Namjena i cilj programa: Projakt ima za cilj izgradnju Nautičkog turističkog centra u kojem bi se pored glavne, lučke, odvijale i druge odnosno trogovačko servisne djelatnosti.
Projektni ishod (očekivani rezultat): Otvaranje Nautičkog turističkog centra, obogaćenje turističke ponudu grada i stvaranja uslove za pokretanje čitavog spektra novih manjih biznisa, napredak lokalne ekonomije i otvaranje novih radnih mjesta.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Marina sa 560 vezova➤ Parking za 180 vozila➤ Prostor za suve vezove za 56 plovila➤ Komandni toranj➤ Staza za takmičenje veslača➤ Marina klub➤ Marina servis
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Opština Kotor. investitori
Ciljne grupe/korisnici: Vlasinici jahti i drugih plovila, turisti, lokalno stanovništvo
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.1. Primarna mreža - izgradnja trafostanice KB 35 kV TS 110/35kV „Lastva”-TS35/10kV „Grbalj” 1

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

S obzirom da područje Grblja postaje sve veći potrošač električne energije, zbog atraktivnosti ovog područja u poslovnom i stambenom pogledu, izgradnja trafostanica je preduslov za neometan razvoj ovog područja.

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima Grblja

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima Grblja
Smanjenje preopterećenosti postojećih TS

Izlazni indikatori:

Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

2020. godine – 200.000 eura

2021. godine – 200.000 eura

2022. godine – 200.000 eura

Ukupo: 600.000 hiljada

Ozvor finansiranja: CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora i privredni subjekti

Period implementacije

2020 - 2023

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenja snabdijevanje električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.2. Primarna mreža - izgradnja trafostanice 35 i 10 kV od TS 35/10 kV Risan do krajnjeg stuba u mjestu Smokovac i do MBTS Smokovac i opremanje ćelije u MBTS Smokovac

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Izgradnja trafostanice i poboljšanje električne mreže

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Risan

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima Risna
Smanjenje preopterećenosti postojećih TS

Izlazni indikatori:

Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

150.600 eura
CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora i privredni subjekti

Period implementacije

2020. godina

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.3. Sekundarna mreža - Izgradnja trafostanica: KB 10 kV TS35/10kV Grbalj-TS 10/0,4kV Lastva Grbaljska
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Izgradnja trafostanice i poboljšanje električne mreže
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima Grblja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima Grblja Smanjenje preopterećenosti postojećih TS
Izlazni indikatori: Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 2020.godine - 200.000 eura 2021. godine - 200.000 eura 2022. godine - 200.000 eura Ukupno: 600.000 eura CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i privredni korisnici
Period implementacije 2020 - 2022
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.4. Izgradnja: 1. KDV 10kV od TS Mržep do TS Andrići; 2. KDV 10 kV Jadran Perast- TS Dražin Vrt; 3. DV 10kV Bigova-Glavatičići; 4. KDV TS Dražin Vrt-Orahovac
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem potrošnje električne energije potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor Smanjenje preopterećenosti postojećih TS
Izlazni indikatori: Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1. 130.252€ (2021.godine) 2. 113.500 € (2022. godine) 3. 54.600 € (2020. godine) 4. 113.500 € (2022. godine) 5. Ukupno 411.852 CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i privredni subjekti
Period implementacije 2020 - 2021
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.5. Izgradnja:

1. TS 10/0,4kV „Vranovići“ sa priključnim podzemnim KB 10kV. (ID 2216 i 2216-ED KOT);
2. TS 10/0,4kV 1x630 kVA „BR.1-PMKO“ sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu;
3. TS 10/0,4kV 1x1000kVA „BR.2-PMKO“ sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu;
4. TS 10/0,4kV 1x630 kVA „BR.3-PMKO“ sa priključnim vodom i uklapanjem u NN mrežu;
5. TS 10/04 kV Tujković sa uklapanjem u SN i NN mrežu;
6. TS 10/04 kV Markov RT 2 sa uklapanjem u SN i NN mrežu;

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem potrošnje električne energije potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor ,
Smanjenje preopterećenosti postojećih TS

Izlazni indikatori:

Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1. 60.000 €
2. 40.000 €
3. 84.000 €
4. 40.000 €
5. 42.000 €
6. 42.000 €

Ukupno 308.000

CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora i privredni subjekti

Period implementacije

2020. godine

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.6. Primarna mreža - Izgradnja trafostanice TS 35/10kV „Grbalj2” sa uklapanjem u 35 kV mrežu, KO
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Izgradnja trafostanice i poboljšanje električne mreže na području Grblja
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima Grblja Smanjenje preopterećenosti postojećih TS
Izlazni indikatori: Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Ukupno: 1.700.000 eura CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i privredni subjekti
Period implementacije 2021 - 2022
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.7. Izgradnja: <ol style="list-style-type: none">1. NDTS 10/0,4kV, 1x630kVA „Kavač6”, i uklapanje u SN i NN mrežu2. DTS 10/0,4kV, 630 kVA „ Popovići – Zagora” i uklapanje u SN mrežu3. NNM TR Jadran Perast
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem električne energije potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor Smanjenje preopterećenosti postojećih TS
Izlazni indikatori: Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ol style="list-style-type: none">1. 84.150 € 2020. godine2. 89.250 € 2020. godine3. 29.750 € 2020. godine Ukupno 203.150 CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i privredni subjekti
Period implementacije 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.8. Izgradnja: <ol style="list-style-type: none">1. MBTS Tujković 2 1x630 kVA;2. TS Paprat 2 46.7501x630 kVA;3. STS 10/0.4kV, 250 kVA "Pipoljevac" sa priključnim podzemnim 10 kV vodom;4. STS 10/0.4 kV, 160 kVA, "Gornji Orahovac" sa priključnim nadzemnim 10 kV vodom
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem električne energije potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor Smanjenje preopterećenosti postojećih TS
Izlazni indikatori: Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ol style="list-style-type: none">1. 46.750 €2. 46.750 €3. 29.750 €4. 66.300 € Ukupno 189.550€ CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora i privredni subjekti
Period implementacije 2022
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.9. Izgradnj:

1. DTS 1x630 kVA „TS BR7” u Popovoj ulici i uklapanje u postojeću SN I NN mrežu KO;
2. DTS 10/0,4 kV, 630 kVA „N6” sa uklapanjem u SN mrežu;
3. TS 10/0,4 kV 1x630 kVA „Nova 1” sa priključnim 10 KV vodom I uklapanjem NN mrežu region 5, prema DUP-u „Stoliv” KO;
4. izgradnja 35 I 10 kV od TS 35/10kV Risan do krajnjeg stuba u mjestu Smokovac I opremanje ćelije u MBTS Smokovac;
5. KB 10kV od TS 35/10kV „Grbalj” do TS 10/0,4kV Radanovići škola u dužini cca 2800m;
6. TS 10/0,4 kV,1x630kVA „Kavač12” sa uklapanjem u 10kV i NN mrežu

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem električne energije potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdjevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor
Smanjenje preopterećenosti postojećih TS

Izlazni indikatori:

Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1. 52.275 €
2. 99.000 €
3. 70.000 €
4. 150.600 €
5. 140.000 €
6. 150.000€

Ukupno 661.875€

CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora

Period implementacije

2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.10. Izgradnja: <ol style="list-style-type: none">35 kV kabla TS 35 /10 kV Bigova-TS 35/10 kV PržnoTS 10/04 kV Tujković s uklapanjem u SN i NN mrežuTS 10/04 kV Marko Rt 2 a uklapanjem u SN i NN mrežu
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem električne energije potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdjevanja električnom energijom Smanjenje preopterećenosti postojećih TS
Izlazni indikatori: Broj priključaka na električnu mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ol style="list-style-type: none">500.000 € (2022. godine)42.000 € (2020. godine)42.000 € (2020. godine) Ukupno 584.000€ CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora
Period implementacije 2020-2022
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.11. Opremanje mjerne ćelije 35 kV, Rekonstrukcija komplet zaštite, ugradnja glavnog upravljačkog ormara sa RTU uređajem i ožičenje u TS 35/10 kV Dobrota,
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Na TS Dobrota poboljšanje snabdijevanja električnom energijom može se ostvariti rekonstrukcijom TS
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naselju Dobrota
Izlazni indikatori: Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 123.500€ CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora
Period implementacije 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja: 1.5.12. Rekonstrukcija: 1. TS Sv. Vrača1, zamjena SN Bloka i transformatora 2. TS Livnica, zamjena SN Bloka 3. TS Rivijera, zamjena SN Bloka
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom
Opis projekta: Na pojedinim TS poboljšanje snabdijevanja električnom energijom i povećanje snage mogu se ostvariti zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora
Namjena i cilj programa: Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor projektanta i revidenta➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor
Izlazni indikatori: Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom
Odgovorna strana: CEDIS
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1. 25.500 € 2. 12.750 € 3. 12.750 € Ukupno 51.000€ CEDIS
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora
Period implementacije 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.13. Rekonstrukcija:

1. STS Čikić, zamjena transformatora sa TS160kV
2. STS Strp, zamjena transformatora sa TS160kV
3. STS Nalježiće, zamjena transformatora sa TS160kV
4. STS Crveni brijeg, zamjena transformatora sa TS160kV

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Na pojedinim TS poboljšanje snabdijevanja električnom energijom i povećanje snage mogu se ostvariti zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor

Izlazni indikatori:

povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1. 8.925 €
2. 7.625 €
3. 8.925 €
4. 8.925 €

Ukupno 34.400

CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora

Period implementacije

2020. godine

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.1.14. Rekonstrukcija:

1. TS 10/0,4 kV „Školski centar“- zamjena TR
2. TS 10/0,4 kV „Sv. Vrača III“- zamjena TR
3. TS 10/0,4 kV „Autokamp“- zamjena TR
4. TS 10/0,4 kV „Peani“- zamjena TR
5. TS 10/0,4 kV „Izgradnja“- zamjena TR

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Na pojedinim TS poboljšanje snabdijevanja električnom energijom i povećanje snage mogu se ostvariti zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor

Izlazni indikatori:

povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1. 10.500 €
 2. 12.800 €
 3. 12.800 €
 4. 10.500 €
 5. 7.000 €
- Ukupno 53.600€

CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora

Period implementacije

2020. godine

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.15. Rekonstrukcija:

1. TS 10/0,4 kV „ Andrići“ - zamjena SN blok
2. TS 10/0,4 kV „ Šarena gomila“ - zamjena SN blok
3. TS 10/0,4 kV „ URC“ - zamjena SN blok
4. TS 10/0,4 kV „ Prčanj kula“ - zamjena SN blok
5. TS 10/0,4 kV „ Stoliv kula“ - zamjena SN blok
6. TS 10/0,4 kV „ Dobojska“ - zamjena SN blok
7. TS 10/0,4 kV „ S39“ - zamjena SN blok

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Na pojedinim TS poboljšanje snabdijevanja električnom energijom i povećanje snage mogu se ostvariti zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor

Izlazni indikatori:

Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

7 x 8.000 € = 56.000 €

CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora

Period implementacije

2020. godine

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Projektna ideja:

1.5.16. Rekonstrukcija:

1. TS 10/0,4 Kv „Orahovac I“- zamjena NN blok
2. TS 10/0,4 Kv „Muo centar“- zamjena NN blok
3. TS 10/0,4 Kv „Risan 6“- zamjena NN blok

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj infrastrukture - unapređenje snabdijevanja električnom energijom

Opis projekta:

Na pojedinim TS poboljšanje snabdijevanja električnom energijom i povećanje snage mogu se ostvariti zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom naselja na teritoriji opštine Kotor

Aktivnosti:

- Izbor projektanta i revidenta
- Izrada projekta
- Izbor izvođača
- Izgradnja objekta
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Poboljšanje snabdijevanja električnom energijom u naseljima opštine Kotor

Izlazni indikatori:

povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom

Odgovorna strana:

CEDIS

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1. 6.000 €
2. 6.000 €
3. 6.500 €

CEDIS

Ciljne grupe/korisnici:

Građani Kotora

Period implementacije

2020- 2021

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo ekonomije, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.1. Realizacija projekta postavke „pilona“ za privez kruzera cijelom dužinom
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Izgradnja „pilona“ – samostalnog odbojnika za privez velikih brodova, cijelom dužinom
Namjena i cilj programa: Povećanje sigurnosti i bezbjednosti veza, biće takođe omogućen vez velikih kruzera bez obzira na njihovu dužinu i gas
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekne dokumentacije➤ Tenderska procedura za izbor izvođača➤ Izgradnja „pilona“
Projektni ishod (očekivani rezultat): Mogućnost sigurnog vezivanja kruzera najnovije generacije
Izlazni indikatori: Povećan broj najnovijih – najmodernijih kruzera, kredibilitet luke u segmentu bezbjednosti i povećanje kapaciteta luke
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.540.000 € Luka Kotor – 790.000 € Kreditno zaduženje: 750.000 €
Ciljne grupe/korisnici: Kruzing kompanije
Period implementacije 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.2. Nabavka i izgradnja priveznih bova u lučkom dijelu
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Stvaranje neophodnih tehničkih uslova za privez i siguran boravak kruzera u Luci Kotor
Namjena i cilj programa: Unapređenje uslova i bezbjednosti za vez kruzera
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Javna nabavka➤ Izbor izvođača
Projektni ishod (očekivani rezultat): Bolje tehničko rješenje za vez kruzera
Izlazni indikatori: Povećan broj kruzera
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.500.000 € 750.000 € – Luka Kotor 750.000 € - kreditno zadužnje
Ciljne grupe/korisnici: Kruzing kompanije
Period implementacije 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.3. Realizacija projekta parternog uređenja operativnog dijela Luke Kotor
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Uređenje platoa Luke – pristupne saobraćajnice, glavnog ulaza sa kontrolnim punktom, parking zone, pješačkog kordinora
Namjena i cilj programa: Poboljšanje sigurnosti i efikasniji transfer putnika koji izlaze sa kruzera
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača po fazama➤ Izvođenje radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Brži i sigurniji transfer putnika
Izlazni indikatori: Smanjenje gužvi koju prave putnici prilikom izlaska na plato luke
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 240.000€ Luka Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Putnici sa kruzera i turooperatori
Period implementacije 2021 - 2023
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.4. Nabavka i ugradnja priveznih bova u marinskom dijelu
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Nabavka bova kako bi se povećao kapacitet marine
Namjena i cilj programa: Povećanje kapaciteta marine, unapređenje kvaliteta usluge
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta➤ Izbor dobavljača➤ Postavka bova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Veći broj mega jahti u marini
Izlazni indikatori: Broj mega jahti, broj putnika
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 215.000 €, Luka Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Vlasnici jahti
Period implementacije 2023-2024
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.5. Nabavka i ugradnja trafoa 2.5 MW za potrebe marinskog dijela
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Postavka trafoa u cilju poboljšanja usluge i smanjenja zagađenja
Namjena i cilj programa: Poboljšanje usluge koju nudi Luka vlasnicima jahti, uz smanjenje zagađenje
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Potupak pribavljanja dozvole i➤ Postavka trafoa
Projektni ishod (očekivani rezultat): Smanjenje zagađenja vazduha I vode, zadovoljstvo vlasnika jahti uslugom
Izlazni indikatori: Veći broj jahti u marini
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 300.000 € , Luka Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Vlasnici jahti
Period implementacije 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.6. Nabavka i ugradnja pontona u marinskom dijelu- II faza
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Nabavkom pontona biće značajno povećan kapacitet marine
Namjena i cilj programa: Zaokruživanje tehničko-tehnološke cjeline u marinskom dijelu u cilju poboljšanja kapaciteta
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Tenderska procedura i➤ Nabavka i ugradnja
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećanje kapaciteta za jahte u marini
Izlazni indikatori: Veći broj jahti u marini
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 500.000 €, Luka Kotor 250.000 €, Luka Kotor 250.00 €, kreditno zaduženje
Ciljne grupe/korisnici: Vlasnici jahti
Period implementacije 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.7. Nabavka tender čamaca
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture- razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Nabavka plovila za transfer putnika sa brodova, na sidrima do operativne obale
Namjena i cilj programa: Unapređenje uslova za transfer putnika i smanjenje zagađenja okoline
Aktivnosti: izbor izvođača za nabavku plovila
Projektni ishod (očekivani rezultat): Smanjenje zagađenja vazduha i vode, kao i udobniji i brži transfer putnika
Izlazni indikatori: Pozitivno mišljenje putnika i kruzing kompanija
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 510.000€, Luka Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Putnici sa kruzera
Period implementacije 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 1. Razvoj infrastrukture

Prioritet 1.6. Razvoj Luke Kotor

Projektna ideja: 1.6.8. Čišćenje i dubljenje morskog dna
Područja i nivo prioriteta: Razvoj infrastrukture - razvoj Luke Kotor
Opis projekta: Čišćenje i dubljenje morskog dna, kako bi se povećao kapacitet za prijem kruzera, kao i povećao broj „komunalnih vezova” za lokalno stanovništvo
Namjena i cilj programa: Povećanje kapaciteta luke za prijem kruzera, kao i stvaranje uslova za vez barki, čiji su vlasnici lokalni stanovnici, pod posebnim povlašćenim uslovima
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta➤ Izbor izvođača
Projektni ishod (očekivani rezultat): Povećan kapacitet marine, veći broj barki lokalnih stanovnika
Izlazni indikatori: Povećan broj kruzera, povećan broj barki na vezu, čiji su vlasnici lokalni stanovnici grada
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 175.000€ , Luka Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Kruzing kompanije i lokalno stanovništvo - vlasnici barki
Period implementacije 2023. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja: 2.1.1. Izrada Programa podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede
Područja i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti
Opis projekta: Opština Kotor nema razvijenu poljoprivredu, osim dijelom u sektoru marikulture, što je, s obzirom na ukupnu teritoriju opštine i dinamičan razvoj turizma i ugostiteljstva, razvojni potencijal Kotora. Program podsticajnih mjera bi trebalo da predstavlja sistem mjera i aktivnosti kao što su subvencije, omogućavanja dugoročnog zakupa opštinskog zemljišta za poljoprivredne namjene, davanja garancija, podrške stvaranju klastera i brendova, osnivanje opštinske kancelarije za ruralni razvoj, promocija i slično.
Namjena i cilj programa: Stvaranje uslova za razvoj proizvodnje zdrave hrane, podrška ruralnim područjima, ekologija
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje radne grupe za izradu Programa➤ Prikupljanje i obrada podataka o poljoprivrednim potencijalima opštine➤ Izrada Nacrta programa podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede➤ Javna rasprava i usvajanje Programa podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede
Projektni ishod (očekivani rezultat): Veći stepen iskorišćenosti poljoprivrednog zemljišta, ekonomsko jačanje ruralnih oblasti, veći nivo prisustva lokalnih poljoprivrednih proizvođača u turističko-ugostiteljskoj ponudi
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Usvojen Program podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede➤ Povećane mjere opštinskih subvencija za poljoprivredu➤ Usvojena Odluka o uslovima zakupa opštinskog zemljišta za poljoprivredne namjene➤ Osnovan klaster proizvođača zdrave hrane, hotelijera i ugostitelja➤ Povećano učešće domaćih proizvoda u restoranskoj i trgovinskoj ponudi hrane
Odgovorna strana: Sekretarijat za razvoj preduzetništva komunalne poslove i saobraćaj opštine Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 5.000€, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turisti, turistička privreda
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za razvoj preduzetništva komunalne poslove i saobraćaj opštine Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja: 2.1.2. Razvoj preduzetništva
Područja i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti
Opis projekta: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada Programa razvoja preduzetništva➤ Direktne finansijske podrške ženskom preduzetništvu➤ Direktne finansijske podrške za započinjanje biznisa ili razvoj postojećih aktivnosti➤ Podrška razvoju preduzetništva mladih➤ Formiranje Privrednog savjeta➤ Podrška razvoju klastera i drugih udruženja preduzetnika
Namjena i cilj programa: Stvaranje povoljnih uslova za bavljenje biznisom, povećanje zaposlenosti, promocija preduzetništva. kreiranje uslova za pristupanje BFC SEE Programu
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada Programa razvoja preduzetništva➤ Priprema Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku ženskom preduzetništvu➤ Priprema Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za započinjanje biznisa ili razvoj postojećih aktivnosti➤ Priprema Odluke o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku preduzetništvu mladih➤ Priprema Odluke o formiranju Privrednog savjeta➤ Kreiranje baze postojeće privrede, strukovnih udruženja i investitora na teritoriji opštine Kotor
Projektni ishod (očekivani rezultat): Razvoj preduzetništva u opštini, povećana zaposlenost, bolja informisanost i pozitivan stav društva prema preduzetništvu. Kotor na listi BFC
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Usvojena Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku ženskom preduzetništvu➤ Usvojena Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za započinjanje biznisa ili razvoj postojećih aktivnosti➤ Usvojena Odluka o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava za podršku preduzetništvu mladih➤ Usvojen Program razvoja preduzetništva➤ Formiran Privredni Savjet➤ Povećane opštinske mjere podrške preduzetništvu➤ Povećan broj registrovanih preduzetnika/-ca tj. društava na teritoriji opštine➤ rast zaposlenosti na teritoriji opštine Kotor
Odgovorna strana: Opština Kotor, Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Godišnji budžet 60.000€ Za 2020. godine opredjeljeno je 15.000€ za žensko preduzetništvo i 10.000€ za podršku razvoju klastera. Sredstva namijenjena za podršku preduzetništvu mladih u iznosu od 5.000€, kao i za preduzetnike koji započinju ili razvijaju posao u iznosu 30.000€, biće planirana bužetom od 2021. god. sa tendencijom rasta.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Ciljne grupe/korisnici:
građanke i građani Kotora
Period implementacije:
2020-2024
Monitoring i evaluacija:
Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj; Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

građanke i građani Kotora

Period implementacije:

2020-2024

Monitoring i evaluacija:

Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj; Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja:

2.1.3. Izrada projekta tzv. Concept Store-a (Koncept prodavnica) na platou od Ljetnje pozornice do Citadele

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti

Opis projekta:

Održiv razvoj Kotora je zasnovan na integrisanom razvoju preduzetništva usmjerenog ka boljem korišćenju raspoloživih potencijala u sektoru turizma i kulturne baštine. Projektom bi se, na jednom mestu, objedinila lokalna ponuda u sektoru prerade hrane i kreativnih industrija usmjerenog ka unapređenju kulturnog turizma. Imajući u vidu već postojeće inicijative i formiranje klastera u okviru pomenutih sektora u Kotoru, neophodno je urediti popločani prostor od Ljetnje pozornice do Citadele na način da tu budu izloženi i predstavljeni proizvodi i različiti sadržaji autentičnog karaktera kotorskih/bokeških preduzetnika, kao svojevrsna alternativa uobičajenim, serijsko-tipskim sadržajima suvenirnica i postojećih radnji namijenjenih turistima. Ključna karakteristika ponude bi bila u autentičnosti proizvoda i inovativnosti usluge predstavljene kako turistima tako i lokalnom stanovništvu. Prostor bi bio idealan za male proizvođače proizvoda namijenjenih turistima, ali i za kulturno-umjetničku scenu, zanatstvo, antikvitete. Na taj način turisti i lokalno stanovništvo bi kupovali domaće proizvode i podsticali razvoj domaćeg preduzetništva

Projekat bi podrazumijevao izradu plana korišćenja prostora, izradu standarda i kriterija za selekciju ponude i ostalu prateću normativu u inicijalnoj fazi, a u razvojnoj i uspostavljanje prave Koncept prodavnice.

Namjena i cilj projekta:

Namjena i cilj projekta je u podsticanju lokalnog privatnog preduzetništva i u omogućavanju pristupa drugačijim sadržajima ponude za potrebe razvoja kulturnog turizma. Posredno, projektom se osnažuje razvoj inovativnosti i kreativnosti, kao i uključivanje mladih i drugih sistemski ranjivih grupa u proces sticanja prihoda od kulturnog turizma, posebno organizovanih u klasterne i druge savremene forme organizovanja privrede i saradnje sa javnim sektorom.

Aktivnosti:

- Formiranje radne grupe za izradu projekta u saradnji sa predstavnicima kotorskih preduzetnika i njihovih klastera
- Prikupljanje neophodnih odobrenja i saglasnosti
- Analiza raspoloživih sadržaja
- Izrada neophodne dokumentacije i finansijskog plana
- Usvajanje projekta
- Realizacija projekta
- Uspostavljanje inicijalne faze u kreiranju kotorske Koncept prodavnice i pružanje autentične ponude turistima i lokalnom stanovništvu

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Projektom bi se uredio, osmislio i kulturno-turistički valorizovao navedeni prostor. Uz vrlo mali broj zaposlenih, uz saradnju sa preduzetnicima i klasterima, sa jakom podrškom autentične domaće proizvodnje i kulturno-umjetničke produkcije, stvorio bi se finansijski stabilan i kulturno atraktivan prostor nove turističke posjete, na kom bi se na jednom mestu objedinila gradska ponuda autentičnih proizvoda i usluga. Konkursnim izdavanjem dijelova prostora (ili u cjelini kroz saradnju sa kotorskim klasterima), u kojima nije presudna visina zakupa već karakter ponude, dobila bi se javno-privatna kooperacija dugoročne samoodrživosti.

Izlazni indikatori:

Uradjen i usvojen projekat

Uređen i za posjete otvoren plato

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 50.000€, Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građanke i građani, turisti
Period implementacije: 2021 - 2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja: 2.1.4. „Dalji razvoj lokalnih inicijativa za zapošljavanje”
Područja i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti
Opis projekta: Opština Kotor je jedna od 22 opštine u Crnoj Gori koja učestvuje u projektu „Dalji razvoj lokalnih inicijativa za zapošljavanje”, formirano je Lokalno partnerstvo za zapošljavanje (Rješenje br.01-018/20-523) i potpisan Sporazum o partnerstvu za zapošljavanje opštine Kotor (br. 16-019/20-2535). LPZ će sprovesti analizu postojećeg stanja na lokalnom tržištu rada, kreirati lokalnu Strategiju zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa (za period od 3 godine) i odgovarajući Akcioni plan za sprovođenje Strategije (za period od godinu dana). LPZ će proći obuke kako bi razvilo svoje kapacitete.
Namjena i cilj programa: <ul style="list-style-type: none">➤ Izgradnja kapaciteta lokalnih aktera za uključivanje u partnerstva za podsticanje zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa na lokalnom nivou➤ Podstaci razvoj lokalnih inicijativa za zapošljavanje u cilju poboljšanja tržišta rada i povećanja zapošljivosti
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Sprovođenje analize funkcionisanja koncepta LPZ-a u Crnoj Gori➤ Razvijanje metodologije za lokalnu analizu tržišta rada➤ Organizovanje obuke za relevantne zainteresovane strane, prije svega lokalne samouprave I ZZZCG➤ Sprovođenje analize tržišta rada radi identifikacije specifičnih lokalnih potreba u pogledu mogućnosti zapošljavanja I izazova, sa posebnim fokusom na deficitarna zanimanja I/ili kvalifikacije, specifične socijalne probleme itd.➤ Uspostavljanje LPZ-ova➤ Razvoj lokalnih strategija zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa I odgovarajućeg akcionog plana➤ Razvoj aktivnih mjera zapošljavanja prilagođenih potrebama lokalnih tržišta rada➤ Promovisanje partnerskog pristupa u rješavanju pitanja tržišta rada na lokalnom nivou I organizacija promotivnih događaja kako bi se predstavio koncept LPZ-a➤ Sprovođenje analize potreba za obukom za članove LPZ-a i razvoj programa obuka koji je zasnovan na analizi potreba za obukama➤ Organizovanje i sprovođenje obuka I/ili radionica za relevantno osoblje institucija/organizacija koje će činiti LPZ-ove➤ Studijska posjeta državi članici EU za članove LPZ-a da se upoznaju sa dobrim praksama u partnerstvima za zapošljavanje I razvoj zajednice➤ Organizovanje regionalne konferencije u Crnoj Gori (razmjena dobrih praksi i iskustava sa zemljama iz regiona I EU) o razvoju I održivosti LPZ-a.
Projektni ishod (očekivani rezultat): <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada analize lokalnog tržišta rada➤ Uspostavljena lokalna partnerstva za zapošljavanje (LPZ)➤ Razvijene lokalne strategije zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa i prateći akcioni planovi➤ Razvoj aktivnih mjera tržišta rada prilagođenih lokalnom tržištu rada koje su usmjerene na stvaranje većih mogućnosti zapošljavanja nezaposlenih lica I onih lica koja su u riziku da postanu nezaposlena.➤ Razvoj kapaciteta u okviru usostavljenih LPZ-ova za razvoj, upravljanje I sprovođenje lokalnih mjera zapošljavanja i projekata finansiranih od strane EU.
Izlazni indikatori:

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Formirano LPZ i potpisan Sporazum o partnerstvu
- Realizovane obuke za članove LPZ-a
- Izrađena analiza lokalnog tržišta rada
- Usvojena Strategija zapošljavanja I razvoja ljudskih resursa
- Usvojen odgovarajući akcioni plan
- prepoznate potrebe lokalnog tržišta rada i mogućnosti zapošljavanja

Odgovorna strana:

Archidata s.r.l.(vođa konzorcijuma),
Federazione Trentina della Cooperazione soc.coop., CONSOLIDA

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

372.975.00€

Program Evropske Unije i Crne Gore za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu, IPA 2015-2017
85% , Crna Gora 15%

U bužetu Opštine će nakon završetka projekta, tj. od 2021. godine biti opredijeljena sredstva u iznosu od 2.000€ na godišnjem nivou.

Ciljne grupe/korisnici:

Ciljne grupe su: Lokalne samouprave, socijalni partneri, nevladine organizacije, centri za socijalni rad, poslodavci, obrazovne institucije I pružaoci obuka, Zavod za zapošljavanje Crne Gore – nacionalni i lokalni nivo, ostali relevantni akteri.

Korisnici projekta su: Ministarstvo rada i socijalnog staranja – Direktorat za EI, fondove EU I međunarodnu saradnju i Direktorat za tržište rada i zapošljavanje

Period implementacije:

18 mjeseci (avgust 2019 – februar 2021)

Monitoring i evaluacija:

Za monitoring je zaduženo Ministarstvo finansija kao Contracting Authority, a za evaluaciju Evropska Komisija/Evropska Delegacija, a Projekat će pratiti i ETF i DG Employment jer se radi o oblasti politike zapošljavanja koja direktno utiče na napredak Crne Gore u pogledu te oblasti.

Praćenje implementacije Akcionog plana i izvještavanje za opštinu Kotor vrši lokalna samouprava u saradnji sa LPZ. Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja: 2.1.5. Izrada Strategije razvoja turizma u opštini Kotor 2020-2024
Područja i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti
Opis projekta: Strategija razvoja turizma u opštini Kotor predstavlja osnov za artikulaciju opštinskog javnog interesa u turizmu. Tim dokumentom se moraju obezbijediti instrumenti planskog i održivog razvoja turizma, posebno imajući u vidu karakteristike prirodnog okruženja i kulturno-istorijskog ambijenta Kotora. Njegova izrada mora biti usklađena sa državnim strateškim i planskim dokumentima, preporukama UNESCO-a i međunarodnim standardima u planiranju.
Namjena i cilj projekta: Strategija razvoja turizma je inicijalno namjenjena turističkoj privredi, ali je suštinski i sadržinski posvećena ukupnom socio-ekonomskom životu opštine. Cilj projekta je razvoj turizma usklađen sa ekološkim, infrastrukturnim, demografskim, kulturnim i društvenim potrebama opštine Kotor
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje Radne grupe➤ Analiza postojeće plansko-strateške dokumentacije, normativnog okvira i međunarodnih regulativa➤ Prikupljanje relevantnih podataka i njihova analitička obrada➤ Određivanje osnovnih i alternativnih smjernica budućeg turističkog razvoja➤ Definisanje mjera, aktivnosti, projekata i rokova za realizaciju➤ Izrada i usvajanje Strategije razvoja turizma
Projektni ishod (očekivani rezultat): Stabilan, harmoničan, ekološki i kulturno prihvatljiv model razvoja turizma uz opšti ekonomski rast
Izlazni indikatori: Ekonomski pokazatelji, Kotor kao razvijena i savremeno opremljena destinacija, visoki prihodi od turizma
Odgovorna strana: Turistička organizacija opštine Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10.000€ Turistička organizacija Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, turistička privreda, kulturno-istorijski lokaliteti, javne ustanove, građanke I građani
Period implementacije: 2020 - 2021
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024, Turistička organizacija opštine Kotor Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja: 2.1.6. Izrada, promocija i razvoj koncepta „difuznih hotela“
Područje i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti- razvojni programi, strategije, projekti
Opis projekta: Ovaj koncept se razvio u Italiji u pokrajini Fruli prije 40 godina, nakon što je veliki broj kuća stradao u zemljotresu. Rekonstrukcijom objekata, mahom seoskih, došlo se do ideje o njihovom zajedničkom izdavanju. Radi se o objektima sličnog arhitektonskog karaktera, bez nužne prostorne povezanosti, kojima se upravlja iz jedinstvene „receptije“. Koncept podrazumijeva više mogućih vidova upravljanja, a zajednička karakteristika im je očuvanje naslijeđenih ambijentalno-arhitektonskih vrijednosti i ekonomskim podsticaj društvene zajednice, ekologije i ruralnog razvoja. Uz primjenu zdravih energija i uz savremeno tehnološko opremanje, ovaj koncept omogućava objektima u rubnim djelovima opštine, selima i zaseocima ekonomsko iskorištavanje uz očuvanje njihove autentičnosti.
Namjena i cilj projekta: Cilj projekta je stvaranje uslova za primjenu jedinstvenog sistema ponude različitih turistički neiskorištenih kapaciteta, koji bi uz usluge smještaja visokog standarda aktivirali i ponudu iz oblasti ekološkog, gastro, ruralnog, kulturnog i drugih vidova turizma. Radi se o održivom i efikasnom modelu koji ne stvara sezonski pritisak na život zajednice i koji ima pretpostavke tokom cijele godine. Osim aktiviranja novih smještajnih kapaciteta, projekat ima za cilj da postojeće individualne izdavaoce smještaja međusobno poveže sa ciljem bolje promocije, jačanja kvaliteta ponude i načina poslovanja, dostupnije kreditne podrške, olakšanog ugovaranja obaveza i zadovoljavanja zajedničkih potreba i servisa.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje radne grupe➤ Analiza mogućnosti i popisivanje potencijalnih objekata➤ Izrada koncepta podrške i prezentacija➤ Plansko-normativna i fiskalno-subventivna podrška konceptu➤ Otvaranje „difuznih hotela“
Projektni ishod (očekivani rezultat): Razvoj eko-ruralnog turizma, popunjavanje neiskorištenih smještajnih kapaciteta, održavanje prepoznatljivih arhitektonsko-ambijentalnih vrijednosti, veći turistički promet šireg opštinskog područja
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Očuvani, savremeno opremljeni i smještajno dostupni objekti na cijeloj površini opštine Kotor➤ Obogaćena gradska smještajna ponuda, veći broj ostvarenih noćenja➤ Aktivirani turistički potencijali ruralnog dijela opštine i u vanpansionskoj ponudi➤ Ekonomski razvoj sela i prigradskih naselja
Odgovorna strana: Turistička organizacija opštine Kotor, Opština Kotor, Fakultet za turizam i hotelijerstvo Kotor, NVO sektor, turistička privreda
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10 000€, Turistička organizacija opštine Kotor, Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Preduzetnici i zaposleni u turizmu i kulturi, turistička privreda, turisti
Period implementacije:

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

2021-2024

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024, Turistička organizacija opštine Kotor.

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja: 2.1.7. Obezbijeđenje ateljea/studija koji bi se dodjeljivali na petogodišnji period na osnovu konkursa
Područje i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti
Opis projekta: Projektom bi se obezbijedila mogućnost profesionalnog boravka i rada umjetnika u gradu u cilju razvoja savremene likovne scene. Kotor bi postao mjesto stalne umjetničke prakse, po osnovu modela „Artist in residence“ i stvaranje fonda umjetničkih djela u vlasništvu Opštine Kotor. Mogući model je u institucionalnoj saradnji s umjetničkim akademijama, centrima ili asocijacijama, (uz oslanjanje na gradsku umjetničku scenu) u smislu izbora autora kao i sa vlasnicima prostora koji nijesu namjenski iskorišteni. S obzirom da Opština Kotor i sama posjeduje prostorne kapacitete za takve potrebe, projektom se može ostvariti višestruka korist. Izbor umjetnika, kojih bi u početku bilo do pet bi bio, uz izradu prateće normative i procedura, povjeren stručnoj komisiji. Projektom bi morali biti visoko postavljeni umjetničko-selektorski kriterijumi u cilju međunarodne afirmacije koncepta.
Namjena i cilj projekta: Namjena i cilj projekta je zadovoljavanje savremenih umjetničko-produkcionih potreba lokalne zajednice i stvaranje neophodnih uslova za podršku individualne umjetničke scene. Dio radova koji bi bio stvaran projektu, postao bi opštinsko javno vlasništvo. Uz to, promocija grada kao mjesta boravka i rada vizuelnih umjetnika je posredna korist koju grad stiže od značaja je u oblasti budućeg razvoja kulturnog turizma. Uz realizaciju projekta došlo bi i do brojnih pratećih dešavanja poput: tribina, okruglih stolova, festivala, izložbi... Dugoročnim razvojem projekta može doći i do otvaranja dijela postdiplomskih studija, umjetničkih kurseva i radionica na temu umjetničkog stvaralaštva.
Aktivnosti: Medijsko predstavljanje projekta i traženje partnera Donošenje odluke, izrada kriterija i procedura Određivanje prostora za boravak i rad umjetnika, njihova adaptacija i konkursno iznajmljivanje Ugovorno definisanje obaveza
Projektni ishod (očekivani rezultat): Cjelogodišnji boravak i rad savremenih likovnih umjetnika u gradu, stvaranje i umnožavanje zbirke umjetničkih radova u vlasništvu Opštine, vizuelno obogaćivanje (skulpture, murali, land-art...) kulturnog profila grada
Izlazni indikatori: Broj korisnika Donešena odluka Obezbijeđena sredstva Izabrani prostori za ateljee, raspisan konkurs Dobijeni umjetnički radovi za opštinsku kolekciju Ocjena gradske, stručne i kulturne javnosti
Odgovorna strana: Opština Kotor, Ministarstvo kulture,
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 50 000€
Ciljne grupe/korisnici: Gračanke i građani, vizuelni umjetnici i kulturna javnost

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Period implementacije:

2021-2024

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja:

2.1.8. Prekogranična saradnja i konkurentnost malih i srednjih preduzeća - 3C4SME

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj ekonomskih aktivnosti i - razvojni programi, strategije, projekti

Opis projekta:

Ovaj projekat je pripremljen sa ciljem jačanja konkurentnosti u regionu i pružanja podrške aktivnostima iz sfere biznisa, kao i malim i srednjim preduzećima posebno u pogledu poboljšanja pristupa finansiranju inovativnih projekata. Istraživanje regionalnog tržišta sprovedeno prilikom pripreme ove projektne ideje pokazalo je da je nedostatak pristupa odgovarajućim finansijskim instrumentima najveći izazov za mala i srednja preduzeća zbog izloženosti riziku. Podrška ovog projekta fokusira se na pružanje smjernica za jačanje strategija podrške i finansiranja inovativnih malih i srednjih preduzeća u regionu.

Vodeći partner na projektu je Asocijacija zanatlija i malih preduzeća Pulje iz Italije a ostali partneri su: Asocijacija zanatlija i malih preduzeća regije Molize iz Italije, Opština Fier iz Albanije, Centar za razvoj biznisa iz Albanije, Opština Kotor i Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća iz Crne Gore.

Namjena i cilj programa:

Jačanje okvirnih uslova za razvoj prekograničnog tržišta za mala i srednja preduzeća

Aktivnosti:

Pilot aktivnosti koje će se sprovoditi na teritorijama obuhvaćenim projektom predviđaju fazu analize i proučavanja regionalnih sistema na normativnom nivou. Predmet analize će takodje biti dostupni finansijski instrumenti u oblasti intervencije, pristup koji mala i srednja preduzeća imaju njima i postojeće dobre prakse na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i evropskom nivou.

Za implementaciju aktivnosti projektni partneri koji predstavljaju institucije za podršku razvoja biznisa i preduzetništva iskoristiće svoja znanja i iskustvo i obezbijediti razmjenu dobre prakse, prekograničnih mreža kao i održivost projekta.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Očekivani rezultat projekta je funkcionalan model dozvoljenog prekoračenja kolektivne garancije kao instrument za finansiranje zadruga malih i srednjih preduzeća.

Izlazni indikatori:

Broj institucija koje usvoje novi modalitet finansiranja malih i srednjih preduzeća

Broj stvorenih radnih mjesta na osnovu rezultata projekta

Odgovorna strana:

Opština Kotor

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

EUR 75.375

Opština Kotor 15% (plate zaposlenih pokrivaju učešće Opštine)

INTERREG-IPA program prekogranične saradnje za Italiju, Albaniju i Crnu Goru 2014-2020 85%

Ciljne grupe/korisnici:

Mala i srednja preduzeća, NVO sektor, Opština Kotor, učesnici na projektu

Period implementacije:

April, 2018 – Decembar, 2020

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo finansija vrši evaluaciju i prvi nivo kontrole projektnih aktivnosti, Ministarstvo vanjskih poslova vrši monitoring projektnih aktivnosti, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja:

2.1.9. Valorizacija marikulture i malog obalnog ribolova kao nove turističke ponude Kotora

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti

Opis projekta:

Marikultura i mali obalni ribolov predstavljaju tradicionalne djelatnosti na području Boke. Cilj projekta je uspostavljanje inovativne mreže između akademsko-istraživačkih centara, zakonodavne i izvršne vlasti u korist formiranja klastera između dva sektora od značaja za primorsku privredu – marikulture i malog obalnog ribolova sa sektorima turizma i visokog obrazovanja. Formiranjem klastera ili umrežavanjem i osnaživanjem postojećih klastera formirala bi se osnova za definisanje nove turističke ponude Kotora. S obzirom da je Opština Kotor kroz projekat BACAR već uspostavila klaster, moguće je uvezivanje s aktivnostima BACAR projekta, a naročito imajući u vidu činjenicu da je planirano otvaranje kancelarije za klastere pri Opštini Kotor od 2020. godine. Umrežavanjem privrednika iz sektora marikulture, malog obalnog ribolova, turizma i sektora visokog obrazovanja stvorice se uslovi za formiranje nove turističke ponude koja ima potencijal da preraste u jedan od posjećenijih događaja sezone. Konkretno, projektni partneri iz svih pomenutih sektora će učestvovati u formiranju novih ponuda:

1. Turistička ponuda „Tura od mušulja (Mussel tour)“ podrazumijeva obilazak Kotorskog zaliva, uz posjetu uzgajalištima školjki koji prihvate učešće u projektu kao partneri, degustaciju proizvoda, prezentaciju tehnologije uzgoja i metode rada.
2. Ponuda „Tura od gavica (Small scale fisheries tour)“ podrazumijeva učešće u tradicionalnom povlačenju mreža potegača tokom ranih jutarnjih sati zajedno sa ribarima koji prihvate partnersko učešće u projektu i degustaciju ulovljene ribe neposredno nakon izlova.

Tokom obje ture predstavnici Instituta za biologiju mora bi održali kratko predavanje o značaju oba sektora, sa naglaskom na tradicionalne vrijednosti i važnost očuvanja ova dva sektora u Boki.

Umrežavanjem u klastere, malim preduzećima de omogućava da postanu kompetitivniji i inovativniji na tržištu, posebno imajući u vidu broj turističkih brodova i čamaca koji rade u Kotoru.

3. **Organizacija prvog sajma „Dani mušulja Boke“ u Kotoru.** Ova aktivnost podrazumijeva prezentaciju proizvoda na gradskoj pijaci tokom ljetne sezone -mušulje na buzaru i prženih gavica „a la maka“ po tradicionalnoj kotorskoj recepturi. Partneri uzgajivači i ribari bi bili u obavezi da doniraju proizvode i pripreme ih, dok bi se saradnja sa lokalnim proizvođačima vina i piva mogla naknadno organizovati, a sve u cilju promocije kotorskih proizvoda iz primorske privrede. Takođe, tokom sajma važno je i angažovanje lokalnih muzičkih sastava (klapa), kao tradicionalnog bokeškog melosa.

Predložene ideje u skladu su sa sljedećim Strategijama i Planskim dokumentima:

1. **Strategija razvoja ribarstva Crne Gore 2015 - 2020**, u kojoj se kao jedno od strateških opredjeljenja navodi da „Crna Gora svoje šanse u razvoju sektora ribarstva može pronaći u povezivanju ulova i

uzgoja kao primarne proizvodnje sa turizmom“

2. **EUSAIR Strategija** – Strategija Jadransko-jonske regije, u kojoj se, u okviru stuba „Plavi rast“ navodi kao strateški cilj „podsticanje održivog privrednog razvoja i stvaranje poslovnih prilika i otvaranje novih radnih mjesta u području „plavih“ privrednih sektora, kao što su ribarstvo i akvakultura.“
3. **Prostorni Plan posebne namjene za obalno područje Crne Gore**, u kome se takođe navodi da „uključenje svih učesnika koji će kroz postavljene mjere doći do cilja održivog ribarstva kao podrške razvoju turizma u Primorskom regionu“, „organizovanje turističke ponude koja je usko povezana sa ribarstvom i marikulturom“.
4. **Strategija inovativne djelatnosti crne Gore 2015 - 2020** u kojoj se navodi značaj klastera u inovacijama „jer imaju sposobnost da povećavaju kapacitet inovacija, difuziju tehnologija i tehnološkog znanja, poboljšaju tehnološke procese, povežu stručnjake i u krajnjem povećaju produktivnost“.

Namjena i cilj programa:

Osnovna namjena programa je unapređenje turističke ponude kroz valorizaciju tradicionalnih vrijednosti zaliva i resursa iz sektora marikulture i malog obalnog ribolova.

Dugoročni cilj jeste da Crna Gora bude prepoznatljiva po uzgoju kvalitetne hrane iz mora, što joj omogućavaju veoma povoljni uslovi koje pruža prvenstveno Bokokotorski zaliv u kome je uzgoj školjaka postao tradicija (prvo komercijalno uzgajalište školjki započelo je sa radom 80-tih godina prošlog vijeka). Razvoj ovog sektora realizacijom predloženog programa mogao bi pružiti multifunkcionalnu povezanost sa turizmom i otvoriti mogućnosti organizovanja turističke ponude koja je usko povezana sa ribarstvom i marikulturom. Marikultura i turizam zapravo predstavljaju kompatibilne djelatnosti i u saradnji ova dva sektora postoje značajne razvojne šanse: gastronomski doprinos turističkoj ponudi, povećanje nacionalne potrošnje zdrave hrane iz mora, smanjenje ribolovnog pritiska na postojeće resurse i otvaranje novih radnih mjesta.

Formiranje jakog klastera u koji bi bili uključeni svi projektni partneri dalo bi bazu za definisanje nove turističke ponude, što bi uticalo na povećanje kompetitivnosti malih i srednjih preduzeća, inovativnosti ponude, zapošljavanju i razvoju ljudskih resursa. Svi predloženi ciljevi i aktivnosti usklađeni su sa važnim nacionalnim i međunarodnim strategijama iz oblasti morskog ribarstva i marikulture.

Aktivnosti:

1. Sastanci konzorcijuma - organizacija sastanaka sa predstavnicima projektnih partnera.
2. Formiranje klastera (Statut, organizacija upravljanja klasterom...)
3. Učešće projektnih partnera na minimum dva regionalna sajma hrane i poljoprivrede u cilju razmjene iskustava, znanja i inovativnosti u ponudama.
4. Pilot aktivnosti „**Tura od mušulja (Mussel tour)**“ i „**Tura od gavnica (Small scale fisheries tour)**“, koja podrazumijeva obilazak uzgajališta, ribarskih posti, degustaciju proizvoda, tehnologiju uzgoja i ribarenja sa svim projektnim partnerima. Nakon pilot aktivnosti kroz sastanke klastera definisati detalje pomenutih tura koje će biti ponuđene kroz turističku ponudu Kotora, medijska i on line prezentacija ponude.
5. **Unaprjeđenje infrastrukture na uzgajalištima školjki.** Ova aktivnost podrazumijeva pomoć uzgajivačima u rješavanju osnovnih infrastrukturnih problema (dovod struje ili solarni paneli, vode, kanalizacija) - s obzirom da većina uzgajališta radi sa tankovima za vodu i bez dostupne

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

struje. Ova aktivnost podrazumijeva finansijska ulaganja u postojeću infrastrukturu koja će doprinjeti kako unapređenju sektora marikulture, tako i razvoju grada.

6. **Nabavka opreme** neophodne za realizaciju svih aktivnosti.
7. **Organizacija prvog sajma „Dani mušulja Boke“ u Kotoru.** Ova aktivnost podrazumijeva prezentaciju proizvoda na gradskoj pijaci tokom ljetne sezone -mušulje na buzaru i prženih gavica „a la maka“ po tradicionalnoj kotorskoj recepturi. Partneri – uzgajivači i ribari bi bili u obavezi da doniraju proizvode i pripreme ih, dok bi se saradnja sa lokalnim proizvođačima vina i piva mogla naknadno organizovati, a sve u cilju promocije kotorskih proizvoda iz primorske privrede. Takođe, tokom sajma važno je i angažovanje lokalnih muzičkih sastava (klapa), kao tradicionalnog bokeškog melosa.
8. **Komunikacija i diseminacija aktivnosti i rezultata.** Ova aktivnost podrazumijeva medijsku promociju programa, pripremu, dizajn i štampu promotivnog materijala za sve aktivnosti projekta. Priprema komunikacijskog plana i priprema profesionalnog video zapisa koji bi služio u medijskim kampanjama promocije.
9. **Menadžment i finansijsko vođenje projekta.** Ova aktivnost podrazumijeva koordinaciju svih aktivnosti i partnerskog odnosa, pripremu periodičnih izvještaja o napretku na projektu, interne i eksterne revizije.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Očekivani rezultat je dostizanje brojnih strateških razvojnih ciljeva, uz promociju i valorizaciju tradicionalnih vrijednosti i resursa Boke.

Glavni cilj je unapređenje i povećanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća, povećanje inovativnosti u turističkoj ponudi, povećanje broja posjetilaca tokom turističke sezone, otvaranje novih radnih mjesta i u perspektivi povećanje zarade za članove klastera i drugih korisnika kroz razvoj sajma „Dani mušulja Boke“.

Realizacija projekta bi značajno unaprijedila postojeću turističku ponudu Kotora, što bi uz već tradicionalni Kotorski ljetnji karneval, Bokešku noć, Muljansko veče itd. dodatno naglasilo važnost očuvanja tradicije Boke.

Izlazni indikatori:

Broj članova klastera

Broj ponuđenih servisa/novih turističkih ponuda

Broj novih radnih mjesta

Broj osoba obučeni za rad na novim ponudama (kroz angažovanje u klasteru)

Broj učesnika na sastancima partnera i klastera

Broj objavljenih i prezentovanih članaka u medijima, gostovanja na TV, reportaže

Učešće na regionalnim sajmovima

Odgovorna strana:

Institut za biologiju mora i Opština Kotor

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

80.000€ bez infrastrukturnih ulaganja (dovod struje, vode i kanalizacije na uzgajališta školjki, uz učešće uzgajivača), budžet Opštine Kotor, Institut za biologiju mora Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Uzgajivači školjki, ribari iz sektora malog obalnog ribolova, turističke agencije, vlasnici brodova za prevoz turista, Kancelarija za klasterne Opštine Kotor, turisti, posjetioci Kotora i crnogorskog primorja

Period implementacije:

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

24 mjeseca, 2021 - 2022

Monitoring i evaluacija:

Projekat podleže internoj i eksternoj evaluaciji/reviziji kroz periodično izvještavanje o napretku na projektu, uz dostavu kompletne dokumentacije o troškovima, nabavkama i sl. Izvještaji se dostavljaju Instituciji koja finansira projekat. Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Projektna ideja:

2.1.10. Izrada studije opravdanosti formiranja slobodne zone

Područja i nivo prioriteta:

Razvoj ekonomskih aktivnosti - razvojni programi, strategije, projekti

Opis projekta:

Studija treba da sadrži: analizu postojećeg stanja, odabir lokacije, model privlačenja izvozno orjentisanih investicija, mogućnost transfera tehnologije i znanja, procjenu otvaranja novih radnih mjesta-zapošljavanja, uslove za brži prodor na strana tržišta, mogućnost koncentracije međunarodne trgovine kroz kontrolisane kanale.

Namjena i cilj programa:

Sagledavanja mogućnosti formiranja slobodne zone

Aktivnosti:

Promovisanje poslovne ideje, imenovanje stručnog tima za izradu studije, definisanje programskog zadatka, izrada studije

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Studija - kao kvalitetna osnova za dalju realizaciju projekta

Izlazni indikatori:

Rok završetka Studije

Odgovorna strana:

Opština Kotor – Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

15.000 €, budžet Opštine Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Privredna društva

Period implementacije:

2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.2. Formiranje privrednih subjekata

Projektna ideja: 2.2.1. Realizacija Investicionog programa sanacije i rekonstrukcije bedema u Kotoru i ostalih sadržaja vezanih za tvrđavu Sveti Ivan
Područja i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - formiranje privrednih subjekata
Opis projekta: Realizacija predviđenih ulaganja u rekonstrukciju bedema, šetnih staza do tvrđave i na brdu San Đovani, izradu i zamjenu naplatnih punktova, obilježja šetnih staza, izgradnju i rekonstrukciju javne rasvjete i ostalih sadržaja.
Namjena i cilj programa: Formiranjem novog privrednog subjekta (DOO) i ostvarivanje dobiti
Aktivnosti: Izrada projekta <ul style="list-style-type: none">➤ Konzervatorski projekat Gurdić kod glavnih gradskih vrata➤ Projekat restauracije romano-gotičkih vrata na Gurdić-u (tajna vrata)➤ Izrada projekta rekonstrukcije šetnih staza na brdu San Đovani➤ Izrada projekta sanacije oštećenih djelova bedema➤ Izrada projekta obilježavanja šetnih staza do tvrđave San Đovani➤ Revizija projektne dokumentacije Građevinski radovi <ul style="list-style-type: none">➤ Sanacija dijela šetne staze do tvrđave San Đovani➤ Izvođenje radova na uređenju gradskih bedema od Gurdića do Citadele➤ izvođenje radova na stazi od Citadele do ljetnje pozornice➤ Investicioni radovi na ljetnjoj pozornici➤ Zamjena kućica koje su namijenje za prodaju ulaznica➤ Izrada vidikovca➤ Izgradnja javne rasvjete šetne staze➤ Rekonstrukcija javne rasvjete oko bedema➤ Čišćenje korova na bedemima➤ Nadzor nad izvođenjem investicionih radova Ostali radovi <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada geodetskog snimka tvrđave u 3D rezoluciji
Projektni ishod (očekivani rezultata) Osnivanje privrednog subjekta d.o.o
Izlazni indikatori: Broj posjetioca , prihodi
Odgovorna strana Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 721.350 €, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, građani opštine Kotor
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 2. Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.2. Formiranje privrednih subjekata

Projektna ideja: 2.2.2. Realizacija Investicionog programa ulaganja i organizacije parking sistema u Kotoru
Područja i nivo prioriteta: Razvoj ekonomskih aktivnosti - formiranje privrednih subjekata
Opis projekta: S obzirom na to da je Kotor turistički grad, veoma je bitno stvoriti preduslove za organizovanje uravnotežene ponude i potražnje za parkiranje vozila, kako u vrijeme turističke sezone, tako i u van sezone. Cilj rješavanja problema parkiranja usmjeren je na preduzimanje mjera na obezbjeđivanju uslova za realizaciju zahtjeva za parkiranje vozila, kako lokalnog stanovništva, tako i posjetioca Kotora u što je moguće većem obimu.
Namjena i cilj programa: <ul style="list-style-type: none">➤ Organizovanje funkcionisanja saobraćaja u Kotoru➤ Tehničko rješenje problema parkiranja➤ Organizacija korišćenja raspoloživih kapaciteta➤ Ostvarivanja dobiti➤ Zaposlenje 29 radnika
Aktivnosti: Oprema za naplatu usluga parkiranja i kontrolu parkiranja
Projektni ishod (očekivani rezultata) Otvaranje privrednog subjekta d.o.o
Izlazni indikatori Regulisanje problema parkiranja i uspostavljanja regularnog korišćenja parking mjesta
Odgovorna strana Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, Komunalno preduzeće
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 154.000 €, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, turisti, privredni subjekti
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.1. Izrada programa razvoja kulture opštine Kotor 2020 - 2024
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje kulture
Opis projekta: Program razvoja kulture u konceptijskom smislu predstavlja produžetak dejstva istoimenog dokumenta pisanog za period 2013-2017. U formalnom smislu njegova izrada mora biti usklađena sa Programom razvoja kulture na nacionalnom nivou i nacionalnim normativnim okvirom. U sadržinskom smislu on mora predstavljati strateški instrument za razvoj i oblikovanje javnog interesa u kulturi, viziju i ciljeve kulturne politike, kao i plan mjera, aktivnosti i sredstava za njegovo ostvarenje.
Namjena i cilj programa: Stvaranje uslova za aktivan i raznovrstan kulturni život. Očuvana i valorizovana kulturna baština
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje Radne grupe➤ Analiza postojećeg stanja i nivoa realizacije prethodnog Programa razvoja kulture➤ Utvrđivanje prioriteta javnih kulturnih potreba (ankete, okrugli stolovi, debate)➤ Utvrđivanje metodologije i osnovnih smjernica za izradu Programa➤ Izrada, javna rasprava i usvajanje Programa razvoja kulture
Projektni ishod (očekivani rezultat): Sadržinski kvalitetan i finansijski stabilan sistem u kulturi, samoodrživa kulturna ponuda
Izlazni indikatori: Brojnost i posjećenost kulturnih programa, povezanost kulture i turizma, prihodi i zaposlenost u kulturi
Odgovorna strana: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti Opštine Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10.000 € budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Javne kulturne ustanove, NVO sektor, umjetnici i kulturni radnici, građani
Period implementacije: 2021. godina
Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti Opštine Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.2. Edukativni programi i kursevi iz kulturnog turizma
Područje i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite- Unapređenje kulture
Opis projekta: Među zaposlenima u kulturi sa jedne strane i zaposlenim u turističkom sektoru sa druge strane, primjetna je obrazovno-stručna distanca, koja sputavajuće utiče na unaprjeđenje prilika u oblasti kulturnog turizma. Neophodno je tačno utvrditi koja su nedostajuća znanja i vještine kod zaposlenih primjenom Analize potreba za treningom (TNA- Training need analysis) i integrativnim pristupom u podizanju znanja i vještina u ova dva sektora. LLL (Long life learning) kursevi su najčešći model usavršavanja koji se, uobičajeno, sastoje od seta predavanja i praktičnih vježbi i koji bi bili najpodesniji model obuke po osnovu ove projektne ideje. Uz LLL kurseve, kratkoročniji i lakše sprovodivi oblici su radionice, seminari i slični programi. Uz pobrojano, mogu se organizovati i ozbiljniji i dugoročniji obrazovno-stručni programi poput postdiplomskih studija.
Namjena i cilj projekta: Stvaranje uslova za sticanje interdisciplinarnih znanja i vještina iz kulture i turizma i jedinstveni sistemi obuke i obrazovanja u sektoru kulturnog turizma su jedna od pretpostavki za razvoj kvalitetnog kadrovsog potencijala u oblasti kulturnog turizma, a time i ukupnih prilika u turizmu.
Aktivnosti: Analiza obrazovnih potreba zaposlenih i analiza edukativnog interesovanja u kulturnom turizmu Izrada adekvatnog programa obuke na osnovu analize sa izborom predavača i rasporedom nastavnih aktivnosti Realizacija obuka (radionica, seminara, postdiplomskih studija...) Sticanje sertifikata i primjena u praksi stečenih znanja
Projektni ishod (očekivani rezultat): Kvalitetno edukovan kadar u kulturi i turizmu, razvoj stručne interdisciplinarnosti
Izlazni indikatori: Unaprijedjena turistička ponuda zasnovana na kulturnoj baštini Razvijeni novi turistički programi i veća oslonjenost turističkog prometa na kulturne sadržaje Veća posjeta kulturno istorijskim lokalitetima, Kvalitetnija zaštita kulturnih lokaliteta, bolja promocija i veća zarada
Odgovorna strana: Turistička organizacija opštine Kotor, Fakultet za turizam i hotelijerstvo Kotor, Ministarstvo turizma i održivog razvoja, Ministarstvo kulture, Univerzitet Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 20 000€, Turistička organizacija opštine Kotor, Fakultet za turizam i hotelijerstvo Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u turizmu i kulturi, studenti, turisti
Period implementacije: 2020-2024 godina
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.3. Izrada Programa podrške novim kulturnim sadržajima
Područje i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite- Unapređenje kulture
Opis projekta: Iako je Kotor grad bogate kulturne ponude, najveći dio programa i manifestacija je sezonskog, turističkog i tradicionalnog karaktera. Kotor je grad koji uz postojeće programe zaslužuje kulturnu produkciju neuslovljenu turističkom posjetom, sezonom i nasljeđem. Savremene, alternativne i neprofitabilne kulturne inicijative i programi moraju biti dio kulturnog života grada. Podrškom, posebno u kulturnoj okupaciji i produkciji mladih, opština Kotor zadržava nivo i intezitet kulturnog života koji je Kotor učinio gradom današnjeg izgleda i karaktera. Primjeri te vrste su brojni, od otvaranja Centra za nezavisnu kulturnu produkciju, muralnog oslikavanja javnih površina u stambenim blokovima, podrškom rok/hip-hop koncerata na otvorenom prostoru, performansima, savremenim muzičkim, filmskim i vizuelnim stvaracima pa sve do stipendiranja umjetničkih talenata iz opštine Kotor.
Namjena i cilj projekta: Programom podrške novim kulturnim sadržajima omogućila bi se neophodna pomoć neprofitnim, nezavisnim i alternativnim inicijativama i programima koji imaju snažan uticaj na opšte kulturne prilike u gradu. Time bi se Kotor, uz postojeće kulturne manifestacije i programe, ponovo afirmisao kao grad žive, progresivne i otvorene kulturne scene van sezone ili turističkih potreba, što bi gradu vratilo status regionalne prepoznatljivosti i u savremenim kulturnim tokovima.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Obrazovanje radne grupe (kulturni radnici, NVO sektor...)➤ Izrada Programa podrške➤ Otvaranje Centra nezavisne kulturne produkcije➤ Organizacija novih kulturnih programa
Projektni ishod (očekivani rezultat): Cjelogodišnji, otvoreni, zanimljivi i raznovrsni kulturni programi, posebno za mlađu populaciju
Izlazni indikatori: Urađen program Otvoren centar nezavisne produkcije Organizovani novi kulturni događaji
Odgovorna strana: Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti opštine Kotor, Kulturni centar "Nikola Đurković"
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 15.000€, Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u kulturi, studenti, građanke i građani
Period implementacije: 2020-2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024, Kulturni centar "Nikola Đurković"

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.4. Osnivanje „Gradske biblioteke Kotor“ kao samostalne javne ustanove
Područje i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite- Unapređenje kulture
Opis projekta: Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti Crne Gore (Službeni list Crne Gore br.49 od 13. avgusta 2010. godine), u članu 8 stav 2 piše: „Opština je dužna da osnuje narodnu biblioteku kao samostalnu biblioteku”. Osim formalno-pravnih razloga, Opština Kotor ima, kao opština bogatog kulturno-istorijskog naslijeđa, potrebu da izdvajanjem Gradske biblioteke iz postojećeg Kulturnog centra „Nikola Đurković”, omogući kvalitetnije uslove za očuvanje i unaprjeđenje bibliotečkog fonda i ostvari važan kulturni uticaj (posebno na djecu i mlade) koje biblioteke stvaraju. Samostalnim obavljanjem djelatnosti Gradska biblioteka Kotor ima veće potencijale i za međunarodno povezivanje sa srodnim ustanovama i za stručno-tehnološkim usavršavanjem svog rada.
Namjena i cilj projekta: Cilj projekta je osnivanje „Gradske biblioteke Kotor“, kao samostalne, javne, opštinske ustanove u nekom od ambijentalno adekvatnih prostora. Narodne biblioteke su, kao uređene zbirke knjiga, mjesta otvorenog susreta sa visokim kulturnim sadržajima, ali i mjesta koji su simboli promocije i afirmacije kulture neke zajednice. Dobijanjem Gradske biblioteke sa statusom samostalne kulturne ustanove, opština osnažuje i afirmiše svoj javni kulturni interes
Aktivnosti: Izrada elaborata o opravdanosti osnivanja OJU Gradska biblioteka Kotor Pronalaženje, adaptacija ili izgradnja adekvatnog prostora za potrebe Gradske biblioteke Izrada neophodne normative i Predloga Odluke o osnivanju Donošenje Odluke o osnivanje OJU
Projektni ishod (očekivani rezultat): Osnivanjem Gradske biblioteke Kotor omogućava se organizaciono-institucionalni osnov za promociju knjige i književnosti što ima dalekosežne koristi po kulturni život grada. Ujedno, time se stiču uslovi za organizaciju i rad različitih radionica, seminara i manifestacija i drugih srodnih događaja kojima je tema pisana riječ, pismenost i književno stvaralaštvo.
Izlazni indikatori: Izrađen elaborat Obezbijeđen prostor Donesena Odluka i osnovana „Gradska biblioteka Kotor“ Očuvan i uvećan bibliotečki fond
Odgovorna strana: Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti opštine Kotor, Kulturni centar „Nikola Đurković” Kotor, Ministarstvo kulture Crne gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 200.000€, Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građanke i građani, zaposleni u kulturi
Period implementacije: 2020-2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.5. Osnivanje Gradskog muzeja Kotor u okviru OJU „Muzeji Kotor“
Područje i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite- Unapređenje kulture
Opis projekta: Opština Kotor bi pored Pomorskog muzeja , OJU „Muzeji Kotor“ u sastav čega su i Muzej kamene plastike i Muzej grada Perasta, mogla imati i gradski muzej Kotora. Muzej grada Kotora bi bio mjesto u kom bi se eksponatski sabrala dostupna pokretna kuturna baština grada sa namjerom da se život grada, u njegovoj jedinstvenoj ljepoti i bogatom trajanju, predstavi posjetiocima. To je kulturna potreba grada, kako zbog rastućeg turističkog interesovanja tako i zbog šireg prezentovanja kulturnog blaga i naslijeđa Kotora koje nijesu pronašli prostor ili koje nije moguće predstaviti unutar postojeće mreže muzejskih ustanova.
Namjena i cilj projekta: Dobijanje gradskog muzeja, kao nove organizacione jedinice unutar OJU „Muzeji Kotor“, bi donijelo opštini još jedno mjesto muzejskog života i to u samoodrživom finansiranju, računajući na sve intenzivniji boravak turista. Osim kao muzej, takva kulturna ustanova ima značaj i kao potencijal tzv. „gradske kuće“, u smislu susreta i afirmacije nematerijalne kulturne baštine, postavke izložbi, umjetničkih produkcija, radionica, seminara, književnih večeri...
Aktivnosti: Donošenje odluke i izrada elaborata o osnivanju Pronalaženje adekvatnog prostora u Starom gradu Prikupljanje, selektiranje, obrada i izlaganje muzejske građe Obezbjedeње početnog budžetskog osnova za rad
Projektni ishod (očekivani rezultat): Osnivanjem „Gradskog muzeja Kotor“, opština Kotor dobija samoodrživu ustanovu čija je djelatnost u potpunosti posvećena prezentaciji različite muzejske građe povezane sa gradom. Uz uobičajene muzejske aktivnosti ovakva kulturna ustanova nosi karakter stecišta aktivnosti i programa u kulturi povezanih sa životom grada i njegovoe prošlosti.
Izlazni indikatori: Obezbjedeđen prostor Osnovan „Gradski muzej Kotor“ Obezbjedeđena budžetska sredstva za početak rada
Odgovorna strana: Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti Opštine Kotor, Kulturni centar „Nikola Đurković“ Kotor, Ministarstvo kulture Crne gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1 000 000€, Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Gračanke i građani, turisti, zaposleni u kulturi
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.6. Map Of Cultural Routes
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje kulture
Opis projekta: Projekat će omogućiti mladim kotoranima/kama da kroz participaciju u domenu kulture, edukacije, turizma i aktivizma postanu dio mreže od 7.000.000 mladih u Evropi koji posjeduju Evropsku omladinsku karticu (EYCA), a ujedno aktivno rade na promociji kulturnih potencijala i tradicije i kulturnih posebnosti Opštine Kotor kao lokalne samouprave koja će na ovaj način postati jedan od partnera na nacionalno prepoznatom projektu Evropske omladinske kartice.
Namjena i cilj programa: Uspostavljanje mehanizama za razvoj i podršku osobama od 13 do 29 godina na nivou opštine Kotor u oblastima od značaja za mlade kao i jačanje svijesti i realizacija aktivnosti na temu promocije kulturnih potencijala, tradicije i kulturnih posebnosti.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Pridruživanje Opštine Kotor već postojećim gradovima u okviru EYCA projekta➤ Organizacija obuka za mlade, kurseva jezika, kobrendiranje eyca kartice za potrebe mladih u Kotoru➤ Izrada web sajta i➤ Uspostavljanje cultural routes info pultova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Uspostavljanje mehanizama za razvoj i podršku osobama od 13 do 29 godina na nivou opštine Kotor u oblastima od značaja za mlade, kao i jačanje svijesti i realizacija aktivnosti na temu promocije kulturnih potencijala, tradicije i kulturnih posebnosti
Izlazni indikatori: Broj odštampanih i distribuiranih eyca kartica, flajera i postera, broj organizovanih obuka za mlade, motivisane ciljne grupe u cilju poboljšanja percepcije i zainteresovanosti za alternativne kulturne i turističke sadržaje kao i aktivizam među mladima
Odgovorna strana: NVO Koltrina, NVO Centar za omladinsku edukaciju
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 16.500 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Mladi od 13 do 29 godina
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Opština Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.7. Realizacija projekta rekonstrukcije „Dom kulture“ u Risnu
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje kulture
Opis projekta: Grubi građevinski radovi na objektu Doma kulture u Risnu su završeni neposredno nakon zemljotresa, ali nikad objekat nije završen, već sklon propadanju i daje izuzetno ružnu sliku cijelom Risnu. Obzirom da se radilo o megalomanskom projektu za čiju realizaciju su bila potrebna velika sredstva, stav Opštine Kotor je da se javnim pozivom zainteresovanim za ulaganje u pomenuti objekat stvore uslovi da opština Kotor, odnosno MZ Risan i građani Risna dobiju poslovni prostor (kancelarije, kino salu itd) koji bi koristili u društvene svrhe.
Namjena i cilj programa: Valorizacija postojećeg objekta Doma kulture u Risnu
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Raspisivanje javnog poziva zainteresovanim za ulaganje u Dom kulture u Risnu,➤ Izbor investitora➤ Izvođenje radova➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Rekonstrukcija zgrade Doma kulture
Izlazni indikatori: Kvadratura i broj poslovnih prostorija
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor Investitor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: sredstva investitora
Ciljne grupe/korisnici: Građani, MZ Risan, Opština Kotor, Investitor
Period implementacije: 2020 - 2022
Monitoring i evaluacija: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Unapređenje kulture

Projektna ideja: 3.1.8. Digitalizacija i opremanje novom tehnologijom bioskopa Boka
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje kulture
Opis projekta: Opremanje bioskopa Boka najnovijom audio i vizuelnom tehnologijom
Namjena i cilj programa: Opremljen bioskop najnovijom audio i vizuelnom tehnologijom (veća posjećenost i korišćenje usluga kina Boka i mogućnost prikazivanja najnovijih filmskih projekcija)
Aktivnosti: Nabavka najnovije audio i vizuelne tehnologije kao i promocija kina
Projektni ishod (očekivani rezultat): Opremljen bioskop najnovijom audio i vizuelnom tehnologijom (veća posjećenost i korišćenje usluga kina Boka i mogućnost prikazivanja najnovijih filmskih projekcija)
Izlazni indikatori: Broj posjetioca
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 100.000€, budžet Opštine Kotor, Ministarstvo kulture
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora svih starosnih kategorija
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja

Projektna ideja: 3.2.1. Održivi razvoj Plavih ekonomija kroz visoko obrazovanje i inovacije u zemljama Zapadnog Balkana
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje obrazovanja
Opis projekta: U sklopu Erasmus + programa izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju, koji je odobren za finansiranje u 2019. godini, kao partner na projektu Pomorski fakultet Kotor sprovodi projekat „BLUEWBC”. Uz podršku partnerskih institucija na univerzitetima u Crnoj Gori i Albaniji će se modernizovati planovi i program pojedinih predmeta na osnovnim i master studijskim programima kroz uključivanje komponente za inovacije i preduzetništvo, s akcentom na pojedine kategorije iz oblasti plavih ekonomija.
Namjena i cilj programa: Glavni cilj projekta je uspostavljanje centra za inovacije i preduzetništvo na visokoobrazovnim institucijama u Crnoj Gori i Albaniji, a sve sa namjenom intenzivnijeg povezivanja studenata sa pomorskom privredom u Crnoj Gori i Albaniji, ali i šire.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Unapređenje kvaliteta nastave➤ Podsticanje internacionalizacije na Univerzitetu➤ Sticanje međunarodnog iskustva – kroz kreditnu mobilnost studenata➤ Saradnja sa inostranim partnerima i sa privrednim sektorom➤ Razmjena znanja i dobre prakse
Projektni ishod (očekivani rezultat): Uspostavljanje podsticajnog okruženja za razvoj inovacija i preduzetništva, kroz saradnju relevantnih strana, što će uticati da univerziteti u Crnoj Gori i Albaniji budu prepoznati na regionalnom nivou.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Realizovan projekat➤ Procenat povezanost studenata sa privrednim sektorom
Odgovorna strana: Partner – Univerzitet Crne Gore.
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 200.000 €, Evropska Komisija
Ciljne grupe/korisnici: Studenti, visokoobrazovne institucije, profesionalci zaposleni u pomorskoj privredi
Period implementacije: 2020-2023
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024, Univerzitet Crne Gore

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja

Projektna ideja: 3.2.2. Uređenje prostora školske čitaonice i biblioteke
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje obrazovanja
Opis projekta: Na nivou trećeg sprata školske zgrade izgrađen je prostor površine 140 m ² koji je predviđen za novu školsku čitaonicu i biblioteku. Prostor je sa pozicije fasade potpuno završen tako da preostaje izvođenje električnih instalacija struje niskog i visokog napona, uređenje podova zidova i plafona, probijanje vrata sa pozicije hodnika trećeg sprata i opremanje prostorije po zahtjevu sadržaja koji su u njoj planirani.
Namjena i cilj programa: Puštanje u rad savremene školske čitaonice i biblioteke Cilj programa je da se učenicima omogući da na savremen način koriste biblioteku koja im pruža maksimalan nivo mogućnosti za lično usavršavanje. Pored ovoga cilj je i da učenici dobiju mogućnost da se organizuju i funkcionišu u okviru čitaonice razvijajući svoje ideje kroz osmišljavanje projekata.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Permanentno korišćenje bibliotečkog fonda na savremen način.➤ Realizacija projekata čitaonice kroz njene razne sekcije
Projektni ishod (očekivani rezultat): Rad savremene školske čitaonice i biblioteke
Izlazni indikatori: Broj izdatih knjiga, broj organizovanih aktivnosti
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 49.000€, budžet Opštine Kotor i Ministarstvo sporta i mladih
Ciljne grupe/korisnici: Učenici, profesori sa teritorije opštine Kotor
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Nadzorni organ, Opština Kotor, Gimnazija Kotor i Srednja pomorska škola, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja

Projektna ideja: 3.2.3. Realizacija projekta izgradnje vrtića u Privrednoj zoni Grbalj
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje obrazovanja
Opis projekta: Postojeći kapaciteti vrtića u Radanovićima ne zadovoljavaju objektivne potrebe građana sa područja Grblja, a uslovi boravka djece su ispod svakog nivoa. S tim u vezi potekla je inicijativa od mještana Grblja zajedno sa privrednim društvima sa tog područja da u saradnji sa Opštinom Kotor i resornim Ministarstvom pristupe aktivnostima na realizaciji ovog projekta. Izabrana je lokacija u Privrednoj zoni, vlasništvo Opštine Kotor koja je saopštila načelan stav da bi projekat podržala kako sa ustupanjem lokacije, tako i iznosom naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta. Kapacitet vrtića bi bio 150 djece.
Namjena i cilj programa: Obezbjedeње uslova za boravak djece
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Raspisivanje konkursa za idejno rješenje vrtića➤ Izrada projekta➤ Donošenje Odluka na SO Kotor➤ Sklapanje ugovora – Sporazuma o sufinansiranju➤ Raspisivanje javnog poziva➤ Izbor izvođača➤ Izbor nadzora➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Izgradnja vrtića
Izlazni indikatori: Broj korisnika
Odgovorna strana: Ministarstvo prosvete, Opština Kotor, Građani i privredna društva iz Grblja
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.500.000€ - Budžet države , budžet Opštine Kotor, sredstva građana i privrednih društava iz Grblja
Ciljne grupe/korisnici: Djeca predškolskog uzrasta
Period implementacije: 2020 - 2024
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo prosvete, Opština Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja

Projektna ideja: 3.2.4. Realizacija projekta izgradnje vrtića u naselje Sveti Stasije
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje obrazovanja
Opis projekta: Jedan od problema u opštini Kotor je i nedostatak dječijih vrtića. Grupe sa djecom su prevelike, a vrtići su udaljeni od mjesta stanovanja. U cilju rješavanja ovog problema Opština Kotor je planirala izgradnju dječjeg vrtića i u saradnji sa nadležnim Ministarstvom predložila potencijalnu lokaciju u naselju Sveti Stasije.
Namjena i cilj programa: Obezbjedeње uslova za boravak djece
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Raspisivanje konkursa za idejno rješenje vrtića➤ Izrada projekta➤ Donošenje Odluka na SO Kotor➤ Sklapanje ugovora – Sporazuma o sufinansiranju➤ Raspisivanje javnog poziva➤ Izbor izvođača➤ Izbor nadzora➤ Izgradnja objekta➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Izgradnja vrtića
Izlazni indikatori: Broj korisnika
Odgovorna strana: Ministarstvo prosvete, Opština Kotor, Građani i privredna društva iz Grblja
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Shodno projektnoj dokumentaciji, Budžet države , budžet Opštine Kotor, sredstva građana i privrednih društava iz Grblja
Ciljne grupe/korisnici: Djeca predškolskog uzrasta
Period implementacije: 2020 - 2024
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo prosvete, Opština Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Naziv projekta: 3.3.1. Inovativne upravljačke prakse kod trauma i povreda za poboljšanje uslova liječenja pacijenata u prekograničnom području - TELE.DOC
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
Opis projekta: Uloga Opštine Kotor u ovom partnerstvu je pružanje podrške referencama koje ima u sprovođenju projekata iz pretpristupnih fondova. Osim Opštine Kotor, ovo partnerstvo čine tri bolnice sa projektnog područja, među kojima je i Opšta bolnica u Kotoru. Cilj projekta je nabavka savremene medicinske opreme za poboljšanje uslova liječenja pacijenata sa traumama. Takođe, cilj projekta je unaprijediti znanja i vještine osoba koje rade u službama bolničkih trauma, te bolje povezivanje zdravstvenih stručnjaka putem telemedicinske opreme. Kada je Opština Kotor u pitanju, kroz sredstva iz projekta, nabavićemo plovilo za spašavanje unesrećenih i intervencije na moru.
Namjena i cilj programa: Poboljšanje kvaliteta usluga u prekograničnom javnom zdravstvu i u sektoru socijalne zaštite
Aktivnosti: Komunikaciona komponenta TELE.DOC projekta, tačnije, širenje rezultata projekta i promotivne aktivnosti će koordinirati Opština Kotor koja je jedini nemedicinski partner na projektu. Međutim, Opština je odgovorna za stvaranje javnih politika i komuniciranje o promjenama sa građanima Kotora promovišući bolje zdravstvene usluge široj javnosti. Opština Kotor takođe doprinosi ovom partnerstvu svojim vještinama u upravljanju projektima i dugom listom EU projekata implementiranih ili trenutno u fazi implementacije. Ovo iskustvo je jako važno za partnerstvo. Pored toga, Opština Kotor u okviru aktivnosti projekta planira nabaviti čamac u hitne spasilačke svrhe da bi se poboljšala brzina reagovanja. Uski putevi unutar područja zaliva i nerijetki zastoji čine spašavanje tokom nesreća teže. Ishod je nedostatak kritičnog vremena za spašavanje pacijenata i smanjenje povreda i krajnje, ako je akcija spašavanja neuspješna, rezultat su izgubljeni životi. Kupovina brzog čamca koji služi za spašavanje života u vanrednim situacijama u dogovoru sa Službom zaštite i spašavanja, kao i sa kotorskom bolnicom bi značajno poboljšala mogućnosti za spašavanje u roku od nekoliko minuta, jer je javna bezbjednost svakako jedan od prioriteta Opštine Kotor.
Projektni ishod (očekivani rezultat): Nabavljeno plovilo za spašavanje unesrećenih i intervencije na moru
Izlazni indikatori: Broj pacijenata korisnika plovila
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: EUR 119 439.14; Opština Kotor 15% (plate zaposlenih pokrivaju učešće Opštine) Interreg IPA program prekogranične saradnje Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gora 85%
Ciljne grupe/korisnici: Pacijenti, Opština Kotor, Služba zaštite i spašavanja
Period implementacije: April, 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo finansija vrši evaluaciju i prvi nivo kontrole projektnih aktivnosti, Ministarstvo vanjskih poslova vrši monitoring projektnih aktivnosti, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Projektna ideja: 3.3.2. Dnevni boravak za odrasla i stara lica i lica s invaliditetom
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
Opis projekta: Uspostavljanje usluge dnevnog boravka za odrasla i stara lica i lica s invaliditetom
Namjena i cilj programa: Uspostavljena usluga dnevnog boravka za odrasla i stara lica i lica s invaliditetom s akcentom na socijalnu integraciju
Aktivnosti: Podrška za život u zajednici kroz socijalnu integraciju, radno-okupacionu terapiju, dostupnost zdravstvenih usluga (npr. mjerenje pritiska, mjerenje nivoa šećera u krvi), obezbjeđivanje jednog obroka dnevno i posluženja, promocija ovog vida usluge, organizovanje kulturnog i zabavnog programa
Projektni ishod (očekivani rezultat): Broj korisnika
Izlazni indikatori: Broj korisnika, broj pruženih usluga, stanje po pitanju potreba starih lica i lica s invaliditetom
Odgovorna strana: Opština Kotor, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, UNDP, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Centar za socijalni rad Kotor, Tivat i Budva, Resursni centar za sluh i govor „Dr Peruta Ivanović“, Dom starih „Grabovac“ Risan, Opšta bolnica Kotor, Dom zdravlja Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 30.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Odrasla i stara lica i lica s invaliditetom
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Opština Kotor – Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti i Centar za socijalni rad Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Projektna ideja: 3.3.3. Adaptacija jednog dijela parka Slobode, za potrebe lica sa posebnim potrebama
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
Opis projekta: Postavljanje tzv. senzorskog parka, ukupne površine 180 m ²
Namjena i cilj programa: Cilj je da se djeci sa posebnim potrebama omogući prijatan boravak u gradskom parku, prilagođen njihovim sposobnostima.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor izvođača za postavku mobilijara i adaptaciju prostora➤ Postavka i adaptacija➤ Informisanje javnosti o ulozi projekta
Projektni ishod (očekivani rezultat): Veći broj djece sa posebnim potrebama koja se integrišu u društvo kroz igru i boravak u gradskom parku
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Broj djece sa posebnim potrebama koja posjećuju park Slobode➤ Pozitivno mišljenje javnosti➤ Izvještaji NVO sektora
Odgovorna strana: Opština Kotor, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, NVO sektor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 12.300 €, budžet Opštine Kotor, JP „Morsko Dobro“
Ciljne grupe/korisnici: Djeca i lica sa posebnim potrebama, njihovi roditelji i staratelji
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite

Projektna ideja: 3.3.4. Izrada studije opravdanosti izmještanja zdravstvenog centra na novoj lokaciji
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
Opis projekta: Stvaranje regionalnog zdravstvenog centra. Postojeći prostorni, kadrovski, tehnički kapaciteti ne odgovaraju takvom statusu te je neophodno preduzeti mjere za trajno rešenje ovih problema.
Namjena i cilj programa: Povećanje nivoa zdravstvene zaštite u regionu
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Definisanje lokacije prostorno planskom dokumentacijom,➤ Prikupljanje potrebnih parametara za izradu studije,➤ Tehnoekonomska analiza varijantnih rješenja➤ Izrada studije opravdanosti
Projektni ishod (očekivani rezultat): Izrada studije
Izlazni indikatori: Opravdanost studije
Odgovorna strana: Ministarstvo zdravlja
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 15.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani opština Kotor, Tivat, Budva, Herceg Novi, turisti
Period implementacije: 2021
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo zdravlja, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja: 3.4.1. Podsticanje razvoja adekvatnih uslova za bavljenje sportom djece i mladih
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Projekat podrazumijeva preduzimanje aktivnosti kako bi se djeci i mladima pružili bolji uslovi za bavljenje sportom. Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti obavice konsultacije sa svim obrazovnim ustanovama na teritoriji opštine i kroz ankete utvrditi šta su potrebe ovih ciljnih grupa. Pored izgradnje sportske infrastrukture posebna pažnja poklanjaće se edukaciji o potrebi bavljanja sportom i zdravim stilovima života.
Namjena i cilj programa: Projekat je namijenjen djeci školskog uzrasta (osnovna i srednja škola) na koje će se posebno odnositi projekat, ali u ciljnu grupu biće uključeni i mladi do 26. godina života. Cilj programa je podizanje svijesti pripadnika ove ciljne grupe o važnosti bavljanja sportom i zdravim stilovima života.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Raspisivanje javnog konkursa za sufinansiranje sa jasnim kriterijumima za dodjelu sredstava➤ Podrška održavanju tribina i predavanja u školama➤ Izdvajanje i ulaganje sredstava u skladu sa obavezama shodno Zakonu o sportu i raspoloživim budžetskim sredstvima za izgradnji i rekonstrukciju igrališta na otvorenom
Projektni ishod (očekivani rezultat): Podizanje svijesti pripadnika ciljne grupe, veće učešće obrazovnih ustanova u projektu i organizovanje sportskih takmičenja i manifestacija na sportskim terenima na otvorenom
Izlazni indikatori: Iznos utrošenih finansijskih sredstava, broj održanih tribina, broj izgrađenih i rekonstruisanih igrališta na otvorenom
Odgovorna strana: Opština Kotor – Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 17.000€, budžet Opštine Kotor i putem donacija
Ciljne grupe/korisnici: Učenici osnovnih i srednjih škola na teritoriji Opštine i mladi do 26 godina starosti
Period implementacije: Početak III kvartala 2020 - završetak III kvartal 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja:

3.4.2. Razvoj veslačkog sporta u opštini Kotor

Područja i nivo prioriteta:

Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta

Opis projekta:

Projekat je usmjeren na razvoj veslačkog sporta u opštini Kotor, a samim tim i u Crnoj Gori. Uočeno je da na teritoriji Opštine postoje idealni prirodni uslovi za bavljenje veslanjem. Ovo je potvrđeno dolaskom brojnih ekipa i reprezentacija na pripreme, koje su boravile u hotelu Teuta u Risnu i u smještajnim kapacitetima na Prčanju. Takođe, evidentno je da ne samo u Kotoru, nego ni u Crnoj Gori nema niti jedan registrovan veslački klub. Inicijativa bi bila pokrenuta od strane Opštine Kotor – Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti i upućena Opštinama Bar, Tivat i Herceg-Novi, kako bi se u tim opštinama podstakli građani da se bave ovim sportom i osnuju klubove. Nakon osnivanja klubova opštine bi se zajedničkim pismom obratile Ministarstvu sporta i mladih, kako bi dobile podršku i pomoć za ostvarivanje kontakta sa Svjetskom veslačkom federacijom. U poslednjoj fazi projekta opštine bi bile domaćini nacionalnih i regionalnih takmičenja.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen dvijema ciljnim grupama. Prvu predstavljaju djeca školskog uzrasta koja bi od početka krenula sa trenažnim procesom u osnovanim klubovima. Drugu predstavljaju rekreativci. Cilj projekta inkluzija djece školskog uzrasta u sprot i zdrave stilove života, čime bi se omogućio zdrav psihofizički razvoj. Takođe, omogućilo bi se da se građani bave rekreativno veslanjem čime bi podigli kvalitet zdravlja i života. Gradovi bi imali veslačke klubova, a na osnovu ove činjenice država bi formirala Veslački savez, koji bi u perspektivi omogućio učešće na evropskim i svjetskim takmičenjima.

Aktivnosti:

- Sagledavanje stanja i nivoa zainteresovanosti građana u opštini za bavljenje veslanjem i mogućnosti osnivanja klubova
- Pružanje logističke podrške od strane Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti prilikom osnivanja i registracije klubova
- Obezbijediti sredstva u budžetu Opštine Kotor za sufinansiranje veslanja
- Podnošenje inicijative drugim opštinama kroz održavanje sastanaka i konsultacija do formiranja konačne zajedničke inicijative
- Upućivanje zajedničke inicijative Ministarstvu sporta i mladih i Svjetskoj veslačkoj federaciji
- Održavanje nacionalnih, regionalnih i revijalnih takmičenja

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Osnivanje veslačkih klubova, pokretanja i razvoj veslačkog sporta u opštini Kotor i Crnoj Gori, ostvarivanje saradnje sa drugim lokalnim upravama i podsticanje mladih na bavljenje sportom i zdravim stilovima života

Izlazni indikatori:

- Broj osnovanih klubova
- Broj održanih sastanaka i konsultacija
- Izrada inicijative prema Ministarstvu sporta i mladih
- Izrada i podnošenje inicijative Svjetskoj veslačkoj federaciji

Odgovorna strana:

Opština Kotor – Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

1500€, Budžet Opštine Kotor i putem donacija

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Ciljne grupe/korisnici:

Djeca školskog uzrasta i rekreativci

Period implementacije:

Početak III kvartal 2020-završetak III kvartal 2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja:

3.4.3. Razvoj plivačkog sporta u opštini Kotor

Područja i nivo prioriteta:

Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta

Projekat je usmjeren na razvoj plivačkog sporta u opštini Kotor, a samim tim i u Crnoj Gori. Kotor je grad koji ima stogodišnju tradiciju vaterpolo i plivačkog sporta. VK „Primorac“ Kotor osnovan je 1922. godine i 2022. godine proslaviće 100 godina rada i postojanja. Klub ima registovanu sekciju plivanja koja je aktivna, kao i takmičere koji učestvuju na nacionalnim takmičenjima. U Kotoru postoji i VA „Cattaro“ koja okuplja značajan broj djece i ima potencijal za razvoj plivačkog sporta. Osim ova dva kluba, u Kotoru su postojali i vaterpolo klubovi „Val“ sa Prčnja, „Borca“ iz Oravca i „Risan“ iz Risna, čijom bi se ponovnom registracijom stvorila veća baza za razvoj plivačkog sporta. Projekat bi se odnosio na uspostavljanje saradnje Opštine Kotor – Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti i vaterpolo klubova sa teritorije opštine Kotor, sa ciljem podsticaja razvoja plivačkog sporta. Partneri na projektu bile bi sve osnovne škole na teritoriji opštine Kotor. Klubovi bi morali stvoriti adekvatne uslove za razvoj plivačkog sporta, angažovanjem stručnog kadra bilo bi potrebno sprovesti promotivnu kampanju razvoja plivačkog sporta po osnovnim školama i kroz organizaciju javnih tribina, na kojim bi učestvovali značajna imena sa dugogodišnjim plivačkim iskustvom. Opština Kotor kroz budžetsku stavku koja se odnosi na sufinansiranje razvoja sporta, trebala bi izdvojiti posebnu stavku „razvoj plivačkog sporta“. Takođe, trebala bi stvoriti adekvatne prostorne uslove za bavljenje plivanjem završetkom rekonstrukcije zimskog bazena „Nikša Bućin“, adaptacijom otvorenog bazena u Kotoru, kao i otvorenih bazena na Prčanju i u Risnu.

Namjena i cilj programa:

Projekat je namijenjen djeci školskog uzrasta koja bi od početka krenula u školu plivanja. Cilj projekta bi bio razvoj plivačkog sporta, uključivanje djece školskog uzrasta u sport i zdrave stilove života, čime bi se omogućio njihov zdrav psihofizički razvoj. Škole bi obogatile svoje nastavne planove fizičkog vaspitanja kroz edukativne časove čija bi tema bila plivanje. Cilj projekta odnosio bi se i na nastavak tradicije razvoja i poštovanja vaterpolo i plivačkog sporta u opštini Kotor. Razvojem plivačkih klubova u opštini Kotor, Crna Gora bi dobila brojniju bazu za razvoj ovog sporta, kroz učešća klubova i reprezentacije na takmičenjima evropskog i svjetskog nivoa.

Aktivnosti:

- Organizovanje sastanaka predstavnika klubova i Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti u cilju sagledavanja zainteresovanosti za realizovanje projekta, kao i određivanje smjernica i dinamike sprovođenja istog
- Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti da predloži prilikom izrade budžeta za 2021. godinu posebnu stavku u okviru sufinansiranja sporta za razvoj plivačkog sporta u cilju nabavke neophodne opreme
- Sprovođenje aktivnosti Opštine Kotor na završetku rekonstrukcije zimskog bazena „Nikša Bućin“ i adaptaciju ljetnjih bazena u Kotoru, na Prčanju i Risnu
- Organizovanje sastanka predstavnika klubova i direktora osnovnih škola sa područja opštine Kotor u cilju organizovanja edukativnih tribina i promocije plivanja
- Organizovanje sastanka sa Ministarstvom sporta i mladih u cilju upoznavanja sa ciljevima navedenog projekta.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Projektom razvoja plivačkog sporta u opštini Kotor stvaraju se uslovi da se djece bave sportom i zdravim stilovima života i razvija se plivački sport čime se vrši ostvarivanje javnog interesa u sportu

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Izlazni indikatori:

- Visina izdvojenih budžetskih sredstava
- Broj rekonstruisanih i adaptiranih sportskih objekata za potrebe plivanja
- Broj osnovanih plivačkih sekcija u klubovima I klubova
- Broj upisane djece školskog uzrasta
- Broj održanih sastanaka, promotivnih kampanja I tribin

Odgovorna strana:

Opština Kotor – Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

60.000€ budžet Opštine Kotor i kroz projektne aktivnosti

Ciljne grupe/korisnici:

Djeca školskog uzrasta

Period implementacije:

Početak III kvartal 2020-završetak IV kvartal 2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Naziv projekta: 3.4.4. Golf teren sa 9 rupa i teniski tereni
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Planirana je izgradnja internacionalnog Golf terena sa 9 rupa, terenom za obuku sa 3 rupe, klubskom kućom sa magacinima, parkingom, kao i 3 teniska terena sa pratećim sadržajem na lokaciji KO Kavač. Predviđeno je i osnivanje škole za golf. Podloga predmetnog terena je usvojena Studija lokacije Grbalj II. Površina lokacije je 30 ha. Teren je obrastao djelimično makijom, djelimično maslinama i borovima, a konfiguracija terena je brdovita. Ova lokacija ima izvanredne prirodne potencijale, te se golf i tenis mogu igrati cijele godine.
Namjena i cilj programa: Predviđa se da će širenje spektra sportsko-rekreativnih aktivnosti imati uticaj na poboljšanje stanja zdravlja ljudi, a sa ekonomske tačke gledišta indirektno povezana sa produktivnošću radnih ljudi u širem smislu, a direktno mogućnošću zapošljavanja lokalnog stanovništva i diversifikacijom turističke ponude.
Aktivnosti: Planirane aktivnosti: Krčenje terena uz očuvanje postojećih stabala <ul style="list-style-type: none">➤ Geodetsko snimanje terena➤ Izrada Idejnog rješenja za izgradnju golf terena sa 9 rupa i 3 teniska terena➤ Izrada Glavnog projekta izgradnje golf terena sa 9 rupa i 3 teniska terena➤ Pristupanje izgradnji po Glavnom projektu
Projektni ishod (očekivani rezultat): <ul style="list-style-type: none">➤ Golf teren sa 9 rupa i 3 rupe za obuku igrača sa pratećim sadržajem➤ 3 teniska terena sa pratećim sadržajem
Izlazni indikatori: Kreiranje najmanje dvadeset novih radnih mjesta.
Odgovorna strana: Opština Kotor, investitori
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Opština Kotor, investitor
Ciljne grupe/korisnici: Lokalno stanovništvo, turisti, ljubitelji golfa i tenisa.
Period implementacije: 2020-2023
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja: 3.4.5. Realizacija projekta izgradnje sportske dvorane u Škaljarima - Kotor
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Realizacija pomenutog projekta je započeta 2010.godine na osnovu Ugovora o sufinansiranju potpisanog između Ministarstva finansija, Direkcije za javne radove, Opštine Kotor, Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora, te JU Zavod za liječenje lica sa problemima sluha i govora Kotor. Brojni problemi u projektnoj dokumentaciji su izazvali prekidanje radova prije više od tri godine. Otklanjanjem dijela nedostataka u projektnoj dokumentaciji, stvorili su se uslovi za nastavak radova.
Namjena i cilj programa: Obezbeđenje uslova za rad sportista i sportskih organizacija
Aktivnosti Nastavak radova na izgradnji objekta, tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Izgradnja sportske dvorane
Izlazni indikatori: Broj korisnika
Odgovorna strana: Uprava za javne radove, Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 3.500.000, Budžet države, budžet Opštine Kotor,
Ciljne grupe/korisnici: Sportisti i sportske organizacije
Period implementacije: 2020 - 2022
Monitoring i evaluacija: Uprava za javne radove, Opština Kotor, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

3.4.6. Projektna ideja: Uređenje prostora preko puta hotela „Teute“ u Risnu u svrhu sportsko - rekreativnih sadržaja
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Ovaj prostor je istražen arheološki lokalitet koji je konzerviran i na kojem se mogu graditi objekti parternog tipa. Na ovoj površini treba uraditi parking za cca 50 tak parking mjesta, jedan teren za mali fudbali i teren za košarku i rukomet a po mogućnosti i tenis. Tribine da se postave za manji broj posmatrača i da budu polu montažnog i montažnog tipa o d trajnih materijala sa minimalnim potrebama za održavanje. Potrebna je atmosferska kanalizacija i rekonstrukcija postojećih bujičnih kanala. Postaviti vanjsku rasvjetu za kretanje pješaka osvijetliti parkin i sportski teren za noćno održavanje sportskih i drugih priredbi i manifestacija
Namjena i cilj programa: Stvaranje uslova za rad postojećih i budućih sportskih klubova u Risnu i podsticaj zdravog razvoja djece i omladine. Značajno proširenje turističke ponude i uslov za produženje turističke sezone kroz boravak sportskih ekipa na pripremama. Veliki doprinos poboljšanju opšteg utiska i zadovoljstva gostiju raznovrstošću i kvalitetom usluga koje se pružaju u Risnu a posebno za aktivan odmor i zdravstveni turizam. Stvaranje neophodnih uslova za elitni turizam. Početak infrastrukturnog opremanja za osmišljenu valorizaciju arheoloških nalazišta oko osnovne škole i na Teutinom gradu kroz razvoj turizma ali i manifestacija čija je osnova arheologija istorija ljudskih naselja i mjesto zaliva u ukupnom razvoju civilizacije na mediteranu.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada tehničke dokumentacije➤ Izbor izvođača i➤ Izvođenje radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): Realizacija projekta
Izlazni indikatori: Broj korisnika sportskog terena
Odgovorna strana: Opština kotor preko direkcije i Mjesne zajednice Risan
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 350.000 €, budžet Opštine Kotor, Ministarstvo sporta i mladih Crne Gore, investitor
Ciljne grupe/korisnici: Svi građani i gosti Risna, sportisti i sportske ekipe, rekreativci, turisti koji imaju aktivan odmor, organizatori i učesnici raznih sportskih manifestacija
Period implementacije: 2021 - 2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja: 3.4.7. Izgradnja svlačionica za potrebe fiskulturne sale Gimnazije Kotor I Srednje pomorske škole
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Izrada aneksa postojeće sportske sale koja predviđa dogradnju dvije svlačionice (muške i ženske), sanitarni čvor i prostor za pripremu i organizaciju takmičenja. Predviđeni objekat je u osnovi 148 metara kvadratnih, spratnosti P (prizemlje) i ima direktnu komunikaciju sa parterom sportske sale.
Namjena i cilj programa: Ovim projektom prije svega podiže se kvalitet izvođenja nastave fizičkog vaspitanja u školi, kroz stvaranje boljih higijensko tehničkih uslova za učenike. Pored ovoga cilj je i da se omoguće uslovi za održavanje domaćih i međunarodnih sportskih takmičenja, po svim standardima koji se zahtijevaju za organizaciju ovakvih manifestacija.
Aktivnosti Projekat omogućava da se korisnici sportske sale u prostoru predviđenom za svlačionicu presvuku i izvrše pripremu za bavljenje sportskom aktivnošću. Nakon toga u pripremnom prostoru imaju mogućnost da po satnici sportske sale sačekaju i da u određenom terminu uđu u sportsku salu. Nakon završenih aktivnosti u sportskoj sali, korisnici će imati mogućnost da se istuširaju, presvuku i napuste kompleks sportske sale. Takođe, imaće na raspolaganju i sanitarni čvor koji će se nalaziti u sklopu objekta.
Projektni ishod (očekivani rezultati): Izgradnja kompleksa svlačionica sa sanitarnim čvorovima
Izlazni indikatori: Izgradnja objekta svlačionica i sanitarnih čvorova
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 56.000€, budžet Opštine Kotor, Ministarstvo sporta i malih Crne Gore
Ciljne grupe/korisnici: Učenici, profesori, sportski klubovi i rekreativci
Period implementacije: 2021-2022
Monitoring i evaluacija: Direkcija za izgradnju i uređenje, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja: 3.4.8. Rekonstrukcija zatvorenog plivačkog bazena „Nikša Bućin“
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite- Unapređenje sporta
Opis projekta: Rekonstrukcija plivačkog bazena zbog dotrajalosti i zastarjelosti tehničkih rješenja
Namjena i cilj programa: Učiniti bazen ugodnim kako za sportiste, tako i za posjetioce uz minimalne troškove održavanja komfornih uslova
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta i njegova revizija➤ Izbor izvođača radova➤ Izvođenje radova➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Završetak svih radova
Izlazni indikatori: Broj korisnika bazena
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 400.000€, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za izgradnju i uređenje, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja: 3.4.9. Rekonstrukcija stadiona Bokelj
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Stadion Bokelja datira od 1964. godine. Potrebna je rekonstrukcija neodgovarajuće fudbalske infrastrukture i terena prema standardima koje zahtijevaju savremeni fudbalski standardi.
Namjena i cilj programa: Nadmetanje fudbalskih klubova na novom savremenom terenu, kako bi kvalitet fudbala bio na višem nivou.
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta i njegova revizija➤ Izbor izvođača radova➤ Izvođenje radova➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Završetak navedenih aktivnosti po fazama
Izlazni indikatori: Uslovi održavanja utakmica i treninga
Odgovorna strana: Fudbalski savez Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.000.000€, Fudbalski savez CG, budžet opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Fudbalski klubovi
Period implementacije: 2021-2024
Monitoring i evaluacija: Fudbalski savez, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja: 3.4.10. Rekonstrukcija otvorenog bazena u Kotoru
Područja i nivo prioriteta: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta
Opis projekta: Rekonstrukcija i adaptacija otvorenog plivačkog bazena zbog dotrajalosti i zastarelosti tehničkih riješenja
Namjena i cilj programa: Učiniti bazen ugodnim kako za sportiste, tako i za posjetioce uz minimalne troškove održavanja komfornih uslova
Aktivnosti <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta i njegova revizija➤ Izbor izvođača radova➤ Izvođenje radova i➤ Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultati): Završetak svih radova
Izlazni indikatori: Broj korisnika bazena
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 700.000€, budžet opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani Kotora
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Direkcija za izgradnju i uređenje, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 3. Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta

Projektna ideja:

3.4.11. Razvoj sporskog turizma u opštini Kotor

Područja i nivo prioriteta:

Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite - Unapređenje sporta

Opis projekta:

Projekat je usmjeren na razvoj sporskog turizma, imajući u vidu da je Opština Kotor već godinama u samom vrhu svijetskih destinacija koje treba posjetiti. Klimatske karakteristike ovog područja dozvoljavaju sportske aktivnosti na otvorenom tokom cijele godine. U blizini Opštine se nalaze tri ajrodroma I to: ajrodrom u Podgorici, Tivtu I Dubrovniku u susjednoj Hrvatskoj. Turistička sezona se u Opštini Kotor svake godine produžava na predsezonu I postsezonu što pogoduje razvoju sporskog turizma koji je aktivan tokom cijele godine. Finansijski efekti bili vidljivi u svim sektorima uslužnih djelatnosti. Opština Kotor podigla bi svoj turistički rejting kao destinacija na još veći nivo. Sportski klubovi iz Opštine I Crne Gore imali bi priliku da treniraju sa evropskim I svijetskim klubovima.

Limiti za ostvarivanje projekta sadržani su činjenici da nema dovoljno hotelskih kapaciteta I adekvatne sportske infrastrukture. Potrebno je izgradnja hotela sa većim smještajnim kapacitetima kategorisanih sa najmanje 4 zvjezdice. Takođe, potrebna je izgradnja sportskih terena, još najmanje jedan fudbalski, rekonstrukcija bazena na otvorenom u Kotoru, Risnu I Prčanju. Izgradnja kombinovanih terena na otvoreno posebno u Risnu (zbog blizine hotela) I Grblju

Namjena i cilj programa:

Projekat je namjenjen sportskim klubovima iz Crne Gore I inostranstva. Cilj projekta bi bio trajanje turističke sezone tokom cijele godine, uvrštavanje u ponudu još jednog vida turizma, značajan pozitivan efekat na razvoj uslužnih djelatnosti I razvoj I napredak u radu sportskih klubova.

Aktivnosti:

1. Opština Kotor će organizovati sastanak sa TO Kotor i NTO u cilju stvaranja turističke ponude sporskog turizma
2. Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti organizovaće sastanak sa sportskim klubovima i upoznati ih sa projektom i tražiti podršku za njegovu realizaciju. Posebno treba razgovarati sa vaterpolo i fudbalskim klubovima iz Opštine Kotor. Vaterpolo klubovi su osvajači evropskih trofeja, a fudbalski posjeduju određen kvalitet, masovnost i sporske terene.
3. Opština Kotor će u projekat uključiti Udruženje hotelijera i Udruženje ugostitelja sa područja Opštine u cilju traženja partnerstva na projektu. Potrebno je insistirati na prilagođavanju ponude zahtjevima sporskog turizma
4. Potrebno je u realizaciju projekta uključiti nacionalne saveze posebno FSCG i VPSCG, jer je i njihov interes razvoj sporskog turizma i infrastrukture
5. Poboljšanje postojeće i izgradnja nove sportske infrastrukture u odnosu na interesovanje klubova iz određene vrste sporta

Projektni ishod (očekivani rezultat)

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Produžetak turističke sezone, izdvajanje nove turističke ponude, povećanje finansijskih efekata u oblasti pružanja usluga, razvoj sportskih klubova I rekonstrukcija postojeće I izgradnja nove sportske infrastrukture

Izlazni indikatori:

- Broj nastupa na turističkim sajmovima
- Broj ugovorenih turističkih aranžmana
- Broj noćenja
- Efekti vanpaspionske potrošnje
- Broj učesnika I vrsta sporta
- Broj rekonstruisanih I izgrađenih terena

Odgovorna strana:

Opština Kotor – Sekretarijat za kulturu, sport I društvene djelatnosti, Direkcija za uređenje I izgradnju Kotora, TO Kotor, NTO, Uruženje ugostitelja I Udruženje hotelijera I nacionalni sportski savezi

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

30.000€, Budžeti Opštine Kotor I TO Kotor, sredstva NTO I budžeti nacionalnih sportskih saveza

Ciljne grupe/korisnici:

Sportisti

Period implementacije:

Početak III kvartal 2020-završetak IV kvartal 2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.1. Zaštita prirodne i kulturne baštine

Projektna ideja: 4.1.1. Jačanje pravne i institucionalne infrastrukture u cilju očuvanja i zaštite područja Kotora
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine- Zaštita prirodne i kulturne baštine
Opis projekta: Zbog nedostataka u upravljanju zaštićenim područjem, ugrožene su vrijednosti zbog kojih je Područje stavljeno na listu Svjetske baštine UNESCO-a. Imajući u vidu status i razvojnu priliku Grada, potrebno je uspostaviti efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine
Namjena i cilj programa: Uspostavljen efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izmjena Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora➤ Formiranje tijela za upravljanje zaštićenim područjem i stvaranje uslova za njegov rad➤ Obezbjediavanje i jačanje institucionalne zaštite područja Kotora, sa sjedištem na zaštićenom području➤ Uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja Područjem kao prirodnim dobrom, u skladu sa Zakonom.
Projektni ishod (očekivani rezultat): Uspostavljen efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine
Izlazni indikatori: Usvojen Zakon, Osnovano upravljačko tijelo
Odgovorna strana: Ministarstvo kulture, Opština Kotor, Uprava za kulturna dobra, Centar za konzervatorsku i arheološku djelatnost
Ukupni budžet i izvor finansiranja:
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turisti
Period implementacije: 2023-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.1. Zaštita prirodne i kulturne baštine

Projektna ideja: 4.1.2. Evidentiranje, dokumentovanje, valorizacija i prezentacija kulturne i prirodne baštine
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Zaštita prirodne i kulturne baštine
Opis projekta: Prikupljanje informacija koje će poslužiti kao osnov za utvrđivanje statusa kulturne baštine
Namjena i cilj programa: Valorizacija kulturne baštine kroz prezentaciju i održivi turistički razvoj
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Revalorizacija kulturnih dobara koja su po ranijim propisima imala svoj status➤ Intenziviranje sistematskih istraživanja i proučavanja vrijednosti prostora i pojedinačnih kulturnih dobara➤ Arheološko rekognosciranje opštine, uključujući i podmorje➤ Izrada i ažuriranje baze podataka i dokumentacije od značaja za zaštitu, očuvanje i razvoj Područja Kotora➤ Izrada programa sanacije i revitalizacije pejzaža degradiranog savremenom urbanizacijom➤ Izrada godišnjeg programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara identifikacija i formiranje dokumentacije o nematerijalnoj kulturnoj baštini radi utvrđivanja statusa kulturnog dobra
Projektni ishod (očekivani rezultat) Utvrđen status kulturnog dobra
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Broj revalorizovanih kulturnih dobara➤ Broj realizovanih istraživanja➤ Broj rekognosciranih lokaliteta➤ Formirana baza podataka➤ Urađen program sanacije➤ Izrađen godišnji program zaštite i očuvanja kulturnih dobara➤ Broj urađenih elaborata
Odgovorna strana: Ministarstvo kulture, Uprava za kulturna dobra, Centar za konzervatorsku i arheološku djelatnost, Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 30.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turistička privreda, turisti
Period implementacije: 2022 - 2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.1. Zaštita prirodne i kulturne baštine

Projektna ideja: 4.1.3. Izrada/revizija Menadžment plana područja Kotora
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Zaštita prirodne i kulturne baštine
Opis projekta: Menadžment plan je strateški dokument za dugoročno upravljanje, zaštitu, očuvanje, korišćenje i prezentaciju prirodnog i kulturno istorijskog područja Kotora. Njegova izrada je zakonska obaveza. Iako je donešen postoji potreba njegove revizije.
Namjena i cilj programa: Poboljšanje sistema upravljanja Područjem
Aktivnosti: Savjet za upravljanje područjem će u saradnji sa subjektima zaštite inicirati reviziju Menadžment plana Kotora. Moguće aktivnosti su: <ul style="list-style-type: none">➤ Donošenje odluke o izradi➤ Formiranje tima za izradu➤ Pripremni poslovi, prikupljanje podataka i analiza postojećeg stanja➤ Obrada sakupljenih podataka i izrada plana➤ Prezentacija i javna rasprava➤ Usvajanje revidiranog plana
Projektni ishod: Obezbijeđena integralna zaštita područja kroz izradu i primjenu Menadžment plana
Izlazni indikatori: Izrađen ili revidiran Menadžment plan
Odgovorna strana: Savjet za upravljanje područjem, Opština Kotor, Uprava za kulturna dobra
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Subjenti zaštite, građani, turisti
Period implementacije: 2021 - 2022
Monitoring i evaluacija: Savjet za upravljanje područjem Kotora, Ministarstvo kulture, Uprava za kulturna dobra, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.1. Zaštita prirodne i kulturne baštine

Naziv projekta: 4.1.4. Otkrivanje, izlaganje i korišćenje jevrejske baštine u Dunavskom regionu- REDISCOVER
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Zaštita prirodne i kulturne baštine
Opis projekta: Opština Kotor je partner na projektu „Otkrivanje, izlaganje i korišćenje jevrejske baštine u Dunavskom regionu- REDISCOVER“. Vodeći partner na projektu „REDISCOVER“ je pobratimski grad Segedin. Glavni cilj projekta je otkrivanje potencijala zajedničke jevrejske baštine područja obuhvaćenih projektom i razvijanje modernih turističkih rješenja uz rezultate u vidu tematskih pilot projekata, kao i transnacionalnih turističkih proizvoda i usluga.
Namjena i cilj programa: Jačanje održive upotrebe prirodnih i kulturnih resursa odnosno nasljeđa
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Istraživanja jevrejske kulturne baštine u Kotoru➤ Istraživanja arhivske građe, literature i štampe i epigrafska istraživanja➤ Arhitektonska istraživanja➤ Presentacija jevrejske kulturne baštine u Kotoru➤ Priprema i organizovanje izložbe u Kotoru➤ Edukacija o jevrejskoj kulturnoj baštini u Kotoru➤ Obuka turističkih vodiča/čkinja za prezentaciju jevrejskog kulturnog nasljeđa u Kotoru➤ Organizovanje walkshop-a za građane/ke Kotora i turiste/kinje➤ Organizovanje radionice za pripremanje košer hrane i degustacija pripremljenih jela➤ Organizovanje koncerta jevrejske muzike na nekom od javnih prostora u Kotoru
Projektni ishod (očekivani rezultat): Arhivska istraživanja u Istorijskom arhivu u Kotoru i drugim arhivskim institucijama u Crnoj Gori i arhitektonska istraživanja Jevrejskog groblja u Škaljarima i vile Karnel na Prčanju. Kako je malo poznatih sačuvanih arhivskih izvora o Jevrejima u Kotoru, ovo istraživanje je veoma značajno. Organizacija izložbe i štampa kataloga izložbe i lifleta o jevrejskoj kulturnoj baštini u Kotoru Info table na ulazu u Jevrejsko groblje u Škaljarima i Vile Karnel u Prčanju Turistički vodiči obučeni za prezentaciju jevrejskog kulturnog nasljeđa u Kotoru Širenje turističke ponude Kotora
Izlazni indikatori: Broj obučeni vodiča, broj štampanih lifleta i kataloga Izdana knjiga koja sublimira istraživanja jevrejske kulturne baštine u Kotoru
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja EUR 118.898,00; Opština Kotor 15% (plate zaposlenih pokrivaju učešće Opštine) Dunavski transnacionalni program INTERREG Danube 85%
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, građani Kotora, Turistička Organizacija Kotor, turistički vodiči
Period implementacije: Jun, 2018 - Maj, 2021
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo finansija vrši evaluaciju i prvi nivo kontrole projektnih aktivnosti, Ministarstvo vanjskih poslova vrši monitoring projektnih aktivnosti, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja: 4.2.1. Izrada Studija zaštite prirodnih vrijednosti Područja Kotora
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Zaštita životne sredine
Opis projekta: Područje Kotora je kao prirodno i kulturno-istorijsko područje upisano na listu svjetske baštine, ali još uvijek nema urađena Studija zaštite prirodnih vrijednosti Područja iako je to zakonska obaveza.
Namjena i cilj programa: Studijom zaštite se opisuju i vrijednuju karakteristike područja, određuje režim zaštite, koncept unaprjeđenja i održivog razvoja i način upravljanja područjem
Aktivnosti: Shodno Zakonu o Zaštiti prirode i opisu koje donosi organ uprave - Agencija za zaštitu prirode i životne sredine: <ul style="list-style-type: none">➤ Odluka o izradi➤ Angažovanje stručnog tima za izradu studije➤ Izrada studije➤ Javna rasprava➤ Usvajanje Studije zaštite➤ Donošenje plana upravljanja➤ Imenovanje upravljača
Projektni ishod (očekivani rezultat) <ul style="list-style-type: none">➤ Utvrđeno realno činjenično stanje na terenu➤ Utvrđene pretpostavke za buduću zaštitu Područja➤ Ažurno stanje za potrebe izrade PUP – Kotor➤ Davanje smjernica za buduću PUP – Kotor➤ Donijet plan upravljanja za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora➤ Imenovan upravljač područja
Izlazni indikatori: Donijeta Studija zaštite
Odgovorna strana: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 50.000€, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turistička privreda, turisti
Period implementacije: 2023. godine
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja:

4.2.2. Izrada studije procjene uticaja masovnog turizma na zaštićeno područje u odnosu na kapacitet i ograničenja

Područja i nivo prioriteta:

Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - zaštita životne sredine

Opis projekta:

Nedovoljno jasna strateška vizija razvoja turizma Područja Kotora, nagli rast kruzing turizma, nedostatak hotelskih smještajnih kapaciteta i neadekvatna turistička valorizacija kulturnih dobara uz nekontrolisanu gradnju i urbanizaciju predstavljaju rizik za univerzalne vrijednosti Područja. Potrebno je uraditi procjenu uticaja masovnog turizma na zaštićeno područje u odnosu na kapacitet i ograničenja. Obaveza izrade Elaborata proističe iz Menadžment plana zaštićenog područja.

Namjena i cilj programa:

Vrednovan uticaj masovnog turizma (posebno kruzing turizma) na zaštićeno područje

Aktivnosti:

- Odluka o izradi
- Angažovanje stručnog tima za izradu studije
- Izrada elaborata
- Javna rasprava
- Usvajanje elaborata

Projektni ishod (očekivani rezultat)

- Razvoj projekata i aktivnosti koje doprinose održivom korišćenju potencijala Područja
- Davanje smjernica za buduće prostorno planiranje

Izlazni indikatori:

Urađen Elaborat

Odgovorna strana:

Nacionalna turistička organizacija i Turistička organizacija Kotora

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

5.000€, budžet Opština Kotor

Ciljne grupe/korisnici:

Turistička privreda, Lokalna samouprava, građani, NVO, nadležno Ministarstvo

Period implementacije:

2021. godine

Monitoring i evaluacija:

Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Ministarstvo kulture, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja: 4.2.3. Izrada i donošenje Lokalnog akcionog plana za biodiverzitet
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - zaštita životne sredine
Opis projekta: Zaštita biljnog i životinjskog svijeta počiva na prethodnom poznavanju stanja raznovrsnosti i aktivnom djelovanju na poboljšanju. Osnov za izradu Plana se nalazi u Zakonu o zaštiti prirode, koji propisuje obavezu JLS da donesu Plan.
Namjena i cilj programa: Utvrđivanja dugoročnih ciljeva i smjernica za očuvanja biološke i predione raznovrsnosti
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Odluka o pristupanju izradi sa programskim zadatkom➤ Odabir tima➤ Izrada plana➤ Javna rasprava➤ Usvajanje plana
Projektni ishod (očekivani rezultat) Uspostavljena kontrola i novi principi zaštite biodiverziteta kao i novi ciljevi
Izlazni indikatori: Usvojen Lokalni akcioni plan za biodiverzitet
Odgovorna strana: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 5.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Opština, građani
Period implementacije: 2021. godine
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja: 4.2.4. Izrada plana pošumljavanja i ozelenjavanje svih područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Zaštita životne sredine
Opis projekta: Izrada trogodišnjeg plana pošumljavanja i sanacije područja koja su stradala od požara u skladu sa Zakonom o šumama sve u saradnji s Upravom za šume kao i Planom sanacije koje utvrđuje Ministarstvo
Namjena i cilj programa: Pošumljavanje i sanacija područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje radne grupe➤ Izrada trogodišnjeg plana pošumljavanja sa procjenom obima površina i kartografskim prikazom oštećenih površina sa određivanjem prioriteta i rokova za pošumljavanje➤ Obilasci terena sa precizno utvrđenim načinom pošumljavanja i utvrđenim potrebnim vrstama i količinama sadnica➤ Pošumljavanje (jedanput godišnje)
Projektni ishod (očekivani rezultat) Pošumljavanje opožarenih lokacija
Izlazni indikatori: Donijet trogodišnji plan pošumljavanja i sanacije područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda
Odgovorna strana: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 4 x 10.000€, budžet Opštine Kotor Ukupno 40.000€
Ciljne grupe/korisnici: Opština Kotor, građani
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja: 4.2.5. Izrada jednogodišnjeg plana i trogodišnjeg programa unapređenja energetske efikasnosti
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine – Zaštita životne sredine
Opis projekta: Zakonom o energetske efikasnosti definisana je obaveza jedinice lokalne samouprave da uradi jednogodišnji plan i trogodišnji program poboljšanja energetske efikasnosti. Ovim planom predviđa se čitav set koraka i aktivnosti koje treba da doprinesu unaprijeđenju energetske efikasnosti.
Namjena i cilj programa: Poboljšanje energetske efikasnosti u objektima i sistemima koje koristi Opština Kotor i unapređenje svijesti o značaju i prednostima korišćenja alternativnih izvora energije
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje radne grupe➤ Definisane plan i programa rada i potrebe angažovanja stručnjaka iz oblasti energetske efikasnosti➤ Prikupljanje ulaznih podataka➤ Rad na projektu u skladu sa definisanom metodologijom➤ Javna rasprava➤ Usvajanje plana i programa na sjednici lokalnog parlamenta➤ Monitoring i evaluacija
Projektni ishod (očekivani rezultat) <ul style="list-style-type: none">➤ Povećana svijest o značaju i prednostima korišćenja alternativnih izvora energije,➤ Realizovani planovi adaptacija i održavanja zgrada koje se koriste za obavljanje djelatnosti (organi lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač lokalna samouprava, kao i unaprijeđenja komunalnih usluga (javna rasvjeta, vodosnabdjevanje,...) za poboljšanje energetske efikasnosti➤ Uvedene podsticajne mjere za poboljšanje energetske efikasnosti
Izlazni indikatori: Donesen jednogodišnji plan i trogodišnji program unaprijeđenja energetske efikasnosti
Odgovorna strana: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 5.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Lokalna samouprava, javna preduzeća i ustanove, privredna prduzeća i preduzetnici, građani
Period implementacije: 2022-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja: Ekološka edukacija i uključivanje javnosti iz oblasti zaštite životne sredine
Područja i nivo prioriteta: Zaštita životne sredine
Opis projekta: Izrada i sprovođenje komunikacione strategije za poboljšanje informisanosti i unapređenje znanja građana iz oblasti zaštite životne sredine, sprovođenje mjera za uključivanja javnosti, kao i potsticanje projekata kroz privatno-javno partnerstvo i uvođenje Sistema upravljanja životnom sredinom.
Namjena i cilj programa: Sveobuhvatno i kontinuirano sprovođenje edukacije i podizanje javne svijesti u oblasti zaštite životne sredine, kao i motivisanje javnosti za učešće u procesima odlučivanje iz ove oblasti.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada i sprovođenje komunikacione strategije za poboljšanje informisanosti i unaprijeđenje znanja građana➤ Kontinuirano i sveobuhvatno sprovođenje programa edukacije i podizanje javne svijesti iz oblasti zaštite životne sredine➤ Realizacija periodičnih ekoloških edukativnih programa za djecu➤ Štampa i distribucija različitih informativno-edukativnih materijala➤ Organizovanje okruglih stolova, tribina i konferencija➤ Uspostavljanje Sistema nagrađivanja građana koji su dali izuzetan doprinos zaštiti životne sredine➤ Formiranje opštinskog Zelenog tima➤ Izrada i primjena metodologije motivisanja javnosti za učešće u procesima odlučivanja➤ Uspostaviti redovne sastanka sa MZ, kao i omogućiti građanima da predlažu i glasaju za prioritetne ekološke akcije➤ Realizacija akcija ekološkog aktivizma i volonterizma mladih➤ Definisanje planova i programa za unapređenje i zaštitu životne sredine koji će biti realizovani kroz privatno javno partnerstvo➤ Uspostavljanje biznis zelenih inkubatora – zelena ekonomija➤ Uvođenje ISO 14001 za opštinu Kotor
Projektni ishod (očekivani rezultat): Informisana i uključena javnost u procese upravljanja i zaštite životne sredine, kroz brojne edukacije i uspostavljene mehanizme odlučivanja o prioritetnim akcijama. Realizacija projekata kroz privatno-javno partnerstvo, kao i uvođenje ISO Sistema.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrađena komunikaciona strategija za poboljšanje informisanosti➤ Broj akcionih planova➤ Broj realizovanih projekata➤ Broj javnih tribina➤ Broj sprovedenih ekoloških akcija➤ Broj unapređenih Sistema➤ Broj građana/djece obuhvaćenih programom edukacije➤ Broj i vrsta distribuiranog edukativnog materijala➤ Broj organizovanih okruglih stolova, konferencija

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Formiran opštinski zeleni tim
- Izrađena metodologija motivisanja javnosti za učešće u procesima odlučivanja
- Broj održanih sastanaka
- Broj uspostavljenih web aplikacija
- Broj realizovanih akcija
- Broj radnih grupa za izradu planova I programa u kojima učestvuju mladi
- Broj mladih učesnika u akcijama
- Broj i vrsta realizovanih pilot projekata
- Uspostavljen sistem ISO 14001 za Opštinu Kotor
- Izvještaj o postignutim rezultatima

Odgovorna strana:

Opština Kotor, državni I međunarodni fondovi

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

Aktivnosti od 1. do 7. -193.000 €

Aktivnosto od 7 do 11. - 41.000 €

Aktivnost 11. i 12. -110.000 €

Aktivnost 13. – 20.000€

Ukupno: 364.000€

Opština Kotor, DOO "Vodovod i kanlizacija" Kotor, DOO "Komunalno Kotor", JZU Dom zdravlja, privatni preduzetnici, državni i međunarodni fondovi,

Ciljne grupe/korisnici:

Djeca, mladi i građani opštine Kotor

Period implementacije:

2020- 2023

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024 godine

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja: 4.2.6. Povećanje energetske efikasnosti (EE) u opštini Kotor
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine – Zaštita životne sredine
Opis projekta: Uspostavljenje sveobuhvatnog sistema uštede električne energije, uspostavljanjem mehanizama za kontrolu proizvodnje i potrošnje električne energije, promocija i uvođenje alternativnih izvora energije, podsticanje uspostavljanja sistema alternativnih izvora energije
Namjena i cilj programa: Unaprijeđenje i zaštita životne sredine u oblasti energetske efikasnosti kroz promociju i edukaciju građana i podršku uspostavljanju EE sistema. Podsticanje uspostavljanja održivog energetskog razvoja, kao i razvoja konkurentnog tržišta energije.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Promocija i edukacija o značaju i benefitima EE sistema➤ Unapređenje i uspostavljanje EE sistema➤ Podsticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora➤ Povećanje energetske efikasnosti u saobraćaju➤ Uspostavljanje procesa sprovođenja javnih nabavki koje doprinose energetskej efikasnosti i povećanju korisćenja održivih izvora energije
Projektni ishod (očekivani rezultat): Definisanje i sprovođenje aktivnosti na unapređenju energetske efikasnosti
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Formiranje tima za energetske efikasnost u Opštini Kotor➤ Izrađeni trogodišnji planovi i jednogodišnji akcioni planovi unaprijeđenja EE u javnim objektima➤ Broj i vrsta sprovedenih akcija➤ Broj analiza➤ Broj javnih punjača baterija elektro/hibridnih vozila➤ Izrada idejnog projekta izgradnje biotoplane➤ Broj domaćinstava obuhvaćenih pilot projektom uspostavljanja peći-kotlova na biomasu➤ Broj lokacija pilot projekta postavljanje solarnih panela➤ Broj projekata ugradnje solarnih Sistema➤ Broj m/km izgrađenih biciklističkih staza➤ Uspostavljen kriterijum “EE proizvod ili usluga” u svim procesima javnih nabavki➤ Izvještaji o postignutim rezultatima
Odgovorna strana: Opština Kotor, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, nacionalni i međunarodni programi finansiranja, DOO “Vodovod i kanalizacija” Kotor, privatni prevoznici, Vlada CG
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1. i 2. aktivnost 713.000 €, 3. aktivnost 180.000 €, 4. aktivnost 80.000 €, 5. aktivnost 0€, Uk.upno: 973.000 €, Opština Kotor, državni i međunarodni programi finansiranja, lokalna preduzeća i organizacije, vlasnici objekata, MORT, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo prosvjete, privatni sektor
Ciljne grupe/korisnici: Građani opštine Kotor, privatni sektor,
Period implementacije: 2020- 2023

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024 godine

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine

Projektna ideja:

4.2.7. Smanjenje negativnih uticaja klimatskih promjena u opštini Kotor

Područja i nivo prioriteta:

Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine – Zaštita životne sredine

Opis projekta:

Prema odgovarajućim klimatskim projekcijama u Crnoj Gori se očekuje porast prosječne godišnje temperature, učestaliji sušni periodi tokom ljetnjeg perioda i intenzivne padavine sa poplavnim potencijalom tokom zimskog perioda, komplikacije povezane sa zdravljem ljudi izazvanih ekstremnim vremenskim prilikama i pojavom novih bolesti netipičnih za područje Crne Gore, ugroženost poljoprivredne proizvodnje i bezbjednosti hrane, ugroženost energetskog sektora usled ekstremnih

vremenskih prilika, ugroženost vodnih resursa usled dugotrajnih suša i usled neracionalne upotrebe ovog resursa...Ove projekcije ukazuju na moguća dalja pogoršanja i nameću potrebu usvajanja odgovarajućih dokumenata i sprovođenje praktičnih mjera potrebnih za prilagođavanje ovakvim promjenama kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou.

Namjena i cilj programa:

Poboljšanje uslova života građana u kontekstu ublažavanja i prilagođavanja posljedica klimatskih promjena na ovom području.

Aktivnosti:

- Uspostavljanje lokalne politike o smanjenju negativnih uticaja klimatskih promjena
- Povećanje zelene infrastrukture (zeleni koridori)
- Unaprijeđenje Sistema zaštite od poplava
- Uspostavljanje rashlađivanja na javnim površinama i navodnjavanje gradskog zelenila na lokacija gdje nedostaje
- Unaprijeđenje održivog upravljanja šumama
- Poboljšanje sistema javnog prevoza
- Smanjenje kolskog saobraćaja u širem gradskom jezgru
- Unaprijeđenje fasada i krovova objekata socijalne infrastrukture, stambenih, poslovnih i proizvodnih objekata
- Uspostavljanje sistema javne najave i upozorenja

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Uspostavljanje strategije, konkretnih mjera i aktivnosti u cilju prevazilaženja aktuelnih klimatskih promjena.

Izlazni indikatori:

- Izrađena i usvojena strategija
- Broj sprovedenih akcija
- Broj zasađenih stabala
- Broj sprovedenih kontrola o nelegalnoj sječi šuma
- Broj prijava
- Broj novih uspostavljenih linija u lokalnom saobraćaju
- Broj izgrađenih i rekonstruisanih autobuskih stajališta
- Broj lokacija na kojima su uspostavljeni "češljevi" za bicikla
- Broj m/km izgrađenih biciklističkih staza i trotoara za pješakelzrađen plan sanacije spoljašnjih fasada i krovnih površina

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

<ul style="list-style-type: none">➤ Uspostavljen lokalni sistem upozorenja za nepovoljne vremenske prilikeBroj izdatih upozorenja➤ Izvještaji o postignutim rezultatima nedležnih institucija
Odgovorna strana: Opština Kotor, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, nacionalni i međunarodni programi finansiranja, DOO "Vodovod i kanalizacija" Kotor, privatni prevoznici , Vlada CG
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1. aktivnost 2.000 €, 2. aktivnost 13.000 €,3. aktivnost 100.000 €,4. aktivnost 50.000 €,5. aktivnost 75. 000 €, 6. aktivnost 55.000 €, 7. aktivnost 0€, 8. aktivnost 50.000 € Ukupno : 345.000 € , Opština Kotor, nacionalni i međunarodni programi finansiranja, privatni prevoznici, Vlada CG
Ciljne grupe/korisnici: Građani opštine Kotor
Period implementacije: 2020- 2023
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024 godine

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.1. Rekonstrukcija i stavljanje u funkciju tvrđave Sv. Krst u Perastu
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opis projekta: Izvođenje radova na osnovu gotovog glavnog projekta
Namjena i cilj programa: Rekonstrukcija tvrđave u cilju očuvanja arhitektonske vrijednosti tvrđave i njena ponovna integracija u urbano tkivo Perasta. Cilj projekta je prezentacija važne epohe za razvoj grada Perasta, a zatvoreni i otvoreni prostor tvrđave, osim originalne namjene koristiće se kao galerije, prostori za održavanje kulturnih manifestacija, koncerata na otvorenom itd.
Aktivnosti: Izvođenje radova na rekonstrukciji tvrđave na osnovu Glavnog projekta.
Projektni ishod (očekivani rezultat) Očuvanje tvrđave
Izlazni indikatori: Broj posjetioca
Odgovorna strana: Direkcija za izgradnju i uređenje I faza - 750.000 € - građevinski radovi II faza - 350.000 € - završni građevinski i zanatski radov III faza – 400.000 € - opremanje UKUPNO: 1.500.000 €, budžet Opštine Kotor, IPA i drugi projekti
Ciljne grupe/korisnici: Institucije kulture, NVO, građani, turisti...
Period implementacije: 2022-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Naziv projekta:

4.3.2. Revitalizacija fortifikacione baštine Crne Gore- Gradski bedemi Kotora

Područja i nivo prioriteta:

Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Opis projekta:

Kotorski bedemi predstavljaju jedinstvenu vojnu fortifikacionu arhitekturu nastajalu u periodu od XII - XX vijeka. Bedemi su imali izuzetnu vojnu vrijednost kada su građeni i sa pažnjom popravljani te su zbog ozbiljnog inženjerskog pristupka i opstali do današnjih dana. Bedeme oko grada Kotora možemo podijeliti na četiri sektora. Prvi sektor - Donji bedemi okružuju grad i pružaju se od Južnih gradskih vrata - vrata od Gurdića i istoimenog bastiona, zapadnih bedema sa bastionima Korner i Valijer, preko Glavnih gradskih vrata do Citadele i savijaju sjevernom kortinom preko bastiona Bembo do sjevernih gradskih vrata ili Vrata od rijeke. Drugi sektor - Gornji bedemi polaze od najsjevernije tačke grada i Bastiona Riva, pa se rubom brda penju do vrha brda Sv. Ivan i istoimene tvrđave, a zatim se drugim južnim rubom strmo spuštaju do Gurdića. Gornji sektor bedema se sastoji od odbrambenih zidova, kula, bastiona, položaja, i drugih pomoćnih objekata u okviru fortifikacione arhitekture. U okviru donjih i Gornjih bedema ima otkrivenih trasa Starog kotorskog zida koji još nije dokumentovan i istražen. Treći sektor - je u samom vrhu brda i na najvišoj tački pa dominira cijelim pejzažom, a to je Tvrđava Sv. Ivan sa svojim objektima koj zaslužuje posebnu pažnju. Četvrti sektor - Unutrašnji bedemi, predstavljaju komunikacije između važnih položaja i pružaju se od sjevera ka jugu, ali i od zapada ka istoku. Ove komunikacije sa stepenicama i rampama za izvlačenje municije kao i sa platoima, crkvom Gospe od zdravlja, stražarama i lunetama, a sve na podzidima serpentina različitih visina. Ove staze su danas najfrekventnije, jer predstavljaju trasu kojim posjetoci na najsigurniji način mogu da obiđu tvrđavu Sv. Ivan i odakle se pruža predivan pogleda na grad Kotor i ovaj dio Bokokotorskog zaliva. Na bedemima su različiti graditelji i velike vojne sile ostavljale svoj pečat do kraja XIX vijeka, zaključno sa Austrijom. Bilo je intervencija i u moderno doba, ali parcijalno i u manjem obimu. Najveće intervencije uslijedile su posle zemljotresa 1979.g. ali mahom u donjoj zoni kada je urađena i projektna dokumentacija za ovaj dio. Zbog obima projekta i same dužine bedema koji iznose oko 4,6 km, podijeljeni su na logičnih 13 partija. Projekat podrazumijeva fazno sprovođenje gdje bi faze logično slijedile jedna drugu. Nakon arhivskih istraživanja i proučavanja postojeće dokumentacije i izrade konzervatorskih projekata preventivne zaštite 1. partije slijedi faza izvođenja radova - sprovođenja konzervatorskih mjera, pri tom, za vrijeme izvođenja radova radi se priprema dokumentacije i projekti sljedeće faze. Fazni način rada je jedino moguć pri ovako obimnoj i kompleksnoj arhitektonsko - inženjerskoj i konzervatorskoj aktivnosti.

Namjena i cilj programa:

Realizacijom projekta obezbjeđuje se neophodan tretman posebnog dijela kulturne baštine Crne Gore koje je od 1979.godine na UNESCO listi svjetske kulturne baštine. Zaštitiće se od daljeg propadanja i obezbijediće se čuvanje njihovih vrijednosti. Projekat podrazumijeva i radove na revitalizaciji ove lokacije u cilju sveobuhvatne valorizacije, koja će doprinijeti razvoju turizma i prezentaciji i popularizaciji fortifikacione arhitekture Crne Gore.

Aktivnosti:

- Izrada kompletne projektne dokumentacije i izvođačkog projekta za kotorske bedeme (4 godine)
- Izvođenje I faze radova na donjim bedemima po partijama čiji će prioritet sanacije proisteći iz projektne dokumentacije.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Realizacijom projekta doprinosi se ispunjenju opštih ciljeva i prioriteta definisanih Nacionalnim programom razvoja kulture 2011-2015 i 2016-2020, a koji se odnose na: jačanje institucionalne infrastrukture, stabilne izvore prihoda, jačanje kadrovskih kapaciteta, promociju kulture i unaprjeđenje međusektorske i međunarodne saradnje. Doprinos se ogleda kroz:

- sprovođenje savremenog pristupa kulturi koji podrazumijeva jačanje dijaloga svih nosilaca aktivnosti, radi poboljšanja sistemskih okvira
- stvaranje uslova za ostvarivanje i razvoj svih oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva; međunarodnu kulturnu saradnju i prezentaciju crnogorskog kulturno-umjetničkog stvaralaštva i kulturne baštine

Projektom se obezbjeđuje zaštita od propadanja i očuvanje kulturnih vrijednosti utvrđenja, uz uvođenje novog vida upravljanja, u cilju uključivanja u tokove savremenog života na principima održivog razvoja, a u skladu sa pravilima struke i konzervatorskim principima.

Izlazni indikatori:

Broj posjetioca

Odgovorna strana:

Ministarstvo kulture, Opština Kotor

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

5.529.000,00 €, Državni budžet, budžet Opštine Kotor, EU fondovi

Ciljne grupe/korisnici:

Stanovništvo Crne Gore, lokalno stanovništvo, turisti i ostali posjetioci Kotora

Period implementacije:

Januar 2021-Jul 2024

Monitoring i evaluacija:

Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.3. Rekonstrukcija i valorizacija palate Visković u Perastu
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opis projekta: Izvođenje radova na osnovu Glavnog projekta rekonstrukcije
Namjena i cilj programa: Valorizacija Palate kao Memorijalni muzej porodice Visković iz Perasta
Aktivnosti: Izvođenje građevinskih radova po fazama
Projektni ishod (očekivani rezultat): Rekonstruisan objekat
Izlazni indikatori: Broj posjetioca
Odgovorna strana: Direkcija za uređenje i izgradnju, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, OJU Muzeji
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 1.200.000 eura, budžet Opštine Kotor, IPA projekti i drug
Ciljne grupe/korisnici: Svi posjetioci Perasta
Period implementacije: 2021-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.4. Studije zaštite Vrmca
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opis projekta: Izrada Studije
Namjena i cilj programa: Nacrtom prostorno urbanističkog plana Opštine Kotor brdo Vrmac je definisano kao potencijalni zaštićeni regionalni park prirode. Kako bi se ovaj lokalitet stavio pod zaštitu potrebno je izraditi Studiju zaštite kako bi se utvrdila opravdanost proglašavanja Vrmca parkom prirode.
Aktivnosti: Priprema katastarskih podloga, terenski i dokumentacioni rad.
Projektni ishod (očekivani rezultat): Broj posjetioca
Izlazni indikatori: Izrađena Studija zaštite
Odgovorna strana: Agencija za zaštitu životne sredine
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 8.000 €, budžet opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Građani, turisti
Period implementacije: 2020. godina
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.5. Izrada programa zaštite i turističke valorizacije kulturno-istorijskih, arheoloških i prirodnih lokaliteta u opštini Kotor
Područje i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine- Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opis projekta: Kotorsko-Risanski basen, sa svojim prirodnim zaledem je, kao dio svjetske kulturne i prirodne baštine stavljen na listu UNESCO-a 1979. godine. Nekontrolisana gradnja, posebno turističko-smještajnih kapaciteta, ugrožava ne samo naslijeđeno jedinstvo kulturno-prirodnog ambijenta već i pojedinačne lokalitete izrazite vrijednosti. Na svojoj ukupnoj površini (i van zaštićene zone) opština Kotor ima lokalitete čijom bi se zaštitom, uređenjem i turističkom valorizacijom omogućila i briga o nasljeđu i novi javni turistički prihodi. Od praistorijskih crteza u Lipcima, ilirskih grobnica-tumula, antičkih lokaliteta u Risnu, srednjevjekovnog graditeljskog nasljeđa, pa sve do austrougarskih vojnih objekata, uz prirodne atraktivnosti, poput kanjona Škurde, grad ima jedinstvenu listu atraktivnosti kojima se mora obezbijediti adekvatan tretman.
Namjena i cilj projekta: Cilj projekta je da se vrijedno i nezaštićeno kulturno i prirodno blago zaštiti, uredi i savremeno opremi i time spriječi budući urbanistički pritisak u zonama njihovog prisustva. Planiranjem i uređenjem lokaliteta i prostora koji ih neposredno okružuju, uticaće se na ukupan karakter Kotora kao destinacije kulturnog turizma. Istovremeno, razvojem mreže lokaliteta čijim razgledanjem se ubiraju prihodi od turizma, naglašeno se pojačava opštinski javni i kulturni interes u turizmu
Aktivnosti: Obrazovanje stručne radne (arhitekti, istoričari umjetnosti...) za izradu programa Sastavljanje liste lokaliteta od posebnog kulturnog i prirodnog značaja Izrada programa zaštite, uređenja i opremanja lokaliteta Stvaranje uslova za otvaranje i turističku valorizaciju lokaliteta
Projektni ishod (očekivani rezultat): Obezbijeđeni uslovi za zaštitu, uređenje i otvaranje većeg broja lokaliteta za turističke posjete. Veći opštinski javni prihodi u turizmu, veća zaposlenost u opštinskom kulturnom sektoru, promocija Kotora kao grada kulturne i prirodne raznovrsnosti
Izlazni indikatori: Obrazovana radna grupa Sastavljena lista lokaliteta Usvojen program zaštite
Odgovorna strana: Opština Kotor, Turistička organizacija opštine Kotor, Ministarstvo turizma i uređenja prostora, Ministarstvo kulture
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 30 000€, Turistička organizacija opštine Kotor, Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u turizmu i kulturi, turisti, građanke i građani
Period implementacije: 2020-2024 godina
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024, Turistička organizacija opštine Kotor, Opština Kotor.

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.6. Valorizacija i zaštita arheološkog lokaliteta „Stijena Lipci“
Područja i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine - Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opi projekta: Slikarstvo na okapini stijene u Lipcima predstavlja jedinstven prikaz praistorijske umjetnosti i uvid u život ljudi na prostoru Bokokotorskog zaliva. Crteži na okapini su nastali, kako se procjenjuje, u VIII vijeku prije naše ere i drugi su po starosti na Jadranskoj obali. Zbog kulturno-istorijskih i drugih vrijednosti značajnih za poznavanje prošlosti praistorijski crteži zaslužuju posebnu pažnju. To znači da lokalitet mora biti proučen, zaštićen, prezentovan i savremeno opremljen za posjete.
Aktivnosti : <ul style="list-style-type: none">➤ Pripremne administrativne aktivnosti➤ Aktivnosti na eksproprijaciji šetne staze do arheološkog lokalitete➤ Priprema projektne dokumentacije➤ Građevinsko zanatski radovi➤ Zemljani kamenorezački radovi➤ Radovi na postavljanju signalnih i informativnih tabli➤ Postavljanje zaštitne ograde➤ Postavljanje panoramskog dvogleda➤ Marketing strategija
Projektni ishod (očekivani rezultat): Zaštićen, uređen i savremeno opremljen arheološki lokalitet, otvoren za posjete i finansijski samoodrživ
Izlazni indikatori: Urađen projekat zaštite lokaliteta, nastavljena arheološka proučavanja, urađena marketinška strategija i promocija lokaliteta i ukupnog kulturnog naslijeđa Kotora
Odgovorna strana: Opština Kotor, OJU Muzeji Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 100.000€, budžet Opština Kotor i OJU „Muzeji Kotor“
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, turistička privreda, naučne, obrazovne i kulturne ustanove, građanke i građani
Period implementacije: 2021-2024
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024, Ministarstvo culture CG, Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti, OJU „Muzeji Kotor“

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.7. Program manifestacija i radionica u cilju prezentacije Rimskog naslijeđa u Risnu
Područje i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine- Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opis projekta: Riječ je o manifestacijama i radionicama kojima bi se afirmisala kulturno-istorijska atraktivnost antičkog, prije svega Rimskog, naslijeđa Risna, Kotora i Boke. Kreiranjem aktivnosti u vezi sa promocijom antičke baštine stvara se jedan od osnova razvoja kulturnog turizma. Koncept je u razvijanju i povezivanju heterogenih aktivnosti, od zabavnih (degustacija autentične hrane i piće, izrada rukotvorina, odijevanje) preko upoznavanja svakodnevice antičkog života (predavanja iz istorije i kulture, radionice, publikacije) do muzičkih i scensko-izvođačkih programa (borbe gladijatora, muzike, plesa, scene svakodnevnog života...).
Namjena i cilj projekta: Cilj projekta je u podrška razvoja kulturnog turizma kroz popularizaciju antičkog naslijeđa, stvaranje uslova za otvaranje i uređenje kulturno-arheoloških lokaliteta u cilju njihove turističke valorizacije, sticanje znanja i iskustava povodom organizacije turističkih manifestacija i afirmacija Risna, Kotora i Boke kao destinacije kulturnog turizma sa bogatom ponudom antičkog naslijeđa
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Radionice i igraonice za djecu (borbe drvenim štitom i mačem, povlačenje I preskakanje užeta, ubacivanje oraha u amforu, luk i strijela...)➤ Izrada odjeće, nakita i frizura iz rimskog doba➤ Prezentacija antičkih zanata (grnčarija, izrada mozaika, luk i strijela)➤ Predavanja i prezentacije o rimskom periodu➤ Škole gladijatora➤ Degustacija autentičnih rimskih➤ Gladijatorske borbe
Projektni ishod (očekivani rezultat): Stvaranje organizaciono povezanog i raznovrsnog skupa programa i aktivnosti u cilju razvoja kulturnog i manifestacijskog turizma, koji bi, uz postojeće prirodne i kulturno-arheološke kapacitete i karakteristike Risna, bio osnov prepoznatljivosti i uključenosti Risna kao destinacije u budućoj turističkoj ponudi Kotora, Boke i Crne Gore
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Realizovani programi prezentacije rimskog naslijeđa,➤ Veća turistička posjeta,➤ Očuvani i turistički valorizovani arheološki lokaliteti
Odgovorna strana: Turistička organizacija opštine Kotor , Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: Svake godine po 20.000€ ,Turistička organizacija opštine Kotor i Opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, turistička privreda, kulturno-istorijski lokaliteti, javne ustanove, lokalni umjetnici, istoričari umjetnosti, arheolozi
Period implementacije: 2020-2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor, Turistička organizacija opštine Kotor

Specifični strateški cilj: 4. Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Projektna ideja: 4.3.8. Rekonstrukcija, zaštita i turistička valorizacija dijela lokaliteta "Stari crnogorski put"
Područje i nivo prioriteta: Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine- Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Opi projekta: Stari crnogorski put, koji se od Tabačine kaskadno uzdiže uz kanjon rijeke Škurde ka Špiljarima i Njegušima predstavlja jedinstven kulturni, istorijski i arhitektonski lokalitet sa izrazito visokom prirodnom odnosno pejzažnom atraktivnošću. U ovom obliku je izgrađen 1844. godine, ali mu je na osnovu dostupnih mapa i crteža prethodila staza kojoj se ne može procijeniti tačna trasa, starost i uređenost. Put je u oba smjera bio dinamična poveznica Kotora i unutrašnjosti Crne Gore, a o njemu su neizbrisiva zapažanja ostavili brojni putopisci i istorijski poznate ličnosti. Uz rekonstrukciju i zaštitu, projektom bi se u dužini od oko 1200 metara (od Tabačine do Špiljara), obezbijedili uslovi za turističku posjetu, uz uređenje i opremanje jednog do dva vidikovca.
Aktivnosti : Pripremne administrativno-tehničke aktivnosti, izdavanje konzervatorskih uslova, priprema projektne dokumentacije, dobijanje odgovarajućih saglasnosti, građevinsko-inžinjerski radovi, kamenorezački i konzervatorski radovi, izrada i uređenje vidikovaca sa panoramskim dvogledom
Projektni ishod (očekivani rezultat): Rekonstruisan, konzerviran i za posjete otvoren lokalitet, ambijentalno prilagođene opremljenosti i pratećih sadržaja
Izlazni indikatori: Visok broj posjetilaca, promocija prirodnih i kulturnih ljepota Kotora
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 350.000€, budžet opština Kotor
Ciljne grupe/korisnici: turisti, građani
Period implementacije: 2021-2024
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo kulture Crne Gore , Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 5. Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.1. Poboljšanje bežičnog interneta

Projektna ideja: 5.1.1. Izrada i realizacija projekta pokrivenosti centra grada bežičnim internet signalom
Područja i nivo prioriteta: Informatičko–tehnološki razvoj opštine Kotor - Poboljšanje bežičnog interneta
Opis projekta: Projekat bi obezbijedio pokrivanje užeg gradskog jezgra bežičnim internet signalom, čime bi grad obogatilo svoju turističku ponudu i bio privlačniji turistima i ugodniji za boravak lokalnog stanovništva.
Namjena i cilj programa: Unapređenje i osavremenjavanje turističke ponude grada
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Donošenje odluke i izbor stručnih konsultanata za izradu projekta➤ Obezbjedenje tehničkih i finansijskih sredstava za realizaciju projekta➤ Pronalaženje potencijalnih partnera i traženje komercijalne koristi od projekta
Projektni ishod (očekivani rezultat): Pretvaranje užeg gradskog jezgra u prostor veće reprezentativnosti i promocije, bolje informatičke povezanosti i opšte udobnosti.
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">➤ Donesena odluka i obezbjedenje sredstava za realizaciju projekta➤ Urađen projekat➤ Obezbijedena komunalna i tehnička podrška projektu
Odgovorna strana: Informacioni centar, Lokalna samouprava
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 15.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Turisti i građani Kotora
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 5. Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.1. Poboljšanje bežičnog interneta

Projektna ideja: 5.1.2. Nabavka i ugradnja IT opreme za marinski dio
Područja i nivo prioriteta: Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor - Poboljšanje bežičnog interneta
Opis projekta: Nabavka i ugradnja IT opreme, u cilju preciznije evidencije vremena dolaska/odlaska jahti i efikasnije evidencija naplate i tehničkog nadzora
Namjena i cilj programa: Poboljšanje evidencije, tehničkog nadzora u marini, kao kvaliteta usluge - preko poboljšanog bežičnog internet za putnike na jahtama
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada tehničke dokumentacije➤ Javne nabavke➤ Instalacija IT opreme
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšana usluga, tehnički nadzor i preciznija evidencija jahti u marini
Izlazni indikatori: Veći broj jahti u marini
Odgovorna strana: Luka Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 50.0000 €, Luka Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Vlasnici jahti i putnici
Period implementacije: 2020. godine
Monitoring i evaluacija: Vlada Crne Gore, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 5. Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.2. Razvoj digitalnih inovacija

Naziv projekta: 5.2.1. Razvoj digitalnih inovacijskih centara-development through DIHs
Područja i nivo prioriteta: Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor - Razvoj digitalnih inovacija
Opis projekta: Ovaj projekat ima za cilj da riješi problem nekonkurentnosti projektnog područja (Gradiška, Daruvar, Lipik, Kotor), problem nedovoljno izgrađene poslovne infrastrukture, nedostatka specifičnog znanja i vještina koji su generator konkurentnosti privrednih subjekata, kao i nedostatka umrežavanja preduzetnika. Projekat se fokusira na razvoj digitalne tehnologije kroz uspostavljanje 4 digitalna inovacijska centra i na osnovni pristup rješavanja zajedničkih izazova koji će se ogledati kroz umrežavanje kao moderan poslovni model, a to je i svrha osnivanja DIH-a.
Namjena i cilj programa: Poboljšanje institucionalne infrastrukture i usluga kako bi se povećala konkurentnost i razvio ambijent za poslovanje u programskom području
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Sertifikovani edukativni ciklus za preduzetnike / startap potencijalnih preduzetnika➤ Izrada web stranice Centra➤ Totem za DIH u Kotoru➤ Dan <i>Inno Geek</i> u Kotoru➤ Stručno osposobljavanje lica koja će biti zaposlena u Centru➤ Renoviranje prostorija inovacijskog Centra➤ Opremanje Centra namještajem i IT opremom➤ Studijske posjete centrima za podršku preduzetništvu, razvojim agencijama i biznis Hub-ovima na projektnom području
Projektni ishod (očekivani rezultat): Uspostavljen digitalni inovacijski centar
Izlazni indikatori: Broj posjetilaca Centru
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: EUR 154.604,31 Opština Kotor 15% (plate zaposlenih pokrivaju učešće Opštine) Interreg IPA program prekogranične saradnje Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gora 85%
Ciljne grupe/korisnici: Mala i srednja preduzeća, šira javnost, NVO sektor
Period implementacije: April, 2020. - April, 2022.
Monitoring i evaluacija: Ministarstvo finansija vrši evaluaciju i prvi nivo kontrole projektnih aktivnosti, Ministarstvo vanjskih poslova vrši monitoring projektnih aktivnosti, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 5. Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.2. Razvoj digitalnih inovacija

Projektna ideja: 5.2.2. Zaštita podvodnog nasljeđa kroz digitalizaciju i valorizaciju savremene turističke ponude
Područja i nivo prioriteta: Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor - Razvoj digitalnih inovacija
Opis projekta: Univerzitet Crne Gore, Pomorski fakultet Kotor će koordinirati projektom pod nazivom “Protecting underwater heritage through its digitalization and valorisation as a novel touristic offer” (akronim: WRECK4ALL). Ovaj projekat pripada trećoj prioritetnoj osi PA3 (Contributing to the development of tourism and preserving cultural and natural heritage). Glavni cilj projekta je da se kroz savremene tržišne metode valorizuje turistička ponuda podvodne kulturne baštine Istočnog Jadrana uključujući prekograničnu saradnju, zaštitu i promociju brodskih olupina i ostalih jedinstvenih elemenata navedenog kulturnog nasljeđa
Namjena i cilj programa: Glavni cilj projekta je unapređenje tursitičke ponude kroz zaštitu podvodnog svijeta i valorizaciju postojeće podvodne kulturne baštine.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izrada projekta➤ Revizija projekta➤ Realizacija projekta➤ Istraživanje morskog dna➤ Mehanizmi zaštite➤ Promocija elemenata podvodnog svijeta➤ Opremanje 3D učionice za posjetioce
Projektni ishod (očekivani rezultat): Opremanje prostorije sa audio video tehnikom u smislu turističkog razgledanja blaga u 3D učionici
Izlazni indikatori: Broj posjetilaca
Odgovorna strana: Koordinator – Univerzitet Crne Gore.
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 200.000 Interreg IPA CBC
Ciljne grupe/korisnici: Turisti, NVO, lokalne i regionalne javne samouprave, visokoobrazovne institucije, SME.
Period implementacije: 2020 - 2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 5. Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.2. Razvoj digitalnih inovacija

Projektna ideja: 5.2.3. Realizacija projekta "Virtuelna i augmentovana realnost"
Područja i nivo prioriteta: Informatičko - tehnološki razvoj opštine Kotor- Razvoj digitalnih inovacija
Opis projekta: Izrada mobilne aplikacije (Android i IOS) koja omogućava posredstvom „markera“ i mini filma - priče upoznavanje sa znamenitostima grada, kao i ostalim sadržajem
Namjena i cilj programa: Inovacija u prezentaciji grada, markentiški efekat
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor lokacija za postavku „markera“➤ Izbor film priče za VR prezentaciju
Projektni ishod (očekivani rezultat): Veliki broj korisnika aplikacije, lakši i brži način da se upoznaju znamenitosti Kotora
Izlazni indikatori: Broj korisnika aplikacije, odnosno broj ljudi koji su upload-ovali aplikaciju Pozitivno mišljenje javnog mijenja
Odgovorna strana: Opština Kotor Turistička organizacija Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 15.000 € za augmentovanu realnost 30.000 € za virtuelnu realnost Budžet Opštine Kotor i Turistička organizacija Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Posjetioci i turisti Kotora
Period implementacije: Augmentovana realnost: 2021. godine Virtuelna realnost: 2022. godine
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 5. Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.3. Tehnološki razvoj

Projektna ideja: 5.3.1. Osnivanje javnog emitera „TV Kotor”
Područja i nivo prioriteta: Informatičko – tehnološki razvoj opštine Kotor – Tehnološki razvoj
Opis projekta: Izrada projekta studijske tehnike, nabavku i instalaciju iste
Namjena i cilj programa: Veća informisanost lokalnog stanovništva
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">➤ Izbor izvođača za izradu projektno-tehničke dokumentacije➤ Izrada projekta stidijske opreme, nabavka i postavka iste
Projektni ishod (očekivani rezultat): Bolja informisanost lokalnog stanovništva
Izlazni indikatori: Procent gledanosti
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 250.000 €, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe/korisnici: Lokalno stanovništvo
Period implementacije: 2021-2022
Monitoring i evaluacija: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 6. Unaprijeđenje lokalne samouprave

Prioritet 6.1. Ekonomska i socijalno uređena zajednica

Projektna ideja: 6.1.1. Razvoj decentralizacije u cilju stvaranja sistema lokalne fiskalne autonomije visokog nivoa
Područja i nivo prioriteta: Unaprijeđenje lokalne samouprave - Ekonomska i socijalno uređena zajednica
Opis projekta: Centralizacija kao način upravljanja utiče na autonomnost, inicijativnost i efikasnost lokalne uprave. S obzirom da je Crna Gora potpisnica Evropske povelje o lokalnoj samoupravi koja garantuje političku, upravnu i finansijsku nezavisnost lokalnih vlasti, te je neophodno realizovati projekat koji će afirmisati i pretočiti u praksu navedene vrijednosti.
Namjena i Cilj projekta Stvaranje normativnih, fiskalnih i drugih mehanizama za puno učešće lokalne uprave u životu opštine.
Aktivnosti: Organizacija okruglih stolova u vezi sa problemom decentralizacije Političko i građansko lobiranje Korišćenje rješenja iz regiona i iz zemalja EU kao model pritiska na centralnu vlast po pitanju decentralizacije Iniciranje izmjene propisa
Projektni ishod: Decentralizovana uprava, ostvarena lokalna fiskalna autonomija
Izlazni indikatori: Ekonomska i socijalno uređena i bogata zajednica
Odgovorna strana: Opština Kotor, Skupština opštine Kotor, Skupština Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10.000€, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe: Građani Kotora
Period implementacije: 2021 - 2024
Monitoringi i evaluacija: Sekretarijat za opštu upravu, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 6. Unaprijeđenje lokalne samouprave

Prioritet 6.1. Ekonomska i socijalno uređena zajednica

Projektna ideja: 6.1.2. Stvaranje jedinstvenog registra javne imovine lokalne samouprave
Područja i nivo prioriteta: Unaprijeđenje lokalne samouprave - Ekonomska i socijalno uređena zajednica
Opis projekta: Opština Kotor nema uobličen i uređen registar imovine kojom raspolaže, što je uzrokovano različitim razlozima: tranzicionim promjenama, izmjenama propisa, neažurnošću nadležnih službi i čestih imovinskih sporova. Izrada jedinstvenog registra je zakonska obaveza i uslov jasnih uvida u sopstvena vlasnička prava i odgovornosti.
Namjena i cilj projekta: Cilj projekta je stvaranje jedinstvenog registra imovine
Aktivnosti: Donošenje odluke Izbor radne grupe Obezbjediavanje neophodnih uslova za rad radne grupe i angažovanje stručne pomoći Izrada jedinstvenog i javno izloženog registra opštinske imovine
Projektni ishod: Stvaranje jedinstvenog registra imovine
Izlazni indikatori: Jasan uvid u sopstvena vlasnička prava i odgovornosti
Odgovorna strana: Opština Kotor, Vlada Crne Gore
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 10.000 eura, budžet Opštine Kotor
Ciljne grupe: Građani Kotora
Period implementacije: 2021-2023
Monitoring i indikatori projekta: Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 6. Unaprijeđenje lokalne samouprave

Prioritet 6.1. Ekonomska i socijalno uređena zajednica

Projektna ideja: 6.1.3. Uvođenje institucije opštinske službe pravne pomoći
Područja i nivo prioriteta: Unaprijeđenje lokalne samouprave - Ekonomska i socijalno uređena zajednica
Opis projekta: Za razliku od republičkog nivoa na kojem funkcioniše institut ombdusmana, u opštini ne postoji institucija koja bi se bavila zaštitom prava građana na lokalnom nivou. Uvođenjem organa takvog profila, dobile bi se veće garancije za bolju zaštitu građana na lokalnom nivou.
Namjena i Cilj projekta: Veće garancije za građane Kotora po pitanju zaštite prava i realizacije potreba i očekivanja, posebno u odnosu na lokalne organe vlasti
Aktivnosti: Donošenje odluke o uvođenju institucije opštinske službe pravne pomoći Izmjena propisa i sistematizacije lokalne uprave Obezbjedivanje neophodnih uslova za rad službe pravne pomoći Donošenje prateće normative
Projekti ishod: Realizacija projekta
Izlazni indikatori: Povećan nivo demokratije i zaštite ljudskih prava.
Odgovorna strana: Opština Kotor, Skupština Opštine Kotor
Ukupan budžet i izvor finansiranja: 5.000 €, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe: Građani Kotora
Period implementacija: 2022-2024
Monitoring i indikatori projekta: Sekretarijat za opštu upravu i glavni administrator Opštine, Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

Specifični strateški cilj: 6. Unaprijeđenje lokalne samouprave

Prioritet 6.1. Ekonomska i socijalno uređena zajednica

Projektna ideja: 6.1.4. Formiranje opštinskog Savjeta za razvoj grada
Područja i nivo prioriteta: Unaprijeđenje lokalne samouprave - Ekonomska i socijalno uređena zajednica
Opis projekta: Opština Kotor nema opštinski Savjet za razvoj grada koji bi u cjelosti i dugoročno pratio razvoj opštine. Njegova uloga bi bila u pružanju opštih smjernica razvoja i procjeni potencijalnih razvojnih rizika.
Namjena i cilj projekta: Usklađen, uređen i održiv razvoj opštine
Aktivnosti: Donošenje odluke o formiranju opštinskog Savjeta za razvoj grada Obezbjedivanje neophodnih tehničkih uslova za rad Savjeta za razvoj grada
Projektni ishod: Donesena odluka o formiranju Savjeta
Izlazni indikatori: Broj sastanaka na godišnjem nivou
Odgovorna strana: Opština Kotor
Ukupni budžet i izvor finansiranja: 5.000 eura, budžet Opština Kotor
Ciljne grupe: Građani Kotora
Period implementacija: 2021. godine
Monitoring i indikatori projekta: Radna grupa za izradu Strateškog plana razvoja opštine Kotor 2020-2024

4 Godišnji akcioni plan

Specifični strateški cilj 1: razvoj infrastrukture

Prioritet 1.1 Putna infrastruktura

Projekat	Očekivani rezultat	Indikatori i sredstva provjere (2020. god)	Period sprovođenja	Nosioци aktivnosti	Učesnici u implementaciji	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet opštine Kotor	Državni budžet	Drugi izvori
Izgradnja bulevara Tivat- Jaz	Smanjenje saobraćajne gužve	Izbor izvođača radova	2020-2023	Uprava za saobraćaj	Uprava za saobraćaj	0.00			EBRD
Rekonstrukcija magistralnog puta Lipci-Ljuta	Rekonstrukcija dionice puta 15km, smanjenje gužve u saobraćaju	Izrada i revizija projektne dokumentacije	2020-2022	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	100.000		100.000	
Rekonstrukcija magistralnog puta Kamenari-Lipci	Rekonstrukcija dionice puta 6,5km, Smanjenje gužve u saobraćaju	Izrada i revizija projektne dokumentacije	2020-2022	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	50.000		50.000	
Sanacija tunel Vrmac	Standardizacija tunela	Završeni građevinski radovi	2020-2021	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj CG	700.000		700.000	
Rekonstrukcija saobraćajnice Tabačina-parking Benovo	Rekonstrukcija dionice puta oko 300m	Uređenje planirane dionice puta	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	100.000	100.000		
Izgradnja pothodnika	Rekonstrukcija podzemnog tunela dužine oko 51m, Poboljšanje saobraćajne komunikacije	Rok završenja radova	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	1.650.000	1.650.000		
Rekonstrukcija saobraćajnice Školski centar- III put	Rekonstrukcija dionice puta oko 1km, Poboljšanje saobraćajne komunikacije	Izrada projekta, uređenje planirane dionice puta	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	155.000	155.000		
Rekonstrukcija saobraćajnice Rakite-zatvoreni bazen	Rasterećenje saobraćajne infrastrukture i poboljšana saobraćajna komunikacija	Rekonstrukcija ulice „ Iva Brkanovića“	2020-2021	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	100.000	100.000		
Izgradnja saobraćajnice naselje Bigovo-turističko naselje Bigova bay	Rekonstrukcija dionice puta oko 15km, povezivanje turističkog naselja sa postojećom putnom infrastrukturom	uređenje planirane dionice puta	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	2.000.000	2.000.000		

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Izgradnja saobraćajnice Krstac- Kotor	Izgradnja saobraćajnice dužine oko 16km	Raspisivanje tender za projekat	2020-2024	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj CG	0,00		0,00	
Rekonstrukcija lokalnog puta Stara Forteca-Lastva Grbaljska	Rekonstrukcija dionice puta oko 12km	uređenje planirane dionice puta	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	200.000	200.000		
Izgradnja kružnog toka u Risnu	Povećanje saobraćajne propusnosti	Izrada projektne dokumentacije i revizije u sklopu projekta rekonstrukcije magistralnog puta Lipci -Ljuta	2020-2021	Uprava za saobraćaj	Uprava za saobraćaj Morsko dobro Opština Kotor	0,00			
Prioritet 1.2 Poboljšanje vodosnabdijevanja									
Poboljšanje vodosnabdijevanja Pobrđa, Lješevića, Vranovića i Bigova	Poboljšanje uslova života Razvoj poljoprivrede, povećana investiciona aktivnost u turizmu	Izrada projekta	2020-2021	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	500.000	500.000		
Realizacija projekta vodosnabdijevanja Donjeg Grblja i Lastve Grbaljske I faza	Poboljšanje uslova života Razvoj turizma i poljoprivrede	Izrada projekta	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	85.000	85.000		
Realizacija projekta povezivanje rezervoara Stara Forteca sa cjevovodom u privrednoj zoni sa priključenjem na regionalni vodovod	Stvaranje uslova za stabilno vodosnabdijevanje	Ispurečen broj litara za dato područje Smanjen broj restrikcija	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	120.000	120.000		
Realizacija projekta detekcije gubitaka na mreži	Smanjeni gubici na mreži	Izrada i revizija projektne dokumentacija	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	30.000	30.000		
Realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po visini pritiska	Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka	Smanjen broj havarija na vodovodnom sistemu	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	50.000	50.000		
Realizacija projekta sanacije izvorišta, šaktova i čvorišta	Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka i lakše upravljanje sistemom	Broj zamijenjenih ventila	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	40.000	40.000		

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema									
Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali-Bokokotorski zaliv	Povećanje stopa priključaka na centralizovan i kanalizacioni sistem	Angažovanje konsultanta	2020-2024	MORT. Kfw banka, Vodakom, opština Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	MORT. Kfw banka, Vodakom, opština Kotor, Konsultanti za implementacij, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	500.000			500.000
Projekat kanalizacionog sistema Radanovići	Povećanje stopa priključaka na centralizovan i kanalizacioni sistem	Izrada projekta	2020	„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Opština Kotor	30.000	30.000		
Projekat kanalizacionog sistema Škaljari	Povećanje stopa priključaka na centralizovan i kanalizacioni sistem	Izdavanje UT-uslova	2020-2021	„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	Opština Kotor	0,00	0,00		
Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje									
Izgradnja žižare Dub-Kuk	Valorizacija prirodnih resursa	Tender za izbor koncesionara i projektno teh. dokumentacija	2020-2024	Vlada CG i Ministarstvo ekonomije	Vlada CG i Ministarstvo ekonomije	0,00		0,00	
Realizacija projekta šetne staze Gurdić Ljetnja pozornica	Valorizacija bedema	Površina popločanih površina	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	Opština Kotor	235.000	235.000		
Rekonstrukcija fontane kod Dojmija	Uređenje javnih površina	Završetak radova na fontani	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	Opština Kotor	80.000	80.000		
Izgradnja marine u Risnu	Valorizacija prirodnih resursa Unapređenje nautičkog turizma	Izbor koncesionara	2020-2022	koncesionar		0,00			0,00
1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom									
Primarna mreža-izgradnja trafostanice KB 35 kV “TS 110/35kV “Lastva”-TS35/10kV Grbalj”1	Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Izbor projektanta i revidenta	2020-2023	CEDIS	CEDIS	3*200.000=600.000			600.000
Izgradnja trafostanica	Broj priključaka	Broj priključaka,	2020	CEDIS	CEDIS	800.350			800.350

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

	na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Broj ispada sa mreže							
Sekundarna mreža- Izgradnja trafostanica: KB 10 kV"TS35/10kV Grbalj-TS 10/0,4kV Lastva Grbaljska	Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Izbor projektanta i revidenta	2020-2023	CEDIS	CEDIS	3*200.000=600.000			600.000
Rekonstrukcija distributivne el mreže	povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Smanjen broj ispada za distributivne el mreže	2020	CEDIS	CEDIS	330.500			330.500

1.6. Razvoj Luke Kotor

Realizacija projekta postavke "pilon" za privez kruzera cijelom dužinom	Povećanje sigurnosti i bezbjednosti veza	Broj kruzera	2020	Luka Kotor	Luka Kotor	1.540.000			1.540.000
Ugradnja potona u marinskom dijelu II faza	Povećanje kapaciteta za vez jahti	Broj jahti	2020	Luka Kotor	Luka Kotor	500.000			500.000

Specifični strateški cilj 2: Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Izrada programa podsticajnih mjera za razvoj poljoprivrede	Veći stepen iskorišćenosti poljoprivrednog zemljišta	Broj poljoprivrednika	2020	Opština Kotor Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj	Opština Kotor	5.000	5.000		
Izrada programa podsticajnih mjera za razvoj	Podsticaj lokalnog privatnog preduzetništva	Razvoj preduzetništva 15.000€ i podrška razvoju	2020-2024	Opština Kotor Sekretarijat za razvoj preduzetništva	Opština Kotor	60.000	60.000		

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

preduzetništva		klasterima 10.000€		a, komunalne poslove i saobraćaj					
„ Dalji razvoj lokalnih inicijativa za zapošljavanje “	Podsticaj zapošljavanj, razvoj ljudskih resursa	Broj održanih radionica	2019-2021	Opština Kotor Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj	Opština Kotor	2.000	2.000		
Izrada strategije razvoja turizma	Stabilan razvoj turizma	Formiranje radne grupe, analiza dokumentacije, prikupljanje podataka	2020-2021	Opština Kotor Turistička organizacija Kotor	Turistička organizacija Kotor	0			0
Prekogranična saradnja i konkurentnost malih i srednjih preduzeća-3C4SME	Mogućnost finansiranja malih i srednjih preduzeća	Broj registrovanih preduzeća	2020	Opština Kotor INTERREG-IPA program	Opština Kotor INTERREG-IPA program	50.000	10.000		50.000

Prioritet 2.2. Formiranje privrednih subjekata

Investicioni program sanacije i rekonstrukcije Bedema u Kotoru i ostalih sadržaja vezanih za Tvrđavu Sveti Ivan	Osnivanje privrednog subjekta, Izrada projekta, Građevinski radovi, Geodetsko snimanje tvrđave	Osnivanje privrednog subjekta	2020-2021	Direkcija za izgradnju i uređenje Kotora, Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj	Opština Kotor	0,00	0,00		
Investicioni program ulaganja i organizacije parking sistema u Kotoru	Osnivanje privrednog subjekta, Tehničko rješenje problema parkiranja	Osnivanje privrednog subjekta	2020-2021	Direkcija za izgradnju i uređenje Kotora, Sekretarijat za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj	Opština Kotor	0,00	0,00		

Specifični strateški cilj 3: Unapređenje culture, sporta, obrazovanja I socijalne zaštite

Prioritet 3.1. Razvoj kulture

Izrada programa razvoja kulture	Očuvanje i valorizacija kulturne baštine	Broj kulturnih programa i manifestacija	2020	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Opština Kotor	15.000	15.000		
Edukativni programi i kursevi iz kulturnog turizma	Stvaranje uslova za sticanje interdisciplinarnih znanja iz kulture i turizma	Analiza obrazovnih potreba i edukativnog interesovanja u kulturnom turizmu	2020-2024	Turistička organizacija Kotor	Turistička organizacija Kotor	2.000			2.000
Izrada programa podrške novim	Podrška novim kulturnim sadržajima	Formiranje radne grupe	2020-2022	Sekretarijat za kulturu, sport i	Opština Kotor	0,00			

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

kulturnim sadržajima				društvene djelatnosti					
Program manifestacija u cilju prezentacije Rimskog nasleđa u Risnu	Popularizacija antičkog nasleđa	Organizovanje Rimske noći	2020-2024	Turistička organizacija Kotor	Turistička organizacija Kotor	20.000			20.000
Osnivanje gradske biblioteke Kotor kao samostalne javne ustanove	Osnivanje samostalne, javne, opštinske ustanove	Izrada studije opravdanosti	2020-2022	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Opština Kotor	5.000	5.000		
Rekonstrukcija „Doma kulture“ u Risnu	Valorizacija postojećeg objekta	Raspisivanje javnog poziva za sufinansiranje	2020-2024	Direkcija za izgradnju i uređenje Kotora	Opština Kotor	0,00			
Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja									
Održivi razvoj Plavih ekonomija kroz visoko obrazovanje i inovacije u zemljama Zapadnog Balkana.	Povećanje konkurentnosti visoko-obrazovnih institucija	Izrada plana programa razmjene	2020-2023	Evropska komisija Univerzitet CG	Evropska komisija	50.000			50.000
Izgradnja vrtića u privrednoj zoni Grbalj	Obezbeđenje uslova za boravak djece	Sklapanje sporazuma o saradnji sa Ministarstvom prosvjete, Odluka o ustupanju placa	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, Ministarstvo prosvjete	Opština Kotor, Ministarstvo prosvjete	0,00			
Uređenje prostora školske čitaonice i biblioteke	Otvoravanje savremen školske čitaonice i biblioteke	Broj organizovanih aktivnosti Broj posjetioca	2020	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Opština Kotor	49.000	49.000		
Prioritet 3.3. Razvoj socijalne i zdravstvene zaštite									
Inovativne upravljačke prakse kod trauma i povreda za poboljšanje uslova liječenja pacijenata u prekograničnom području-TELE.DOC	Poboljšanje kvaliteta usluga u prekograničnom javnom zdravstvu i u sektoru socijalne zaštite	Angažovanje eksperta za upravljanjem partnerstvom, I faza promotivnih aktivnosti, I uplata za spasilački brodić	2020-2023	Opština Kotor INTERREG-IPA	Opština Kotor	20.000+10.000+10.000=40.000	40.000		
Dnevni boravak za odrasla i stara lica i lica sa invaliditetom	Uspostavljen a usluga dnevnog boravka za odrasla i stara lica i lica sa invaliditetom sa akcentom na socijalnu integraciju	Adaptacija prostora	2020	Opština Kotor	Opština Kotor	30.000	30.000		

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Prioritet 3.4. Unapređenje sporta									
Podsticanje razvoja adekvatnih uslova za bavljenje sportom djece i mladih	Podizanje svijesti pripadnika ove ciljne grupe o važnosti bavljenja sportom i zdravim stilovima života	Dvije tribine	2020-2021	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Opština Kotor	1.500	1.500		
Razvoj plivačkog sporta u opštini Kotor	Razvoj plivačkog sporta	Broj održanih sastanaka, broj tribina, rekonstrukcija objekata	2020-2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	35.000	35.000		
Razvoj veslačkog sporta u opštini Kotor	Formiranje klubova	Sagledavanje stanja i nivo zainteresovanosti, pružanje logističke podrške	2020-2021	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Opština Kotor	750,00	750,00		
Razvoj sportskog turizma u opštini Kotor	Produžetak turističke sezone	Broj sastanaka sa TO Kotor, NTO, sportskim klubova	2020-2021	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Opština Kotor	10.000	10.000		
Razvoj golf terena sa 9 rupa i teniski tereni	Širenje spektra sporsko rekreativnih aktivnosti	Krčenje terena, Geodetsko snimanje terena	2020-2023	Opština Kotor	Opština Kotor	2.000	2.000		
Izgradnja sportske dvorane u Škaljarima	Unapređenje uslova za razvoj sporta	Presjek (prekid ugovora), raspisivanje tendera, izbor izvođača, djelimični radovi	2020-2022	Opština Kotor	Opština Kotor	400.000	400.000		
Rekonstrukcija zatvorenog plivačkog bazena „ Nikša Bućin“	Unapređenje uslova za razvoj sporta i zdravih stilova života	Završetak radova	2020	Opština Kotor	Opština Kotor	400.000	400.000		
Strateški cilj 4. Zaštita i valorizacije kulturne i prirodne baštine i životne sredine									
Prioritet 4.2. Zaštita životne sredine									
Plan pošumljavanja i ozelenjavanja	Veći broj zelenih površina	Broj sadnica	2020	Opština Kotor	Opština Kotor	10.000	10.000		
REDISCOVER	Jačanje kulturne i prirodne baštine	Pilot aktivnosti	2018-2021	Opština Kotor IPA projekti	Opština Kotor	50.000	50.000		
Prioritet 4.4. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine									
Studija zaštita lokalitet Vrmac	Opravdanost proglašenje Vrmca	Odobrena studija	2020	Opština Kotor	Opština Kotor	8.500	8.500		

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

	parkom prirode								
Program manifestacija i radionica u cilju prezentacije Rimskih nasleđa u Risnu	Unapređenje turističke ponude	Rimska noć	2020-2022	TO Kotor	TO Kotor	20.000			20.000
Izrada programa zaštite i turističke valorizacije kulturno-istorijskih, arheoloških i prirodnih lokaliteta u opštini Kotor	Proširenje turističke ponude	Formiranje radne grupe, sastavljanje liste lokaliteta	2020-2024	Opština Kotor, TO Kotor	Opština Kotor	3.000	3.000		
Specifični strateški cilj 5. Informatičko- tehnološki razvoj opštine Kotor									
Prioritet 5.1 Poboljšanje bežičnog interneta									
Pokrivenost centra grada bežičnim internetom	Osavremenjavanje turističke ponude grada	Izrada projekta	2020-2021	Opština Kotor	Opština Kotor	5.000	5.000		
Nabavka i ugradnja IT opreme za marinski dio	Poboljšanje usluge u marini	Broj jahti	2020	Luka Kotor	Luka Kotor	50.000			50.000
Razvoj digitalnih inovacijskih centara-development through DIHs	Uspostavljen digitalni inovatiski centar	Potpisivanje ugovora, pilot aktivnosti	2020-2022	IPA program Opština Kotor	IPA program Opština Kotor	30.000	30.000		
Zaštita podvodnog nasleđa kroz digitalizaciju i valorizaciju savremene turističke ponude	Proširenje turističke ponude	Izrada plana Programa razmjene	2020-2022	Interreg IPA CBC Univerzitet CG	Interreg IPA CBC Univerzitet CG	20.000			20.000
Map of Cultural routes	Uspostavljanje mehanizma za razvoj i podršku osobama od 13 do 24 godine u oblastima značajnim za mlade	Broj korisnika, flajera i postera, organizovanih obuka	2020	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	Opština Kotor	16.000	16.000		

5. Indikativni akcioni plan sprovođenja SPR za 2021. godinu

Specifični strateški cilj 1: razvoj infrastrukture									
Prioritet 1.1 Putna infrastruktura									
Projekat	Očekivani rezultat	Indikatori i sredstva provjere (2021. god)	Period sprovođenja	Nosioци aktivnosti	Učesnici u implementaciji	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet opštine Kotor	Državni budžet	Drugi izvori
Realizacija projekta zaobilaznice oko Starog grada	Smanjene gužve na Jadransko-Jonskoj magistrali kroz centar grada	Saglasnost Ministarstva kulture Rešavanje imovinsko pravnih odnosa	2021-2024	Uprava za saobraćaj	Uprava za saobraćaj i opština Kotor				
Izgradnja bulevara Tivat- Jaz	Rekonstrukcija dionice puta 16km	Procenat uređene planirane dionice puta I faza	2020-2023	Uprava za saobraćaj	Uprava za saobraćaj				EBRD
Izrada projekta saobraćajnice kroz Donji Grbalj	Rasterećenost saobraćajne infrastrukture, unapređenje tursističke ponude	Izrađen projekat	2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	200.000	200.000		
Rekonstrukcija magistralnog puta Lipci-Ljuta	Rekonstrukcija dionice puta 15km	procenat uređene planirane dionice puta I faza	2020-2022	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor				
Rekonstrukcija magistralnog puta Kamenari-Lipci	Rekonstrukcija dionice puta 6,5km	Procenat uređene planirane dionice puta I faza	2020-2022	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor				
Sanacija tunel Vrmac	Standardizacija tunela	Zamjena ventilatora i elektro instalacija	2020-2021	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj CG	600.000		600.000	
Rekonstrukcija saobraćajnice Rakite-zatvoreni bazen	Rekonstrukcija dionice puta oko 1km	Procenat uređene planirane dionice puta II faza	2020-2021	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	350.000	350.000		
Izgradnja saobraćajnice Krstac- Kotor	Izgradnja saobraćajnice dužine oko 16km	Izbor projektanta, izrada projekta	2020-2024	Uprava za saobraćaj CG	Uprava za saobraćaj CG				
Izgradnja kružnog toka u Risnu	Povećanje saobraćajne propusnosti	Završetak kružnog toka	2020-2021	Uprava za saobraćaj	Uprava za saobraćaj Morsko dobro Opština Kotor	300.000		300.000	
Prioritet 1.2 Poboljšanje vodosnabdijevanja									

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Poboljšanje vodosnabdijevanja Pobrđa, Lješevica, Vranovića i Bigova	Poboljšanje uslova života Razvoj poljoprivrede	Tehnički prijem, broj priključaka	2020-2021	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	5.200.000	5.200.000		
Realizacija projekta vodosnabdijevanja Donjeg Grblja i Lastve Grbaljske I faza	Poboljšanje uslova života Razvoj turizma i poljoprivrede	Procenat završetka infrastrukturnih radova I faza	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor				
Rekonstrukcija rezervoara i cjevovoda na potezu Muo-Stoliv	Stabilno vodosnabdijevanje	Smanjeni gubici	2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	500.000	500.000		
Realizacija detekcije gubitaka na mreži	Smanjeni gubici na mreži	Realizacija projekta, praćanje efekata	2020-2021	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	70.000	70.000		
Realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po visini pritiska	Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka	Smanjen broj havarija na vodovodnom sistemu	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	60.000	60.000		
Realizacija projekta sanacije izvorišta, šaktova i čvorišta	Poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka i lakše upravljanje sistemom	Broj zamijenjenih ventila	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	40.000	40.000		
Prioritet 1.3. Unapređenje kanalizacionog sistema									
Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali-Bokokotorski zaliv	Povećanje stope priključaka na centralizovan i kanizacioni sistem	Dužina novih i saniranih cijevi Novi priključci na kanizacionu mrežu	2020-2024	MORT. Kfw banka, Vodakom, opština Kotor, „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	MORT. Kfw banka, Vodakom, opština Kotor, Konsultanti za implementaciju „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	~2.000.000	10% vrijednosti investicione projektne mjere		~2.000.000
Izgradnja primarnog kanizacionog sistema u Bigovi i turističkom naselju Bigova bay	Rešavanje problema otpadnih voda	Broj priključaka Ispravnost vode u priobalnom pojasu	2021	„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor Investitor	„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor	1.500.000			
Uklanjanje infiltracije/dotoka atmosfere	Smanjenje troškova inspuvanja i prečišćavanja	Smanjenje količine otpadne vode u kanizacioni sistem	2021	„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor Vodakom	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	150.000	150.000		

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

vode u kanalizacionu mrežu	otpadnih voda				Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor				
Projekat kanalizaciono g sistema Radanovići	Infrastruktur no opremanje područja DUP-a Radanovići	Izbor izvođača, prva faza radova	2020-2024	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	~150.000	~150.000		
Projekat kanalizaciono g sistema Kavač	Povećanje infrastruktur ne opremeljenos ti	Tehnički prijem	2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	450.000	450.000		
Projekat kanalizaciono g sistema Škaljari	Povećanja stopa priključaki na centralizovan i kanalizacioni sistem	Dužina novih i saniranih cijevi Novi priključci na kanalizacionu mrežu Broj nepriklučenih septičkih jama	2020-2021	„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Kotor Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	Opština Kotor	600.000	600.000		
Prioritet 1.4. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje									
Realizacija projekta žičara do tvrđave San Đovani	Poboljšanje turističke ponude	Broj posjetioca	2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	7.000.000	7.000.000		
Izgradnja žišare Dub- Kuk	Valorizacija prirodnih resursa	Ugovor o koncesiji, izbor izvođača, početak radova	2020-2024	Vlada CG i Ministarstvo ekonomije	Vlada CG i Ministarstvo ekonomije	1.000.000		1.000.000	
Izgradnja vrtića u privrednoj zoni Grbalj	Obezbeđenj e boljih uslova za boravak djece	Traženje saglasnosti i odabir investitora	2020-2024	Budžet drže Ministarstvo prosvete Privredni subjekti	Ministarstvo prosvete Opština Kotor	1.500.000		1.500.000	
Završetak radova na sportskoj dvorani Škaljari	Unapređenje uslova za razvoj sporta	Izvođenje završnih radova	2020-2022	Uprava za javne radove Opština Kotor	Uprava za javne radove Opština Kotor	3.500.000			
Rekonstrukcij a Doma kulture Risan	Valorizacija postojećeg objekta	Izbor investitora	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora investitor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	/			
Izgradnja marine u Risnu	Valorizacija prirodnih resursa Unapređenje nautičkog turizma	Fazna realizacija projekta	2020-2022	koncesionar		2.500.000			2.500.000
Nautički turistički centar	Razvoj lučke djelatnosti i trgovačko servisne djelatnosti	Izbor koncesionara, Priprema dokumentacija	2020-2024	koncesionar		-			-
Realizacija projekta izgradnje šetne staze Muo-Prčanj- Stoliv	Proširenje turističke ponude	UT i konzervatorski uslovi	2021-2024	JP Morsko dobro Opština Kotor	JP Morsko dobro Opština Kotor	0			

1.5. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom									
Primarna mreža-izgradnja trafostanice KB 35 kV "TS 110/35kV "Lastva"-TS35/10kV Grbalj"1	Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Izbor projektanta i revidenta	2020-2023	CEDIS	CEDIS	3*200.000=600.000			600.000
Izgradnja trafostanice Grbalj 2 sa uklapanjem u mrežu	Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Izbor projektanta i revidenta	2021-2022	CEDIS	CEDIS	1.700.000			1.700.000
Izgradnja trafostanica	Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Broj priključaka, Broj ispada sa mreže	2021	CEDIS	CEDIS	792.127			792.127
Sekundarna mreža-izgradnja trafostanica: KB 10 kV"TS35/10kV Grbalj-TS 10/0,4kV Lastva Grbaljska	Broj priključaka na el. mrežu i povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Izbor projektanta i revidenta	2020-2023	CEDIS	CEDIS	3*200.000=600.000			600.000
Rekonstrukcija distributivne el mreže	povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom	Smanjen broj ispada za distributivne el mreže	2021	CEDIS	CEDIS	6.500			6.500
1.6. Razvoj Luke Kotor									
Nabavka i izgradnja priveznih bova u lučkom dijelu	Unapređenje bezbjednosti i boljih uslova za vez kruzera	Broj kruzera	2021	Luka Kotor	Luka Kotor	1.500.000			1.500.000
Realizacija projekta partelnog	Poboljšanje bezbjednosti	Vrijeme izlaska putnika	2021-2024	Luka Kotor	Luka Kotor	240.000			240.000

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

uređenja operativnog dijela luke	putnika sa kruzera								
Nabavka i ugradnja trafoa 2.5mW za potrebe morskog dijela	Poboljšanje usluga vlasnicima jahti	Broj jahti	2021	Luka Kotor	Luka Kotor	300.000			300.000
Nabavka tender čamca	Smanjenje zagađenje vazduha i vode i udobniji transfer putnika	Pozitivno mišljenje kruzing kompanija i putnika	2021	Luka Kotor	Luka Kotor	510.000			510.000

Specifični strateški cilj 2: Razvoj ekonomskih aktivnosti

Prioritet 2.1. Razvojni programi, strategije, projekti

Valorizacija marikulture i malog obalnog ribolova kao nove turističke ponude Kotora	Unapređenje turističke ponude	Broj klastera	2021-2022	Institut za biologiju mora Opština Kotor	TO Kotor	40.000	40.000		
Razvoj preduzetništva	Stvaranje povoljnih uslova za bavljenje biznisom, povećanje zaposlenosti	Razvoj ženskog preduzetništva, podrška preduzetništvu mladih i preduzetnicima koji započinju posao	2020-2024	Opština Kotor	Sekretarija za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj	60.000	60.000		
Izrada projekta Concept Store-a na platou od Ljetnje pozornice	Podsticaj lokalnog privatnog preduzetništva	Formiranje radne grupe, prikupljanje odobrenja, analiza raspoloživih sadržaja	2021-2024	Opština Kotor	Opština Kotor	15.000	15.000		
Dalji razvoj lokalnih inicijativa za zapošljavanje	Povećanje zaposlenosti i ljudskih resursa	Broj sprovedenih mjera za zapošljavanje	2019-2021	Opština Kotor	Opština Kotor	2.000	2.000		
Izrada, promocija i razvoj	Poboljšanje turističke ponude	Formiranje radne grupe, popisivanje	2021-2024	TO Kotor, Opština Kotor	TO Kotor	2.000			2.000

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

koncepta „Difuznih hotela“		potencijalnih objekata							
Prioritet. 2.2. Fpmiranje privrednih subjekata									
DOO Bedemi	Formiranje novog privrednog subjekta i ostarivanje dobiti	Građevinski radovi	2020-2021	Opština Kotor	Opština Kotor	721.350	721.350		
DOO Parking	Rešavanje problema stacionarnog saobraćaja	Opremanje parkinga	2020-2021	Opština Kotor	Opština Kotor	154.000	154.000		
Specifični strateški cilj 3: Unapređenje kulture, sporta, obrazovanja I socijalne zaštite									
Prioritet 3.1. Razvoj kulture									
Edukativni programi i kursevi iz kulturnog turizma	Sticanje znanja i vještina iz kulture i turizma	Izrada programa, Broj obuka	2020-2024	TO Kotor	TO Kotor	10.000			10.000
Gradska biblioteka Kotor	Afirmacija kulture	Pronalaženje i adaptacija prostora	2020-2022	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	100.000	100.000		
Izrada programa podrške novim kulturnim sadržajima	Afirmacija novog kulturnog sadržaja	Izrada programa	2020-2022	Opština Kotor	Opština Kotor, Kulturni centar „Nikola Đurković“	10.000	10.000		
Digitalizacija bioskopa Boka	Veća posjećenost bioskopa	Izrada projekta, Realizacija projekta	2021	Ministarstvo kulture Opština Kotor	Ministarstvo kulture Opština Kotor	100.000			
Osnivanje gradskog Muzeja	Osnivanje novog muzeja	Donošenje odluke i izrada elaborata	2021-2024	Opština Kotor	Opština Kotor	10.000	10.000		
Rekonstrukcija Doma kulture Risan	Valorizacija postojećeg objekta	Izbor investitora, izrada prve faze radova	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora investitor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	/			
Prioritet 3.2. Unapređenje obrazovanja									
Održivi razvoj Plavih ekonomija kroz visoko obrazovanje i inovacije u zemljama Zapadnog Balkana.	Povećanje konkurentnosti visoko-obrazovnih institucija	Izrada projekta	2020-2023	Evropska komisija Univerzitet CG	Evropska komisija	50.000			50.000
Uređenje prostora školske čitaonice i biblioteke	Poboljšanje uslova obrazovanja	Broj organizovanih aktivnosti	2021	Opština Kotor	Opština Kotor	49.000	49.000		
Izgradnja vrtića u privrednoj zoni Grbalj	Obezbeđenje boljih uslova za	Traženje saglasnosti i odabir investitora	2021-2024	Budžet države Ministarstvo prosvete	Ministarstvo prosvete Opština Kotor	0		0	

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

	boravak djece			Privredni subjekti					
Prioritet 3.3. Razvoj socijalne i zdravstvene zaštite									
Adaptacija dijela parka Slobode za potrebe lica sa posebnim potrebama	Briga o djeci sa posebnim potrebama	Broj djece	2021	Opština Kotor JP Morsko dobro	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	12.300	12.300		
Izrada studije opravdanosti izmještanja zdravstvenog centra na novoj lokaciji	Povećanje nivo zdravstvene zaštite	Opravdanost studije	2021	Opština Kotor Ministarstvo zdravlja	Opština Kotor	15.000	15.000		
Prioritet 3.4. Unapređenje sporta									
Podsticanje razvoja adekvatnih uslova za bavljenje sportom djece i mladih	Podizanje svijesti o bavljenjem sportom i zdravim stilovima života	Ulaganje u sportsku infrastrukturu	2020-2021	Opština Kotor	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	15.500	15.500		
Razvoj veslačkog sporta u oštini Kotor	Formiranje klubova	Inicijative prema Ministarstvu sporta i mladih i Svjetskoj veslačkoj federaciji, broj održanih takmičenja	2020-2021	Opština Kotor	Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti	750	750		
Razvoj plivačkog sporta	Afirmacija plivačkog sporta	Adaptacije otvorenih bazena Kotor, Risan i Prčanj	2020-2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	35.000	35.000		
Izgradnja golf terena sa 9 rupa i teniski tereni	Proširenje sportsko rekreativne aktivnosti	Izreda projekta	2020-2021	Opština Kotor	Opština Kotor, investitor	/	/		
Izgradnja sportske dvorani Škaljari	Unapređenje uslova za razvoj sporta	Izvođenje radova	2020-2022	Uprava za javne radove Opština Kotor	Uprava za javne radove Opština Kotor	/	/		
Uređenje prostora naspram hotela Teuta	Unapređenje uslova za razvoj sporta i zdravih stilova života	Izrada tehničke dokumentacija i izbor izvođača	2021-2022	Ministarstvo sporta i mladih CG Investitor Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Ministarstvo sporta i mladih CG Investitor Opština Kotor	50.000	50.000		
Izgradnja svlačionica za potrebe fiskulturne sale	Podizanje kvaliteta nastave	Prva faza radova	2021-2022	Ministarstvo sporta i mladih CG Investitor Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Ministarstvo sporta i mladih CG Investitor Opština Kotor	27.000			
Rekonstrukcija stadiona Bokelj	Nadmetanje fudbalskih klubova na novom savremenom terenu	Izrada i revizija projekta	2021-2024	Fudbalski savez CG Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	20.000			

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Realizacija projekta rekonstrukcije otvorenog bazena u Kotoru	Bolji uslovi na bazenu	Tehnički prijem	2021	Opština Kotor	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	700.000			
Razvoj sportskog turizma u opštini Kotor	Produžetak turističke sezone	Poboljšanje sportske infrastrukture	2020-2021	Opština Kotor	Opština Kotor	20.000	20.000		

Strateški cilj 4. Zaštita i valorizacije kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Prioritet 4.1. Zaštita kulturne i prirodne baštine

Izrada Menađment plana područja Kotor	Poboljšanje sistema upravljanjem područja	Izrađen/revidiran Menađment plan	2021-2022	Opština Kotor	Opština Kotor	10.000	10.000		
Procjena uticaja masovnog turizma	Vrednovan uticaj masovnog turizma na zaštićeno područje	Urađen elaborat	2021	Nacionalna TO i TO Kotor	Opština Kotor	5.000	5.000		
REDISCOVER	Jačanje kulturne i prirodne baštine	Broj obučanih vodiča, broj kataloga	2021	Opština Kotor IPA projekti	Opština Kotor	119.000	15%		85%

4.2 Zaštita životne sredine

Izrada lokalnog akcionog plana za biodiverzitet	Smjernice za očuvanje biloške raznovrsnosti	Usvojen akcioni plan	2021	Opština Kotor	Opština Kotor	5.000	5.000		
Pošumljavanje i ozelenjavanje	Pošumljavanje područja stradalog u požaru	Broj sadnica	2021	Opština Kotor	Opština Kotor	10.000	10.000		

Prioritet 4.3. Valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Rekonstrukcija tvrđave Sv. Krst u Perastu	Valorizacija kulturne i prirodne baštine	II faza građevinskih radova	2020-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Opština Kotor IPA projekti	1.500.000 II faza- 350.000			
Rekonstrukcija palate Visković u Perastu	Valorizacija kulturne i prirodne baštine	I faza građevinskih radova	2021-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor	Opština Kotor IPA projekti	300.000			
Valorizacija i zaštita arheološkog lokaliteta „Stijena Lipci“	Proširenje turističke ponude	Pripremne administrativne aktivnosti	2021-2024	Opština Kotor JU Muzeji Kotor	Opština Kotor JU Muzeji Kotor	0			
Izrada programa zaštite i turističke valorizacije kulturno-istorijskih, arheoloških i prirodnih	Proširenje turističke ponude	Izrada Programa zaštite	2020-2024	Opština Kotor, TO Kotor	Opština Kotor, TO Kotor	10.000	5.000		5.000

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Lokaliteta u opštini Kotor									
Program manifestacija i radionica u cilju prezentacije Rimskog nasleđa u Risnu	Razvoj kulturnog turizma i antičkog nasleđa	Rimska noć	2020-2022	TO Kotor	TO Kotor	20.000			20.000
Rekonstrukcija „ Stari CG put“	Promocija kulturnih i prirodnih ljepota Kotora	Prirema projektne dokumentacije Dobijanje odgovarajućih saglasnosti	2021-2024	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora	Opština Kotor	0			

Specifični strateški cilj 5. Informatičko- tehnološki razvoj opštine Kotor

Prioritet 5.1 Poboljšanje bežičnog interneta

Pokrivenost centra grada bežičnim internetom	Osavremenjavanje turističke ponude grada	Tehnički prijem	2020-2021	Opština Kotor	Opština Kotor	10.000	10.000		
Razvoj digitalnih inovacijskih centara- development through DIHs	Uspostavljen digitalni inovacijski centar	Renoviranje prostorija	2020-2022	IPA program Opština Kotor	IPA program Opština Kotor	/	/		
Zaštita podvodnog nasleđa kroz digitalizaciju i valorizaciju savremene turističke ponude	Proširenje turističke ponude	Izrada projekta, Istraživanje morskog dna	2020-2022	Interreg IPA CBC Univerzitet CG	Interreg IPA CBC Univerzitet CG	90.000			90.000
Viruelna i augmentovana realnost	Inovacija u prezentaciji grada	Broj korisnika aplikacija Virtualnu realnost	2021-2022	Opština Kotor TO Kotor	Opština Kotor TO Kotor	15.000	10.000		5.000

Prioritet 5.3. Tehnološki razvoj

Osnivanje javnog emitera TV Kotor	Bolja informisanost lokalnog stanovništva	Izrada projektne tehničke dokumentacije	2021-2022	Opština Kotor	Opština Kotor	50.000			
-----------------------------------	---	---	-----------	---------------	---------------	--------	--	--	--

Strateški cilj 6. Unapređenje lokalne samouprave

Ekonomska i socijalno uređena zajednica

Razvoj decentralizacije i fiskalne autonomije	Decentralizovana uprava	Političko i građansko lobiranje	2021-2024	Opština Kotor	Opština Kotor	2.000	2.000		
Stvaranje jedinstvenog registra javne imovine opštine Kotor	Uvid u sopstvena vlasnička prava i odgovornosti	Donošenje Odluke, Formiranje radne grupe	2021-2023	Opština Kotor	Opština Kotor	0	0		
Formiranje opštinskog	Usklađen, uređen i	Obezbijedivanje neophodnih	2021	Opština Kotor	Opština Kotor	5.000	0		

Savjeta za razvoj grada	održiv razvoj opštine	tehničkih uslova za rad Savjeta za razvoj grada							
-------------------------	-----------------------	---	--	--	--	--	--	--	--

6. Praćenje i kontrola sprovođenja (monitoring) Strateškog plana razvoja opštine Kotor

Praćenje uz ocjenu ostvarivanja rezultata i procjenu efekata sprovođenja Godišnjeg akcionog plana je značajan element za ostvarivanje Strateškog plana razvoja. Stim u vezi uspostavljen je jasan monitoring sistem koji uključuje indikatore odnosno pokazatelje uspješnosti za svaki projekat uz definisanu polaznu osnovu i planirane rezultate. Monitoring sistemom je definisano i ko će bit zadužen za sprovođenje aktivnosti predviđenih u okviru monitoringa.

Strateški cilj	Indikator	Izvor verifikacije	Početna vrijednost	Ciljani Ishod
Razvoj infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dužina rekonstruisanih puteva ➤ Dužina izgrađenih puteva ➤ Smanjenje saobraćajne gužve ➤ Povećanje bezbjednosti u saobraćaju 	Uprava za saobraćaj, Budžet opštine Kotor	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 66,8km ➤ 16km ➤ Čekanje u koloni više od 15 min 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 70% ➤ Izrada projekta ➤ Čekanje manje od 15 min
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj priključaka na vodovodni i kanalizacioni sistem ➤ Smanjeni gubici na vodovodnoj mreži 	“Vodovod i kanalizacija” d.o.o	/	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Povećan za 15% ➤ Smanjenje za 10%
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rekonstrukcija objekata zajedničke komunalne potrošnje ➤ Rekonstrukcija sportskih i rekreativnih objekata 	Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor Opština Kotor	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 5 ➤ 4 ➤ 5 ➤ 2 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 4 ➤ 1 ➤ 5 projekta ➤ 2 projekta

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izgradnja objekata zajedničke komunalne potrošnje ➤ Izgradnja žičare 			
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj priključaka na elektro mrežu ➤ Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom 	CEDIS	/	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 10% ➤ Broj prekida u snabdijevanju
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ povećan broj najnovijih – najmodernijih kruzera, ➤ povećan broj jahti 	Luka Kotor	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 464 ➤ 1604 	10%
Razvoj ekonomskih aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izrada programa ➤ Formiranje privrednih subjekata ➤ Izrada studije 	Opština Kotor	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 3 ➤ 2 ➤ 1 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 2 programa I formiranje radne grupe ➤ 2 ➤ 1
Razvoj kulture, sporta, obrazovanja i socijalne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brojnost i posjećenost kulturnih programa, ➤ povezanost kulture i turizma, ➤ broj aktivnosti omladinskog kluba ➤ izrada projekata 	Turistička organizacija Opština Kotor	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj gostiju 113.176 ➤ Broj noćenja 518.019 ➤ 0 ➤ 3 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ +10% ➤ +10% ➤ Jedna aktivnost mjesečno ➤ 3
Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pošumljavanje ➤ Upravljanje otpadom ➤ Rekonstrukcija tvrđava ➤ Izrada studija o zaštiti i valorizaciji 	Opština Kotor	/	<ul style="list-style-type: none"> ➤ +10% ➤ I faza rekonstrukcije na 2 tvrđave ➤ 2 studije

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Informatičko-tehnološki razvoj	➤ Broj korisnika interneta	Opština Kotor	/	2 projekta
	➤ Izrada projekata			
	➤ Broj korisnika aplikacije za augmentovanu realnost			
	➤ Broj posjetioca digitalnih centara			
Unapređenje lokalne samouprave	➤ Broj organizovanih okruglih stolova radi ekonomskog i socijalnog uređena	Opština Kotor	/	5

7. Prilozi

Prilog br. 1: Starosna struktura stanovništva prema popisu iz 2011. godine

Starosna struktura stanovništva prema popisu iz 2011. godine prikazana je u *Tabela br.33. Starosna struktura stanovništva.*

Tabela br.33: Starosna struktura stanovništva

Pol	Ukupno	Godine starosti																
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80 i više
sv.	22601	1287	1156	1309	1381	1451	1600	1610	1435	1535	1644	1714	1747	1531	870	962	702	661
m	10837	690	600	681	714	761	805	809	672	715	775	825	856	692	378	386	253	223
ž	11764	597	556	628	667	690	795	801	763	820	869	889	891	839	492	576	449	438

Izvor: MONSTAT

Prilog br. 2: Turizam

Učešće gostiju po zemljama porijekla. Najznačajniji procenti učešća gostiju po zemljama porijekla pripadaju Rusiji, Srbiji i Velikoj Britaniji, mada, posmatrano kroz promjene koje se dešavaju posljednjih godina primjetan je blagi rast broja gostiju iz ostalih zemalja u odnosu na prva tri mjesta. Kada je 2019. godina u pitanju, primjetan je rast gostiju iz Njemačke (koja je postala peta zemlja po visini procenta broja registrovanih gostiju), dok se iznad 2% nalaze još i Bosna i Hercegovina (3,93%), Poljska (3,35%), Ukrajina (2,63%), Mađarska (2,54%) i Sjedinjene Američke Države (2,10%). Podatke o učešću prvih pet zemalja u prikazani su u *Tabela br.34: Učešće gostiju po zemljama porijekla.*

Tabela br.34: Učešće gostiju po zemljama porijekla

Zemlja porijekla	2017		2018		2019	
	Broj gostiju	Procentat %	Broj gostiju	Procentat %	Broj gostiju	Procentat %
RUS	18.160	26,66	20.896	23,38	28.460	26,45
SRB	12.513	18,37	14.617	16,35	15.306	14,22
GBR	6.305	9,26	8.047	9,00	8.944	8,31
BIH	3.881	5,70	3.906	4,37		
FRA	2.622	3,85	4.079	4,56	5.642	5,24
D					4.778	4,44

Izvor: MONSTAT

Zdravstveni turizam. Zdravstveni turizam kao oblik turizma od posebnog značaja doživljava veliku ekspanziju i predstavlja jedan od najbrže rastućih segmenata svjetske turističke ponude. Tržište medicinskog turizma na globalnom nivou će u sledećih pet godina rasti po godišnjoj stopi od 19%. Turizam i zdravlje su osnovni stubovi posvećenosti održivom razvoju, a saradnju između sektora turizma i zdravstva u Crnoj Gori omogućuje postizanje sinergijskog efekta u cilju unapređenja zdravstvenog turizma i cjelogodišnje turističke sezone. Crna Gora sa svojom geografskom pozicijom, obiljem prirodnog bogatstva, bogatom kulturnom baštinom i raznovrsnom ponudom u segmentu rehabilitacije, prevencije, stomatologije i estetske hirurgije posjeduje sve uslove da postane prepoznatljiva destinacija zdravstvenog turizma.

Tabela br.35: Indikatori stanja zdravstvenog turizma za Crnu Goru

Indikator	2018	2022
Direktno učešće turizma u BDP-u	7,6% (2017)	10%
Ukupno učešće turizma u BDP-u	23,6% (2017)	25%
Broj ležajeva u liječilištima	1500	1700
Broj ležajeva u hotelima i sl. objektima u turizmu	41.000 (2018)	42.000
Udio broja noćenja u liječilištima u odnosu na ukupan broj noćenja	1,8%	3%
Udio broja dolazaka u liječilištima u odnosu na ukupan broj dolazaka	0,9%	1,5%

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Prilog br. 3: Analiza tržišta rada i radne snage

Nezaposlenost. Na evidenciji Bira rada u Kotoru, na dan 9.12.2019. godine nalazilo se 452 nezaposlena lica, od čega su 244 žene ili 53,98% žene i 208 muškarci ili 46,02%. Nezaposleni prema nivoima obrazovanja u skladu sa Nacionalnim okvirom kvalifikacija: 111 Podnivo I1 - Bez školske spreme, 112 Podnivo I1 - Završeno 1-3 razreda, 113 Podnivo I1 - Završeno 4 razreda, 114 Podnivo I1 - Završeno 5-7 razreda, 121 Podnivo I2 - Završena osnovna škola, 201 Nivo II, 301 Nivo III, 411 Podnivo IV1 - stepen 40, 421 Podnivo IV1 - stepen 50, 501 Nivo V - stepen 61, 502 Nivo V - stepen 62, 503 Nivo V - stepen 50, 601 Nivo VI - Bachelori 3 godine (180), 711 Podnivo VII1 - Bolonja (240), 712 Podnivo VII1 - stepen 71, 713 Podnivo VII1 - Bolonja (240 i 180+60), 721 Podnivo VII2 - stepen 72, 722 Podnivo VII2 - Bolonja (Master magistri), 801 Nivo VIII prikazan je u *Tabela br.36: Kvalifikaciona struktura nezaposlenih.*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.36: Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

Nivo	Nivo	I		II		III		IV		V			VI			VII		VIII		sum	
		111	112	113	114	121	201	301	411	421	501	502	503	601	711	712	713	721	722		801
9.12.2019. godine	Žene	12	0	1	0	7	12	26	57	0	9	0	0	66	8	34	8	2	2	0	244
	Muškarci	4	1	1	2	12	6	56	59	2	15	0	0	25	3	13	7	1	0	1	208
	Ukupno	16	1	2	2	19	18	82	116	2	24	0	0	91	11	47	15	3	2	1	452
31.12.2018. godine	Žene	7	1	1	0	14	12	34	55	0	12	0	1	76	9	38	33	1	3	0	297
	Muškarci	7	0	3	2	12	9	61	54	1	22	0	0	33	2	20	5	2	0	1	234
	Ukupno	14	1	4	2	26	21	95	109	1	34	0	1	109	11	58	38	3	3	1	531
31.12.2017. godine	Žene	14	0	0	1	13	15	57	95	0	16	0	1	69	14	42	32	4	5	0	378
	Muškarci	4	1	3	1	15	11	85	65	1	16	0	0	26	4	30	7	2	1	0	272
	Ukupno	18	1	3	2	28	26	142	160	1	32	0	1	95	18	72	39	6	6	0	650

Izvor: ZZZCG

Pregled nezaposlenih lica prema dužini trajanja zaposlenja i pola prikazani su u Tabela br.37: *Nezaposlena lica prema dužini traženja posla.*

Tabela br.37: Nezaposlena lica prema dužini traženja posla

Datum	Opština Kotor	Dužina traženja zaposlenja							Ukupno:
		Do 6 mjeseci	Preko 6 do 9 mjeseci	Preko 9 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 do 5 godina	Preko 5 do 8 godina	Preko 8 godina	
31.12.2017.	Žene	236	22	19	62	14	8	17	378
	Muškarci	108	16	16	56	11	15	50	272
	Ukupno	344	38	35	118	25	23	67	650
31.12.2018.	Žene	192	18	10	47	10	7	13	297
	Muškarci	119	9	14	38	12	4	38	234
	Ukupno	311	27	24	85	22	11	51	531
9.12.2019.	Žene	164	18	5	30	9	6	12	244
	Muškarci	107	10	6	28	24	4	29	208
	Ukupno	271	28	11	58	33	10	41	452

Izvor: ZZZCG

Nezaposlenost lica s invaliditetom po vrstama invaliditeta 21 - RVI ratni vojni invalid, 22 - MVI mirnodopski vojni invalid, 23 - Invalid rada II i III kategorije (IR), 25 - CIR civilni invalid rata, 26 - KO kategorisana omladina, 61 -Korisnik djelimične invalidske penzije (KDIP), 62 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – inkluzivno obrazovanje, 63 - Lice sa posebnim obrazovnim potrebama – specijalizovane škole, 64 - Lice s invaliditetom po rješenju komisije za profesionalnu rehabilitaciju Zavoda prikazan je u Tabela br.38: *Nezaposlenost lica s invaliditetom.*

Tabela br.38: Nezaposlenost lica s invaliditetom

Datum	Opština Kotor	Vrsta invaliditeta									Ukupno:
		21	22	23	25	26	61	62	63	64	
31.12.2017.	Žene	0	0	10	0	8	0	0	0	11	29
	Muškarci	0	0	15	0	8	0	0	1	21	45
	Ukupno	0	0	25	0	16	0	0	1	32	74
31.12.2018.	Žene	0	0	3	0	7	0	0	0	12	22
	Muškarci	0	0	6	0	6	0	0	1	25	38
	Ukupno	0	0	9	0	13	0	0	1	37	60
9.12.2019.	Žene	0	0	3	0	7	0	0	0	13	23
	Muškarci	0	0	5	0	5	0	0	1	25	36
	Ukupno	0	0	8	0	12	0	0	1	38	59

Izvor: ZZZCG

Broj lica s invaliditetom koja su nezaposlena je opao za 20,27% od 2017. godine do 9.12. 2019. godine. Broj nezaposlenih žena s invaliditetom je za taj period opao za 20,69%, a muškaraca za 20,00%.

Zaposlenost. Zavod za zapošljavanje Crne Gore vodi evidenciju o broju lica koja su zasnovala radni odnos u određenom period, a koja su prije zapošljavanja bila registrovana kod Zavoda kao aktivni tražioci zaposlenja. Evidencija se vodi na osnovu podataka dobijenih od Poreske uprave Crne Gore. Zavod ne raspolaže sa podacima o ukupnom broju zaposlenih lica u nekoj opštini, već je to u nadležnosti Poreske uprave. Podatke o zaposlenosti su prikazani u *Tabela br. 39: Zaposlenost po polu i nivou obrazovanja.*

Tabela br. 39: Zaposlenost po polu i nivou obrazovanja

Nivo	Nivo	I		II		III		IV		V			VI		VII			VIII		sum	
		I-1	I-2			IV-1	IV-2							VII-1	VII-2						
Podnivo	Podnivo	111	112	113	114	121	201	301	411	421	501	502	503	601	711	712	713	721	722	801	
2017. godina	Žene	2	1	0	0	17	6	34	125	0	11	0	0	48	11	50	37	1	3	0	346
	Muškarci	6	0	0	2	12	3	59	108	1	7	0	0	36	6	27	22	1	2	0	292
	Ukupno	8	1	0	2	29	9	93	233	1	18	0	0	84	17	77	59	2	5	0	638
2018. godina	Žene	6	0	1	1	13	5	28	91	0	5	0	0	30	16	41	38	4	2	0	281
	Muškarci	3	0	1	0	9	1	41	74	2	7	0	1	23	8	23	20	1	0	0	214
	Ukupno	9	0	2	1	22	6	69	165	2	12	0	1	53	24	64	58	5	2	0	495
1.1-9.12.2019. godine	Žene	3	0	0	0	7	6	17	68	0	7	0	0	31	11	35	37	2	3	0	227
	Muškarci	4	0	0	0	11	1	22	55	0	2	0	0	17	1	10	12	0	0	0	135
	Ukupno	7	0	0	0	18	7	39	123	0	9	0	0	48	12	45	49	2	3	0	362

Izvor: ZZZCG

Zapošljavanje prema djelatnostima.

Tabela br.40: Zapošljavanje prema djelatnostima

Djelatnost	2017. godina		2018. godina		1.1-9.12.2019.	
	Ukupno	žene	Ukupno	žene	Ukupno	žene
A . Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0	0	5	2	1	1
B . Rudarstvo	1	0	0	0	0	0
C . Prerađivačka industrija	17	7	7	2	4	2
D . Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	0	0	1	0	4	0
E . Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	11	1	5	1	0	0
F . Građevinarstvo	3	1	5	3	2	1
G . Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	235	138	134	88	110	71
H . Saobraćaj i skladištenje	26	8	15	7	13	2
I . Usluge smještaja i ishrane	121	57	110	40	76	41
J . Informisanje i komunikacije	5	4	2	2	3	2
K . Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja	4	4	2	1	3	3
L . Poslovanje nekretninama	2	1	3	3	1	0
M . Stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti	23	16	15	7	10	7
N . Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	65	31	62	32	46	25
O . Državna uprava i odbrana; Obavezno socijalno osiguranje	27	5	31	17	9	6
P . Obrazovanje	27	22	43	34	41	35
Q . Zdravstvena i socijalna zaštita	43	33	35	32	28	25
R . Umjetnost, zabava i rekreacija	22	14	15	7	5	3
S . Ostale uslužne djelatnosti	4	3	3	2	4	2
X . Nepoznato	2	1	2	1	2	1
Ukupno	638	346	495	281	362	227

Izvor: ZZZCG

Prilog br. 4: Zdravstvo

„JZU Dom zdravlja Kotor samostalno funkcioniše pod sadašnjim imenom, kao javna zdravstvena ustanova od 1991. godine, a do tada kao OUR Vanbolničke službe u sklopu Medicinskog centra Kotor. JZU Dom zdravlja Kotor, kao referentni centar primarnog nivoa, pruža podršku izabranim doktorima za potrebe stanovništva svih uzrasta i osjetljivih grupa. Poseban i izuzetno značajan segment rada u okviru ove Ustanove jeste prevencija koja se prvenstveno sprovodi kroz rad savjetovališta, imunizacija protiv vakciono-preventivnih zaraznih bolesti, kućno liječenje i patronažna zdravstvena zaštita, dijagnosticanje i suzbijanje uzročnika koji utiču na pojavu i širenje zaraznih i nezaraznih bolesti.

Centar za prevenciju se sprovodi preko savjetovališta za dijabetes, mlade, reproduktivno zdravlje i HIV. Na teritoriji opštine Kotor, od početka epidemije 1989. godine do kraja 2018. godine, registrovano je ukupno 26 HIV/AIDS slučajeva, što čini 9,4% od ukupnog broja inficiranih u Crnoj Gori (Kotor učestvuje sa 3,6% stanovnika u ukupnoj populaciji u Crnoj Gori). Tokom 2017. i 2018. godine registrovana je po jedna novootkrivena osoba sa HIV/AIDS-om.

Centar za podršku obuhvata centar za plućne bolesti i TBC, centar za mentalno zdravlje i mikrobiološku dijagnostiku kao i higijensko - epidemiološku službu.

Jedinice za podršku su jedinica za: patronažu, fizikalnu terapiju primarnog nivoa i jedinicu za sanitetski prevoz.

Ostale djelatnosti koje obavlja JZU Dom zdravlja Kotor su medicina rada, sportska medicina i izdavanje potvrde o zdravstvenoj sposobnosti pomoraca.

JZU Dom zdravlja Kotor svoju djelatnost obavlja u zgradi u Dobroti kao i na isturenim punktovima u Risnu i Radanovićima.

Zgrada JZU Dom zdravlja u Dobroti izgrađena 1983. godine. Zgrada se nalazi u naselju Plagenti. Prilaz i parkinzi kao i unutrašnjost prilagođeni su za sve kategorije pacijenata. Lica s invaliditetom imaju sve neophodne uslove za kretanje i ostvarivanje ostalih potreba. Unutrašnja korisna površina zgrade prostire se na četiri etaže i iznosi 3595m². Etaže su povezane malim i velikim liftom standardnih dimenzija kao i centralnim stepeništem. U suterenu se nalazi Mikrobiološka dijagnostika, Tehničke prostorije i sklonište. U prizemlju se nalaze prostorije izabranog doktora za žene, izabranih doktora za djecu, Centar za plućne bolesti i TBC kao i RTG i UZ dijagnostika. Na prvom spratu nalazi se info centar sa telefonskom centralom, Izabrani doktor za odrasle, Laboratorijska dijagnostika, Higijensko epidemiološka služba i Jedinica hitne medicinske pomoći. Na drugom spratu su PZU Stomatologija, Menadžment, Finansijsko ekonomska služba, Pravno kadrovska služba i Centar za medicinsko zdravlje.

Klimatizacija (grijanje - hlađenje) zgrade vrši se centralnim sistemom a omogućeno je i pojedinačnim uređajima u zavisnosti od potrebe. Zgrada je opremljena sistemima za napajanje vodom i električnom energijom u slučaju prekida vanjskog napajanja.

Zgrada punkta Risan, locirana pored magistralnog puta Kotor- Herceg Novi, starijeg je datuma izgradnje, površine oko 200m². Na ovom punktu nalaze se prostorije Izabranog doktora za odrasle, Izabranog doktora za djecu kao i Laboratorijske dijagnostike, dok se na spratu nalazi PZU Stomatologije. U sklopu zgrade ima i državnu Apoteku. Zgrada ima centralni sistem grijanja i pojedinačne klima uređaja. Prilazi, parking i kretanje kroz zgradu prilagođeno je svim kategorijama pacijenata.

Zgrada punkt Radanovići, nalazi se u Industrijskoj zoni Radanovići i bila je prilagođena, osbosobljena kadrovski tako i materijalno, za pružanje zdravstvene zaštite zaposlenim i stanovništvu koje gravitira ovom prostoru. Površina zgrade je 930 m², a koristi se oko 450 m². U ovoj zgradi pored Izabranog doktora za odrasle radi i Jedinica za fizikalnu terapiju na

primarnom nivou kao i kabinet Sportske medicine. Prilaz, parking, kretanje kroz zgradu prilagođeni su svim kategorijama pacijenata¹⁵.

„Opšta bolnica u Kotoru baštini bogatu i plodnu tradiciju medicine u Kotoru u proteklih osamnaest a bolničkog liječenja već sedam vijekova.

Godine 1931. u Dobroti je pronađen nadgrobni spomenik prvog kotorskog ljekara , Luciusa Luscusa Eukarpusa, plemenitog nadljekara koji je vršio praksu pohađajući bolesnike. Spomenik datira iz III vijeka i najstariji je spomen medicine na našim prostorima. Desetak vijekova kasnije 1326. godine u srednjevjekovnom Kotoru Filip iz Ferma, ordinira kao ljekar To je prvi pisani dokument o ljekarima u Kotoru koji je sačuvan. Prvo sklonište za siromahe sv Križa podignuto je 1372 godine, i vremenom prerasta u bolnicu civilnog tipa kao i hospital sv. Duuha koji opstaje do XVIII vijeka . Sirotište – nahodište u Kotoru se spominje prvi put 1414 godine a leprozorijum je postojao 1431 godine. U dokumentima iz tih vremena venecijanske vlasti spominju se i dvije vojne bolnice i to 1668 i 1765 godine, a Kotor ima dva ljekara, apoteku i apotekara te hirurga- brijča. Pod austrougarskom vlašću u XIX vijeku Kotor je uz općinskog imao i sreskog ljekara, a bolnicu od 1875 na istom mjestu na kojem je i sada. Bolnica je naime bila vojna ali sa pravom liječenja civila u njoj. U 1913 godini projektovana je i regionalna bolnica u Kotoru ali do realizacije izgradnje nije došlo zbog Velikog rata. U Risnu je 1941 završena izgradnja velike Opšte bolnice ali ona nije zaživjela u toj ulozi zbog svjetskog rata i 1945. u nju prelazi kotorska bolnica sve do 1949. kada se vraća na staro i sadašnje mjesto, gdje ostaje i nakon reorganizacije 1955. Od tada bolnica ima hirurško, interno, dječje, očno i ušno te ginekološko odjeljenje i porodilište .

Prvi upravnik bolnice bio je dr Božidar Bjeladinović i to od 1944 do 1964.g.

Nakon zemljotresa 1979. Bolnica ostaje bez glavne zgrade koja je srušena a bolnica nastavlja rad u postojećim zgradama i neuslovnim barakama ali održava sva svoja odjeljenja i službe. Rekonstrukcija bolnice i smanjivanje njenih kapaciteta 1991 godine, doduše smješta odjeljenja u objekte čvrste građe ali uzrokuje dugogodišnji problem – nedostatak prostora. Isto tako gase se očno i ušno odjeljenje.

1997. godine kao prva u Crnoj Gori bolnica osniva i centralni hitni prijem sa pripadajućim prostorom i opremom. U godinama koje slijede u bolnici je zaživjela laparaskopska hirurgija, u rad se uključuju prvi subspecijalisti kardiolozi, gastroenterolozi, endokrinolozi, dječji pulmolozi. CT uređaj dobija 2015 godine kao posljednja u Crnoj Gori.

Tek 2016 godine rekonstrukcijom starih baraka dobija se prostor za modernu polikliniku, dječju dnevnu bolnicu i laboratoriju, po prvi put se uvodi u rad Služba fizikalna medicina i terapija. Planira se hitan prijem po EU standardima. Bolnica se obnavlja kadrovski opremom i prostorom i pokušava da u što je moguće većoj mjeri zadovolji povećane potrebe stanovništva i turista. I da ne zaboravimo to se u Kotoru dešava već 644 godine kroz dva carstva, jednu kraljevinu, i četiri republike uz pomoć i uprkos nama samima i našem činjenju¹⁶.

¹⁵ urković <http://www.dzkotor.me/>

¹⁶ Izvor: <http://www.jzuobkotor.me/>

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Deficit zdravstvenih radnika

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta zdravstvenih ustanova u Kotoru indetifikovan je deficit zdravstvenih radnika. Deficit kadra je prikazan u *Tabeli br. 41. Deficit zdravstvenih radnika.*

Tabela br.41. Deficit zdravstvenih radnika

Ustanova	Broj ljekara opšte prakse	Broj ljekara specujalista	Broj zdravstvenih tehničara	Broj nemedicinskom osoblja
Dom zdravlja Kotor	0	0	0	0
Opšta bolnica Kotor	0	17	10	3
Specijalna bolnica za psihijatriju Dobrota	4	7	33	14
Specijalna bolnica „ Vaso Ćuković“	0	2	15	10
Ukupno	4	26	58	27

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Analizom je utvrđeno na je deficit zdravstvenih radnika na teritoriji opštine Kotor: 4 ljekara opšte prakse (23,53%), 26 ljekara specijalista (25,24%) i 58 zdravstvenih tehničara(15,14%). Navedeni deficit zdravstvenih ljekara utiče na neefikasno pružanje usluga kao i veće opterećenje ambulantnih pregleda i odjelenskog rada pojedinih ljekara.

Primarna zdravstvena zaštita djece

Ukupan broj posjeta kod izabranog doktora za djecu 0-18 godina u 2018. godini je iznosio 27.232 pregleda. U posjetama je registrovano pet vodećih grupa bolesti koje su prikazane u *Tabela br.42: Pet vodećih grupa bolesti kod djece.*

Tabela br.42: Pet vodećih grupa bolesti kod djece

Grupe bolesti	Broj pregleda	Grupa bolesti u odnosu na ukupan broj pregleda u %
Bolesti sistema za disanje	4.588	40,42
Zarazne i parazitarne bolesti	804	7,08
Bolesti uva i mastoidnog nastavka	614	5,41
Bolesti kože i bolesti potkožnog tkiva	564	4,97
Povrede, trovanja i ostale posljedice spoljašnjih uzroka	449	3,96
Ostale grupe	4.333	38,17
Ukupno	11.352	100

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Bolesti sistema za disanje su vodeće bolesti prema posjetama na nivou primarne zdravstvene zaštite stanovništva Crne Gore, za sve, pa i za populaciju djece, što se zaključuje i iz podataka

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

predstavljenih za opštinu Kotor koji iznosi 40,42%. U strukturi ukupnog morbiditeta evidentiranog na primarnom nivou zdravstvene zaštite, navedene bolesti učestvuju sa gotovo trećinom ukupnog broja posjeta izabranim doktorima. Takođe, među vodećim oboljenjima su rangirane i zarazne i parazitarne bolesti.

Primarna zaštita odraslih

Ukupan broj pregleda kod izabranog doktora za odrasle u 2018. godini je iznosio 98.181 pregleda. Pet vodećih grupa bolesti koje su registrovane tokom navedenog broja posjeta prikazane su u *Tabela br.43: Pet vodećih grupa bolesti kod odraslih.*

Tabela br.43: Pet vodećih grupa kod odraslih

Grupe bolesti	Broj pregleda	Grupa bolesti u odnosu na ukupan broj pregleda u %
Bolesti sistema za disanje	5.983	16,69
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, neklasifikovani na drugom mjestu	5.325	14,85
Bolesti sistema krvotoka	4.510	12,58
Bolesti mišićno- koštanog sistema i vezivnog tkiva	4.417	12,32
Bolesti žlijezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	3.130	8,73
Ostale grupe	12.488	34,83
Ukupno	35.853	100

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Kod izabranog doktora za odrasle najviše je registrovanih posjeta zbog bolesti sistema za disanje, a odmah iza toga su simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, neklasifikovani na drugom mjestu, što ukazuje na značajan broj posjeta u kojima nije evidentirana konačna dijagnoza kod korisnika, već su to posjete zbog administriranja, davanja savjeta i sl. Na trećem mjestu nalaze se bolesti sistema krvotoka. Prve tri grupe bolesti rang liste morbiditeta kod izabranog doktora za odrasle se poklapaju sa morbiditetnom listom posjeta izabranom doktoru za odrasle na nivou Crne Gore.

Primarna zdravstvena zaštita žena

Ukupan broj posjeta kod izabranog ginekologa u 2018. godini je iznosio 3.648 pregleda. Analiza posjeta izabranom doktoru za žene ukazuje na relativno mali broj posjeta koje su ostvarene u navedenom periodu. To ukazuje da se žene (vezano za trudnoću, ali i za druge aspekte reproduktivnog zdravlja) kontrolišu ili u privatnom sektoru ili na ostalim nivoima zdravstvene zaštite ili u drugim zdravstvenim institucijama. Pet vodećih grupa bolesti registrovanih tokom posjeta u 2018. godini prikazane su u *Tabela br. 44: Pet vodećih grupa bolesti kod žena.*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br.44: Pet vodećih grupa bolesti kod žena

Grupe bolesti	Broj pregleda	Grupa bolesti u odnosu na ukupan broj pregleda u %
Bolesti mokraćno- polnog sistema	70	56,45
Trudnoća, rađanje i babinje	6	4,84
Tumori	5	4,03
Simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, neklasifikovani na drugom mjesti	5	4,03
Zarazne i parazitirane bolesti	2	1,61
Ostale grupe	36	29,04
Ukupno	124	100

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Morbiditet zbog kojih su evidentirane posjete kod izabranih doktora za žene je sličan broju i vrsti posjeta izabranom doktoru za žene na nivou Crne Gore.

Broj porođaja prema komplikacijama tokom porođaja i starosti ploda za 2018. godinu prikazan je u Tabela br.45: Broj porođaja u Opštoj bolnici Kotor.

Tabela br.45: Broj porođaja u Opštoj bolnici Kotor

Vrsta porođaja	Prijevremeni porođaj	Na vrijeme	Prolongiran	Ukupno
Dijagnoza				
Prijevremeni porođaj	4	0	0	4
Spontani porođaj	18	348	3	369
Porođaj carskim rezom	9	197	3	209
Ukupno	31	545	6	582

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Učešće porođaja završenih carskim rezom u opštoj strukturi porođaja iznosilo je 35,9%, a učešće prijevremenih porođaja (koji, uglavnom, zahtijevaju više zdravstvenih usluga) iznosilo je 5,3%. Ukazujemo da je broj porođaja koji se obavi u OB Kotor veći od očekivanog broja prema zvaničnoj statistici i uključuje sve obavljene porođaje u ovoj bolničkoj ustanovi.

Reproduktivno učešće žena iz opštine Kotor u odnosu na ukupan broj žena u Crnoj Gori u posljednje tri godine nije se bitno promijenio. U 2016. godini iznosi 47%, u 2017, 46% i u 2018. godini taj procenat iznosi 46.

U Crnoj Gori svake godine abortus obavi više od 1400 žena, a zabrinjavajući je podatak da je u više od 70 % slučajeva riječ o namjernim prekidima trudnoće. Obzirom na ovu činjenicu zaključuje se da će borba države, a time i JLS protiv ubrzanog starenja stanovništva i pada nataliteta biti veoma teška.

Bolnički morbiditet

U bolničkom morbiditetu stanovništva Kotora dominiraju oboljenja sistema za disanje, sa učešćem od 21,2%, dok su na prvom mjestu rang liste bolničkog morbiditeta stanovništva Crne

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Gore bolesti sistema krvotoka čije učešće u ukupnom bolničkom morbiditetu iznosi 15,6%. Bolesti sistema za disanje u bolničkom morbiditetu stanovništva Crne Gore zastupljene su sa oko 14%, dok su bolesti sistema krvotoka u bolničkom morbiditetu stanovništva Kotora zastupljene sa 13,6%. Na trećem mjestu su bolesti sistema za varenje za obje prikazane teritorije i nešto je manja zastupljenost ovih oboljenja za stanovništvo Kotora i iznosi 9,6%, dok za stanovništvo Crne Gore iznosi 12,7%. Na četvrtom mjestu navedene rang liste za stanovništvo Kotora nalaze se tumori, a za stanovništvo Crne Gore su to bolesti mokraćno-polnog sistema, koje se za populaciju Kotora nalaze na petom mjestu, prema učestalosti. Vodećih grupa bolesti prema otpustima u OB Kotor prikazan je u *Tabela br.46: Vodeće grupe bolesti prema bolničkim otpustima u OB Kotor.*

Tabela br.46: Vodeće grupe bolesti prema bolničkim otpustima u OB Kotor

Grupe bolesti	Broj otpusta	Grupa bolesti u odnosu na ukupan broj otpusta u %
Bolesti sistema za disanje	1.085	21,18
Bolesti sistema krvotoka	699	13,65
Bolesti sistema za varenje	682	13,32
Tumori	493	9,62
Bolesti mokraćno- polnog sistema	462	9,02
Ostale grupe	1.701	33,21
Ukupno	5.122	100

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Upoređujući broj bolničkih otpusta u OB Kotor sa otpustima u Crnoj Gori; bolesti sistema za disanje čine 22,68% od ukupno oboljelih u Crnoj Gori, bolesti sistema krvotoka 13,07%, bolesti sistema za varenje 15,67% i bolesti mokraćno - polnog sistema 12,58%. Tumori koji su na četvrtom mjestu u opštini Kotor ne spadaju među prvih pet bolničkih otpusta u Crnoj Gori.

Vodeća bolest zbog koje su stanovnici Kotora bili hospitalizovani tokom 2018. godine je Pneumonija nespecifičnog uzroka sa učešćem od 32%, dok je na teritoriji cijele Crne Gore vodeća dijagnoza bila Bol u trbuhu i karlici sa učešćem od 22%. Akutni bronhiolitis je u Kotoru na drugom mjestu sa učešćem od 18,1%, a u Crnoj Gori na drugom mjestu je Pneumonija nespecifičnog uzroka sa učešćem od 20,7%. Kamen u žučnoj kesi i Preponska kila su dijagnoze koje se nalaze na trećem i četvrtom mjestu i u opštini Kotor (sa učešćem od 14%, odnosno 13%) i u cijeloj Crnoj Gori (sa učešćem od 15% odnosno 14,4%). Peta vodeća dijagnoza zbog koje su stanovnici opštine Kotor bili hospitalizovani je Esencijalna (primarna) hipertenzija sa učešćem od 11,7%, dok je u Crnoj Gori peta vodeća dijagnoza bila Akutni infarkt miokarda sa učešćem od 14,1%. Na šestom mjestu vodećih dijagnoza u opštini Kotor je Šećerna bolest, insulinonezavisan oblik s učešćem od 11,2%, a na teritoriji cijele Crne Gore na šestom mjestu vodećih dijagnoza su Oboljenja srčanog mišića (Cardiomyopathia) s učešćem od 14,0%. Vodeći uzroci dijagnoza prema bolničkim otpustima u Opštoj bolnici Kotor prikazani su u *Tabela br.47: Vodeći uzroci dijagnoza prema bolničkim otpustima u OB Kotor.*

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

Tabela br. 47: Vodeći uzroci dijagnoza prema bolničkim otpustima u OB Kotor

Dijagnoza	Broj dijagnoza	Dijagnoza u odnosu na ukupan broj dijagnoza u %
Pneumonija nespecifičnog uzroka	310	31,93
Akutni bronhitis	176	18,13
Kamen u žučnoj kesi	136	14,00
Preponska kila	126	12,98
Esencijalna hipertenzija	114	11,74
Šećerna bolest	109	11,22
Ukupno	971	100

Ministarstvo zdravlja

Liječenje od alkoholizma i duševnih poremećaja

U Tabela br. 48: Struktura i broj posjeta ustanovama PZZ su navedeni struktura i broj posjeta ustanovama PZZ zbog alkoholizma i mentalnih bolesti na nivou cijele Crne Gore, a posebno opštine Kotor. Zaključuje se da je učešće posjete zbog navedenih poremećaja u strukturi ukupnog broja posjeta gotovo jednako za predstavljene teritorije.

Tabela br.48: Struktura i broj posjeta ustanovama PZZ

2018.	F10 - Alkoholizam		F00-F99 - grupa bolesti Duševni poremećaj I poremećaji ponašanja		Ukupan broj posjeta
	broj	% u odnosu na grupu F00-F99	broj	% u odnosu na grupu sve posjete	broj
Kotor	7	1,22%	576	1,22%	47.329
CRNA GORA	335	1,94%	17.242	1,35%	1.267.862

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Prema podacima iz bolničkog morbiditeta 2018. Godine i na osnovu bolničkih otpusta u SB Dobrota koja je namijenjena za liječenje mentalnih oboljenja za cjelokupno stanovništvo Crne Gore (zato se u bolničkom morbiditetu ne mogu predstavljati uporedni podaci za Crnu Goru i Opštinu Kotor), zbog dijagnoze: F10 Alkoholizam bilo je 77 otpusta odnosno 12,30% bolničkih otpusta zbog grupe bolesti Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja (F00-F99) kojih je bilo ukupno 626 (otpusta).

Mortalitet

Prema posljednjim preliminarnim podacima IJZCG iz 2015. godine vodeći uzroci umiranja u opštini Kotor prikazani su u Tabela br.49: Vodeći uzroci umiranja u opštini Kotor.

Tabela br.49: Vodeći uzroci umiranja u opštini Kotor

Grupe bolesti	Broj umrlih	Broj umrlih u %
Bolesti sistema krvotoka	73	48,34
Tumori	29	19,21
Spoljašnji uzroci obolijevanja i umiranja	12	7,95
Bolesti žlijezda s unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	8	5,30
Bolesti nervnog sistema	7	4,64
Ostali uzroci	22	14,57
Umrli sa uzrokom smrti	151	100

Izvor: Ministarstvo zdravlja

Struktura mortaliteta stanovništva u opštini Kotor je slična strukturi umiranja stanovništva na nivou Crne Gore za isti period, odnosno za već duži vremenski period. Naime, od bolesti sistema krvotoka i malignih oboljenja umire više od 2/3 stanovništva Crne Gore, kao što je slučaj i u opštini Kotor.

U okviru predstavljenih grupa oboljenja, posebno su analizirane one koje predstavljaju vodeće uzroke smrti stanovništva opštine Kotor u odnosu na pol. Navedeni podaci ukazuju da nije izražena značajna razlika u pet vodećih uzroka smrti stanovništva u odnosu na pol, prema teritorijama na kojima živi stanovništvo Crne Gore

Prilog br. 5: Kulturno nasljeđe

„Zaštićeno područje UNESCO-a

Teritorija Kotorsko-risanskog zaliva sa okolnim padinama, uz posebnu zaštitu grada Kotora, Perasta i Risna, uvrštena je, kao prirodno i kultuno područje na listu zaštićenih područja pod zaštitom UNESCO-a od 1979. god.

Zaštićeno područje Područje Kotora obuhvata: Stari grad Kotor, Dobrotu, Donji Orahovac, dio Gornjeg Orahovca, Dražin Vrt, Perast, Risan, Vitoglav, Strp, Lipce, Donji Morinj, Gornji Morinj, Kostanjicu, Donji Stoliv, Gornji Stoliv, Prčanj, Muo, Škaljare, Špiljare i morski basen Kotorsko - Risanskog zaliva.

Ukupna površina Područja Kotora iznosi 8,620 hektara, od čega je 6,120 hektara kopna i 2,500 hektara morske površine.

Prema opštim principima Konvencije o zaštiti svjetskog nasljeđa, izuzetna univerzalna vrijednost kulturno-istorijskog područja Kotora sadržana je u kvalitetu njegove arhitekture, uspješno ostvarenom jedinstvu gradova i naselja sa prirodnim okruženjem Zaliva i u jedinstvenom svjedočanstvu uloge koju je područje imalo u širenju mediteranske kulture na područje Balkana.“

Kulturna baština

Područje svjetske kulturne baštine Kotora je integralno dobro, naslijeđenih prirodnih i kulturnih vrijednosti. Karakteristika koja povezuje prostor zaštićenog područja je homogenost cjeline, isti graditeljski rječnik, zajednička kulturna istorija.

U skladu sa preporukama UNESCO-a kulturnu baštinu Kotora, uključujući i nematerijalnu baštinu i lokalne običaje, sagledavamo uporedo sa prirodnom baštinom. Ovaj spoj kulture i

prirode predstavlja temelj lokalnog identiteta. Nije prihvatljivo određenje koje kulturnu baštinu restriktivno svodi na puki skup zaštićenih objekata i lokacija.

U analizi stanja kulturne baštine značajan je pojam kulturnog pejzaža, pod kojim se podrazumijeva predio u kome su ranije generacije djelovale stvaranjem preoznatljivih arhitektonskih formi. Kulturni pejzaž Kotora je prostor autentične vrijednosti, spoja prirodne ljepote i arhitektonskih tvorevina lokalnog stanovništva. Iako je pojam kulturnog pejzaža prepoznat u Zakonu i Menadžment planu zaštićenog područja Kotora, on nije afirmisan u dovoljnoj mjeri u praksi urbanističkog planiranja.

Prema zakonu o zaštiti kulturnih dobara, Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora pripada prvoj kategoriji kulturnih dobara. Na teritoriji opštine Kotor nalazi se oko 40% ukupnog fonda nepokretnih spomenika kulture Crne Gore i više od 70% eksponata pokretnog spomeničkog fonda.

Među spomenicima kulture od izuzetnog značaja su : Stari grad Kotor sa jedinstvenim bedemima i romaničkim crkvama (Katedrala Sv. Tripuna, Crkva Sv. Luke, Crkva Sv Ane, Crkva Sv. Marije Koledžate, Crkva Sv. Mihaila), Grad Perast sa ostrvom i crkvom Gospe od Škrpjela, ostaci antičke vile sa mozaicima u Risnu i Bogorodični hram u Prčanju.

Prema popisu zaštićenih kulturnih dobara u Registru kulturnih dobara, na području Opštine nalaze se 63 nepokretna kulturna dobra, svrstana u tri kategorije i to:

I kategorija

1. Stari grad Kotor
2. Grad Perast
3. Crkva sv.Luke u Starom gradu
4. Crkva sv.Marije Koledžate
5. Katedrala sv.Tripuna
6. Crkva sv.Ane (sv.Venerande, Sv.Marina)
7. Crkva i ostrvo Gospe od Škrpjela, Perast
8. Crkva sv.Mihaila
9. Ostaci antičke vile sa mozaicima, arheološki lokalitet, Risan
10. Bogorodičin hram – Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije, Prčanj

II kategorija

11. Kompleks samostana sv.Franja sa srednjevjekovnim grobljem
12. Stijena Lipci - arheološki lokalitet, Lipci, Strp
13. "Carine" – arheološki lokalitet, Risan
14. Palata Natale i Vido Milošević – "Veliki palac", Dobrota
15. Palata Tripković, Dobrota
16. Palata "Tri sestre", Prčanj
17. Palata Grgurin, anagr.br.391
18. Palata Ivelić, Risan
19. Plata Ivanović, Dobrota
20. Zgrada "Centralne komisije", Dobrota
21. Palata Dabinović – Kokotova kula, Dobrota
22. Crkva sv.Đorđa, Orahovac
23. Crkva sv.Ilije, Dobrota

24. Crkva i ostrvo sv.Đorđa, Perast
25. Kompleks crkve sv.Petra i Pavla, Risan
26. Crkva sv.Nikole
27. Kompleks crkve sv.Eustahija, Dobrota
28. Crkva sv.Bazilija, Donji Stoliv
29. Franjevački samostan sa crkvom sv.Nikole, Prčanj
30. Kompleks crkve sv.Mateja, Dobrota
31. Crkva sv.Pavla u Starom gradu
32. Franjevački samostan sa crkvom sv.Klare
33. Manastir Banja sa crkvom sv.Đorđa, Risan
34. Crkva sv.Luke, Smokovac, Risan
35. Crkva sv.Đorđa, Šišići, Gornji Grbalj
36. Sakralni kompleks u Pelinovu čine crkve sv.Trojice i sv.Nikole
37. Ostaci crkve sv.Tome, Prčanj
38. Crkva svetih Kuzme i Damjana, Muo
39. Toranj sa satovima
40. Gradska vrata

III kategorija

41. Podmorje između Rta Strpačkog i Rta Murove, Strp, Risan
42. Stara apoteka – Palata Grubonja
43. Rodna kuća Tripa Kokolje, Perast
44. Čardak sv.Petra, Morinj
45. Pomorska škola Martinović, Perast
46. Prva škola na narodnom jeziku, Svrčak, Morinj
47. Kula Baja Pivljanina
48. Kuća vjvodice Toma Milinovića, Donji Morinj
49. Palata Kamenarović, Dobrota
50. Kuća Pavla Kamenarovića, Dobrota
51. Kuća Boža Dabinovića, Dobrota
52. Kuća Miloša Vukasovića, Dražin Vrt, Orahovac
53. Palata Radimiri – Dabinović, “Krivi palac”, Dobrota,
54. Zgrada Istorijskog arhiva u Škaljarima
55. Crkva sv.Đorđa, Liješevići, Donji Grbalj
56. Crkva sv.petke, Morinj, Bunovići
57. Crkva sv.Petra, Dobrota, Ljuta
58. Zadužbina Ljubatovića sa crkvom sv.Dimitrija, Risan
59. Crkva sv.Gospođe, Perast
60. Crkva Gospe od Milosrđa, Dobrota, Tabačina
61. Crkva sv.Vicencija, Škaljari
62. Crkva Pokrova Bogorodice sa pravoslavnim gradskim grobljem, Škaljari
63. Crkva sv.Đorđa, Mirac

Izvor: PPPN za Obalno područje Crne Gore

U graditeljskoj baštini predloženoj za zaštitu, na području Opštine Kotor, evidentirane su sledeće lokacije i objekti:

1. Ambijentalna cjelina Gornji Stoliv
2. Ambijentalna cjelina Veljinići

3. Ambijentalna cjelina Step
4. Ambijentalna cjelina Gornji Orahovac
5. Ambijentalna cjelina Velje selo
6. Ambijentalna cjelina Poljice
7. Ambijentalna cjelina Donje Ledenice
8. Ambijentalna cjelina Gornji Morinj
9. Ambijentalna cjelina Veliki zalazi
10. Ambijentalna cjelina Mali Zalazi
11. Crkva Sv. Ivana, Dobrota
12. Ambijentalna cjelina Špiljari
13. Austrougarska tvrđava Troica
14. Austrougarska tvrđava Vrmac
15. Austrougarska tvrđava Goražde

Izvor: PPPN za Obalno područje Crne Gore

Isto tako, od arheoloških lokaliteta podmorja predloženih za zaštitu, na području Opštine Kotor nalaze se amforišta u uvali Bigova i Risanskom zalivu.

Uz nepokretna kulturna dobra, na području Opštine su mnoga pokretna kulturna dobra koja se većinom nalaze u institucijama – Pomorski muzej Crne Gore, Muzej grada Perasta, Istorijski arhiv u Kotoru, Biskupijska biblioteka, Biskupijski arhiv, Franjevačka biblioteka, Biblioteka i Arhiv Srpske pravoslavne crkve u Kotoru.

Jedan od bitnih segmenata kulturne baštine Opštine obuhvata i nematerijalna baština koja se manifestuje kroz karakterističan lokalni jezik (govor) na području Boke, izvođačke umjetnosti (muzika, ples), običaje obrede i svečanosti, tradicionalne zanate i vještine.

Prilog br. 6: Energetska efikasnost

„Analiza potencijala i mogućnost povećanja korišćenja obnovljivih izvora energije

Biomasa- Površina šuma u opštini Kotor obuhvata 16.097ha što predstavlja 48% ukupne teritorije opštine. Godišnji prirast se procjenjuje na 21.771 m³ (Strategija sa planom razvoja šuma i šumarstva, Nacionalna šumarska strategija Crne Gore). Prema istom izvoru, postoji potencijal za dobijanje ogrijevnog drveta sa teritorije Opštine u vrijednosti između 7.878 i 9.572 m³ godišnje. Pored ogrijevnog drveta, bilo bi moguće iskoristiti i između 1.770 i 2.308 m³ otpadnog drveta za preradu u čvrsto biogorivo. Na taj način, ukupni potencijal za dobijanje biomase na području Opštine procjenjuje se na između 9.649 m³ i 11.879 m³, naspram 9.570 m³ koji su korišćeni za grijanje prema podacima iz 2013. U Kotoru u jednoj konkretnoj zoni, na području MZ Dobrota, postoji vrlo interesantna mogućnost za povećanje korišćenja biomase. Naime, uporedna analiza rješenja sistema za grijanje i pripremu tople vode za tri institucije : Osnovna škola Savo Ilić, Gimnazija i Srednja pomorska škola i Specijalna bolnica za psihijatriju koje se nalaze na maloj razdaljini jedna od druge, pokazala je da je sistem centralizovanih instalacija u vidu toplane koja kao gorivo koristi biomasu, i toplovoda koji razvodi energiju do potrošača, najekonomičniji i najinteresantniji sa stanovišta smanjenja emisija gasova koji prouzrokuju globalno zagrijavanje. U neposrednoj blizini navedenih institucija ima i drugih objekata koji bi u nekoj daljoj fazi razvoja sistema daljinskog grijanja mogli biti obuhvaćeni: Dom zdravlja Kotor, Institut za biologiju mora, Naselje Sveta Vrača.

Početni i prošireni scenario ne isključuju jedan drugi. U slučaju da se sistem širi, početni scenario jednostavno može biti shvaćen kao prva faza razvoja sistema. Potrebno je predvidjeti mogućnost da se toplana u budućnosti može modularno proširiti. Na početku izvođenja, pa ni u prvim godinama rada nije neophodno ograničiti domet ovakvog toplovoda. Na osnovu analize investicija i operativnih troškova dobija se period povratka investicije od 3-4 godine. Period povrata investicija je vrlo atraktivan jer je radni vijek ovakvih instalacija preko 15 godina a pojedinih njenih djelova (sam toplovod, zgrada toplane), preko 30 godina. Ukoliko analiziramo cijenu kWh koji je isporučen potrošaču, uzimajući u obzir investicione troškove i prethodno navedeni vijek trajanja opreme, kao i operativne troškove, predloženo rešenje nudi kWh koji je 56% ekonomičniji. Pored ekonomskih benefita, treba uzeti u obzir i smanjenje emisija i činjenicu da se umjesto uvoznih goriva koristi domaće gorivo. Ovim se smanjuje potreba za uvozom, stvaraju se nova radna mjesta u industriji vezanoj za proizvodnju biomase i pospješuje se lokalna ekonomija.

Energija vjetra - Postoji mogućnost povećanja korišćenja resursa vjetra u područjima koja se smatraju pogodnim. Ova područja nalaze se iznad Perasta i iznad Orahovca na sjeveroistočnoj strani Opštine, na jugoistočnom obodu prema Opštini Cetinje, kao i na južnoj strani Opštine uz jadransku obalu. U ovim zonama prosječna brzina vjetra je u rangu između 6 i 6,4 m/s a mjestimično i nešto više. Faktor kapaciteta se kreće između 20 i 25% ili 1.750 do 2.200 ekvivalentnih sati, a na odredjenim mjestima u jugoistočnoj zoni Opštine dostiže i preko 2.600 ekvivalentnih sati, što se može smatrati vrlo dobrom lokacijom. Da bi se ovaj resurs iskoristio, od strane Opštine neophodno je uskladiti Prostorno Urbanistički Plan tako da ova aktivnost bude kompatibilna sa predviđenim namjenama upotrebe zemljišta. Sa druge strane, potrebno je uraditi detaljniju analizu resursa na tzv. mikrolokacijama i utvrditi tehničku izvodljivost priključenja budućih vjetro parkova na mrežu Elektroprivrede Crne Gore.

Solarna energija – sprovedene analize za potrebe izrade Lokalnog plana energetske efikasnosti pokazale su da je pločastim solarnim kolektorima moguće ostvariti učinak od 650-800 kWh/m² niskotemperaturne finalne energije. Za sisteme koncentracije procjenjuje se da je moguće dostići učinak od oko 550 kWh/m² finalne toplotne energije u temperaturnom rangu od 140-160 oC. Na području opštine Kotor, kao i u drugim opštinama Crne Gore, veoma je prisutno direktno zagrijavanje potrošne vode električnom energijom. Električna energija je po svojoj prirodi izuzetno kvalitetan energent. Sa druge strane, zagrijavanje potrošne tople vode je proces koji je moguće izvest koristeći energente znatno nižeg kvaliteta. Stoga nije uputno koristiti ovako kvalitetnu energiju za zagrijavanje vode. Električna energija ima visoku cijenu u svakom pogledu: monetarno za krajnjeg korisnika, socijalno-ekonomski na nivou države i po prirodnu okolinu kako na lokalnom tako i na globalnom nivou. Toplotna energija niskog temperaturnog ranga – kao što je potrebna za zagrijavanje potrošne vode – može se proizvesti znatno jeftinije za krajnjeg korisnika. Istovremeno, koristeći alternative, smanjuje se pritisak na infrastrukture proizvodnje i prenosa električne energije, kao i njena količina koja se uvozi. Na kraju, smanjenjem potrošnje električne energije smanjuje se emisija gasova koji utiču lokalno/regionalno na životnu okolinu (SO₂, NO_x, CO...), kao i gasova koji prouzrokuju efekat staklene bašte. Zbog svega navedenog, neophodno je potencirati alternative dominantnom sistemu zagrijavanja potrošne vode, kao što je solarna energija. Priprema potrošne tople vode, kako u domaćinstvima tako i u turističko ugostiteljskim objektima takodje se većinom obavlja električnim bojlerima.

Turistički sektor je od izuzetne važnosti za ekonomiju Kotora. Ponuda turističkog smještaja jasno je podijeljena na dva komplementarna tipa smještaja: hotelski smještaj, u objektima namjenski gradjenim za tu aktivnost i individualni turistički smještaj u vidu privatnih soba, apartmana i privatnih kuća. Iskorišćenost ovih turističkih kapaciteta znatno je veća upravo u ljetnjem periodu kada je resurs solarne energije znatno veći. Zbog svega ovoga, značajno je podsticati povećanje korišćenja solarne energije za zagrijavanje vode. Takođe postoji značajna mogućnost za ugradnju solarnih sistema za pripremu sanitarne tople vode u objektima koje koriste ustanove u zdravstvu, sportske i rekreativne objekte, upravne zgrade u vlasništvu opštine (izuzimajući objekte koji su spomenici kulture ili zaštićeni na drugi način).

Zelene nabavke - Jedan od mehanizama koji u velikoj mjeri može da doprinese kako smanjenju potrošnje energije u lokalnoj samoupravi, isto tako i promociji principa EE (energetska efikasnost), i upotrebe OIE (obnovljivi izvori energije). Svojim primjerom Opština treba pokazati kako je moguće na pravi način pristupiti ovim temama i na taj način poslati pozitivnu poruku građanima. Mehanizam koji joj to omogućava jeste proces javnih nabavki koji, u odredjenoj mjeri, ima ugrađene i neke osnovne mehanizme tehničko-tehnoloških prednosti ili funkcionalnih karakteristika roba i usluga, tako da se ovakvi procesi nabavki tretiraju kao Zelene nabavke. Mogućnost primjene ovog mehanizma definisan je u članu 50. stav 4. Zakona o javnim nabavkama ("Sl.list 57-14 i 28-15"), koji kaže: "Tehničkim karakteristikama ili specifikacijama, u skladu sa tehničkim propisima, određuje se oblik tehničko tehnoloških prednosti ili funkcionalnih karakteristika koje uključuju ili mogu da uključe upravljanje zaštitom životne sredine, zahtjeve energetske efikasnosti i socijalne zahtjeve." kao i u sledećem članu: "Kriterijum ekonomski najpovoljnija ponuda, član 95. stav 1.: Kriterijum ekonomski najpovoljnija ponuda u skladu sa predmetom javne nabavke zasniva se naročito na slijedećim podkriterijumima: program i stepen zaštite životne sredine, odnosno energetske efikasnosti;" Pored mjera koje se odnose na opremu i službena vozila, veoma je važno da svijest o značaju uštede energije primijeni i kroz sve ostale nabavke gdje postoji mogućnost za to. Sami članovi zakona ne garantuju da će i izabrana usluga ili proizvod zaista ispunjavati navedene zahtjeve, tako da se preporučuje da Opština kroz izradu godišnjih Planova javnih nabavki primijeni kriterijum zaštite životne sredine, odnosno energetske efikasnosti, čime bi se unaprijed označile potencijalne javne nabavke u kojima će ovaj kriterijum biti posmatran, kao što su: nabavke opreme, javne rasvjete, nabavke službenih vozila, rekonstrukcija ili adaptacija prostora u vlasništvu Opštine i slično.

Preporuke za povećanje energetske efikasnosti. U skladu sa potrošnjom energije analiza je pokazala da najznačajnije potrošače u opštini Kotor predstavlja sektor domaćinstva i sektor saobraćaja, pa onda usluge i u maloj mjeri industrija. Sa aspekta potencijala EE najveći potencijal ima sektor domaćinstva. Cilj povećanja energetske efikasnosti u području Opštine do 2025. godine je 11 % smanjenja potrošnje u odnosu na tendencijski rast potrošnje. Odnosno 1 % godišnje u prvom petogodišnjem periodu i 2,5 % u sledećem petogodišnjem periodu. Povećanje EE se postiže sledećim aktivnostima:

- Formiranje i obuka EE tima Opštine Kotor
- Izrada i sprovođenje trogodišnjih programa i godišnjih akcionih planova za unaprijedjene energetske efikasnosti
- Konstantan monitoring energetske potrošnje u javnim objektima i preduzećima, uz smanjenje finalne potrošnje energije za 30 % do 2025. godine.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Zamjena energetski-efikasnijim uređajima za grijanje u domaćinstvima i u sektoru usluga do 2025. g. 20 % potrošnje primarne energije;
- Unaprjeđenje energetskih karakteristika zgrada: u svim zgradama u kojima se obavljaju javne usluge i poslove javne administracije, sa ugrađenom termoizolacijom i 10 % stambenih zgrada do 2025. godine
- Povećanje efikasnosti u saobraćaju i promjene u kulturi kretanja građana na području gradskih mjesnih zajednica: korišćenje bicikala i pješaćenje.
- Modernizacija rasvjete – upotreba štednih, led sijalica u javnim zgradama
- Zamjena postojećih starih (električnih ili na lož ulje) kotlova, toplotnim pumpama. Zamjenom postojećih kotlova toplotnim pumpama učiniće se značajne uštede zbog višestrukog povećanja efikasnosti sistema a doći će i do značajnog smanjenja emisije CO₂. Za uspješno sprovođenje potrebno je razraditi projektnu dokumentaciju, kao i kriterijume za prioritete.

Povećanje proizvodnje energije na teritoriji lokalne samouprave kroz :

- Izradu projekta za izgradnju biotoplane i njegovo izvodjenje. Izradom projekta će se precizno utvrditi detalji tehničkog rešenja kao i potrebne investicije za sistem daljinskog grijanja koji bi obezbjedio potrebe za toplotom za OŠ Savo Ilić, Gimnaziju i Pomorsku Školu i Bolnicu za psihijatriju. Opravdanost izrade ovakve studije nalazi se u činjenici da se relativno veliki potrošači toplotne energije nalaze u jednom "krugu" prečnika cca 450 m. Osim toga eliminisale bi se dvije sadašnje kotlarnice na lož ulje u objektima škola "Savo Ilić" i Gimnazije, a Bolnica za psihijatriju bi dobila centralizovan način snabdijevanja toplotom, s obzirom da se u sadašnjim uslovima za grijanje koristi direktno električna energija. Osim potreba za toplotom za grijanje pomenuti sistem bi se koristio i za pripremu sanitarne tople vode. Na ovaj način bi se znatno redukovala emisija CO₂. Takodje se preporučuje da ova tehnička dokumentacija uzme u obzir i moguće proširenje sistema na druge javne i eventualno privatne zgrade u okolini.
- Uspostavljanje peći/kotlova na biomasu i solarnih sistema u 25 domaćinstava na teritoriji Opštine Kotor. Za uspješnu realizaciju ove preporuke potrebno je izraditi model pospješivanja - subvencionisanja ili poreskih olakšica - prema kojem će dio troškova snositi Opština Kotor, dio država, a dio sami građani.
- Zamjena postojećih starih kotlova na lož ulje novim na biomasu. Preporuka obuhvata zamjenu postojećih kotlova na lož ulje kotlovima na biomasu u javnim objektima. Zamjenom postojećih kotlova novim na biomasu postići će se značajne uštede zbog povećanja efikasnosti sistema a doći će i do značajnog smanjenja emisije CO₂. Za uspješno sprovođenje potrebno je razraditi projektnu dokumentaciju, kao i kriterijume za prioritete.
- Realizacija Pilot projekat postavljanja solarnih panela na izabranoj lokaciji. Pilot projekat postavljanja solarnih panela na odabranoj javnoj zgradi, za napajanje električnom energijom, predstavlja konkretan primjer koji će da ukaže na značaj, mogućnosti i uštede koje se mogu ostvariti korišćenjem alternativnih izvora energije, tačnije solarne energije.
- Ugradnja solarnih sistema u javnim ustanovama sa velikom potrošnjom sanitarne tople vode na teritoriji Opštine Kotor. Preporuka se odnosi na zgrade koje imaju veliku potrošnju sanitarne tople vode, ustanove bolničkog i rezidencijalnog tipa, hoteli itd. (kao primjer može se vidjeti instalacija u studentskom domu "SpasićMašera").

Preporuke za povećanje energetske efikasnosti u saobraćaju

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Izada studije za uvođenje biciklističkog saobraćaja. Studija će doprinijeti prepoznavanju potencijala za uspostavljanje masovnijeg biciklističkog saobraćaja u Kotoru. U okviru ove analize radiće se na utvrđivanju najatraktivnijih ruta kao i na definisanju sigurnosnih mjera i prapratne infrastrukture potrebne za uspješno pospješivanje korišćenja ove vrste transporta.
- Uspostavljanje biciklističkih staza u Kotoru. Nakon izrade Studije, potrebno je preći i u realizaciju izgradnje, obilježavanja i opremanja biciklističkih staza, etapno ili u cjelini, prema zaključcima studije. Pored značaja za energetske efikasnost grada, ova mjera će imati pozitivan uticaj na turističku promociju Kotora kao i na zdravlje građana. Na taj način Kotor će pratiti standarde razvijenih gradova Evrope.
- Uspostavljanje lokalnih linija javnog prevoza korišćenjem solarnih katamarana. Uspostavljanje vodenog javnog prevoza između gradskih naselja skoncentrisanih po priobalnoj zoni zaliva može biti vrlo efikasno sa energetske tačke gledišta, ali i sa strane rasterećenja putnih saobraćajnica, uštede na vremenu i dobitku na kvalitetu života za građane. Ovu mjeru treba sprovoditi kroz, eventualnu, saradnju sa Opštinom Tivat i Herceg Novi kao i kroz mogućnosti privatno javnog partnerstva.
- Unaprijediti gradsku infrastrukturu izgradnjim javnih punjaca baterija elektro/hibridnih vozila kojim bi se doprinijelo smanjivanju emisije ispusnih plinova kao i motivisanje stanovništva za kupovinu elektro/hibridnih automobila.

Preporuke za unaprijedjenje procesa sprovođenja javnih nabavki a koje doprinose EE i povećanju korišćenja OIE:

- Uvođenje kriterijuma "energetski efikasan proizvod ili usluga" u tražene zahtjeve u okviru javnih nabavki

Preporuke za povećanje svijesti i podizanja nivoa informisanosti građana u oblasti energetske efikasnosti:

- Sprovođenje kontinuiranog obrazovanja i promocije energetske efikasnosti će podstaći na promjene ponašanja svih građana, koje mogu rezultirati znatnim uštedama. Preporuka se odnosi na obrazovne i promotivne aktivnosti:
- Organizacija skupova i edukativnih radionica o načinima uštede energije
- Organizacija i sprovođenje edukativnih modula za niže i više razrede osnovnih škola i dječje vrtiće
- Organizaciju i sprovođenje edukativnih modula za korisnike zgrada Gradske uprave i Gradskih ustanova/preduzeća
- Edukativne radionice primjene i korištenja informativnog sistema (praćenje i unos potrošnje energije i vode, pravovremeno reagovanje na anomalije u potrošnji...)

Sprovođenjem ovih aktivnosti vrlo je teško kvantitativno izraziti uštede energije. Prema dosadašnjim iskustvima iz drugih gradova u regionu, kontinualno sprovođenje obrazovnih, informativnih i promotivnih mjera može rezultirati uštedama energije samo promjenom ponašanja krajnjih korisnika. Osim obrazovnih aktivnosti u okviru ove preporuke potrebno je uvesti i podsticajnu šemu za štednju energije (npr. šema 50/50) u okviru koje dio finansijskih sredstava od ostvarene uštede u energiji ostaje na raspolaganju pojedinoj ustanovi u kojoj je ušteda ostvarena¹⁷.

¹⁷ Izvor: NVO Eko Centar Delfin

Prilog br. 6: Klimatske promjene

Klimatske promjene. „Klimatske promjene su dugotrajne promjene u statističkoj raspodjeli klimatskih faktora (Solomon et al. 2007), koje su zbog sve većeg ljudskog uticaja na klimu sve više vezane uz pojam globalnog zagrijavanja (National Research Council, 2010). Faktori koji utiču na oblikovanje klime nazivaju se prisilna djelovanja (Smith, 2013), kao što su promjene u Sunčevom toplotnom zračenju, odstupanje od Zemljine planetarne putanje, promjenjiva tektonika ploča i pomicanje kontinenata, vulkanske erupcije. Na klimu i temperaturu Zemlje sve više utiče sagorijevanje fosilnih goriva, krčenje prašuma i uzgoj stoke, jer se tim procesima oslobađaju velike količine gasova staklene baste koji se pridodaju onima koji prirodno postoje u atmosferi, čime se pojačava efekat staklene bašte i globalno zagrijavanje.

Kao posledica globalnog zagrijavanja, porast temperature mora praćen je termičkim širenjem vode (Gregory et al., 2001), što u kombinaciji sa topljenjem lednika dovodi do podizanja nivoa mora zbog čega se obalna područja poplavljuju i postaju podložna eroziji. Porast temperature mora utiče na morske ekosisteme, ribe i akvakulturu, cvjetanje algi i povećavanje rizika po ljudsko zdravlje.

Uticaj na zdravlje - Povećan broj smrtnosti povezan s vrućinom i hladnoćom, toplotni stres, izmijenjen alergijski obrazac, smanjenje kvaliteta vode (pogoršanje mikrobioloških parametara vode za piće), širenje respiratornih i zaraznih bolesti koje se prenose putem vode i hrane, intenzivnije razmnožavanje prenosioca bolesti (glodari, krpelji, komarci ...), smanjenje vodenih resursa, zasljanjivanje vode, veći broj oštećenja na vodovodnoj infrastrukturi, problemi na vodoizvorištima, otežan rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, povećanje mutnoće i promjena boje vode zbog spiranja, neupotrebljivost pijaće vode iz individualnih bunara, zadimljenost, povećanje nivoa smoga i lošiji kvalitet vazduha sa većom koncentracijom zagađivača vazduha i alergena što može stvarati probleme na očima i disajnim organima (kašalj i gušenje). Veći zahtjevi za snabdijevanjem vodom i veći troškovi održavanja. Veće potrebe za korišćenjem zdravstvene zaštite. Gubitak kontinuiteta u radu u određenim privrednim sektorima, naročito na otvorenom tokom vrelih ljetnih dana.

Uticaj na objekte socijalne infrastrukture (bolnice, vrtići) i drugim objektima (stambeni, poslovni, proizvodni...) - Veće potrebe za rashladnim sistemima tokom ljeta, više pacijenata u bolnicama tokom zime, veća potrošnja električne energije. Oštećenja izazvana olujnim vjetrovima na krovnim pokrivačima i elementima od lima, kraći vijek trajanja hidroizolacije ravnih krovova, plavljenje podruma i suterena, prodor vlage i vode kroz fasade na starijim objektima. Veći troškovi održavanja.

Uticaj na energetiku - Prekid elektrosnabdijevanja, manja proizvodnja električne energije (manji hidropotencijal), povećanje broja oštećenja/kvarovi na opremi i objektima za proizvodnju i distribuciju električne energije, problemi sa sistemom za hlađenje i sistemom za zagrijavanje, problemi u distribuciji (snabdijevanju), električne energije. Izmijenjena maksimalna opterećenost/tražnja električne energije, smanjena efikasnost korišćenja električne energije. Veći troškovi za održavanje i popravku.

Uticaj na saobraćaj - Oštećenja na putevima, neprohodnost puteva, otežan javni prevoz, prekid javnog prevoza, prekid vazdušnog saobraćaja, smanjena mobilnost ljudi, otežano

snabdijevanje namirnicama. Povećani troškovi za održavanje. Začepljenja i oštećenja na atmosferskoj instalaciji, porast plavljenja saobraćajnica, izlivanja septičkih jama, erozija šumskog zemljišta.

Utica j na poljoprivredu - Slabiji rast, umanjena vitalnost i dekorativnost biljaka, pojava biljnih bolesti i štetočina, smanjenje prinosa, gubitak vrsta osjetljivih na suše, uništenje usjeva i plastenika, povećanje oštećenja (mehanička i fiziološka), i odumiranja drveća, sušenje korjenovog sistema, povećan rizik od šumskih požara, povećana potreba za navodnjavanjem. Veći troškovi za domaćinstva i državu.

Utica j na biodiverzitet - Povećan rizik od izumiranja vrsta, gubitak pojedinih vrsta, pojava novih invazivnih vrsta, smanjenje diverziteta vrsta, povećanje gubitka habitata, migracije, izmijenjena flora i fauna.

Klimatski uslovi Crne Gore

Crna Gora se nalazi u središnjem dijelu umjerenog toplog pojasa sjeverne geografske širine. Pored geografske širine i nadmorske visine, klima Crne Gore određena je i prisustvom velikih vodenih površina (Jadransko more, Skadarsko jezero), dubokim zalaženjem mora u kopno (Bokotorski zaliv), umjerenom visokim planinskim zaleđem u blizini obale (Orjen, Lovćen, Rumija), Ulcinjskim poljem na krajnjem jugoistoku i planinskim masivom Durmitora, Bjelasice i Prokletija. Velike vodene površine, visina i pravac pružanja primorskih planina i reljef zemljišta lokalno i regionalno utiču na klimu Crne Gore stvarajući na malom prostoru velike razlike između klime primorja i klime visokoplaninskog regiona sa brojnim prelaznim oblicima lokalne klime između njih.

Na osnovu podataka baznog klimatskog perioda 1961 – 1990, u Crnoj Gori su, prema klasifikaciji po Köppen-u, zastupljena dva klimata: umjerenom topli C i umjerenom hladni D. Umjerenom topli klimat obuhvata niže predjele, dok je u unutrašnjim planinskim oblastima, uglavnom iznad 1.000 m nadmorske visine, zastupljen D klimat. Južni dio Crne Gore i Zetsko-bjelopavlička ravnica su oblasti mediteranske klime koju karakterišu duga, vrela i suva ljeta i relativno blage i kišovite zime.

U okviru CAMP projekta (Program integralnog upravljanja obalnim područjem) zaključeno je da se oluje (jako razvijeni cikloni), češće i intenzivnije javljaju od 1998. godine donoseći, naročito primorju, velike količine padavina, olujne do orkanske udare vjetra, visoke talase i plavljenje širokog prostora uz obalu. Kada govorimo o pojavama ekstremnih događaja u Crnoj Gori u posmatranom periodu 1961-2012 godine (Drugi nacionalni izvještaj Crne Gore o klimatskim promjenama) evidentirane su:

- Učestalije ekstremno visoke maksimalne i minimalne temperature
- Češći i duži toplotni talasi
- Veći broj vrlo toplih dana i noći
- Manji broj mraznih dana i vrlo hladnih dana i noći
- Češća pojava suša
- Veći broj šumskih požara
- Prekid sušnog perioda praćen jakim padavinama
- Češće pojavljivanje oluja (ciklona) tokom hladnije polovine godine
- Smanjenje broja uzastopnih dana sa kišom

- Smanjenje broja dana sa jakim padavinama
- Povećanje intenziteta padavina
- Smanjenje ukupne godišnje količine snijega.

Praćenja i ocjena klime u Crnoj Gori

Praćenje klime u Crnoj Gori za period 1951-2012, pokazuje da se klima mijenjala kao posljedica globalnih klimatskih promjena, kao i klimatskih varijabilnosti (Drugi nacionalni izvještaj Crne Gore o klimatskim promjenama). Analiza promjena temperature vazduha pokazala je sledeće rezultate:

- Blago zahlađenje tokom dekade '71-'80.
- Promjene ka toplijoj klimi od '90-ih (naročito izražene u sjevernom planinskom regionu)
- 2001-2010. najtoplija dekada od početka mjerenja ('49/'51)
- Najveće promjene u sjevernom planinskom regionu za +1.4 °C i regionu primorja za +1.3° C u periodu 2001-2010.

Analiza promjena režima padavina pokazala je sledeće rezultate:

- Dekada 2001-2010. rekordna je po srednjoj godišnjoj količini padavina nakon neprekidnog dvadesetogodišnjeg deficita
- Nešto veće količine padavina registrovane su 1971-1980. u sjevernoplaninskom regionu do 1000 mm i regionu primorja
- Godina 2010. rekordna po godišnjoj količini padavina u sjevernom planinskom regionu preko 1000 mm i zetsko-bjelopavličkom regionu, što koincidira sa jako razvijenim La Ninjom.

Prema Drugom nacionalnom izvještaju Crne Gore o klimatskim promjenama (za period 1990 - 2011) izvori emisija direktnih i indirektnih GHG (gasovi sa efektom staklene bašte) podijeljeni su u šest glavnih sektora:

- Energetika
- Industrijski procesi
- Upotreba rastvarača
- Poljoprivreda
- Promjena korišćenju zemljišta i šumarstvo
- Otpad.

Smanjenje GHG može se postići na sledeće načine:

- racionalnim korišćenjem energije (štednja energije)
- efikasnom konverzijom energije
- iskorišćavanjem obnovljivih izvora energije (OIE)
- korišćenjem alternativnih goriva (uključujući ona koja se dobijaju iz OIE).

Zakonska regulativa o klimatskim promjenama u Crnoj Gori

Crna Gora je pristupila Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC) sukcesijom, tokom 2006. godine, i 27. januara 2007. godine postala punopravni član Konvencije kao ne - Aneks I zemlja. Takođe, Crna Gora je ratifikovala Kjoto protokol 27. marta 2007. godine i 2. septembra 2007. postala članica Protokola van Aneksa B, što znači da zemlja nema kvantifikovane obaveze smanjenja GHG gasova.

Promjene srednje vrijednosti ekstremnih događaja računaju se pomoću klimatskih modela kako bi se utvrdili značajni trendovi klime, kao posledice povećanja koncentracija gasova staklene bašte. Većina klimatskih modela koristi scenarije koje je definisao Međuvladin panel

o klimatskim promjenama (*Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC*) (Procjena ranjivosti i Akcioni plan za adaptaciju Crne Gore).

Klimatske karakteristike Kotora. Kotor ima obilježje sredozemne klime, tačnije pripada perhumidnoj mezotermalnoj 2 zoni, koju karakterišu blagi, vrlo kišoviti zimski period i izrazito sušan i relativno dug, topao ljetnji period. Godišnji tok temperature vazduha, broj tropskih dana i broj dana sa mrazom u Kotoru, ukazuje da su ekstremne vrijednosti izražene u avgustu (maksimalna) sa 33,6°C i u januaru (minimalna) sa 2,0°C. Srednja mjesečna temperatura za period 1977-2005 godine iznosila je 15,6°C. (prema podacima ZHMS-a Crne Gore). Prema maksimalnoj sumi godišnjih padavina, Kotor godišnje prima preko 4.106 mm/m² i najkišovitiji je grad na Jadranu. Prosječna godišnja suma padavina iznosi 1.744,6 mm/m². Snijeg i sniježni pokrivač na području Kotora rijetke su pojave. Maksimalna visina sniježnog pokrivača visine 3 cm izmjerena je 03.01.1993. godine. U Kotoru je samo 7 puta izmjeren sniježni pokrivač i to 4 puta u 1993. godini (3 dana u januaru i jedan dan u februaru). U neposrednom zaleđu Bokokotorskog zaliva, iznad Risna, nalazi se područje sa najvećom godišnjom količinom padavina u Evropi, Crkvice (Magaš, 2002).

Bujični kanali i problem poplava. Poplave na teritoriji opštine Kotor izazvane su plavljenjem od bujičnih tokova i od podzemnih voda uz dominantan uticaj mora kao recipijenta koje nije u stanju da primi toliku količinu vode, što predstavlja opasnost za građane i materijalna dobra. Osnovni problem predstavlja plavljenje Starog grada (Trg od oružja, kao i još par lokacija u Starom gradu), Gurdić i Rive. Drugi dio Kotorske opštine koji ima rizik od plavljenja je Kavačko polje tj. magistralni put Radanovići – Lastva Grbaljska, gdje ima dosta izgrađenih stambenih jedinica ispodnivoa magistralnog puta. Takođe, ugroženi su i djelovi magistralnog puta u Perastu i Kostanjici. Češće poplave na području Kotora, dijelom su pospješene izvođenjem injekcionih zavjesa u neposrednom zaleđu (između Škurde i Tabačine), u cilju sprečavanja zaslanjivanja karstnih izdanskih voda izvorišta Tabačina. Nagli prodori karstnih izdanskih voda, otežavali su i prekidali saobraćaj kroz tunel Vrmac.

Područje Kotora je ugroženo od bujičnih tokova, od kojih su neki relativno kratki i ulivaju se neposredno u more, prave relativno uzane doline i pričinjavaju znatne štete plavljenjem i rušenjem obala. Većina bujičnih tokova na ovom području je kratkog toka, male slivne površine, sa velikim podužnim padom. Donji djelovi toka često su zatrpani nanosom, koji dovodi do izlivanja vode i plavljenja okolnih terena. Međutim, pored toga ovo područje je ugroženo i od podzemnih voda (Opštinski plan Kotora za zaštitu i spašavanje od poplava, 2014).

Redovno održavanje bujičnih kanala radi Komunalno preduzeće D.o.o Kotor uz asistenciju Direkcije za izgradnju i uređenje Kotora (zbog čega na teritoriji ove opštine trenutno nema većih problema izazvanih izlivanjem bujičnih vodotokova usljed obilnih padavina). Primjer dobro regulisane bujice je bujični tok Zverinjak, koji predstavlja najstariji bujičarski objekat izveden u Crnoj Gori i koji je uz dobro organizovano održavanje u funkciji i danas.

Bujični kanali na teritoriji opštine Kotor koji su u evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora (nadležna za održavanje) su:

- **Bujični kanali iznad magistralnog puta:** „Mondo“ - Markov vrt, „Kavalenko“ – Prčanj, „Pijavica“ – Pijavica, „Peluzica“ – Peluzica, „Dinara“ – Peluzica, „Kongo“ – Škaljari, „Zverinjak“ – Škaljari, „Kaluža“ – Škaljari, „Škurda“, „Tabačina“, „Studentski dom“, „Senta“, „Viša pomorska škola“, „Turist C“ – Dobrota, „Amigo“, „Prvoborac“, „Orahovac“, „Popović“ – Risan i „Marina“ – Risan.

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- **Bujićni kanali ispod magistralnog puta:** „Mondo“ – Markov rt, „Ivovića kuće“ – Prčanj, „Pijavica“, „Peluzica“, „Dinara“ – Peluzica, „Zverinjak“, „Donji tok Kaluže“, „Škurda“ kod Galiona, „Škurda kod zgrade Jugopetrola“, „Senta“, „Viša pomorska škola“, „Ankora“, „Robna kuća Dobrota“, „Lugano šank“, „Tiha noć“, „Kamp“, „Pionir I i II“, „Petani“, „Kamp I i II“, „Orahovac“, „Popović“ – Risan, „Park“ – Risan.

Bujićni kanali koji su evidentirani tokom procesa analize stanja a nisu u evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora su:

Bujićni kanali na području Grblja: „Koložunj“-od sela Čavor do Solila-cca10 km, „Velji potok“-od sela Mirac do Jadranske magistrale i dalje prema Solilima-cca 5 km, „Patelj potok“ – od Mirca do uliva u „Velji potok“- cca 3 km, „Peručica“-od izvorišta „Ponikve“ do uliva u „Patelj potok“-cca 2 km, „Studenac“-od Pelinske vale do uliva u „Koložunj“- cca 2,5 km
Bujićni kanali na području Risna: „Stara Slanica“: kuća Radovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: kuća Djurkovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: kuća Drobnjakovića (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: Kolumbarina (ispod i iznad puta), „Stara Slanica“: Stara slanica (ispod puta), Ljekobilje :kuća Runda (ispod puta), Ljekobilje:pored crkvene kuće (ispod puta), Raskrsnica kod Luke do Rive 4 kanala(ispod puta), Autobusko stajalište centar (ispod puta), Kod kuće Bećir(ispod puta), Kod kuće Begović „Jamica“(ispod puta), Poljički potok:kuće Risteljića(ispod puta), Babina škrinja-kuća Miletića (ispod puta), Krak kanala Popović:kuća Bulatovića(iznad puta), Krak kanala Popović:kuća Ilića (iznad puta).

Analiza uticaja klimatskih promjena:

- Kada se sagledava potencijalna ranjivost gradske strukture opštine Kotor , mora se imati u vidu da urbanu gradsku cjelinu u velikoj mjeri karakteriše visok udio “popločanih” površina, tako da postoji deficit zelenih koridora.
- Obzirom da grad ima samo jednu centralnu saobraćajnicu, transportni sistem je preopterećen i „teški saobraćaj” doprinosi zagađenju vazduha i nivou buke.
- Razmatranjem receptora za procjenu (stanovništvo, infrastruktura, životna sredina, ekonomija i prirodni resursi), shodno međunarodnim iskustvima, mogu se identifikovati potencijali ranjivosti:
 - Stanovništvo (javno zdravlje), je ranjivo usled izloženosti toplotnom stresu.
 - Pojava određenih cjelina u gradu koje karakteriše veća temperatura u odnosu na prostore na periferiji grada („urbana vrela ostrva”)
 - Nedostatak zelenih prostora dodatno otežava situaciju. Rashladjivanje zgrada tokom noći je teško postići, jer nema razmjene vazduha, tako da kombinacija tropskih noći i sunčanih danastvara velike zdravstvene teškoće stanovništvu
 - Toplotni talasi javljaju se od maja do septembra
 - Evidentirane pojave spaljivanja otpada i šumski požari takođe doprinose povećanom stepenu ugroženosti zdravlja naročito pojedinih grupacija stanovništva
 - Procjena infrastrukture (sistemi grijanja – hlađenja), ukazuje da se neizolovanost zgrada poklapa sa povećanjem energetske potrošnje. Hladjenje (klima uređaji) loše izolovanih zgrada može voditi do visokih temperatura izvan zgrada, a povezano sa tim i većoj energetskej potrošnji.
- Nedovoljan inspekcijski nadzor prilikom izgradnje ili adaptacije objekata kako bi se obezbijedila adekvatna izgradnja potrebne infrastrukture za sakupljanje površinskih voda i spriječilo zatrpavanje postojećih bujićnih kanala.

- U evidenciji Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora nisu navedeni svi aktivni bujični kanali koje je potrebno održavati.
- Nedovoljno informativno edukativnih programa o mjerama sprečavanja negativnog uticaja i prilagodjavanja i adaptacije na klimatske promjene

Mjere ublažavanja i adaptacije na klimatske promjene:

- Izrada procjene osjetljivosti područja;
- Sprovedene mjera informisanja i edukacije o ublažavanju i adaptaciji na klimatske promjene;
- Proširenje urbanih zelenih površina u smislu njihovog kvantitativnog i kvalitativnog povećanja i formiranja zaštitnog zelenila oko infrastrukturnih objekata;
- Procjena mogućnosti razvoja i primjene sistema navodnjavanja „kap po kap“ za održavanje javnih zelenih površina;
- Smanjenje proizvodnje metana na divljim deponijama uklanjanjem odloženog otpada;
- Smanjenje energetske potrošnje i emisije CO₂ u sektoru građevinarstva, saobraćaja, vodosnabdijevanja i javne rasvjete i povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

Strukturne mjere:

- Ozelenjavanje trgova (efekti rashlađivanja trgova prepoznatih kao toplotna ostrva);
- Sadjenje vrsta zelenila koje su otpornije na ekstremne vremenske uslove (intenzivirati upotrebu autohtonih vrsta - prirodno rasprostranjenih na datom području koje dobro podnose visoke ljetnje temperature, visok stepen suše, udare jakih vjetrova...);
- Sađenje biljnih vrsta sa odgovarajućim vegetacionim periodom (adaptacija datuma sjetve, osiguranje usjeva, povećanje prinosa);
- Zeleni krovovi (krovovi namijenjeni prvenstveno ravnim krovnim površinama, sa potrebnim slojevima zemljišta i biljnim vrstama prilagođenim našem podneblju koji bi trebalo biti samoodrživi);
- Hidrantantska mreža u park – šumama i urbanom zelenilu (zaštita od požara, navodnjavanje);
- Zaštita od poplava - jakih padavina (zaštita od poplava stambene i ostale infrastrukture, zaštita od erozije zemljišta);
- Ažurirati bazu aktivnih bujičnih kanala koje je potrebno redovno održavati;
- Regulacija bujičnih tokova (zaštita od poplava stambene i ostale infrastrukture, kroz regulacione radove obezbijediti protok vode koja se javlja uslijed obilnih padavina i usmjeriti vodu postojećim kanalima na dijelovima koji su uzurpirani raznim otpadom, pomoćnim objektima i slično);
- Rekonstrukcija postojeće saobraćajne infrastrukture kako bi se na propisan način sa saobraćajnih površina odvodila atmosferska voda i spriječilo stvaranje lokvi;
- Odvajanje atmosferske i fekalne kanalizacije (elementi urbanog vodenog sistema u funkciji odvođenja kišnice, zaštita životne sredine, smanjena potrošnja pijaće vode - reciklaža vode);
- Održavanje gradskih fontana i javnih česmi (efekat rashlađivanja, dostupnost vode za piće);
- Prikupljanje i tretman otpadnih voda (zaštita životne sredine, povećanje kvaliteta voda, reciklaža otpadne vode i ponovna upotreba...);

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Održivo upravljanje šumama i iskorišćavanje potencijala biomase u energetske potrebe;
- Primjena svijetlih boja fasada i krovnih pokrivača (mjera kojom se utiče izborom materijala na niži stepen zagrijavanja objekta uslijed dejstva sunčevih zraka u ljetnjem periodu - manja potrošnja energije za rashlađivanje, veća postojanost boja - niži troškovi održavanja, boje svetlijih tonova jeftinije od tamnih, upotrebom refleksnih premaza produžava se vijek hidroizolacionih slojeva i smanjuju se troškovi održavanja);
- Sanacija postojećih objekata (bolnice, vrtići, škole...), svih oštećenja na spoljašnjim fasadnim i krovnim površinama radi sprječavanja prodora vode i vlage u objekat upotrebom kvalitetnih, trajnih materijala, fasade svijetlijih boja, postavljanje izolacije za unutrašnje hlađenje i grijanje, ugradnja roletni, podizanje zelenih površina oko bolnice, lakše prilagođavanje ranjivih grupa na klimatske promijene, manja potrošnja energije za grijanje i hlađenje, produžen životni vijek objekta, niži troškovi održavanja;
- Instalacija solarnih panela (ugradnja solarnih panela na krovovima objekata ili rekonstrukcija na postojećim objektima, prevashodno za zagrijavanje vode u domaćinstvu čime je manja potrošnja energije za tu svrhu, a time i u ukupnoj potrošnji energije, solarna energija je obnovljiva, paneli se recikliraju, relativno dug vijek trajanja, ekonomska isplativost u odnosu na početno ulaganje);
- Povećati reciklažu otpada i smanjiti /eliminirati odložene količine biorazgradivog otpada.

Nestrukturane mjere:

- Edukativno-informativne kampanje o klimatskim promjenama i promovisanje novih tehnologija sa niskim emisijama GHG (brošure za stanovnike, turiste i radnike na otvorenom, organizovanje okruglih stolova, u sinergiji sa drugim adaptacionim mjerama koje se tiču podizanja svijesti za sve grupe stanovništva dovešće do poboljšanja zdravstvenog stanja građana);
- Promocija izdvajanja organskog otpada, kroz kompostiranje u cilju smanjenja emisije Ch4 (metan).
- Omogućiti aktivno uključivanje građana i što više zainteresovanih strana (informisanost, aktivno učešće na nivou pojedinca);
- Podspješiti saradnju između nauke, istraživanja i obrazovanja na jednoj, te privatnog sektora na drugoj strani;
- Obavještavanje građana o kvalitetu vode za piće (poboljšanje zdravstvenog stanja građana);
- Izrada katastra zelenih površina (olakšano planiranje i realizacija održavanja javnih zelenih površina);
- Lokalni sistem upozorenja na nepovoljne vremenske prilike (putem vebajta opštine, mjesnih zajednica, lokalnih medija, prognoza u vezi sa visokim temperaturama, jakim padavinama/poplavama i nedostatakom vode);
- Uspostavljanje brige o ranjivim brigama (pomoć u slučaju ekstremnih situacija);
- Korekcija radnog vremena i prilagođavanje ekstremnim vremenskim uslovima (prekid rada na otvorenom i zabrana gradjenja tokom ekstremnih vremenskih uslova, poboljšanje zdravstvenog stanja radno aktivne populacije);
- Uvoditi najbolje dostupne tehnologije (BAT – Best Available Technics) u sektor energetike i sektor industrije, ali i na ostale ključne sektore smanjenja GHG;

Strateški plan razvoja opštine Kotor 2020-2024

- Uskladjivati zakonsku regulativu sa EU regulativom iz oblasti promjena klime (transponovanje EU direktiva) i primjenjivati istu¹⁸.

¹⁸ Izvor: NVO Eko Centar Delfin